PIĘĆDZIESIĄT DWA PIĄTKOWE KAZANIA

na każdy tydzień roku

WYDAWNICTWO ERKAM

Muzułmański Związek Religijny w RP
Najwyższe Kolegium Muzułmańskie

Stambuł 1442/2020

Tytuł oryginału:
52 ПЯТНИЧНЫЕ ПРОПОВЕДИ на каждую неделю года

Tłumaczenie:
Rozalia Bogdanowicz

Korekta:
Musa Çaxarxan Czachorowski

Transkrypcja cytatów arabskich:
Musa Çaxarxan Czachorowski

Czcigodny Prorok (*sallaallahu alajhi ła sallaam*, pokój i błogosławieństwo Boga z Nim, *saał*) głosił: „Ten, kto wykonał *gusl*, nałożył czyste ubranie, namaścił się wonnościami i bez pośpiechu uda się do meczetu, gdzie, nie wypowiadając ani jednego słowa, wysłucha kazania imama oraz wykona po tym modlitwę piątkową, powróci do domu oczyszczony ze wszystkich grzechów, popełnionych przez niego od minionego piątku".

Polecana imamom wygłaszającym *chutby* (kazania), a także szerokiemu kręgowi czytelników.

Cytaty z Koranu w tłumaczeniu Musy Çaxarxana Czachorowskiego, MZR w RP, Białystok 2018.

Koordynator wydania polskiego:

MZR
Muzułmański Związek Religijny w RP
Najwyższe Kolegium Muzułmańskie

15-207 Białystok, ul. Piastowska 13 F
tel./fax (+48) 85 732 40 23, tel. kom. (+48) 605 612 137
e-mail: mzr@mzr.pl, www.mzr.pl

Skład
AliusMedia.pl

Druk i oprawa
Drukarnia Erkam

Ikitelli Organize Sanayi Bölgesi Mah.
Atatürk Bulvarı, Haseyad 1. Kısım
No: 60/3-C Başakşehir, Istanbul, Turkey
Tel: +90 212 671 07 00 pbx
Fax: +90 212 671 07 48
Web: www.islamicpublishing.org
E-mail: info@islamicpublishing.org

Wszystkie prawa zastrzeżone

Wydanie pierwsze

Stambuł - 2020

ISBN : 978-605-302-983-0

WYDAWNICTWO ERKAM

PIĘĆDZIESIĄT DWA PIĄTKOWE KAZANIA

na każdy tydzień roku

Przekład z języka rosyjskiego
Rozalia Bogdanowicz

Stambuł 1442/2020

WYDAWNICTWO ERKAM

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِيمِ

Wstęp

Chwała Panu Światów, Władcy Dnia Sądu, Najmądrzejszemu Sędziemu – Allahowi Najwyższemu.

Niech dotrą nasze pozdrowienia i błogosławieństwa do ostatniego z wysłanników Allaha, Pana Obu Światów, posłanego jako miłosierdzie dla wszystkich istot – Muhammada (*sallaallahu alajhi ła sallaam,* pokój i błogosławieństwo Boga z Nim, *saał*), jego rodziny i najbliższych współtowarzyszy.

Największą prawdą w historii ludzkości jest bez wątpienia islam. Islam – to Boża misja, obejmująca cały świat. Islam – to prawdziwa droga i doskonałość. W Świętym Koranie jest o tym powiedziane:

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّٰهِ الْإِسْلَامُ

Innaddiina indallahil islam.

„Religią Boga jest islam”[1]**.**

الْيَوْمَ أَكْمَلْتُ لَكُمْ دِينَكُمْ وَأَتْمَمْتُ عَلَيْكُمْ نِعْمَتِي وَرَضِيتُ لَكُمُ الْإِسْلَامَ دِينًا

Aljałma akmaltu lakum diinakum ła atmamtu alajkum ni'matii la radiitu lakumul islaama diinaa.

„Dzisiaj udoskonaliłem dla was waszą religię i dopełniłem Moją łaskę nad wami: wybrałem dla was islam jako religię”[2]**.**

1. Sura *Rodzina Imrana*, 3:19.
2. Sura *Stół zastawiony*, 5:3.

Islam, który Allah Najwyższy wybrał dla ludzi jako Swoją religię i doprowadził do nich jako doskonałość, i z niej jedynie pozostał zadowolony, stanowi niepowtarzalną całość, obejmującą takie sfery życia, jak religia, wiara, oddawanie czci, moralność, prawo, ekonomika i zarządzanie. Dlatego muzułmaninem, w prawdziwym rozumieniu tego słowa, jest tylko ten człowiek, który prowadzi swoje życie zgodnie z tym systemem.

Islam, który daje odpowiedź na dowolne pytanie dotyczące ludzkiego życia, został zesłany nie tylko jako religijne przekonanie, ale jako przewodnictwo na każdym kroku egzystencji. Z tego powodu człowiek, który pragnie osiągnąć pomyślność i dobrobyt, nie powinien dążyć do czegoś innego oprócz islamu. A ci, czyje życie odbiega od wartości islamu, ci, którzy przedkładają życie według innych zasad, pozbawiają siebie dostatku, szczęścia i powodzenia, które są w nim zawarte:

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

Ła man jabtagi gajral islaami diinan falan jukbala minh;
ła hula fil aachirati minal chaasiriin.

„A kto szuka innej religii niż pełne poddanie się woli Boga, to nie będzie ona od niego przyjęta i w życiu ostatecznym znajdzie się wśród tych, którzy ponieśli stratę”[3].

To oznacza, że istnieje tylko jedna zbawienna religia i jest nią islam. Najbardziej błogosławionym dniem, podarowanym przez islam wierzącym, jest piątek – dzień *dżuma'a*. Tego dnia w meczetach, z *minbaru*, tzn. z miejsca Proroka,

3. Sura *Rodzina Imrana*, 3:85.

wygłaszane są do ludzi kazania. Imam i *chatib*, na których został nałożony obowiązek wygłaszania piątkowego kazania, w swoich wystąpieniach powinni przypominać ludziom obecnym w domu Allaha (meczecie) o zbawiennym wpływie religii islamu. Ci z nich, którzy niedbale i lekceważąco traktują ten obowiązek, ściągają na siebie poważne kłopoty.

Kiedy byłem delegowany przez instytucję duchowną do wykładania nauk religijnych w Belgii, w mieście Gent, czując powierzoną mi odpowiedzialność za przekazywaną wiedzę, starałem się również nie opuszczać piątkowych modlitw i kazań w swoim meczecie, ale także osobiście je przygotowywać i wygłaszać. Nie próbuję przekonywać, że osiągnąłem wielkie sukcesy, ale bardzo się starałem.

Książka, którą trzymacie w rękach, zawiera kazania wygłaszane przeze mnie w soborowym meczecie Ajjub Sułtan w Gent. Mam nadzieję, że niniejsze *chutby* przyniosą dobro nie tylko dla naszej wspaniałej religii, ale będą też przydatne dla innych imamów-*chatibów* w ich służbie i, oczywiście, dla wszystkich pobożnych muzułmanów.

Korzystając z tej możliwości, uważam za swój obowiązek wyrażenie wdzięczności tym wszystkim bywalcom meczetu, którzy byli ze mną przez te lata i którzy obecnie, kiedy jestem w Turcji, interesują się mną i moimi sprawami.

I, chociaż starania zależą od nas, to pomoc – od Miłościwego i Miłosiernego Allaha. Jego Jedynego czcimy i Jego Jedynego prosimy o wsparcie.

Omar Oztop
Stambuł, 8 sierpnia 1985 roku

Piątkowe kazanie i modlitwa

Najlepszym dniem, nad którym wschodzi słońce, jest piątek, zajmujący w życiu pobożnego muzułmanina zaszczytne miejsce. Piątek, na cześć którego w Świętym Koranie nazwano całą surę, jest nie tylko dniem oddawania czci, ale również dniem świątecznym muzułmanów. Piątek – to czas duchowego spotkania, jedności i integracji wierzących. Piątkowe kazanie zaś – to swoista wymiana wiedzy i informacji.

Wierzący, którzy śpieszą do meczetu w celu wykonania piątkowych modlitw, słuchając kazania i wykonując po nim modlitwę, oczyszczają się z nagromadzonych w ciągu tygodnia w ich sercach grzechów. Właśnie dlatego ten akt czci jest dla wierzących rytuałem cotygodniowego duchowego oczyszczenia. Czcigodny Prorok (*saał*) mówił o tym następująco:

„*Ten, kto wykonał gusl, nałożył czyste ubranie i namaścił się wonnościami, bez pośpiechu uda się do meczetu i, nie wypowiadając ani jednego słowa, wysłucha kazania imama oraz wykona po tym modlitwę piątkową, powróci do domu oczyszczony ze wszystkich grzechów, popełnionych przez niego od minionego piątku*”[4].

Wykonywana w południe piątkowa modlitwa była nakazana wierzącym jeszcze w pierwszym roku *hidżry*. W przekazie Tabariego jest mowa, że zalecano ją jeszcze przed *hidżrą*, ale zaczęto wykonywać dopiero po przesiedleniu do Medyny.

4. Abu Dawud, *At-Tadż*, 1:280.

Swoją pierwszą piątkową modlitwę Czcigodny Prorok (saał) wykonał w miasteczku Ranuna, podczas przesiedlenia do Medyny[5].

Obowiązek piątkowego kazania i modlitwy jest potwierdzony w Świętym Koranie, *sunnie* i *idżmie* (jednomyślna opinia muzułmańskich uczonych). Negowanie tego jest *kufrem* (niewiarą).

Zarówno wygłoszenie kazania przed piątkową modlitwą (*namazem dżuma'a*) jest *fardem* (obowiązkiem), jak też wykonanie dwóch *rakatów* piątkowej modlitwy stanowi *fard ajn* dla tych, którzy mogą to uczynić. *Namaz dżuma'a* składa się z ośmiu *rakatów sunny*: cztery z nich wykonywane są przed modlitwą *fard* i cztery po *fardzie*. Na zakończenie wykonuje się *zuhr achira*, ale w tej sprawie opinie uczonych są różne.

Świadectwa potwierdzające obowiązek piątkowej modlitwy

1. Ajaty

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا نُودِي لِلصَّلَاةِ مِنْ يَوْمِ الْجُمُعَةِ فَاسْعَوْا
إِلَى ذِكْرِ اللَّهِ وَذَرُوا الْبَيْعَ ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَّكُمْ إِنْ كُنتُمْ تَعْلَمُونَ
فَإِذَا قُضِيَتِ الصَّلَاةُ فَانتَشِرُوا فِي الْأَرْضِ وَابْتَغُوا مِنْ فَضْلِ اللَّهِ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu izaa nuudija lis salaati min jałmil dżumu'ati fas'ał ilaa zikrillaahi ła zarul baj; zaalikum chajrul lakum in kuntum ta'lamuun.

„O wy, którzy wierzycie! Kiedy rozlegnie się wezwanie na modlitwę piątkową, to spieszcie

5. *Dżuma'a* i *chutba*, *Islamska Encyklopedia*.

wspominać Boga i pozostawcie swój handel. To jest dla was najlepsze, gdybyście tylko wiedzieli! A kiedy modlitwa zostanie zakończona, to rozejdźcie się po ziemi i szukajcie łaski Boga, i wspominajcie często Boga. Być może, osiągniecie powodzenie!"[6].

2. *Hadisy*

Istnieje wiele *hadisów*, wskazujących na obowiązek wykonywania piątkowej modlitwy. Oto niektóre z nich:

„*Wykonanie piątkowej modlitwy we wspólnocie jest obowiązkiem każdego muzułmanina. Zwolnieni z tego są niewolnicy, kobiety, dzieci i chorzy*"[7].

„*Imiona tych, którzy bez żadnej przyczyny opuszczają piątkową modlitwę, będą wyryte w księdze obłudników*"[8].

„*Jeśli nie przestaniecie opuszczać piątkowej modlitwy, Allah zapieczętuje wasze serca tak, że na wieki pozostaniecie niedbali*"[9].

„*O ludzie, wiedzcie, że od tego dnia do Dnia Sądu modlitwa piątkowa jest dla was obowiązkowa. I wiedzcie, że niezależnie od tego, czy wasi imamowie są dobrzy, czy źli, dla tych z was, którzy lekceważą piątek, wasze działania pozostaną bezużyteczne*"[10].

„*Przysięgam na Allaha, czasami mam ochotę zacząć piątkową modlitwę, a następnie, wyznaczając na swoje miejsce kogoś innego, wyjść na ulicę i podpalić domy tych, którzy w nich pozostają*"[11].

6. Sura *Zgromadzenie*, 62:9–10.
7. Abu Dawud, Bajhaki, Hakim, *At-Tadż*, t. 1:274.
8. Szafii, *At-Tadż*, t. 1:274.
9. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:441.
10. M.A. Keksał, *Muhammad i islam*, t. 1:21.
11. Muslim, *Księga fikhu czterech mazhabów*, t. 1:334.

Przytoczone wyżej ajaty i *hadisy* wskazują na obowiązek uczestnictwa w piątkowym kazaniu i modlitwie.

Powstrzymanie się od wszelkiej działalności w czasie piątkowej modlitwy

W piątek, wraz z rozpoczęciem drugiego *azanu*, każdy muzułmanin jest zobowiązany zostawić wszelki handel, pracę oraz działalność i udać się do meczetu. Według szkoły hanafickiej stanowi to obowiązek już od pierwszego *azanu*.

W czasach Wysłannika Muhammada (*saał*) *azan* był recytowany w momencie pojawienia się Proroka i jego wejścia na *minbar*. Następnie była wygłaszana *chutba*. Kiedy liczba muzułmanów znacznie wzrosła, zgodnie z nakazem kalifa Osmana (*radijallaahu anhu*, niech Bóg będzie z niego zadowolony, *ra*) *azan* zaczęto recytować dwukrotnie. Jednak, według opinii hanafickich uczonych, należy powstrzymać się od wszelkiej działalności i pójść do meczetu, słysząc pierwsze słowa wezwania.

Otrzymanie wolnego w celu uczestnictwa w piątkowej modlitwie

Obecność na piątkowym kazaniu i wykonanie piątkowego *namazu* jest nakazem Allaha Najwyższego, a więc stanowi obowiązek każdego pełnoletniego, poczytalnego muzułmanina. Wypełnienie tego *fardu* jest i prawem, i obowiązkiem każdego wierzącego. Dlatego, niezależnie od rodzaju wykonywanej czynności, wierzący ma prawo domagać się zwolnienia z pracy na czas obowiązkowej modlitwy. Pracodawca, zatrudniający pracowników wyznania muzułmańskiego, powinien respektować ten obowiązek i zwolnić pracownika na czas wykonania piątkowej modlitwy. Jest to spełnienie religijnego obowiązku, a także sprzyja szerzeniu i umacnianiu braterskich więzi pomiędzy wierzącymi.

Warunki piątkowej modlitwy

Warunki piątkowej modlitwy, związane zarówno z wykonaniem modlitwy, jak i jej przyjęciem przez Allaha, rozdzielone są na dwie kategorie.

A. Warunki związane z obowiązkiem:

1. Uczestnik piątkowej modlitwy powinien być mężczyzną. Wysłuchanie piątkowego kazania i wykonanie piątkowego *namazu* przez kobiety jest nieobowiązkowe.
2. Wykonujący piątkową modlitwę powinien być wolnym człowiekiem. Pozbawieni wolności i niewolnicy są zwolnieni z piątkowej modlitwy.
3. Uczestnik piątkowej modlitwy powinien na stałe zamieszkiwać w danej miejscowości. Dla osób, które według zasad religii uznawane są za podróżnych, modlitwa piątkowa nie jest obowiązkowa.
4. Wykonujący piątkową modlitwę powinien być człowiekiem zdrowym. Starcy i chorzy, a także niezdolni do samodzielnego dotarcia do meczetu są zwolnieni z wysłuchania piątkowego kazania.
5. Uczestnik piątkowej modlitwy powinien samodzielnie poruszać się i widzieć. Dla osób sparaliżowanych i niewidomych piątkowa *chutba* jest dobrowolna.
6. Droga do meczetu na piątkową modlitwę powinna być bezpieczna i bez przeszkód. Na przykład ulewny deszcz, zamieć, silny mróz lub gołoledź, a także oblężenie przez wroga zwalnia z odbycia piątkowej modlitwy w meczecie.

Osoby, które mogą spełnić przytoczone warunki, są zobowiązane do wysłuchania piątkowego kazania w meczecie. Ci, którzy z jakichś przyczyn nie mogą wykonać piątkowego *namazu*, powinni, jak zwykle, wypełnić modlitwę południową. Uczestnicy piątkowej modlitwy nie muszą odmawiać modlitwy południowej.

B. Warunki ważności modlitwy

Aby obowiązkowa modlitwa piątkowa była przyjęta, muszą być spełnione następujące warunki:

1. Porą piątkowej modlitwy jest czas modlitwy południowej. Nie może odbyć się ani przed, ani po czasie modlitwy południowej. Nie może też być wyrównana (*kada*) w innym czasie.
2. Przed piątkową modlitwą powinno być wygłoszone kazanie w obecności minimum jednej osoby. *Chutba* głoszona bez udziału wiernych lub modlitwa wykonana z wiernymi przybyłymi tylko na nabożeństwo jest nieważna.
3. Na piątkowej modlitwie, oprócz imama, powinny być obecne co najmniej trzy osoby.
4. Miejsce piątkowej modlitwy powinno być ogólnie znane i wszystkim dostępne.
5. Osoba prowadząca piątkową modlitwę powinna mieć na to zgodę. Może wyznaczyć za siebie zastępstwo.
6. Miejsce piątkowej modlitwy powinno znajdować się w granicach osady.

Piątkowe kazanie (*chutba*) i jego warunki

Piątkowe kazanie jest rytuałem obowiązkowym (*fard*), a także warunkiem przyjęcia dnia *dżuma'a*. Kazania piątkowe głoszone są przed piątkową modlitwą, natomiast *chutby* świąteczne, będące *sunną*, wygłasza się po modlitwach świątecznych. Kazanie jest i rytuałem wspominania, i swoistym pouczeniem. Składa się z dwóch niewielkich części, pomiędzy którymi *chatib* (kaznodzieja) siada i recytuje *dua*. W obu częściach wychwala się Allaha i wypowiada *salałaty* (modlitwy-pozdrowienia) dla Proroka Muhammada (*saał*). W pierwszej części *chutby*, po wychwalaniu Allaha, przekazywane są rozmaite pouczenia, w drugiej zaś wznoszone są *salałaty* dla Czcigodnego Proroka (*saał*) i recytowane *dua*.

Rukny (elementy) *chutby*

Najważniejszym elementem piątkowego kazania jest wspominanie Allaha Najwyższego. Dlatego kazanie powinno zawierać takie *tasbihaty*, jak „*Subhaanallaahi, alhamdulilaahi, laa ilaaha illallaah*". Jednocześnie kazania nie należy skracać, lecz wydłużać je *salałatami*, recytowanymi ku czci Proroka Muhammada (*saał*).

Warunki ważności piątkowego kazania (*chutby*)

1. Piątkowe kazanie powinno być głoszone podczas piątkowej modlitwy.
2. Piątkowe kazanie powinno być wygłoszone przed piątkową modlitwą.
3. Przed piątkowym kazaniem należy wypowiedzieć intencję do jego wygłoszenia.
4. Piątkowe kazanie wygłasza się przed *dżamaatem*.

5. Pomiędzy piątkową *chutbą* i *fardem* piątkowego *namazu*, *chatib* nie powinien nigdzie się oddalać.

Sunny piątkowego kazania (*chutby*)

1. *Chatib* przed wejściem na *minbar* powinien znajdować się w jego pobliżu.
2. Po wejściu na *minbar*, *chatib* powinien zwrócić się twarzą w kierunku uczestników modlitwy i wysłuchać *azanu*.
3. Kazanie należy głosić z *minbaru*.
4. Recytacja drugiego (wewnętrznego) *azanu* następuje wraz z pojawieniem się *chatiba*.
5. Podział kazania na dwie części.
6. Pomiędzy dwoma częściami kazania należy usiąść i wyrecytować *dua*.
7. Recytacja słów wychwalania, *salałatów* i *szahady* powinna występować w obu częściach kazania.
8. Głoszenie obu części kazania w pozycji stojącej, z twarzą skierowaną w stronę uczestników modlitwy.
9. Kazanie powinno zawierać pouczenia dla wierzących.
10. W drugiej części kazania należy pomodlić się w intencji wiernych.
11. Zadbanie o zwięzłość obu części kazania.
12. Dopilnowanie, aby kazanie było słyszalne przez wszystkich obecnych.
13. Recytacja co najmniej jednego ajatu ze Świętego Koranu.

14. Wysłuchanie kazania w skupieniu i milczeniu.
15. Przed rozpoczęciem kazania wyrecytowanie po cichu *„a'uuzu–bismillaah"*.
16. W miastach zdobytych w walce kazanie należy głosić trzymając w rękach szablę lub miecz.
17. Drugą część kazania wypowiada się obniżonym głosem.
18. Po zakończonym kazaniu wyrecytować *ikamę*.

Oto niektóre *sunny* piątkowego kazania. Zaniedbanie którejkolwiek z nich jest niepożądane (*makruh*).

Zalety dnia *dżuma'a* i jego porządek

Gusl

Dzień *dżuma'a* – jest to cotygodniowy obrzęd wspólnego oddawania czci przez wierzących. Jest to dzień wspólnotowy. Wykonanie tego dnia *guslu* i pójście do meczetu ma wielkie wartości. Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) i podążający jego śladami znamienici ludzie islamu traktowali piątkowy *gusl* jako dobry uczynek, do którego nawoływali innych. Oto niektóre *hadisy* Wysłannika Muhammada (*saał*), mówiące o *guslu*:

„Niech ten z was, kto chce pójść na piątkową modlitwę, weźmie gusl"[12].

„Prawem Allaha jest prośba do muzułmanina, aby raz w tygodniu był obecny na piątkowej chutbie i był czysty (wziął gusl)"[13].

12. Buchari, Muslim, Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 1:279.
13. *Tadżrid*, t. 3:49, nr 488.

„Nawet jeśli nie jesteście zabrudzeni, powinniście w piątki brać gusl i myć głowę"[14].

„Wzięcie w piątki guslu jest obowiązkiem każdego muzułmanina"[15].

Ubranie się w czystą odzież i namaszczenie się wonnościami

Islam jest religią czystości. Muzułmanin powinien zawsze i wszędzie być schludny, a jeszcze większą uwagę należy zwrócić na swoją czystość i schludność w piątki. Na piątkową modlitwę trzeba nałożyć czyste, najpiękniejsze ubranie, namaścić się wonnościami, skrócić paznokcie, włosy i brodę. Jest to zalecenie na dzień *dżuma'a*. Przyjście na piątkowe kazanie w zaniedbanym ubraniu i brudnych skarpetkach jest grzechem. Wysłannik Allaha (*saał*) wypowiadał się o tym następująco:

„Każdy muzułmanin z nadejściem piątku powinien umyć zęby, wziąć gusl, ubrać się w czystą odzież i, jeśli posiada, namaścić się wonnościami"[16].

„Każdy z was, oprócz roboczego i codziennego ubrania, powinien mieć czystą odzież, przeznaczoną do piątkowego kazania"[17].

Wcześniejsze wyjście na piątkową modlitwę i pieszo

Po wzięciu rytualnej kąpieli, użyciu pachnideł, ubraniu się w czysty strój, równie zalecanym czynem w piątkowy dzień jest udanie się do meczetu pieszo. Mówią o tym *hadisy* Czcigodnego Proroka (*saał*). Oto niektóre z nich:

14. *Tadżrid*, t. 3:27, nr 482.
15. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:442, nr 1156.
16. *Tadżrid*, t. 1:33.
17. Abu Dawud, Ibn Madża, t. 1, 279.

„*W piątek przed bramą każdego meczetu staje anioł i zaczyna zapisywać w księdze czynów po kolei imiona tych, którzy przyszli tego dnia do meczetu. Kiedy w meczecie pojawia się imam i zaczyna chutbę, aniołowie zamykają swoje księgi i udają się na wysłuchanie kazania. Takim sposobem, ci, którzy przyszli do meczetu wcześniej, otrzymują nagrodę równą wartości wielbłąda. Ci, którzy przybyli później – nagrodę równą wartości kury, a jeszcze później – wartości jajka*”[18].

„*Ten, kto w piątek wcześnie, po wzięciu guslu, przyjdzie pieszo do meczetu i bez słowa wysłucha piątkowego kazania oraz wykona modlitwę, otrzyma za każdy zrobiony krok na drodze do meczetu nagrodę równą nagrodzie za rok postu i modlitwy*”[19].

Przestrzeganie zasady niesprawiania innym niedogodności

W islamie zalecane jest wykonywanie modlitwy w pierwszych rzędach. Nie zawsze przychodzącym do meczetu na piątkową *chutbę* później niż inni udaje się znaleźć miejsce w początkowych rzędach, a czasami i wewnątrz meczetu w ogóle, co sprawia, że zaczynają się przepychać i niepokoić wiernych, którzy zajęli już miejsca, zmuszając ich do przemieszczania się. Jest to czyn nieakceptowany, a wręcz niedozwolony. Mówią o tym *hadisy* Proroka Muhammada (*saał*):

„*Przychodzący do meczetu na piątkowe kazanie z opóźnieniem i sprawiający obecnym wszelkie niedogodności, stwarzają sobie nic innego jak tylko most do Piekła*”[20].

18. Abu Dawud, Ibn Madża, *At-Tadż*, t. 1:2.
19. Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 1:280.
20. Tirmizi, *At-Tadż*, t. 1:289.

„Ci, którzy rozpychając ludzi próbują znaleźć sobie miejsce, kiedy chatib stoi na minbarze i zaczyna chutbę, są podobni do tych, których wnętrzności są trawione w ogniu piekielnym"[21].

Zajęcie miejsce w pobliżu *minbaru*

O tym, że osoba, która podczas piątkowej *chutby* zajmie miejsce w pobliżu *minbaru*, otrzyma duże wynagrodzenie, jest mowa w jednym z *hadisów* Wysłannika Allaha (*saał*):

„Osobie, która wzięła gusl, przyszła do meczetu, zajęła miejsce w pobliżu minbaru i wysłuchała w milczeniu kazania, będą wybaczone wszystkie jej grzechy popełnione od minionego piątku"[22].

Używanie *misłaka*

Islam rekomenduje mycie zębów przed każdą dodatkową i obowiązkową modlitwą. Szczególnie zaleca się to przed modlitwami zbiorowymi i piątkowymi. O konieczności mycia zębów Prorok Muhammad (*saał*) wypowiada się w *hadisach*:

„Modlitwa wykonana po użyciu misłaka jest o siedemdziesiąt razy lepsza od każdej innej"[23].

„Myjcie zęby, używając misłaka, gdyż sprzyja to czystości jamy ustnej i zadowoleniu Pana"[24].

„Gdybym nie obawiał się obciążenia swojej ummy, nakazałbym wam mycie zębów przed każdą modlitwą"[25].

21. Ahmad, Tabarani, *Tadżrid*, tłum., t. 3:68.
22. Muslim, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 1:288.
23. Ahmad, Hakim, *Tadżrid*, t. 3:36.
24. Ahmad, *Tadżrid*, t. 3:35.
25. Ahmad, *Tadżrid*, t. 3:35.

Skupienie podczas kazania

Wysłuchanie kazania w milczeniu jest *fardem,* zaś rozmowa w jego trakcie jest *haramem* (niedozwolona). Wsłuchiwanie się w słowa imama z szacunkiem jest obowiązkiem każdego muzułmanina. Mówią o tym liczne *hadisy* Wysłannika Allaha (*saał*):

„*Jeśli podczas piątkowej chutby powiesz sąsiadowi: »Zamilcz«, sam będziesz tym, który się odzywa*"[26].

„*Jeśli podczas piątkowej chutby powiesz sąsiadowi: »Zamilcz«, sam będziesz tym, który się odezwał, a rozmowa w czasie kazania pozbawia dobrodziejstw dnia dżuma'a*"[27].

„*Osoba przybyła na piątkową modlitwę oczyści się z grzechów do następnego piątku, jeśli zdoła uniknąć trzech rzeczy: przysparzania niedogodności innym, rozmowy i pouczania innych słowami w rodzaju »Zamilcz«*"[28].

Godzina przyjęcia wszystkich modlitw

W piątek jest taka godzina, w której przyjmowane są wszystkie modlitwy. Istnieją różne opinie odnośnie tego, w jakim piątkowym czasie przypada ta godzina. Najbardziej prawdopodobne jest twierdzenie, że trwa ona od początku głoszenia kazania przez imama do zakończenia piątkowej modlitwy. O tym, że modlitwy, szczerze wykonane w tym czasie, będą z pewnością wysłuchane, mowa jest w *hadisach* Czcigodnego Proroka (*saał*):

„*W piątek jest godzina, podczas której przyjmowane są*

26. Buchari, Muslim, Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 1:288.
27. Ahmad, *Tadżrid*, t. 3:101.
28. Ahmad, *Tadżrid*, t. 3:102.

wszystkie modlitwy, żadna z nich nie jest odrzucana przez Allaha Najwyższego"[29].

„*Od momentu wejścia imama na minbar, aż do czasu zakończenia modlitwy, przyjmowane są wszystkie modlitwy i prośby osoby proszącej*"[30].

Wypowiadanie błogosławieństw i pozdrowień

O zaletach wypowiadania błogosławieństw i pozdrowień dla Czcigodnego Proroka (*saał*) w piątek, najbardziej błogosławiony dzień tygodnia, w *hadisach* jest powiedziane:

„*Najbardziej błogosławionym ze wszystkich dni tygodnia jest piątek. Dlatego starajcie się tego dnia wypowiadać jak najwięcej błogosławieństw i pozdrowień, gdyż wasze błogosławieństwa i pozdrowienia, zaprawdę, dochodzą do mnie*"[31].

„*Najbliżej mnie w Raju będzie ten, kto za życia najwięcej wypowiadał błogosławieństw i pozdrowień w mojej intencji. Dlatego i wy starajcie się wypowiadać więcej błogosławieństw i pozdrowień w najbardziej błogosławiony spośród dni i nocy – w piątek*"[32].

Na podstawie przytoczonych powyżej *hadisów* staje się jasne, że osoba oczekująca piątku i spędzająca go tak, jak nakazywał Prorok Muhammad (*saał*), a także uczestnicząca w piątkowej *chutbie* i wypełniająca jego *sunny* i wymagania, otrzyma od Allaha wielką nagrodę. Przecież osiągnięcie doskonałości wiary i duszy jest tylko możliwe drogą wskazaną przez Allaha i Jego Wysłannika (*saał*).

29. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:444.
30. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:445.
31. Abu Dawud, *Rijad as-Salihin*, t. 2:446.
32. Szafii, Bajhaki, *At-Tadż*, t. 1:292.

Cechy, na które *chatib* powinien zwracać uwagę

Mowa, zawierająca wychwalenie Allaha i recytację *salałatów* Prorokowi Muhammadowi (*saał*), składająca się z dwóch części, głoszona przed modlitwą piątkową i po modlitwie świątecznej nosi nazwę *chutby* lub kazania. Osoba głosząca *chutbę* nazywa się „*chatib*". Kazanie, które jest nieodłączną i obowiązkową częścią piątkowej modlitwy, zawiera wspominanie Allaha i jego czczenie oraz pouczenie.

Od epoki Proroka Muhammada (*saał*), aż do naszych czasów, tam, gdzie odbywa się modlitwa piątkowa, zawsze głoszona jest *chutba* i tak będzie działo się do końca świata. Dlatego kazanie, objaśniające życie religijne i codzienne muzułmanów, jest zarówno bardzo ważnym obowiązkiem każdego wierzącego, jak i wielką odpowiedzialnością *chatibów*. Kaznodzieja, na którym spoczywa dbałość o przekazywanie ludziom ogólnych i szczegółowych zasad islamu, powinien być uważny w wyborze tematów kazań oraz formach ich wygłoszenia. *Chatib* musi być nie tylko dobrym oratorem, ale przede wszystkim jest zobowiązany do życia zgodnie z zasadami, które głosi.

Powinność *chatiba* – przekazywanie ludziom tego, ku czemu wzywa ich Allah – jest bardzo odpowiedzialna. Aby rzetelnie się z niej wywiązywać, musi koniecznie zwracać uwagę na wiele innych wymogów, a mianowicie:

1. *chatib* powinien mieć nieposzlakowaną osobowość. Ponieważ ciąży na nim obowiązek doprowadzania do serc i dusz światła wiary, przede wszystkim sam powinien być człowiekiem niezachwianej, żywej i głębokiej wiary. Właśnie dlatego, aby jego słowa były wiarygodne, a *chutby* błogosławione, *chatib* powinien dbać o czystość swojej osobistej wiary.

2. *chatib*, aby odnosić sukcesy w swoich kazaniach, powinien być człowiekiem wykształconym i wyróżniać się szeroko rozumianą inteligencją. O czym może informować innych ten, kto sam nie rozumie tego, co mówi i do czego nawołuje? Właśnie dlatego kaznodzieja winien władać nie tylko głęboką wiedzą akademicką, ale sztuką oratorską i znajomością kultury narodu, z którym pracuje.
3. *chatib* powinien wyróżniać się szczerością i wizją działania. Pod pojęciem szczerości rozumiane jest pragnienie zasłużenia swoimi czynami na zadowolenie Allaha Najwyższego. Myślący i czujący sercem kaznodzieja będzie ostrożny w swoich publicznych wypowiedziach, nie użyje obraźliwych i budzących odrazę słów i gestów, nie roznieci kłótni i niezgody wśród przybyłych na modlitwę i muzułmanów w ogóle. Będzie zaś starał się przekazać ludziom słowo Boże i religię, skłonić ich do refleksji.
4. *chatib* powinien być wiarygodny i postępować zgodnie z zasadami, które głosi. Jeśli sprzeniewierza się normom, jego czyny są rozbieżne ze słowami, nie może być traktowany przez społeczność poważnie. Jego słowa są próżne, a on sam poddany jest ciężkiej próbie.
5. *chatib* powinien lubić swoją działalność i podchodzić do ludzi z radością. Jeśli traktuje swoją powinność, jakby dźwigał wielki ciężar, nie może niczego dobrego przekazać swoim współbraciom.
6. *chatib* powinien szczególnie dbać o czystość i higienę. Zarówno jego wypowiedź, jak i ubiór, cały wygląd zewnętrzny, wywołuje w ludziach niezapomniane

wrażenie. Można nawet rzec, że ubiór i wizerunek zewnętrzny – to jego najbardziej wiarygodne pouczenie. Dlatego kaznodzieja, myślący o znaczeniu i ważności swojej powinności, będzie przywiązywać wagę do czystości i schludności swojego wyglądu zewnętrznego. *Chatib,* który pojawia się przed swoimi wyznawcami zaniedbany i niechlujny, od razu skazuje się na niepowodzenie.

7. *chatib* powinien poruszać aktualne tematy, gdyż one to wywołują wśród słuchających wielkie zaciekawienie.

8. *chatib* powinien swoje *chutby* przygotowywać samodzielnie. Imam, który korzysta z tekstów kazań innych kaznodziejów, jest zobowiązany do przekazania ich swoimi słowami. Czyniąc to, musi pamiętać o intelektualnym, duchowym i kulturalnym poziomie osób go słuchających, inaczej jego kazanie nie przyniesie oczekiwanych rezultatów.

9. *chatib* powinien wzmacniać swoją *chutbę* wiarygodnymi argumentami. Dlatego też powinien znać różnorodne interpretacje znaczenia przytaczanych ajatów i *hadisów.* Powinien także umieć powiązać swoją *chutbę* z życiem codziennym i przytoczyć realne przykłady.

10. *chatib* nie powinien wtrącać do swojego kazania obcych islamowi opinii i sądów. Każdym swoim słowem musi umieć wyjaśnić żywe, kompleksowe i zbawcze zasady islamu.

11. *chatib* musi potrafić uczynić swoje kazanie ciekawym i zwięzłym. Jest o tym mowa w jednym z *hadisów:*

„Czas trwania wykonywanej modlitwy i zwięzłość chutby wskazują na głębokie rozumienie człowieka. Dlatego starajcie się przedłużać swoje modlitwy i skracać chutby"[33].

12. *chatib* powinien zwracać szczególną uwagę na swoją intonację i dykcję. Wiedząc, że dźwięki i słowa mają na człowieka wyjątkowy wpływ, powinien unikać rażących słuch dźwięków i zbyt głośnego głosu. Należy używać odpowiedniego tonu wypowiedzi, wyraźnie wypowiadać słowa, a w razie potrzeby stosować odpowiednią intonację.
13. *chatib* powinien kłaść nacisk na swoje gesty i mimikę. Podczas kazania nie należy stać nieruchomo. W razie konieczności, aby ożywić swoją wypowiedź, można gestykulować, ale należy uważać, aby zbytnio nie ulec emocjom. Nie mniej ważna jest mimika kaznodziei: jeśli trzeba wywołać strach, powinien zrobić groźną minę, a jeśli ucieszyć – twarz powinna mieć wyraz życzliwy.

Mówiąc inaczej, *chatibowie*, których misją jest zapoznawanie ludzi z zasadami islamu, w swojej wierze, wiedzy, aktach czci, moralności, obrazie życia, mowie i wyglądzie zewnętrznym powinni być wzorcem. Głosząc prawdy religii, winni godnie wypełniać ten obowiązek. *Chatib*, głoszący *chutbę* i przestrzegający wszelkich zasad, *sunny* i *adabów*, a także prezentujący postawę powagi i szczerości, otrzymuje nagrodę nie tylko od Allaha i Proroka Muhammada (*saał*), ale od wszystkich wierzących. Dlatego, aby odnosić sukces i wywierać na słuchających pozytywne wrażenie, należy na przedstawione powyżej cechy zwracać szczególną uwagę.

33. Muslim, Ahmad, *At-Tadż*, t. 1:282.

Jeśli pracowitość i zapał zależą od nas, to pomoc, wskazówki i rozstrzygnięcie wszystkich problemów, jest w rękach Jedynego Allaha.

ادْعُ إِلِى سَبِيلِ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالْمَوْعِظَةِ الْحَسَنَةِ وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ
إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ بِمَن ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُهْتَدِينَ

Ud'u lilaa sabiili rabbika bil hikmati ł al mał'izatil hasanati ła dżaadilhum billatii hija ahsan; inna rabbaka huła a'lamu biman dalla an sabiilihii ła huła a'lamu bil muhtadiin.

„Wzywaj [o Muhammadzie] **na drogę twego Pana z mądrością i dobrym napomnieniem! Spieraj się z nimi najlepszymi słowami! Twój Pan wie najlepiej, kto zbłądził z Jego drogi, i On najlepiej wie, kto jest prowadzony"**[34]**.**

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لِمَ تَقُولُونَ مَا لَا تَفْعَلُونَ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu lima takuuluna maa laa taf'aluun?

„O wy, którzy wierzycie! Dlaczego mówicie to, czego nie czynicie?"[35]**.**

فَبِمَا رَحْمَةٍ مِّنَ اللّهِ لِنْتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لاَنفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ

Fabimaa rahmatim minallaahi linta lahum ła ł kunta fazzan galiizal kalbi lanfadduu min hałlika fa'fu anhum łastagfir lahum ła szaałirhum fil amri ła izaa azamta fatałakkal alallaah. Innallaaha juhibbul mutałakkiliin.

34. Sura *Pszczoły*, 16:125.
35. Sura *Szereg*, 61:2.

„Ze względu na miłosierdzie Boga postępowałeś
[Muhammadzie] **z nimi łagodnie.**
Gdybyś był bezwzględny i twardego serca,
to oni odstąpiliby od ciebie. Dlatego odpuść im
i proś [Allaha] **o przebaczenie dla nich,**
i naradzaj się z nimi w każdej sprawie.
A kiedy podejmiesz już decyzję, to zaufaj Bogu.
Bóg kocha tych, którzy ufają”[36].

36. Sura *Rodzina Imrana*, 3:159.

Dwie części *chutby*

Po wykonaniu pierwszych czterech *rakatów* modlitwy piątkowej muezin głośno recytuje 56. ajat sury *Al-Ahzab*, *Sprzymierzeni*:

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

Innallaaha ła malaa'ikatahuu jusalluuna alan nabijj; jaa ajjuhal laziina aamanuu salluu alajhi ła sallimuu tasliimaa.

W tym czasie *chatib* wstaje ze swojego miejsca i kieruje się do *minbaru*. Wchodzi na *minbar*, zwraca się twarzą w stronę wiernych, siada i słucha drugiego *azanu*. Następnie wstaje i wypowiada pierwszą część kazania w języku arabskim:

اَلْحَمْدُ لِلَّه إِنَّ الْحَمْدَ لِلَّه نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِينُهُ وَنَسْتَغْفِرُهُ وَنَعُوذُ بِاللَّه مِنْ شُرُورِ أَنْفُسِنَا وَمِنْ سَيِّئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِه اللَّهُ فَلاَ مُضِلَّ لَهُ وَمَنْ يُضْلِلْ فَلاَ هَادِىَ لَهُ، نَشْهَدُ أَنْ لاَ اِلَهَ اِلاَّ اللَّهُ وَحْدَهُ لاَ شَرِيكَ لَهُ لَهُ الْمُلْكُ وَلَهُ الْحَمْدُ وَهُوَ عَلَى كَلِّ شَيْءٍ قَدِير، وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدِنا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَحَبِيبُهُ وَرَسُولُهُ أَكْرَمُ رَسُولٍ وَخَيْرُ بَشِيرٍ وَنَذِير، اللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ وَبَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّد وَعَلَى آلِه وَصَحْبِه أَجْمَعِينَ. أَمَّا بَعْدُ: إِنَّ أَصْدَقَ الْحَدِيثِ كِتَابُ اللّه، وَأَحْسَنَ الْهَدْىِ هَدْىُ مُحَمَّد، وَشَرَّ الأُمُورِ مُحْدَثَاتُهَا، وَكُلَّ مُحْدَثَةٍ بِدْعَةٌ، وَكُلَّ بِدْعَةٍ ضَلاَلَةٌ ، وَكُلَّ ضَلاَلَةٍ فِى النَّارِ. اتَّقُوا اللّهَ يَا عِبَادَ اللّه أُوصِيكُمْ بِتَقْوَى اللّه وَطَاعَتِه، إِنَّ اللّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ. قَالَ اللّهُ تَعَالَى فِى كِتَابِهِ الْكَرِيم، أَعُوذُ بِاللّه مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ – بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

Alhamdulillaahi innal hamdalillaahi nahmaduhu ła nasta'iinuhu ła nastagfiruhu ła na'uuzu billaahi min szuruuri anfusinaa ła min sajji'aati a'maalnaa, man jahdihillaahu falaa mudilla lahu ła man judlil falaa hadija lahu, naszhadu allaa ilaaha illallaahu łahdahu laa szariika lahu lahul mulku ła lahul hamdu ła huła alaa kalli szaj'in kadiir, ła naszhadu anna sajjidinaa muhammadan abduhu ła habiibuhu ła rasuuluhu akramu rasuulin ła chajru basziirin ła naziirinm allahumma salli ła sallim ła baarik alaa sajjidinaa muhammadin ła alaa aalihi ła sahbihi adżma'iina. Amma ba'du: inna asdakal hadiisi kitaabullaahi, ła ahsanal hadji hadju muhammadin, ła szarral umuur muhdasaatuhaa, ła kulla muhdasatin bid'atun, ła kulla bid'atin dalaalahu, ła kulla dalaalatin fin naari. Ittakullaaha jaa ibaadallaah uusiikum bi takłallaahi ła taa'atihi, innallaaha ma'al laziina attakatu ła laziina hum muhsinuuna. Kaalallahu ta'aalaa fii kitaabihil kariim, a'uuzu billaahi minasz szjtaanir radżiim – bismillaahir rahmanir rahiim.

Po pierwszej części *chutby* w języku arabskim, imam odczytuje ajaty i *hadisy*, o których zamierza mówić w swoim kazaniu. Potem wygłasza swoją *chutbę*, którą kończy następująco:

أَلاَ إِنَّ أَحْسَنَ الْكَلاَم وَأَبْلَغَ النِّظَام كَلاَمُ اللّه الْمَلِكِ الْعَزِيزِ الْعَلاَّم كَمَا قَالَ تَبَارَكَ وَتَعَالَى فِى الْكَلاَم، وَإِذَا قُرِئَ الْقُرْآنُ فَاسْتَمِعُوا لَهُ وَأَنْصِتُوا لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُون. أَعُوذُ بِاللّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيم – بِسْمِ اللّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيم

Alaa inna ahsanal kalaam ła ablagan nizaami kalaamullaahil malikil aziizil allaami kamaa kaala tabaaraka ła ta'aalaa fil kalaami, ła izaa kuri'jal kuraanu fa istami'uu lahu ła ansituu la'allakum turhamnun. A'uuzu billaahi minasz szajtaanir radżiim – bismillaahir rahmanir rahiim.

Następnie *chatib* recytuje ajat, który jest odczytywany na zakończenie każdej *chutby* i po cichu odmawia następujące *dua*:

بَارَكَ اللّٰهُ لَنَا وَلَكُمْ وَلِسَائِرِ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ
اَلأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالأَمْوَاتِ بِفَضْلِهِ وَرَحْمَتِهِ إِنَّهُ قَرِيبٌ مُجِيبُ الدَّعَوَاتِ

Baarakallaahu lanaa ła lakum ła lisaa iril mu'miniin ła l mu'minaati ła l muslimiina ła l muslimaati allaa hjaa'i minhum ła l aamłaati bi fadlihi ła rahmatihi innahu kariibum mudżiibud da'ałaati.

Po recytacji powyższego *dua*, *chatib* wstaje i głośno, do wszystkich zebranych, wypowiada drugą część *chutby* w języku arabskim:

اَلْحَمْدُ لِلَّهِ حَمْدَ الْكَامِلِينَ وَالصَّلاَةُ وَالسَّلاَمُ عَلَى رَسُولِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ أَجْمَعِينَ، تَعْظِيمًا لِنَبِيِّهِ وَتَكْرِيمًا لِفَخَامَةِ شَأْنِ شَرَفِ صَفِيِّهِ فَقَالَ عَزَّ وَجَلَّ مَنْ قَائِلٌ مُخْبِرًا وَآمِرًا،إِنَّ اللّٰهَ وَمَلاَئِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَاأَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا، اَللَّهُمَّ صَلِّ وَسَلِّمْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ كَمَا صَلَّيْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ. اَللَّهُمَّ بَارِكْ عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ كَمَا بَارَكْتَ عَلَى إِبْرَاهِيمَ وَعَلَى آلِ إِبْرَاهِيمَ فِي الْعَالَمِينَ إِنَّكَ حَمِيدٌ مَجِيدٌ

Alhamdu lillahi hamdal kaamiliia ła s salaatu ła s salaamu alaa rasuulinaa muhammadin ła alaa aalihi ła ashaabihi adżma'iina, ta'zii mana linabijjahi ła takriimana lifachaamati szaani szarafi safijjihi fakaala azza ła dżalla man kaa'ilun muchbirana ła aamirana, innallaaha ła malaa'ikatahu jusalluuna alan nabijji jaa ajjuhal laziina aamanuu salluu alajhi ła sallimuu taslimana, allal humma salli ła sallim alaa sajjidinaa muham-

madin ła alaa aalihi ła sahbihi adżma'iina kamaa sallajti alaa ibraahiima ła alaa aali ibraahiim. Allahumma baarik alaa sajjidinaa muhammafin ła alaa aalihi ła sahbihi adżma'iina kamaa baarakta alaa ibraahiima ła alaa aali ibraahiima fil aalamiina innaka hamiidun madżajdun.

Następnie podnosi dłonie do góry i zniżając głos, recytuje kolejne *dua*:

اَللَّهُمَّ ارْضَ عَنِ الأَرْبَعَةِ الْخُلَفَاءِ سَيِّدِنَا أَبِى بَكْرٍ وَعُمَرَ وَعُثْمَانَ وَعَلِيٍّ ذَوِى الصِّدْقِ وَالْوَفَاءِ وَبَقِيَّةِ الْعَشَرَةِ الْمُبَشَّرَةِ وَآلِ بَيْتِ الْمُصْطَفَى وَعَنِ الأَنْصَارِ وَالْمُهَاجِرِينَ وَالتَّابِعِينَ إِلَى يَوْمِ الْجَزَاءِ، اَللَّهُمَّ اغْفِرْ لِلْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ وَالْمُسْلِمِينَ وَالْمُسْلِمَاتِ الأَحْيَاءِ مِنْهُمْ وَالأَمْوَاتِ ،اَللَّهُمَّ رَبَّنَا آتِنَا فِى الدُّنْيَا حَسَنَةً وَفِى الآخِرَةِ حَسَنَةً وَقِنَا عَذَابَ النَّارِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ الرَّاحِمِينَ وَالسَّلاَمُ عَلَى الْمُرْسَلِينَ وَالْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

Allahumma arda anil arba'atil chulafaa'i sajjidinaa abii bakrin ła umara ła usmaana ła alijjin załis sidki ła wafaa'i ła bakijjatil aszaratil mubaszszarati ła aali bajtil mustafaa ła anil ansaari ła muhaadżiriina łat taabi'iina ilaa jałmil dżazaa'i, allahumma gfir lil mu'miniina ła mu'minaati ła muslimiina ła muslimaati alaa hjaa'i minhum ła amlaati, allahumma rabbanaa aatinaa fid dunjaa hasanatan ła fil aachirati hasanatan ła kinaa azaaban naari bi rahmatika jaa arhamar raahimiina łas salaamu alal mursaliina ła hamdu lillaahi rabbil aalamiin.

Teraz *chatib* wypowiada do siebie „*a'uuzu–bismillaahi*", po czym recytuje poniższy ajat, schodzi z *minbaru* i prowadzi piątkową modlitwę[37].

37. W *chutbach* świątecznych zamiast tego ajatu recytuje się ostatni ajat sury *Podróż nocna*.

اِنَّ اللّٰهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالاِحْسَانِ وَاِيتَاءِ ذِى الْقُرْبَى وَيَنْهَى
عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِيظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرونَ

Innallaaha ja'muru bil'adli łal ihsaani ła iitaa'i dil kurbaa ła janhaa anil fahszaa'i łal munkari łal bagj; ja'izukum la'allakum tazakkaruun[38].

38. Sura *Pszczoły*, 16:90.

CHUTBA PIERWSZA

Bóg Najwyższy widzi wszystko

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ

وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): اِحْفَظِ اللّٰهَ يَحْفَظْكَ اِحْفَظِ اللّٰهَ تَجِدْهُ

تُجَاهَكَ إِذَا سَأَلْتَ فَاسْأَلِ اللّٰهَ وَإِذَا اِسْتَعَنْتَ فَاسْتَعِنْ بِاللّٰهِ

Ła lakad chalaknal insaana ła na'lamu maa tułasłisu bihii nafsuhuu ła nahnu akrabu ilajhi min hablil łariid[39].

Ła kaala rasuulilillaahi: ihfazillaaha jahfazka ihfazillaaha tadżiduhu judżaahaka izaa sa'alta lillaaha ła izaa ista'anta faa sta'in billaahi[40].

Szanowni bracia muzułmanie,

wiemy, że człowiek, jako najdoskonalsze stworzenie, jest wędrowcem na drodze ku wieczności. W zależności od tego, jak prowadził swoje życie i jakie czyny popełniał, jego droga ziemska kończy się albo wiecznym Rajem, albo wiecznym Piekłem. *Nafs* – nasze wewnętrzne „ja" – szatan, *kufr* i *tagut* czynią swoje intrygi, czyhają na człowieka na każdym kroku.

Nie patrząc na to, w tej niełatwej wędrówce, której nikt nie jest w stanie zatrzymać, człowiek nie pozostaje sam.

39. Sura *Kaf*, 50:16.
40. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1: 95.

Każdy jego oddech, każdy krok, każde słowo, każdy czyn, zamiar, przeżyty dzień jest znany Wszechwidzącemu, będącemu bliżej niego niż tętnica szyjna, Allahowi. Bóg widzi go stale w jego prawdziwym stanie. Przed Jego kontrolą i obserwacją nie można ani się skryć, ani uciec, ani się od niej uwolnić.

Dlatego muzułmanin, który zasmakował słodyczy wiary, zarówno kiedy kładzie się spać, i kiedy wstaje, i kiedy idzie, i kiedy siedzi, i kiedy je, i kiedy pije, rozmawia, pracuje i oddaje cześć Bogu, będąc w pracy, u siebie w domu lub na ulicy, powinien pamiętać o wszechobecnej i ustawicznej kontroli Allaha. Musi pamiętać, że Bóg nie tylko zna całokształt jego postępowania i myśli, ale też zapisuje to wszystko w księdze czynów. Bez świadomości tej prawdy nie jest możliwe osiągnięcie szczęścia w tym i przyszłym życiu.

Allah Najwyższy, którego Wiedza i Potęga obejmuje wszystkie istoty, mówi w Świętym Koranie:

أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى

Ajhasabul insaanu an jutraka sudaa?

„Czy człowiek myśli,
że będzie pozostawiony bez nadzoru?”[41]**.**

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ

Inna rabbaka labil mirsaad!

„Twój Pan bowiem na wszystko daje baczenie!”[42]**.**

41. Sura *Zmartwychwstanie*, 75:36.
42. Sura *Jutrzenka*, 89:14.

وَهُوَ مَعَكُمْ أَيْنَ مَا كُنْتُمْ وَاللَّهُ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Ła huła ma'akum ajna maa kuntum; łallaahu bimaa ta'maluuna basiir.

„On jest z wami, gdziekolwiek byście nie byli. Bóg widzi wszystko to, co robicie"[43].

وَلَقَدْ خَلَقْنَا الْإِنْسَانَ وَنَعْلَمُ مَا تُوَسْوِسُ بِهِ نَفْسُهُ وَنَحْنُ أَقْرَبُ إِلَيْهِ مِنْ حَبْلِ الْوَرِيدِ إِذْ يَتَلَقَّى الْمُتَلَقِّيَانِ عَنِ الْيَمِينِ وَعَنِ الشِّمَالِ قَعِيدٌ

مَا يَلْفِظُ مِنْ قَوْلٍ إِلَّا لَدَيْهِ رَقِيبٌ عَتِيدٌ

Ła lakad chalaknal insaana ła na'lamu maa tułasłisu bihii nafsuhuu ła nahnu akrabu ilajhi min hablil łariid. Iz jatalakkal mutalakkijani anil jamiini ła anisz szimaali ka'iid. Maa jalfizu min kałlin illaa ladajhi rakiibun atiid.

„My stworzyliśmy człowieka i wiemy, co podpowiada mu dusza. Jesteśmy bliżej niego niż jego tętnica szyjna. Gdy odbiorą ich dwaj wyznaczeni przyjmujący, siedzący z prawej strony i z lewej strony, to nie wypowie człowiek ani słowa, aby nie było przy nim strażnika"[44].

Szanowni bracia muzułmanie,

jak widzimy, Allah Najwyższy obserwuje Swoje sługi stale i uważnie. Ludzie powinni rozumieć, że sensem ich przyjścia na ten świat jest wypróbowanie i każdy otrzyma za nie albo odpowiednią karę, albo odpowiednią nagrodę.

43. Sura *Żelazo*, 57:4.
44. Sura *Kaf*, 50:16–18.

Z tego powinni zdawać sobie sprawę ci, którzy pławiąc się w nieograniczonych dobrach Allaha, zapominają o oddawaniu Mu czci, ci, którzy zeszli z błogosławionej drogi Pana proroków, ci, którzy odwrócili się plecami od prawd wskazanych w Świętym Koranie.

Tego powinni być świadomi ci, z których czół zniknął ślad pokłonów do ziemi, ci, których dusz i serc nie dotknęła pieczęć islamu, ci, którzy sami spiesząc do meczetu, pozostają obojętni na to, że ich dzieci weszły na drogę używania alkoholu, rozpusty i gier hazardowych.

O tym powinni pamiętać ci, którzy nie przestrzegają i nie szanują praw innych, ci, którzy nie odróżniają rzeczy dozwolonych od zakazanych, ci, którzy nie widzą niczego złego w wychowywaniu dzieci za środki nieuczciwie i nielegalnie zdobyte.

Tego powinni być świadomi ci, którzy zamiast braterskich uczuć usiłują szerzyć wśród muzułmanów fałsz, nieporozumienie, plotki, wrogość i nienawiść.

To muszą rozumieć ci, którzy przyjmując islam jako wiarę, jego filary i zasady moralne, nie są zadowoleni z tych norm, regulujących życie w społeczeństwie.

Każdy więc zdrowo myślący i sumienny człowiek powinien uświadomić sobie, że Allah, który jest bliżej nas niż nasza tętnica szyjna, który posyłał do nas proroków i wyjaśnienia co jest kłamstwem, a co prawdą, księgi, który wie o wszystkich naszych czynach i zamiarach, na pewno wezwie nas do odpowiedzi. Czy możemy uniknąć spotkania z Nim i Jego rozliczeniem? Czy uratują nas od rozliczenia nasi przyjaciele i bliscy, nasze pieniądze i status społeczny? Czy myślimy, że nasze grzechy i przewinienia staną się dla nas dobrem? Czy nie nadejdzie Dzień Sądu?

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ

Alajsallaahu bi ahkamil haakimiin?

„Czy Bóg nie jest najmądrzejszym z sędziów?”[45].

Bracia i siostry,

jeśli trzymamy się drogi ku wieczności, powinniśmy znaleźć wcześniej odpowiedzi na te wszystkie pytania. Niech każdy jeszcze raz uwierzy, że jest sługą Allaha i że będzie musiał stanąć przed Nim i dać odpowiedź. Upiększcie swoje życie dobrymi uczynkami. Najlepiej jak potraficie, przestrzegajcie praw Allaha i praw Jego sług podobnych do was. Chrońcie swoje ręce i dusze od złego i niedozwolonego. Nauczajcie swoje dzieci muzułmańskiej moralności i bądźcie dla nich pod tym względem żywym przykładem. Nie szukajcie godności i cnoty ponad bycie muzułmaninem. Nie bądźcie marionetką szatana i swojego „ja”. Powinniście wiedzieć i pamiętać, że Allah widzi każdego z nas i zapyta nas wszystkich, co robiliśmy, gdyż do Niego Jedynego – Pana światów – powrócimy.

Swoją *chutbę* pragnę zakończyć *hadisem* Czcigodnego Proroka (*saał*):

„*W najpiękniejszy sposób przestrzegaj i czcij to, co Allah ustanowił, a wówczas i On okaże ci szacunek. Pamiętaj o Allahu, a wtedy i ty znajdziesz Go obok siebie. Jeśli czegoś pragniesz, proś o to Allaha. Jeśli szukasz pomocy, proś o nią tylko u Jego Jedynego*”[46].

45. Sura *Drzewo figowe*, 95:8.
46. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:95.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Inna rabbaka labil mirsaad[47].

47. Sura *Jutrzenka*, 89:14.

CHUTBA DRUGA

Posłuszeństwo wobec Allaha i Jego Wysłannika (*saał*)

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلاَ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): كُلُّ أُمَّتِى يَدْخُلُونَ الْجَنَّةَ إِلاَّ مَنْ أَبَى قِيلَ وَمَنْ يَأْبَى يَارَسُولَ اللّهِ؟ قَالَ: مَنْ أَطَاعَنِى دَخَلَ الْجَنَّةَ وَمَنْ عَصَانِى فَقَدْ أَبَى

Jaa ajjuhal laziina aamanuu atii'ullaaha ła rasuulahuu ła laa tałallał anhu ła antum tasma'uun[48].

Ła kaala rasuulullaahi: kullu ummatii jadchuluunal dżannati illaa man abaa kiila ła man jaa baa jaa rasuulallaah? Kaala: man ataa'abii dachalal dżannati la man asaanii fakad abaa[49].

Szanowni bracia muzułmanie,

dzisiaj jesteśmy świadkami tego, że *dżahilijja*, oznaczająca nieprzyjęcie wielkiej religii islamu, ponownie rozpowszechniła się na całej ziemi. Ludzkość kolejny raz pogrążyła się w niewiedzy i ciemnocie okresu *dżahilijji*. Zapuszczając korzenie w życie współczesnego człowieka, *dżahilijja* kiełkuje.

To zjawisko, które miało miejsce nie tylko w czasach historycznych, kiedy ludzie, zapomniawszy o Allahu Najwyższym, ubóstwiali podobnych do siebie i zaczynali sobie

48. Sura *Zdobycz*, 8:20.
49. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:198.

wzajemnie oddawać cześć, kiedy, opuściwszy Muhammada (*saał*), zaczynali szukać sobie innych przywódców, a w swoich myślach, sądach i opiniach poszukiwali czegoś innego oprócz islamu, w społeczeństwie panowała ignorancja.

Każdy powinien dobrze wiedzieć, że podobnie jak wcześniej, jedyne, co dzisiaj może ocalić ludzkość od *dżahilijji* – to islam.

Człowiek może pozbyć się uzależnienia od swoich pragnień i dążeń, od zniewolenia przez podobnych do siebie i osiągnąć wolność i samodzielność poprzez islam. Tam, gdzie występuje kult niewolników, nie może być mowy o wolności i niezależności. Nie przekazując sterów rządzenia Allahowi i Jego Wysłannikowi (*saał*), ludzkość nie uwolni się od *dżahilijji* i nie osiągnie szczęścia i radości.

Właśnie dlatego nasza wspaniała religia nawołuje tych, którzy uwierzyli do podporządkowania się Allahowi i Jego Wysłannikowi (*saał*). To wezwanie nie tylko oczyszcza serca i dusze od *dżahilijji*, ale i ocala odpowiadających na to wezwanie.

Oczywiście, islam nawołuje wierzących do podporządkowania się Allahowi, tzn. Jego Woli. Dlatego, jeśli nie podąża się drogą Jedynego tylko Allaha, nie ufa się tylko Jemu Jedynemu i nie respektuje się jedynie Jego zasad, nie może być mowy i o pokorze wobec Niego.

Dlatego wierzący musi być posłuszny Allahowi i Jego Wysłannikowi (*saał*) bez żadnych warunków, akceptując Jego prawa, zasady i nakazy.

W wielu ajatach Świętego Koranu Allah Najwyższy nakazuje nam pokorę wobec Niego i Wysłannika Muhammada

(*saał*). W ajacie wyrecytowanym przeze mnie na początku *chutby* jest mowa:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلاَ تَوَلَّوْا عَنْهُ وَأَنتُمْ تَسْمَعُونَ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu atii'ullaaha ła rasuulahuu ła laa tałallał anhu ła antum tasma'uun.

„O wy, którzy wierzycie! Bądźcie posłuszni Bogu i Jego Wysłannikowi i nie odwracajcie się od niego, kiedy słyszycie [że on recytuje Koran]**"**[50]**.**

Drodzy bracia i siostry,

panującym i stanowiącym prawo może być jedynie Allah (*subhanahu ła ta'ala*). Człowiekiem, który przyniósł nam nakazy i postanowienia Allaha jest Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*). Tam, gdzie nie ma posłuszeństwa wobec Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), panuje *dżahilijja*, a ludzie ulegają swojemu „ego" i szatanowi. *Dżahilijja*, jak było powiedziane, to władza człowieka nad sobie podobnymi, poddanie się swojemu „ja" i szatanowi. Te dwie rzeczy są niekompatybilne. Może istnieć albo wiara, albo *kufr*. Jest albo islam, albo *dżahilijja*. Występuje albo Prawda, albo fałsz. Ma miejsce albo posłuszeństwo Allahowi i Jego Wysłannikowi (*saał*), albo ignorancja *dżahilijji*... Połowicznego rozwiązania nie ma.

Allah, którego miłosierdzie do Jego sług jest bezgraniczne, wskazując wierzącym prostą drogę Prawdy i nakazując im oddalanie się od *dżahilijji*, powiedział:

50. Sura *Zdobycz*, 8:20.

أَفَحُكْمَ الْجَاهِلِيَّةِ يَبْغُونَ وَمَنْ أَحْسَنُ مِنَ اللَّهِ حُكْمًا لِّقَوْمٍ يُوقِنُونَ

Afahukmal dżaahilijjati jabguun? Ła man ahsanu minallaahi hukmal likałmin juukibuun?

**„Czyżby oni pragnęli sądu z czasów niewiedzy?
Któż dla ludzi posiadających pewność
może być lepszy w sądzeniu niż Bóg?”**[51].

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ

Alajsallaahu bi ahkamil haakimiin?

„Czy Bóg nie jest najmądrzejszym z sędziów?”[52].

To oznacza, że człowiek, który nie podporządkuje się Najmądrzejszemu z sędziów i najlepszemu spośród ludzi – Jego Wysłannikowi (*saał*), nie może mówić o swojej przynależności do społeczności muzułmańskiej.

Drodzy muzułmanie,

każdy z nas powinien teraz zadać sobie pytanie: co zmusza nas do nieposłuszeństwa wobec Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), dlaczego ośmielamy się na to? Na co liczymy, wyrażając nieposłuszeństwo Allahowi i Prorokowi Muhammadowi (*saał*)?

Przecież to On – Allah – który ratując nas od przerażających okropności niewiary, niegodziwości, rozpusty, upadku i strachu przed nimi, dodaje nam, Swoim sługom, otuchy słowami:

لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ

51. Sura *Stół zastawiony*, 5:50.
52. Sura *Drzewo figowe*, 95:8.

Kul jaa ibaadijal laziina asrafuu alaa anfusihim laa taknatuu mir rahmatillaah; innallaaha jagfiruz zunuuba dżamii'aa; innahuu hułal gafuurur rahiim.

„O słudzy Moi, którzy wystąpiliście przeciwko sobie samym, nie obawiajcie się o miłosierdzie Boga!"[53], zapraszając do wejścia na drogę Swojego przebaczenia i miłosierdzia.

To on – niepowtarzalny władca rodu ludzkiego, Prorok wszystkich proroków (*saał*), który w swoim wezwaniu, pouczeniach, odezwach, świadectwach i wstawiennictwie jest bardziej miłościwy i miłosierny niż my sami.

Znamienity człowiek islamu Dżunajd al-Bagdadi powiedział:

„Nikt nie zrozumie Allaha bez Jego Miłosierdzia. Jego Miłosierdziem wobec nas jest naśladowanie Muhammada (*saał*)"[54].

To oznacza, że krwawiąca rana ludzkości zagoi się dopiero wtedy, gdy ludzie pójdą za Allahem i Jego Wysłannikiem (*saał*) i poddadzą się im.

Drodzy bracia i siostry,

nie wolno zapominać, że żyjemy w smutnych czasach, gdzie wszystko dookoła ugrzęzło w ciemnościach *dżahilijji*. Ogarnęły nas czarne chmury niewiary, plugawości i niesprawiedliwości. Alkohol, gry hazardowe, demoralizacja, kradzieże, nieodpowiedzialność, wszelkiego rodzaju pseudorozrywki wciągają współczesnego człowieka w bagno niewiary.

53. Sura *Grupy*, 39:53.
54. Gazali, *Mukaszafat al-Kulub*.

W takich czasach muzułmanin powinien być bardziej uważny i czujny. Na każdym kroku musi mierzyć się ze swoją wiarą i sumieniem. Jako człowiek słabej wiary, z poranioną duszą, zagubiony, pozbawiony wstydu i honoru, zamieniony w marionetkę swojego „ja" oraz szatana, zapomniawszy o pokorze wobec Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), niebawem utraci też swoje życie wieczne.

Ta prawda w Świętym Koranie wyjaśniona jest następująco:

فَخَلَفَ مِنْ بَعْدِهِمْ خَلْفٌ أَضَاعُوا الصَّلَاةَ وَاتَّبَعُوا الشَّهَوَاتِ فَسَوْفَ يَلْقَوْنَ غَيًّا

Fa chalafa mim ba'dihim chalfun adaa'us salaata łattaba'usz szahałaati fa sałfa jalkałna gajjaa.

„Przyszli po nich następcy, którzy pomijali modlitwę, a postępowali za swymi namiętnościami. Wkrótce jednak spotkają swą zgubę"[55].

Drodzy wierzący,

jedyną drogą ocalenia od takiego zgubnego życia jest powrót do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*). Tylko tego dnia, kiedy ukorzymy się przed Allahem i Jego Wysłannikiem (*saał*), osiągniemy wieczne szczęście.

Swoją *chutbę* pragnę zakończyć *hadisem* Proroka Muhammada (*saał*):

„*Wszyscy wyznawcy mojej ummy wejdą do Raju, oprócz tych, którzy zrezygnują*".

„Kto zrezygnuje z tego, o Wysłanniku Allaha?" – zapytano go.

55. Sura *Maria*, 19:59.

„Posłuszni wobec mnie wejdą do niego, a niesłuchający mnie będą tymi, którzy zrezygnowali z niego sami”[56].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

أَلَيْسَ اللَّهُ بِأَحْكَمِ الْحَاكِمِينَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Alajsallaahu bi ahkamil haakimiin?[57]

56. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:198.
57. Sura *Drzewo figow*e, 95:8.

CHUTBA TRZECIA

Miłość do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*)

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): لاَ يُؤْمِنُ أَحَدُكُمْ حَتَّى يَكُونَ اللّهُ وَرَسُولَهُ أَحَبَّ إِلَيْهِ مِمَّا سِوَاهُمَا

Kul in kuntum tuhibbuunallaaha fattabi'uunii juhbib kumullaahu ła jagfir lakum zunuubakum: łallaahu gafuurur rahiim[58].

Ła kaala rasuulullaahi: laa ju'minu ahdukum hattaa jakuunallaahu ła rasuulahu ahabba ilajhi mimmaa silaahumaa[59].

Drodzy muzułmanie,

wiemy, że prawdziwym i jedynym władcą życia doczesnego oraz wiecznego jest Wiecznie Żywy i Wiecznie Istniejący Allah – Pan światów, do którego należy cała władza i potęga. Jedynie Allahowi przynależy rozkazywanie, rządzenie i stanowienie, co jest dozwolone, a co zakazane. On jest stworzycielem, daje życie i obdarza dobrami, On również odbiera życie. On uczynił człowieka Swoim namiestnikiem na ziemi i władającym wszechświatem, wysłał do ludzi proroków i zesłał im Księgi. To On ofiarował nam takie dobrodziejstwo jak islam, oświecił nas światłem Świętego Koranu, wybrał nas i uczynił zwolennikami *ummy* Muhammada (*saał*).

58. Sura *Rodzina Imrana*, 3:31.
59. Buchari, Muslim, Ihja, t. 4, *Kitab al-Muhabbat*.

Z tego powodu my, muzułmanie, wybrani słudzy Allaha, powinniśmy kochać Go, wielbić i wypełniać względem Niego swoje obowiązki, okazywać wdzięczność za podarowane dobra i wspominać Go. Serca zamknięte na wspominanie Allaha nie będą mogły znaleźć szczęścia ani w tym życiu, ani w życiu następnym.

Dlatego Pan nasz w Świętym Koranie mówi nam następująco:

الَّذِينَ آمَنُوا وَتَطْمَئِنُّ قُلُوبُهُم بِذِكْرِ اللَّهِ أَلَا بِذِكْرِ اللَّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

Allaziina aamanuu łatatma'innu kuluubuhum bizikrillah; alaa bizikrillaahi tatma'innul kuluub.

„A ci, którzy uwierzyli i których serca znajdują ukojenie we wspominaniu Boga. Tak! Wspominanie Boga daje sercom ukojenie!"[60].

Drodzy bracia i siostry,

miłość – to dążenie i zbliżenie naszych dusz do tego, co jest nam bliskie i drogie. Osoba kochająca dołoży wszelkich starań, aby być z tym, kogo kocha. Człowiek miłujący będzie nieustannie podążał śladami kogoś uwielbianego. Według islamu prawdziwa miłość na ziemi może być tylko w odniesieniu do Allaha. Miłość do tych, których kocha Allah, jest porównywalna do miłości do Niego Samego. Miłość do Allaha – to życie zgodne z Jego nakazami. Ten, kto zaniedbuje postanowienia Allaha, okazuje niechęć do Niego samego. A kto przejawia nieposłuszeństwo wobec Allaha i żyje niezgodnie z Jego nakazem, wyraża całkowity brak miłości do Niego. Bezspornym jest fakt, że kto nie pokochał Allaha za życia, nie ujrzy Jego oblicza i w życiu wiecznym.

60. Sura *Grom*, 13:28.

Najszczęśliwszym człowiekiem w następnym życiu będzie ten, kto najbardziej kochał swojego Pana na tym świecie.

Kto pokochał Allaha Najwyższego, pokocha i naszą wielką religię. Przecież islam to religia, którą wybrał ludziom sam Allah, czyniąc ją jedynym dla nich zbawieniem. Kto nie kocha islamu, nie wielbi i Allaha.

Kochający Allaha pokocha i Święty Koran. Przecież Allah, miłując Koran, uczynił go dla ludzi uzdrowieniem. Kto zaś nie zbliżył się sercem do Koranu, nie pokocha i Allaha.

Kochający Allaha będzie wielbić i posłanego światu jako miłość Jego Czcigodnego Wysłannika (*saał*). Wszak on – Wysłannik Allaha (*saał*) – został powołany jako jedyny przewodnik dla całej ludzkości. Podporządkowanie się jemu jest równoznaczne z pokorą wobec samego Allaha. Podążanie za nim oznacza wielbienie Pana światów.

Właśnie dlatego w Świętym Koranie Allah Najwyższy mówi:

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللّه

Man juti'ir rasuula fakad ataa'allaah

„Kto jest posłuszny Wysłannikowi, ten jest posłuszny Bogu"[61].

قُلْ إِن كُنتُمْ تُحِبُّونَ اللّهَ فَاتَّبِعُونِي يُحْبِبْكُمُ اللّهُ وَيَغْفِرْ لَكُمْ ذُنُوبَكُمْ وَاللّهُ غَفُورٌ رَّحِيمٌ

Kul in kuntum tuhibbuunallaaha fattabi'uunii juhbib kumullaahu ła jagfir lakum zunuubakum: łallaahu gafuurur rahiim.

61. Sura *Kobiety*, 4:80.

„Powiedz: »Skoro kochacie Boga, to idźcie za mną, aby Bóg was pokochał i wybaczył wam wasze grzechy. Bóg jest Przebaczający, Miłościwy!«"[62].

Drodzy wierzący,

miłość do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*) jest *fardem*. Kto nie kocha Allaha i Jego Wysłannika (*saał*) najbardziej na świecie, nie jest człowiekiem pełnej wiary.

Prorok Muhammad (*saał*) w swoich *hadisach* wypowiadał się następująco:

„Nikt z was nie będzie prawdziwie wierzącym, dopóki Allah i Jego Wysłannik (saał) nie będzie dla niego najdroższym i najukochańszym na świecie"[63].

„Do czasu, dopóki nie będę dla was bardziej kochany i droższy niż wasi rodzice i wszyscy ludzie na ziemi, nikt z was nie będzie prawdziwie wierzącym"[64].

W innym *hadisie* Prorok Muhammad (*saał*) powiedział:

„Ten, kto znajdzie w sobie trzy cechy, poczuje słodycz wiary: ten, kto pokocha Allaha i Jego Wysłannika (saał) bardziej od wszystkich ludzi na świecie, ten, czyja miłość na tym świecie będzie symbolem miłości w imię Allaha, i ten, komu bycie niewierzącym jest nie do zaakceptowania, jak bycie wtrąconym do ognia"[65].

Z tego powodu, prawdziwy muzułmanin nie może nosić w swoim sercu miłości większej niż miłość do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*). Jedynie on wie, co oznacza posiadanie

62. Sura *Rodzina Imrana*, 3:31.
63. Buchari, Muslim, Ihja, t. 4, *Kitab al-Muhabbat*.
64. Buchari, Muslim, *Muhtar al-Ahadis*, 159.
65. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:408, nr 376.

w swoim sercu miłości do kogoś, większej niż miłość do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), i jakie są tego następstwa. Tę prawdę Allah Najwyższy ujawnia nam następująco:

قُلْ إِنْ كَانَ آبَاؤُكُمْ وَأَبْنَاؤُكُمْ وَإِخْوَانُكُمْ وَأَزْوَاجُكُمْ وَعَشِيرَتُكُمْ وَأَمْوَالٌ
اقْتَرَفْتُمُوهَا وَتِجَارَةٌ تَخْشَوْنَ كَسَادَهَا وَمَسَاكِنُ تَرْضَوْنَهَا أَحَبَّ إِلَيْكُم مِّنَ اللّهِ
وَرَسُولِهِ وَجِهَادٍ فِي سَبِيلِهِ فَتَرَبَّصُوا حَتَّى يَأْتِيَ اللّهُ بِأَمْرِهِ
وَاللّهُ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الْفَاسِقِينَ

Kul in kaana aabaa'ukum ła abnaa'ukum ła ichłaanukum ła azłaadżukum ła asziiratukum ła amłaalunik taraftumuuhaa ła tidżaaratun tachszałna kasaadahaa ła masaakinu tardałnahaa ahabba ilajkum minallaahi ła rasuulihii ła dżihaadin fii sabiilihii fatarabbasuu hattaa ja'tijallaahu bi amrih; łallaahu laa jahdil kałmal faasikiin.

„Powiedz: »Jeśli wasi ojcowie, synowie, żony i krewni, wasze majątki, które zdobyliście, i handel, którego upadku się obawiacie, i siedziby, w których macie upodobanie, są wam milsze niż Bóg i Jego Wysłannik oraz walka na Jego drodze, to oczekujcie, aż Bóg przyniesie Swoje rozstrzygnięcie. A Bóg nie prowadzi ludu występnego!«"[66].

Dlatego, drodzy bracia i siostry,

wszyscy powinniśmy napawać się miłością do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*). Niechaj każdy z nas stara się ożywić swoje serce wspominaniem Allaha. Wszyscy musimy wiedzieć, że wielbienie Allaha i Jego Wysłannika (*saał*) jest

66. Sura *Skrucha*, 9:24.

niczym innym jak obowiązkiem w naszej religii. Należy pamiętać także o tym, że miłość do tych, którzy kochają Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), i do tych, którzy żyją według zasad ustanowionych w Świętym Koranie, jest porównywalna z miłością do samej prawdy. Tak więc również ich wszystkich należy kochać ku zadowoleniu Allaha Najwyższego.

Swoją *chutbę* zakończę *hadisem* Wysłannika Allaha (*saał*):

„Ten, kto pokocha w imię Allaha i znienawidzi w imię Allaha. Ten, kto będzie służył w imię Allaha i powstrzyma się w imię Allaha, osiągnie pełnię wiary"[67].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

مَنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللّهَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Man juti'ir rasuula fakad ataa'allaah[68].

67. Abu Dawud, *Muchtar al-Ahadis*, 134.
68. Sura *Kobiety*, 4:80.

CHUTBA CZWARTA

Źródłem szczęścia jest tylko Święty Koran

إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللّهُ
وَلاَ تَكُن لِّلْخَآئِنِينَ خَصِيمًا

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): إِنَّ اللّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا وَيَضَعُ بِهِ آخَرِينَ

Innaa anzalnaa ilajkal kitaaba bil hakki litahkuma bajnan naasi bimaa araakallaah; ła laa takul lil chaa'iniina chasiimaa[69].

Ła kaala rasuulullaahi: innallaaha jarfa'u bihazal kitaabi akłaaman ła jada'u bihi aachariin[70].

Drodzy muzułmanie,

wiemy, że żaden ustrój, który nie bierze pod uwagę duchowego aspektu życia człowieka, nie może przynieść mu szczęścia i radości. Możemy to wyraźnie dostrzec na przykładzie postępu naukowo-technicznego, obiecującego ludziom szczęście i dobrobyt.

Dlatego też dla ludzkości, pogrążonej w niekończących się kryzysach, kataklizmach i biedach, aby wyjść z tych problemów, odzyskać siły i wzmocnić się duchowo, konieczne jest znalezienie pewnego duchowego światła, Bożego eliksiru. Taką Bożą łaską na ziemi, światłem i eliksirem jest jedynie Słowo Allaha Najwyższego – Święty Koran. Tego dnia, gdy ludzkość to zaakceptuje, osiągnie szczęście i zadowolenie.

69. Sura *Kobiety*, 4:105.
70. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:341, nr 1000.

Allah, którego miłosierdzie wobec nas – Jego sług – jest bezgraniczne, w swojej Księdze, Świętym Koranie, nakazuje:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءتْكُم مَّوْعِظَةٌ مِّن رَّبِّكُمْ
وَشِفَاء لِّمَا فِي الصُّدُورِ وَهُدًى وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

Jaa ajjuhan naasu kad dżaa'atkum mał'izatum mir rabbikum ła szifaa'ul limaa fis suduuri ła hudan ła rahmatul lil mu'miniin.

„O ludzie! Przyszło do was upomnienie od waszego Pana i uzdrowienie od tego, co jest w waszych piersiach, i przewodnictwo, i miłosierdzie dla wiernych"[71].

يَا أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ جَاءكُمْ بُرْهَانٌ مِّن رَّبِّكُمْ وَأَنزَلْنَا إِلَيْكُمْ نُورًا مُّبِينًا

Jaa ajjuhan naasu kad dżaa'akum burhaanum mir rabbikum ła anzalnaa ilajkum nuuram mubiina.

„O ludzie! Przyszedł do was dowód jednoznaczny od waszego Pana: zesłaliśmy wam światło jasne"[72].

Jak widzimy, dla ludzkości, pogrążonej w ciemności wszelkiego rodzaju problemów i nieszczęść, wyjście ku światłu i znalezienie właściwej drogi jest możliwe tylko wówczas, gdy weźmie za przewodnika Święty Koran, wykorzystując jego światło i zbawienie.

Drodzy bracia i siostry,

jeśli uważamy się za prawdziwych muzułmanów, będziemy poszukiwać swojego zbawienia właśnie w Świętym Ko-

71. Sura *Jonasz*, 10:57.
72. Sura *Kobiety*, 4:174.

ranie. Wszelkie problemy winniśmy rozwiązywać, odnosząc się jedynie do Słowa Allaha – Świętego Koranu. W sporach między nami rozstrzygającym będzie Koran i Wysłannik Allaha (*saał*), który go nam przekazał. Będziemy recytować Świętą Księgę, rozumieć ją i wcielać w życie, gdyż została nam zesłana po to, aby żyć zgodnie z nią.

Ci, którzy mówią „jesteśmy muzułmanami", ale nie respektują Koranu i nie postępują według jego zasad, nie czczą Bożych nakazów, są w niewiedzy i wielkim grzechu. Ci, którzy nie akceptują zawartych w Świętym Koranie postanowień Allaha, ci, którzy wyrażają niezadowolenie z przywództwa Wysłannika Allaha (*saał*), nie mogą wcale mówić o swojej wierze. Dlatego muzułmanin powinien bezwarunkowo pokłonić się przed prawami Świętego Koranu i bez jakichkolwiek wątpliwości być wdzięczny za przewodnictwo Wysłannikowi Allaha (*saał*).

فَلاَ وَرَبِّكَ لاَ يُؤْمِنُونَ حَتَّىَ يُحَكِّمُوكَ فِيمَا شَجَرَ بَيْنَهُمْ ثُمَّ لاَ يَجِدُوا فِي أَنفُسِهِمْ حَرَجًا مِّمَّا قَضَيْتَ وَيُسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

Falaa ła rabbika la ju'minuuna hatta juhakkimuuka fiimaa szadżara bajnahum summa laa jadżiduu fii anfusihim haradżam mimmaa kadajta ła jusallimuu tasliimaa.

„Nie! Na twego Pana! Oni nie uwierzą, zanim nie uczynią cię sędzią w sporach między nimi. Potem nie znajdą w swych duszach sprzeciwu wobec twojego orzeczenia i przyjmą je z pełnym przekonaniem"[73].

إِنَّا أَنزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ بِالْحَقِّ لِتَحْكُمَ بَيْنَ النَّاسِ بِمَا أَرَاكَ اللّه

73. Sura *Kobiety*, 4:65.

Innaa anzalnaa ilajkal kitaaba bil hakki litahkuma bajnan naasi bimaa araakallaah; ła laa takul lichaa'iniina chasiimaa.

„Zaprawdę, My zesłaliśmy ci Księgę z prawdą, abyś rozsądzał między ludźmi, jak przykazał Bóg"[74]**.**

وَاتْلُ مَا أُوحِيَ إِلَيْكَ مِنْ كِتَابِ رَبِّكَ لَا مُبَدِّلَ لِكَلِمَاتِهِ وَلَن تَجِدَ مِنْ دُونِهِ مُلْتَحَدًا

Łatlu maa uuhija ilajka min kitaabi rabbika laa mubaddila li kalimaatihii ła lan tadżida min duunihii multahadaa.

„Recytuj to, co zostało ci objawione z Księgi twego Pana! Nie ma nikogo, kto mógłby zmienić Jego słowo, i poza Nim nie znajdziesz żadnego schronienia"[75]**.**

Drodzy wierzący,

każdy z nas musi wiedzieć, że zmartwychwstanie muzułmanów jest możliwe jedynie wraz z powrotem do Koranu z nowymi siłami, nowym natchnieniem i pragnieniem, z przemianą duchową. Bez tego nie ma mowy o żadnym zmartwychwstaniu.

Allah Najwyższy mówi do nas w Świętym Koranie następująco:

إِنَّ هَـذَا الْقُرْآنَ يِهْدِي لِلَّتِي هِيَ أَقْوَمُ وَيُبَشِّرُ الْمُؤْمِنِينَ الَّذِينَ يَعْمَلُونَ الصَّالِحَاتِ أَنَّ لَهُمْ أَجْرًا كَبِيرًا

Inna haazal kuraana jahdii lillatii hija akłamu ła jubaszszirul mu'miniinal laziina ja'maluunas saalihaati anna lahum adżran kabiiraa.

74. Sura *Kobiety*, 4:105.
75. Sura *Grota*, 18:27.

„Zaprawdę, ten Koran prowadzi ku temu, co najprostsze, i zwiastuje wieść radosną wiernym, którzy czynią dobre dzieła, że czeka na nich nagroda wielka”[76]**.**

To oznacza, że jedyną właściwą drogą prowadzącą nas do zbawienia, jest droga wskazana przez Święty Koran. Muzułmanom, czyniącym dobro według Koranu, Święta Księga obwieszcza radosną wieść.

Święty Koran, który nie jest ograniczony ani w czasie, ani w przestrzeni, nawołuje ludzi do dobra i tylko do dobra. Przecież wiara i czyny prowadzą do szczerości i pobożności, uczą prawidłowego myślenia i odczuwania. Nadają stałość zasadom moralnym i życiu rodzinnemu. Uczą uczciwości w zarządzaniu, handlu i ekonomicznych sprawach. I jest to jedyna droga wiodąca do szczęścia i dobrobytu, miłości i wzajemnego zaufania.

W społeczeństwach, zarządzanych przez ludzi niezwiązanych z Koranem, miejsce szczęścia i zadowolenia zajmują spory, fałsz, *haram*, zawiść i plotki. Ulegają osłabieniu więzy braterskie i rodzinne i prawie całkowicie zanika zaufanie oraz wzajemna pomoc. Filmy i spektakle, gazety i czasopisma są pełne nieprzyzwoitych scen. Tego typu prasa pojawiła się dzisiaj nie tylko w rękach muzułmanów, lecz przedostała się także do ich domów, a nawet meczetów. Zarówno styl zachowania, jak i wygląd zewnętrzny muzułmanów, zostały wypaczone, zniknął wstyd, wszystko podporządkowane zostało modzie.

Ze smutkiem i niepokojem należy odnotować, że obraz naszego współczesnego społeczeństwa jest właśnie taki.

76. Sura, *Podróż nocna*, 17:9.

Kto się zastanawia, ten rozumie, że oznacza to duchowy i moralny upadek społeczności. Przecież tych, którzy oddalili się od Koranu, usunęli go ze swojego życia, zostawiając na półkach meczetów i wspominając jedynie podczas pogrzebów i *małlidów*, czeka również upadek duchowy.

Tę prawdę wyjaśnił nam Prorok Muhammad (*saał*) w swoim *hadisie*:

„Ten Koran wywyższa (jedne) narody i naraża inne"[77].

Drodzy bracia i siostry,

należy pamiętać, że przyczyną i źródłem materialnego oraz duchowego dobrostanu, szczęścia i radości jest Święty Koran. Zbawienie i wieczne szczęście, zarówno w życiu doczesnym, jak i następnym, można osiągnąć jedynie poprzez szczery i praktyczny kontakt z Koranem. Nie wolno zapominać, że każda sprawa niemająca oparcia w Koranie, kończy się fiaskiem.

Swoje kazanie chcę zakończyć fragmentem *chutby* Proroka Muhammada (*saał*), wygłoszonej w dolinie Ranuna, podczas podróży z Mekki do Medyny:

„Zaświadczam, że nie ma Boga prócz Allaha, On jest Jeden i nie ma współtowarzyszy.

Najlepszym ze wszystkich słów jest Księga Allaha. Ten, czyją duszę Allah upiększył Koranem i obdarzył islamem, kiedy jeszcze nie był wierzący, i ten, kto sam przedkłada słowo Boże nad słowo ludzkie, będzie zbawiony.

Najlepsze i najbardziej skuteczne słowo to, bez wątpienia, Księga Allaha. Kochajcie tego, kogo pokochał Allah, kochajcie Jego całym sercem i nieustannie Go wspominajcie.

77. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:341.

Oddawajcie cześć i służcie tylko Jedynemu Allahowi i nie czyńcie nikogo Jemu równego. Bójcie się Allaha we właściwy sposób. Mówcie o Allahu najpiękniejszymi słowami i wspominajcie Go Jego przymiotami. Rozpowszechniajcie pomiędzy sobą miłosierdzie i dobra Allaha, którymi On was obdarzył. I pamiętajcie, że Allah nie kocha tych, którzy nie dotrzymują obietnic"[78].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

الم ذَلِكَ الْكِتَابُ لاَ رَيْبَ فِيهِ هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Alif laam miim. Zaalikal kitaabu laa rajba fiih; hudul lil muttakiin[79].

78. M.A. Keksał, *Historia islamu*, t. 1, 2:19.
79. Sura *Krowa*, 2:1–2.

CHUTBA PIĄTA

Chutby Wysłannika Allaha (*saał*) (I)

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الْإِسْلَامِ دِينًا فَلَنْ يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الْآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): وَاعْلَمُوا أَنَّ اللّٰهَ قَدْ افْتَرَضَ عَلَيْكُمُ الْجُمُعَةَ فِى مَقَامِى هَذَا فِى شَهْرِ هَذَا مِنْ عَامِى هَذَا إِلَى يَوْمِ الْقِيَامَةِ

Ła man gajral islaami diinan falan jukbala minhu ła huła fil aachirati minal chaasiriin[80].

Ła kaala rasuulullaahi: ła'lamuu annallaaha kad iftarada alajkumul dżumu'ata fii makaamii hazaa fii szahri hazaa min aamii hazaa ilaa jałmil kijaamati[81].

Drodzy muzułmanie,

misją każdego wysłannika i proroka, począwszy od Adama (*alajhis salaam*, pokój z nim, *as*) i kończąc na Proroku Muhammadzie (*saał*), było przekazywanie wiedzy o ostatniej religii – islamie. Doprowadzenie tej religii prawdy do ludzi spoczęło na Proroku Muhammadzie (*saał*). Kto poszukuje innej religii oprócz islamu, skazuje siebie na straszliwy i żałosny koniec.

W ajacie, wyrecytowanym przeze mnie na początku *chutby*, Allah Najwyższy nakazuje:

80. Sura *Rodzina Imrana*, 3:85.
81. *Tadżrid as-Sarih*, t. 3:47.

„A kto szuka innej religii niż pełne poddanie się woli Boga, to nie będzie ona od niego przyjęta i w życiu ostatecznym znajdzie się wśród tych, którzy ponieśli stratę”[82]**.**

Świadczy to o tym, że jedynym, co może dać ludzkości spokój, dobrobyt, prawa i wolności, jest islam. To oznacza, że każdy, mówiący o sobie, że jest muzułmaninem i niezbaczający w kierunku różnego rodzaju nauk i nurtów wymyślonych przez człowieka, powinien skupić się na islamie.

A teraz, otwierając uszy i serca, całą uwagę należy skoncentrować na tych słowach. Głosu udziela się największemu człowiekowi wszech czasów i wszystkich narodów, jedynemu zbawcy ludzkości Prorokowi Muhammadowi Mustafie (*saał*). Posłany jako miłość do ludzi, Wysłannik Allaha (*saał*) ukazał ludzkości najskuteczniejszą drogę i dostarczył najbardziej niezawodnych pouczeń. Żaden ustrój, żadna filozofia, żadna osobowość, a nawet społeczeństwo, nie dawało człowiekowi takich praw i swobód, jakie ofiarował właśnie Prorok Muhammad (*saał*). Historia nie znała tak znakomitych kazań, które tylko on wygłaszał. Umiał wcielać w życie to, do czego sam nawoływał i wyrażał słowami to, co sam przeżył. Czcigodny Wysłannik Allaha (*saał*) wygłosił swoimi błogosławionymi ustami następujące płomienne słowa:

„»*O ludzie, okażcie skruchę, zanim was dopadnie śmierć. Czyńcie dobro, dopóki macie możliwość. Dawajcie jałmużnę skrycie i jawnie, często wspominajcie Allaha, przybliżajcie się do Pana waszego. On da pożywienie, a wy znajdziecie pomoc i odzyskacie to, co straciliście*«.

82. Sura *Rodzina Imrana*, 3:85.

Wiedzcie, że od tego samego roku, tego samego miesiąca i do Dnia Sądu Allah Najwyższy ustanowił piątek dla was *fardem*. Niech będą bezowocne działania tych, którzy znajdując się pod przewodnictwem imama, zdolnego do głoszenia piątkowych kazań i prowadzenia piątkowych modlitw, obojętnie, czy będzie sprawiedliwym, czy też tyranem, zaniedbują te obowiązki lub uważają je za mało ważne. I daremne będą ich modlitwy, pielgrzymki, posty, *zakaty* i inne akty czci, dopóki nie okażą skruchy. Allah przyjmuje skruchę tych, którzy wyrażają żal"[83].

„»O ludzie, przygotowujcie się do przyszłego życia wcześniej, przecież każdy z was na pewno umrze i zostawi swoje owieczki bez pasterza. A potem usłyszy od Allaha takie słowa: Czy nie przychodził do ciebie ode mnie nauczyciel i nie przekazywał ci Moich nakazów? Czyżbym Ja nie obdzielił ciebie bezgranicznymi dobrami Swoimi i nie dawał ci możliwości czynienia za życia dobra?«.

Każdy, kto usłyszy takie słowa, zacznie rozglądać się na prawo i lewo, spojrzy do przodu i do tyłu, lecz nie zobaczy nic oprócz gehenny niegasnącego ognia. Dlatego niech ten, kto ma chociażby kawałek daktyla, odda go jako jałmużnę, ratując w ten sposób siebie od ognia piekielnego. Jeśli ktoś nie ma takiej możliwości, niech czyni dobro życzliwymi słowami i gestami. Przecież wszelkie dobrodziejstwo powraca dziesięciokrotnie, a nawet siedemdziesięciokrotnie zwiększone. Niech będą z wami pozdrowienia i błogosławieństwa Allaha!"[84].

83. Ibn Madża: 172; *Tadżrid as-Sarih*, t. 3:47.

84. *Chutba*, *Islamska Encyklopedia*, t. 5/1:260; Ahmad Dż. Pasza, *Kisas Anbija*, t. 1:124–125.

Nie ma wątpliwości, że Księga Allaha to najwspanialsze i najdoskonalsze ze słów. Kochajcie więc Allaha całym sercem. Nie odwracajcie się od słów Allaha i wspominania Go. Niech waszych serc nigdy nie irytuje Słowo Allaha, gdyż Jego głos prowadzi do lepszych czynów, opowiada o życiu wybranych sług – proroków, uczy rozróżniania czynów dozwolonych i zakazanych. „*Dlatego czcijcie tylko Jedynego Allaha i nie dodawajcie nikogo Jemu równego. Bójcie się Go, czyńcie dobro i niech wasze słowa nie mijają się z waszymi czynami. Kochajcie się wzajemnie i zwracajcie się do siebie słowami Allaha. Pamiętajcie, że Allah nie kocha tych, którzy nie dotrzymują obietnic i osądza ich straszliwą karą. Niech będą z wami pozdrowienia i błogosławieństwa Allaha!*”[85].

„O ludzie, wiedzcie, że Allah Najwyższy zakazuje wam odtąd, według waszego starego zwyczaju, chwalenia się swoimi ojcami. Wiedzcie, że wszyscy ludzie są potomkami Adama, a Adam był stworzony z ziemi. Ludzie bywają dwóch kategorii: dobrzy wobec Allaha, pobożni i bogobojni oraz niegodziwi i upadli. W Świętym Koranie jest powiedziane:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّنْ ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِندَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ خَبِيرٌ

Jaa ajjuhan naasu innaa chalaknaakum min zakarin ła unsaa ła dż'alnaakum szu'uuban ła kabaa'ila lita'aarafuu inna akramakum indallaahi atkaakum innallaaha aliimun chabiir.

»O ludzie! My stworzyliśmy was z mężczyzny i kobiety i uczyniliśmy was narodami i plemionami, abyście się wzajemnie znali. Zaprawdę, najbardziej

85. Ahmad Dż. Pasza, *Kisas Anbija*, t. 1:125.

**szanowanym z was jest dla Boga ten,
kto jest najbardziej bogobojny.
Zaprawdę, Bóg jest Wiedzący, Świadomy!«"**[86].

„O ludzie, bez wątpienia, macie czas i okazję, aby rozliczyć się i wyjaśnić sprawy z tymi, wobec kogo macie zobowiązania. Każdy z was z każdą chwilą zbliża się do grobu, przecież wszyscy widzimy, że każdy dzień i każda noc nieubłaganie oddzielają nas od krawędzi życia i wcielają w życie obietnicę"[87].

„Kiedy nad wami, dosłownie jak chmury gradowe, zwisać będzie popełnione przez was zło, aby znaleźć prawdziwą drogę, zwróćcie się do Koranu, gdyż Koran – to obrońca i świadek, wstawiennictwo i świadectwo którego są przyjmowane. Kto weźmie Koran jako swojego przewodnika, tego on doprowadzi do Raju. Kto odwróci się od niego, zostanie przyprowadzony do Piekła. Święty Koran – to jasny dowód, wskazujący drogę do szczęścia i pomyślności. Kto osądza według jego postanowień, ocenia sprawiedliwie, postępujący zgodnie z nim, zasłuży na największą nagrodę"[88].

„Wiedzcie, że życie doczesne przemija. A achira nieustannie przybliża się do nas. Wiedzcie, że dziś jesteście tu, gdzie nie ma rozrachunku, ale są czyny. Jutro znajdziecie się tam, gdzie nie będzie czynów, ale będzie rozliczenie. Allah Najwyższy obdarowuje dobrami zarówno niegodziwe Swoje sługi, jak i pobożne, jednakże wiecznym bogactwem obdarza jedynie Swoje ukochane sługi. Czy uświadomiłem to wam?"[89].

86. Sura *Komnaty*, 49:13.
87. Kanz, *Ul-Ummal*, t. 1:218.
88. M.S. Arwasi, *Chutby i sohbety od naszego Proroka*, 45.
89. M.S. Arwasi, *Chutby i sohbety od naszego Proroka*, 199.

Uświadomiłeś, o Wysłanniku Allaha!

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَأُفَوِّضُ أَمْرِي إِلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ بَصِيرٌ بِالْعِبَادِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła ufałtidu amrii ilallaahi innallaaha basiirun bil ibaad[90].

90. Sura *Wierzący*, 23:44.

CHUTBA SZÓSTA

Chutby Wysłannika Allaha (*saał*) (II)

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلاَّ رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): بَادِرُوا بِالأَعْمَالِ سَبْعًا: هَلْ تَنْتَظِرُونَ إِلاَّ فَقْرًا مُنْسِيًا أَوْ غِنًى مُطْغِيًا أَوْ مَرَضًا مُفْسِدًا أَوْ هَرَمًا مُفَنِّدًا أَوْ مَوْتًا مُجْهِزًا أَوْ الدَّجَّالَ فَشَرُّ غَائِبٍ يُنْتَظَرُ أَوِ السَّاعَةَ فَالسَّاعَةُ أَدْهَى وَأَمَرُّ

Ła maa aarsalnaaka illaa rahmatal lil'aalamiin[91].

Ła kaala rasuulullaahi: baadiruu bil a'maali sab'aa: hal tantaziruna illaa fakran munsijan ał ginan mutgijan ał maradan mufsidan ał haraman mufannidan ał małtan mudżhizan ałd dadżdżaala faszarru gai'bin juntazaru ałis saa'ata fas saa'atu adhija ła amarru[92].

Drodzy muzułmanie,

w zeszłotygodniowej *chutbie* przytoczyłem fragmenty z najdoskonalszych kazań Wysłannika Allaha (*saał*). W niniejszej *chutbie* również pragnę przywołać wyjątki z kazań Wysłannika wysłanników, Proroka proroków (*saał*).

Bez wątpienia jedynym prorokiem dla całej ludzkości, jedynym, który nawoływał ludzi do ocalenia i wiecznego szczęścia, jedynym, który dał ludzkości prawdziwy obraz wolności i sprawiedliwości, był Wysłannik Allaha, Muham-

91. Sura *Prorocy*, 21:107.
92. Tirmizi, *Hakim at-Tadż*, t. 5:201.

mad (*saał*). Jego słowa nigdy nie mijały się z czynami, były zwięzłe, ale na tyle przenikliwe i ważne, że za ich pośrednictwem mógł roztopić i pozyskać wiele serc i dusz. Oto przedstawię wam wspaniałe fragmenty jego *chutb*, więc posłuchajcie ich uważnie. Proszę wsłuchać się i jeszcze raz dokonać samoanalizy swojego postępowania zgodnie z tym, co Prorok nakazywał i przed czym ostrzegał swoich następców. Warto wiedzieć i pamiętać, że kto nie dostosowuje się do słów Wysłannika Allaha (*saał*), tego czekają wieczne męki piekielne.

I tak oto przedstawia się wypowiedź Proroka całej ludzkości, ostatniego Wysłannika Allaha, Muhammada (*saał*):

„O ludzie, kto podporządkowuje się Allahowi i Jego Wysłannikowi, wstępuje na prostą drogę. Kto jest nieposłuszny wobec Allaha i Jego Wysłannika, popełnia grzech i schodzi z drogi prawdy. Nawołuję was, abyście nie sprzeciwiali się woli Allaha. Wystrzegajcie się nieposłuszeństwa wobec Allaha w swoich jawnych i skrytych, codziennych i innych czynach. Kto przestanie lekceważyć nakazy Allaha, temu On przebaczy jego grzechy i wynagrodzi nagrodą wielką. Przecież Allah jest Panem rodu ludzkiego, On jest Wielki i nie ma innej siły i pomocy oprócz tej od Allaha"[93].

„O ludzie, (postępujecie tak) jakby śmierć wasza przepisana była komuś innemu, jakby nasi zmarli za jakiś czas powrócili do nas. Zmarłych chowamy, a ich majątek dzielimy między siebie, postępując z nim tak, jakbyśmy mieli żyć tu wiecznie. Nie zwracamy uwagi na pouczający charakter tego i prowadzimy życie, jakby nie zagrażały nam biedy i nieszczęścia.

93. M.J. Kandahlawi, *Hajat as-Sahaba*, t. 5:1762–1763.

Niech będzie dobra wieść dla tych, którzy myśląc o własnych wadach, nie znajdują czasu na szukanie wad u innych.

Niech będzie dobra wieść dla tych, którzy są w stanie zabezpieczyć sobie środki na utrzymanie uczciwą pracą! Niech będzie dobra wieść dla tych, którzy naprawili swoje serca, uzyskali piękne oblicze i mogą kroczyć drogą prawdy! Niech będzie dobra wieść dla tych, którzy nie poniżyli się, nie naruszyli swojej godności i pozostają skromni ku zadowoleniu Allaha! Niech będzie dobra wieść dla tych, którzy znaleźli sobie dozwolony zarobek i mogą wydawać go na drodze Allaha, dla tych, którzy znajdują się w gronie mądrych, kompetentnych ludzi i okazują przychylność ubogim! Niech będzie dobra wiadomość dla tych, którzy są w stanie podzielić się swoim nadmiernym bogactwem, chronić język od próżnych rozmów i wykonywać czyny zgodne z *sunną*, wystrzegając się odstępstw i udoskonaleń!"[94].

„O ludzie, bójcie się Allaha. Starajcie się pozyskać łaskę Allaha. Bądźcie też pewni, że to życie jest śmiertelne. Uwierzcie, że tylko Allah jest Wiecznie Istniejący. Starajcie się w imię tego, co was czeka po śmierci. Życie doczesne przeleci szybko, a życie przyszłe będzie wieczne.

O ludzie, zaprawdę człowiek w tym życiu jest tylko podróżnikiem, a to, z czego korzysta – jest mu tylko powierzone. Podróżny przychodzi i odchodzi, a mienie powierzone wcześniej czy później wraca do właściciela"[95].

„Dlatego starajcie się czynić dobro, zanim nastąpi siedem nieuchronnych zdarzeń: zniewalające ubóstwo, demoralizujące bogactwo, wyczerpująca choroba, niedołężna starość, nagła śmierć, *Dadżdżal* i koniec świata"[96].

94. M. J. Kandahlawi, *Hajat as-Sahaba*, t. 5:1784.
95. M. S. Arwasi, *Chutby i sohbety od naszego Proroka*, 189.
96. Tirmizi, *Hakim at-Tadż*, t. 5:201.

„O ludzie, zanim staniemy przed Sądem Ostatecznym, czekają nas wstrząsające przeżycia, takie jak śmierć i przesłuchanie w grobie. Niebawem nadejdą takie czasy, że dominować będą niegodziwcy, wokół których zgromadzą się grzesznicy. Ludzie bez zasad będą gnębić przyzwoitych, a ci, którzy zdecydują się ostrzegać przed nikczemnym zachowaniem, doświadczą represji. Starajcie się zachować swoją wiarę i być ludźmi pobożnymi. Czyńcie dobro i ze wszystkich sił zbliżajcie się do Allaha. Uduchowiajcie swoje serca takimi aktami czci, jak modlitwa i post. Okażcie cierpliwość w napotkanych sytuacjach na drodze Allaha, a doczekacie się wiecznych dóbr”[97].

„O ludzie, wiedzcie, że zostałem powiadomiony o czasie mojego odejścia z tego świata. Widzę, że jesteście zmartwieni śmiercią waszego proroka. Ale czy był chociaż jeden prorok lub wysłannik, z tych którzy przyszli przede mną, który zostałby ze swoim narodem na wieczność, żebym i ja mógł zostać z wami? Przecież cieszę się ze spotkania z Allahem, ale jestem zasmucony rozstaniem z moją *ummą*.

O ludzie, słuchajcie uważnie mojego przykazania i niech obecni przekażą moje słowa innym. W Swojej Księdze Allah informuje was, co jest dozwolone, a co zakazane, co należy czynić, a czego wystrzegać się. Przestrzegajcie nakazów tej Księgi, które zdumiewają wasz umysł. Bierzcie nauki z jej przykładów. Wystrzegajcie się celów i dążeń oddalających was od Raju i zbliżających do Piekła. Nie odsuwajcie się od wspólnoty i prawdy. Nie nadużywajcie czyjegoś zaufania, nie naruszajcie cudzych dóbr osobistych i bójcie się Allaha. Nie obrażajcie swoich żon i ludzi, którymi zarządzacie. Przestrzegajcie ich praw. Uczcie swoje dzieci wiedzy i moralnego zachowania, gdyż one wam ufają.

97. M.S. Arwasi, *Chutby i sohbety od naszego Proroka*, 201.

O ludzie, dbajcie o czystość i przestrzegajcie modlitw. Wypłacajcie zakat z waszego majątku, gdyż nie jest przyjmowana modlitwa tego, kto nie wypłaca zakatu. A tego, czyja modlitwa nie jest przyjęta, nie jest przyjęty i hadżdż, i post, i dżihad, i wiara.

O ludzie, wiedzcie, że odejdę przed wami i będę was oczekiwać u źródła Kausar. Kto pragnie spotkać mnie jutro przy źródle Kausar, niech chroni swoje ręce i język od grzesznych czynów.

O ludzie, grzechy mogą być przyczyną zmiany dóbr. Prawowitemu narodowi – praworządni władcy, nikczemnemu narodowi – nieprawi władcy.

Otrzymałem wieść od Allaha i udaję się do Allaha. Powierzam was i waszą religię Allahowi. O moi współtowarzysze, o wspólnoto, niech będą z wami miłosierdzie, błogosławieństwo i pozdrowienie Allaha!"[98].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لا يَعْلَمُونَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła maa arsalnaaka illaa kaaffatal linnaasi basziiran ła naziiran ła laakinna aksaran naasi laa ja'lamuun[99].

98. M.A. Keksał, *Muhammad i islam*, t. 11:33–35; A.H. Berki, O. Kesikogłu, *Muhammad (saat)*, 422–423.
99. Sura *Saba*, 34:28.

CHUTBA SIÓDMA

Chutby Wysłannika Allaha (*saał*) (III)

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ

بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): أَلَا كُلُّ شَيْءٍ مِنْ أَمْرِ الْجَاهِلِيَّةِ تَحْتَ قَدَمَيَّ مَوْضُوعٌ

Jaa ajjuhan nabijju innaa arsalnaaka szaahidan ła mubaszszziran ła naziiraa. Ła daa'ijan ilallaahi bi iznihii ła siraadżam muniiraa[100].

Ła kaala rasuulullaahi: alaa kullu szaj'in min amril dżaahilijjati tahta kadamajja małduu'un[101].

Drodzy muzułmanie,

w ubiegłotygodniowej *chutbie* przedstawiłem fragmenty z najpiękniejszych kazań Wysłannika Allaha (*saał*). W tym tygodniu pragnę przekazać wam pożegnalne słowa naszego wyjątkowego przywódcy, Czcigodnego Proroka (*saał*), o którym sam Allah powiedział w Koranie: **„O Proroku! My wysłaliśmy cię jako świadka, głosiciela nowiny radosnej i ostrzegającego, wzywającego ku Bogu za Jego przyzwoleniem, i jako lampę rozświetlającą"**[102]**.**

Zauważcie, że prawa człowieka, o których nieustannie mówią środki masowego przekazu, wyglądają nijako w po-

100. Sura *Sprzymierzeni*, 33:45–46.
101. Muslim, Abu Dawud, *At-Tadż*, t. 2:156.
102. Sura *Sprzymierzeni*, 33:45–46.

równaniu z zasadami ustanowionymi przez Wysłannika Allaha (*saał*) czternaście wieków wcześniej. Właśnie dlatego każdy, kto walczy o przestrzeganie praw człowieka, powinien uważnie wysłuchać ostatnich pouczeń Proroka Muhammada (*saał*), skierowanych do całej ludzkości. Takie, a nie żadne inne słowa, powinny docierać z telewizji i radia. Tego dziś powinny nauczać instytucje edukacyjne. To powinno trafić do umysłów i serc ludzkich. Są to niezmienne, niestarzejące się i nigdy nietracące na aktualności ogólnoludzkie zasady.

W *chutbie* Wysłannika Allaha (*saał*) jest powiedziane, że wspólnym ojcem rodu ludzkiego jest Adam (*as*) i nikt z ludzi nie jest wywyższony, z wyjątkiem kryterium bogobojności. Jest również mowa o wartości życia ludzkiego i znaczeniu szacunku do człowieka.

W tym właśnie kazaniu nienaruszalność życia i godności człowieka stawiana jest na czołowym miejscu. W bardzo podobnym stylu przedstawiona jest wypowiedź o prawach kobiet. Uchylone zostały stare i nieludzkie zwyczaje, jak krwawa zemsta i lichwa.

W przemowie wyartykułowane jest jeszcze raz braterstwo muzułmanów, a w charakterze jedynego przewodnika przeciwko zepsuciu i moralnemu upadkowi proponowany jest Święty Koran i *sunna* Proroka Muhammada (*saał*).

Nie przedłużając swojego wystąpienia, pragnę jeszcze raz zaprosić was, drodzy bracia i siostry, do wsłuchania się w każde słowo tej *chutby*, abyście bez problemu omówione zasady wcielali w życie. Przekazuję słowa jego prawdziwego właściciela – Wysłannika Allaha (*saał*) – posłanego jako miłosierdzie dla światów. W roku 632 (10 rok *hidżry*) w dolinie

Arafat Prorok Muhammad (*saał*) dosiadł wierzchem wielbłąda, wysławiał Allaha Najwyższego, wyrecytował *kalima-tałhid* i zwrócił się do ludzi:

„O ludzie, posłuchajcie moich słów uważnie, gdyż nie wiem, czy spotkamy się tu ponownie w przyszłym roku. Wiedzcie, że w kolejnym roku nie będzie nam dane zobaczyć się tu"[103].

„O ludzie! Tak jak święte są dla was te dni, ten miesiąc i to miasto (Mekka), tak święte są i wasze dusze, wasz majątek i wasza godność. Wiedzcie, że wszystko, co pozostało ze starych zwyczajów z okresu niewiedzy, zostało mi rzucone pod nogi.

O ludzie, jutro, kiedy powrócicie do waszego Pana, będziecie zapytani, co słyszeliście ode mnie. Dlatego nie ośmielajcie się powrócić po mnie do swoich wcześniejszych zwyczajów i zbłądzenia, wrogości i wzajemnych zabójstw. I niech o moim pouczeniu dowiedzą się od was ci, którzy są dziś tu nieobecni. Być może, oni, bardziej niż wy, podporządkują się.

O ludzie, ci z was, którzy przywłaszczyli coś z cudzego majątku, niech koniecznie zwrócą to jego właścicielom. Wiedzcie, że wszystko bezprawnie odebrane jest ustanowione jako zakazane, i ja, rzucając ten zwyczaj sobie pod nogi, depczę go. Razem z tym, obowiązkiem jest zwrócenie zaciągniętych długów, a procenty są *haramem* ustalonym przez Allaha Najwyższego. Pierwsze procenty przebaczam w swoim imieniu Abbasowi, synowi Abdulmuttaliba.

O ludzie, wiedzcie, że zemsta krwi odtąd uważana jest za nieważną. Pierwszą krew, którą przebaczam w swoim imieniu – to krew Rabi'i, wnuka Abdulmuttaliba.

103. Ahmad ibn Hanbal, *Musnad*, t. 5:262.

O ludzie, szatan stracił wszelką nadzieję na ponowne odzyskanie swoich sił na waszych ziemiach i ponowne urządzenie tu swojego królestwa. Jednakże, jeśli będziecie uważać za nieznaczące i małe grzechy te, o których nie wspomniałem teraz, uczynicie go wystarczająco usatysfakcjonowanym. Dlatego, w imię zachowania swojej religii, wystrzegajcie się ich.

O ludzie, napominam was, abyście przestrzegali praw waszych żon i bali się Allaha. Bierzecie sobie kobiety jak *amanat* Allaha i czynicie ich godność sobie dozwoloną, przysięgając w imię Allaha. Macie wobec kobiet określone prawa i one mają w stosunku do was określone prawa. Macie prawo oczekiwać od swoich żon, aby bez waszego pozwolenia nie wpuszczały nikogo do domu. Jeśli będą wpuszczać kogoś do waszych domów bez waszej zgody, możecie, aby dać im nauczkę, lekko uderzyć[104]. Kobiety mają prawo od was żądać zabezpieczenia w odzież, jedzenie i mieszkanie.

O ludzie, zostawiam wam to, co biorąc pewnego razu, nigdy nie zbłądzicie. Jest to Księga Allaha – Święty Koran i sunna Jego Proroka[105].

O ludzie, słuchajcie mnie uważnie i zapamiętujcie. Muzułmanin jest bratem dla muzułmanina. Nikt z was nie może naruszać praw waszych braci w religii. Jest to możliwe tylko wtedy, gdy muzułmanin sam rezygnuje z przysługującego mu prawa.

O ludzie, wasza dusza ma w stosunku do was określone prawa. Dlatego nie bądźcie spośród tych, którzy są wobec siebie niesprawiedliwi.

104. M. Keksał, *Muhammad i islam*, t. 10:258-259.
105. Ibn Ishak, Ibn Hiszam, *Sira*, t. 4:251; Tabari, *Historia*, t. 3:169.

O ludzie, zaprawdę Allah przyznał prawa każdemu. Dlatego spadkobierca nie potrzebuje testamentu. Dziecko ma swoich rodziców. Jednakże nie należy popierać cudzołożnika. Niech będzie potępiony przez Allaha, aniołów i wszystkich ludzi ten, kto ogłasza o swojej przynależności nie do swoich ojców i obcych właścicieli. Allah nie przyjmie jego skruchy, dodatkowych aktów czci, jego sprawiedliwych czynów i dowodów.

O ludzie, Pan wasz jest Jeden. I ojciec jest jeden. Wszyscy pochodzicie od Adama, a Adam został stworzony z ziemi. Dlatego i najbardziej pobożny spośród was przed Allahem jest tylko ten, kto najbardziej boi się Allaha. Nie jest wywyższony przed innymi i Arab. Dlatego, jeśli będziecie mieli wyznaczonego nad sobą niewolnika, pozbawionego jakiejś części ciała, do czasu kiedy jego wypowiedzi będą zgodne z Koranem, słuchajcie się go i podporządkowujcie się[106].

O ludzie! Jutro zostaniecie zapytani o mnie, co odpowiecie?".

„Odpowiemy, że wypełniłeś proroczą misję powierzoną ci przez Allaha i przekazałeś nam przesłanie. Na te słowa Prorok Muhammad (*saał*) podniósł wskazujący palec i powiedział: »O Allahu, bądź tego świadkiem! O Allahu, bądź świadkiem! O Allahu, bądź świadkiem! Niech będą z wami miłosierdzie, błogosławieństwo i pozdrowienie Allaha«"[107].

106. Ahmad ibn Hanbal, *Musnad*, t. 5:381, t. 6:402–403.

107. *Ad-Tadż*, t. 2:156-158; M. Keksał, *Muhammad i islam*, t. 10:253–261; A.H. Berki, O. Kesigogłu, *Muhammad (saał)*, 412–417; Ibn Hiszam, *Sira*, t.4:250-254; Tabari, *Historia*, t. 3:169–170.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّمَا يَتَذَكَّرُ أُوْلُوا الْأَلْبَابِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Inamaa jatazakkaru ulul albaab[108].

108. Sura *Grupy*, 39.

CHUTBA ÓSMA

Przesłanie w wypowiedziach Wysłannika Allaha (*saał*)

يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَأَنذِرْ وَرَبَّكَ فَكَبِّرْ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): سَلاَمٌ عَلَى مَنِ اتَّبَعَ الْهُدَى

Jaa ajjuhal muddassir. Kul fa anzir ła rabbaka fakabbir[109].

Ła kaala rasuulullaahi: salaamun alaa mait taba'al hudaa[110].

Drodzy muzułmanie,

bez wątpienia ostatnim przewodnikiem i nauczycielem ludzkości był Wysłannik Allaha (*saał*). Jego misją było zebranie całej ludzkości pod muzułmańskim sztandarem jedynobóstwa.

Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) według nakazu Allaha przyjął islam: **„O ty, okryty płaszczem! Wstań i ostrzegaj! I Pana swego wychwalaj!"**[111] i prowadził pobożne życie:

وَأَنذِرْ عَشِيرَتَكَ الْأَقْرَبِينَ

Ła anzir asziiratakal akrabiin.

„I ostrzegaj twój ród, najbliższych krewnych"[112]**.**

109. Sura *Okryty płaszczem*, 74:1–3.
110. Buchari, *Tadżrid as-Sarih*, t 1:20, 24, nr 47.
111. Sura *Okryty płaszczem*, 74:1–3.
112. Sura *Poeci*, 26:214.

W ciągu dwudziestu trzech lat, aż do ostatnich chwil swojego życia, dniem i nocą, w czasie pojednania i podczas wojny, nie ustawał w zachęcaniu ludzi do islamu. Jego apel był skierowany zarówno do starszych, jak i młodych, do mężczyzn i do kobiet, do biednych i do bogatych, do białych i do czarnoskórych, do zwykłego ludu i do władców, był usłyszany w każdym kraju, każdym społeczeństwie, na każdym kontynencie.

Dzięki temu dwudziestotrzyletniemu wezwaniu serca zapaliły się światłem wiary, dusze zwróciły się ku Allahowi i ludzie całymi grupami zaczęli przyjmować islam. Szczęśliwcy, których Allah obdarzył tą religią, byli zadowoleni ze znalezienia prawdziwego zbawienia.

Drodzy bracia i siostry,

w tej oto *chutbie* przytoczę fragmenty apelu Czcigodnego Proroka (*saał*) do różnych władców, nawołującego zarówno panujących, jak i ich narody, do przyjęcia islamu.

Wiemy, że posłany jako miłosierdzie dla całej ludzkości, Wysłannik Allaha (*saał*) pisał odezwy z zaproszeniem do islamu do przywódców wielu krajów, państw i imperiów, takich jak Bizancjum, Iran, Egipt, Etiopia, Bahrajn, Jemen i Oman, a także do wodzów wielkich plemion, takich jak Ghassan i Jamama. W swoim liście wysłanym za pośrednictwem Dihjaha al-Kalbi (*ra*) do bizantyjskiego cesarza Herakliusza, Prorok Muhammad (*saał*) pisał:

„Bismillaahir rahmaanir rahiim. Od sługi i Wysłannika Allaha Muhammada (saał) do cesarza Bizancjum Herakliusza: pokój tym, którzy zwrócili się w stronę światła wiary i weszli na drogę prawdy! Zapraszam cię do islamu. Zostań muzułmaninem i będziesz ocalony. Otrzymasz od Allaha podwójną nagro-

dę. Jeśli nie przyjmiesz mojego zaproszenia, będziesz miał na sobie grzech wszystkich chrześcijan. O Posiadacze Pisma, ustalmy razem słowo wspólne. Nie będziemy czcić nikogo oprócz Allaha. Nie będziemy czynić nikogo Jemu równego. Nie będziemy robić panów z siebie nawzajem, pozostawiając Pana światów. Jeśli jednak oni odwrócą się i od tego, powiedz: »Bądźcie świadkami tego, że my jesteśmy muzułmanami«"[113].

Po przeczytaniu listu Wysłannika Allaha (*saał*), imperator rozkazał przyprowadzić do siebie przebywającego wówczas w Gazie w sprawach handlowych Abu Sufjana i wypytując go szczegółowo o religię i Proroka Muhammada (*saał*), powiedział:

„Jeśli to, o czym mówisz jest prawdą, to niebawem on zostanie gospodarzem tych terenów. Wiedziałem, że wkrótce nadejdzie ostatni z proroków, ale nie sądziłem, że będzie wywodzić się z Arabów. Gdybym znał drogę prowadzącą do niego, to dotarłbym do niego, pokonując wszelkie przeszkody. Gdybym znalazł się obok niego, myłbym mu nogi i byłbym jego sługą"[114].

Drodzy wierzący,

w przesłaniu Wysłannika Allaha (*saał*) przekazanym przez Abdullaha ibn Huzafę (*ra*) do władcy Iranu była mowa:

„Bismillaahir rahmaanir rahiim. Od sługi i Wysłannika Allaha Muhammada (saał) do władcy Iranu: pokój tym, którzy zwrócili się w stronę światła wiary i weszli na drogę prawdy, którzy uwierzyli w Allaha i Jego Wysłannika, w to, że nie ma innego Boga prócz Allaha i w to, że Muhammad (saał) jest Jego sługą i wysłannikiem. Nawołuję cię do religii Allaha – islamu,

113. Buchari, *Tadżrid as-Sarih*, t. 1:20; t. 12:383.
114. Buchari, *Tadżrid as-Sarih*, t. 1:20; t. 12:384.

gdyż jestem posłany do całej ludzkości. Jestem skierowany, aby przekonywać tych, którzy chcą żyć według islamu, i ostrzegać niewiernych przed karą piekielną. Przyjmij islam i będziesz zbawiony. Jeśli odmówisz, grzech wszystkich czcicieli ognia spadnie na ciebie!"[115].

Po przeczytaniu listu Proroka Muhammada (*saał*) przywódca pogan wpadł w furię i przeklinając, porwał pismo. Kiedy Wysłannik Allaha (*saał*) dowiedział się o tym, błagał Boga:

„Zniszcz jego królestwo i potęgę, o Allahu!"[116]. Być może, ta *dua* Proroka była przyczyną nagłego zgonu irańskiego władcy, który poniósł śmierć z rąk własnego syna, a terytorium Iranu zostało później zdobyte przez kalifa Omara.

Drodzy bracia i siostry,

jest wiele innych listów kierowanych przez Proroka Muhammada (*saał*) do przywódców różnych państw, nawołujących ich do wyjścia z ciemności niewiary ku światłu wiary, wydobycia się z bagna wielobóstwa i wejścia do Raju jedynobóstwa. Przytoczenie pełnej korespondencji w jednej *chutbie* jest niemożliwe. Jednakże pragnę zakończyć swoje wystąpienie jeszcze jednym listem Proroka Muhammada (*saał*) do przywódcy Jamamy, w którym Wysłannik Muhammad (*saał*) napisał:

„Bismillaahir rahmaanir rahiim. Od sługi i Wysłannika Allaha Muhammada (saał) do Huzy ibn Alego: pokój tym, którzy wyszli ku światłu sprawiedliwości i wstąpili na prawdziwą drogę! Wiedz, że tę religię mój Pan niebawem doprowadzi do wszystkich miejsc na kuli ziemskiej. Dlatego przyjmij islam,

115. Buchari, *Tadżrid as-Sarih*, t. 12:384.
116. Buchari, *Tadżrid as-Sarih*, t. 12:385.

Huzo, i będziesz ocalony. A ja ponownie uczynię ciebie władcą twojego królestwa, które utraciłeś"[117].

Zbawienie i szczęście osiągnie tylko ten, kto kroczy drogą Wysłannika Allaha (*saał*).

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّ هَذَا لَهُوَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Inna haazaa lahułal fałzul aziim[118].

117. Buchari, *Tadżrid as-Sarih*, t. 12:394.
118. Sura *Szeregi*, 37:60.

CHUTBA DZIEWIĄTA

Przesłanie w wypowiedziach Wysłannika Allaha (*saał*)

مُّحَمَّدٌ رَّسُولُ اللَّهِ وَالَّذِينَ مَعَهُ أَشِدَّاء عَلَى الْكُفَّارِ رُحَمَاء بَيْنَهُمْ تَرَاهُمْ رُكَّعًا سُجَّدًا يَبْتَغُونَ فَضْلًا مِّنَ اللَّهِ وَرِضْوَانًا سِيمَاهُمْ فِي وُجُوهِهِم مِّنْ أَثَرِ السُّجُودِ

وَقَالَ رَسُولُ اللّه (ص): لاَ يُحِبُّهُمْ إِلاَّ مُؤْمِنٌ وَلاَ يُبْغِضُهُمْ إِلاَّ مُنَافِقٌ فَمَنْ أَحَبَّهُمْ أَحَبَّهُ اللّهُ وَمَنْ أَبْغَضَهُمْ أَبْغَضَهُ اللّهُ

Muhammadur rasuulillaah: łallaziina ma'ahuu asziddaa'u alal kuddaari ruhamaa'u bajnahum taraahum rukka'an sudżdżadan jabtaguuna fadlam minallaahi ła ridłaanan siimaahum fii łudżuuhihim min asaris sudżuud[119].

Ła kaala rasuulullaahi: laa juhibbuhum illaa mu'minun ła laa jubgiduhum illaa minaafikum faman ihabbahum ahabbahullaahu ła man abgadahum abgadahullaah[120].

Drodzy muzułmanie,

nasza wspaniała religia jest ostatnią i najdoskonalszą, zesłaną przez Allaha Najwyższego Jego sługom. Bóg ofiarował islam, aby ludzie żyli zgodnie z nim, a wszelkie jego nakazy i zakazy były wcielane w życie.

Dlatego każdy muzułmanin powinien dobrze znać i rozumieć islam, i sumiennie wdrażać go w codziennym postę-

119. Sura *Zwycięstwo*, 48:29.
120. Buchari, Muslim, *Muchtar al-Ahadis*, 194.

powaniu. Aby zgłębić islam i rzetelnie wcielać go w życie, przede wszystkim należy poznać, jak to czynił posłany jako miłosierdzie dla całego świata Wysłannik Allaha (*saał*) oraz jego szlachetni współtowarzysze. Życie Proroka Muhammada (*saał*) i jego współtowarzyszy jest jedynym dla muzułmanów, a nawet dla całej ludzkości, przykładem do naśladowania.

Życie znamienitych *sahabów* (*ra*), wysławionych w Świętym Koranie i wychwalonych przez Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*), od początku do końca było źródłem wiary, aktów czci i doskonałości. I wszyscy bojownicy za wiarę, którzy na przestrzeni wielu wieków prowadzili świętą wojnę, czerpali siły i nosili w sercach światło wiary, zapalone od świętego ogniska czcigodnych współtowarzyszy.

W ajacie, wyrecytowanym na początku mojej *chutby*, Allah Najwyższy powiedział:

„Muhammad jest Wysłannikiem Boga. Ci, którzy są z nim, są mężni wobec niewiernych i miłosierni względem siebie. Widzisz ich, jak kłaniają się i padają na twarz, poszukując łaski Boga i Jego zadowolenia. Na ich twarzach są ich znaki od padania w pokłonie”[121]**.**

W innym ajacie Bóg mówi:

وَالسَّابِقُونَ الأَوَّلُونَ مِنَ الْمُهَاجِرِينَ وَالأَنصَارِ وَالَّذِينَ اتَّبَعُوهُم بِإِحْسَانٍ رَّضِيَ اللّهُ عَنْهُمْ وَرَضُوا عَنْهُ وَأَعَدَّ لَهُمْ جَنَّاتٍ تَجْرِي تَحْتَهَا الأَنْهَارُ خَالِدِينَ فِيهَا أَبَدًا ذَلِكَ الْفَوْزُ الْعَظِيمُ

121. Sura *Zwycięstwo*, 48:29.

Łas saabikuunal ałłaluuna minal muhaadżiriina łal ansaari łallaziinat taba'uuhum bi ihsaanir radijallaahu anhum ła raduu anhu ła a'adda lahum dżannaatin tadżrii tahtahal anhaaru chaalidiina fiihaa abadaa: zaalikal fałzul aziim.

„I pierwsi z przesiedlających się i z pomocników, i ci, którzy poszli za nimi w czynieniu dobra: Bóg jest zadowolony z nich, a oni są zadowoleni z Niego. On przygotował dla nich Ogrody, przez które płyną strumienie, aby tam przebywali na wieki. To jest sukces ogromny!"[122].

Wysłannik Allaha (*saał*) o swoich współtowarzyszach wypowiadał się następująco:

„*Kocha ich tylko wierzący, a nienawidzi obłudnik. Kto ich pokocha, tego pokocha Allah. Kto ich znienawidzi, tego znienawidzi Allah*"[123].

Drodzy bracia i siostry,

powodem wywyższenia tych ludzi przez Allaha w Świętym Koranie i przez Proroka Muhammada (*saał*) w jego *hadisach* było ich poświęcenie, z jakim składali w ofierze swoje majątki i życie, by móc egzystować w islamie i rozpowszechniać religię. *Sahabowie* pozostawili najlepszy przykład głoszenia religii Allaha. Z tego powodu cierpieli i głód, i pragnienie, i różnego rodzaju udręki. Całe swoje życie ofiarowali islamowi. W imię religii wyrzekli się nie tylko dóbr życia ziemskiego, ale na zawsze porzucili swoje domostwa, rodzinne miasta i ziemię z całym dobytkiem. Dzięki temu islam rozpowszechniał się na całym Półwyspie Arabskim,

122. Sura *Skrucha*, 9:100.
123. Buchari, Muslim, *Muchtar al-Ahadis*, 194.

w Afryce i Azji, zdobywając serca ludzi, tłumnie przyjmujących religię Allaha i Jego Wysłannika (*saał*). I dzięki światłu islamu muzułmanie na wiele wieków zawładnęli światem.

Oto jedna tylko karta z ich życia. Jeden tylko przykład z tysięcy. Proszę uważnie i z pozytywnym nastawieniem posłuchać.

Jest trzeci rok *hidżry*. Między muzułmanami i poganami trwa bitwa u podnóża góry Uhud. Wysłannik Allaha *(saał*) ustawia muzułmańskie wojsko w bojowym szyku, wydając ostatnie polecenia i dyspozycje. Nakazuje pięćdziesięciu konnym łucznikom udać się do przejścia Gajnajn i mówi:

„Jeśli zobaczycie, że zdobyliśmy nad wrogiem przewagę lub ujrzycie ptaki latające nad naszymi martwymi ciałami, nie opuszczajcie swoich stanowisk bez mojego osobistego pozwolenia"[124].

Bitwa się rozpoczęła i muzułmanie zdobyli znaczącą przewagę nad przeciwnikiem. Niebawem w szeregach bałwochwalców wybuchła panika i rzucili się do ucieczki. Widząc to, przebywający w wąwozie konni wojownicy uznali, że bitwa została zakończona zwycięstwem. Muzułmanie wyszli z ukrycia, dając tym samym przeciwnikom szansę na zaatakowanie ich od tyłu. W rezultacie muzułmańskie wojsko znalazło się w bardzo trudnym położeniu.

Walka rozgorzała z nową siłą i przybrała tak dramatyczny obrót, że nawet Wysłannik Allaha (*saał*) został ciężko ranny i stracił ząb. *Sahabowie*, którzy pośpieszyli do niego, byli tak zdezorientowani, że nie wiedzieli, co powiedzieć, wzywając go:

124. Ahmad i. Hanbal, *Musnad*, t. 4:293; Abu Dawud, *Sunan*, t. 2:48; Buchari, t. 4:26.

„Pomódl się, o Wysłanniku Allaha, niech On przeklnie niewiernych!". Ale on, ostatni Wysłannik Allaha (*saał*), odpowiedział:

„Zostałem posłany nie jako przeklinający, a jako miłosierdzie dla światów. O Allahu, wskaż mojemu narodowi prawdziwą drogę, albowiem oni nie wiedzą!"[125].

W tym czasie w całej Medynie rozeszła się wieść, że Wysłannik Allaha (*saał*) został zabity. Kobiety wyszły na ulice i udały się na pole bitwy. Wśród nich była niewiasta o imieniu Sumejra, która w tej bitwie straciła ojca, brata, męża i syna. Podążając ze wszystkimi, po drodze wciąż pytała:

„Co z Wysłannikiem Allaha? Jak on się czuje? Chcę go zobaczyć". I kiedy ujrzała Proroka, podbiegła, schwyciła za rąbek koszuli i rzekła:

„Niech moja matka i ojciec będą ofiarą dla ciebie, o Wysłanniku Allaha! Moje nieszczęścia są niczym, byleby ciebie widzieć żywego"[126].

Drodzy wierzący,

jest to przykład wiary prawdziwej. Jest to wzór prawdziwej miłości i niezłomności w imię islamu. Kiedy muzułmanie zamienili taką wiarę i wytrwałość na ciepłe posłania i wygodne fotele, kiedy pokochali wszelkiego rodzaju rozrywki, wówczas zaczęli słabnąć i doświadczać prześladowań.

Poznając życie *sahabów* i rozumiejąc ich przywiązanie do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), nie można nie wstydzić się naszego osobistego życia.

125. Kadi Ijad, *Asz-Szifa*, t. 1:78–79.
126. M. Keksał, *Muhammad i islam*, t. 3–4:173.

Współtowarzysze Proroka Muhammada (*saał*) nie byli, jak my, niewolnikami swoich dusz i marionetkami szatana. Nie byli, jak my, niewolnikami pieniędzy i bogactwa. Nie byli, jak my, związani z islamem tylko słowami. Nie zabierali ze sobą wszędzie swojej doczesności, jak robimy to my. Nie byli, jak my, tak wybredni w kwestii jedzenia. Nie spali, jak wielu z nas, w wygodnych łóżkach i nie wylegiwali się w nich do południa.

Drodzy bracia i siostry,

należy szczegółowo poznać życie Wysłannika Allaha (*saał*) i jego szlachetnych współtowarzyszy. Trzeba brać przykład z ich poświęcenia, wytrwałości i cierpliwości, dzięki którym pokonywali wszelkie trudności napotykane na drodze Allaha. Warto wzorować się na ich przywiązaniu do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*). To właśnie oni zawsze i wszędzie koncentrowali się na Bogu, recytowali Jego Księgę i oddawali pokłony. Ich twarze świeciły światłem wiary, a na czołach widniały ślady po licznych *sadżdach*. Ich jedyną życiową misją było pragnienie ustanowienia panowania Allaha na ziemi. W imię tej idei rzeczywiście poświęcali swoje majątki oraz życie i powzięte zadanie wypełnili.

Niniejszą *chutbę* zakończę słowami Abdullaha ibn Omara (*ra*):

„*Przysięgam na Pana Kaaby, wszyscy współtowarzysze Muhammada (saał) kroczyli drogą prawdy. Dlatego i wy starajcie się być do nich podobni i bierzcie przykład z ich moralności*”[127].

127. Abu Nuajm, Al-Isfahani, *Hiljat al-Aulija*, t. 1:305.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللّهَ وَكُونُوا مَعَ الصَّادِقِينَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Jaa ajjuhal laziina aamanut takullaaha ła kuunuu ma'as saadikiin[128].

128. Sura *Skrucha*, 9:119.

CHUTBA DZIESIĄTA

Nawoływanie do dobra i potępianie zła

وَلْتَكُن مِّنكُمْ أُمَّةٌ يَدْعُونَ إِلَى الْخَيْرِ وَيَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَأُوْلَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): لَتَأْمُرُنَّ بِالْمَعْرُوفِ وَلَتَنْهَوُنَّ عَنِ الْمُنْكَرِ أَوْ لَيُسَلِّطَنَّ اللّهُ عَلَيْكُمْ شِرَارَكُمْ فَيَدْعُوَ خِيَارُكُمْ فَلاَ يُسْتَجَابَ لَهُمْ

Łal takum minkum ummatun jad'uuna ilal chajri ła ja'muruuna bil ma'ruufi ła janhałna anil munkar; ła ulaa'ika humul muflihuun[129].

Ła kaala rasuulullaahi: latamurunna bil ma'ruufi ła latanhałunna anil munkari ał lajusal litannallaahu alajkum sziraarakum falaa justadżaaba lahum[130].

Drodzy muzułmanie,

błogosławiona religia, islam, zesłana przez naszego Pana – Allaha – w celu doprowadzenia ludzkości do szczęścia w życiu doczesnym i wiecznym, jest jedynym środkiem, którego zalecenia i zakazy należy bezwarunkowo wykonywać. Życie człowieka, który nie stosuje się do zasad islamu, nie może być nazwane „życiem muzułmanina".

Nasz wspaniały islam, będący ostatnią religią Allaha, stwarza muzułmanom wszelkie warunki do prawdziwego życia i zostawia otwartą furtkę tym, którzy jeszcze nie odkryli Prawdy.

129. Sura *Rodzina Imrana*, 3:104.
130. Bazzar, *Muchtar al-Ahadis*, 118.

Dlatego najważniejszą zasadą naszej religii jest, bez wątpienia, zasada ***„Amr bil ma'ruuf łan nahii anil munkar"***, co oznacza **„nawoływanie do dobra i potępiane zła"**. Ta oto zasada jest podstawą wszystkich Bożych religii. Była też sensem zesłania przez Allaha Najwyższego proroków i Świętych Ksiąg.

Drodzy bracia i siostry,

wszelkie rzeczy, z których Allah może być zadowolony, i wszystko, co powinno być wcielane w życie, jest dobrem. Zaś to, co zasmuca Allaha, i co jest przez Niego zakazane, jawi się jako zło. Innymi słowy, wszystko to, co jest zgodne z islamem, staje się dobrem, a co jest sprzeczne – pozostaje złem i niegodziwością.

Dlatego dobro i zło nie są czyimś widzimisię, indywidualną fanaberią. To islam określa, co, bez żadnych wątpliwości, jest dobrem, a co jest złem. Wszyscy powinniśmy znać tę prawdę bardzo dobrze.

Nasza błogosławiona religia, zesłana w celu ocalenia całej ludzkości, zobowiązuje każdego muzułmanina do nawoływania do dobra i tępienia zła wszelkimi sposobami[131].

W ajacie wyrecytowanym przeze mnie na początku niniejszej *chutby*, Allah Najwyższy nakazuje:

„Niech powstanie z was wspólnota nawołująca do dobra, nakazująca to, co jest słuszne, i zakazująca tego, co jest złe. Oni są tymi, którzy osiągną szczęśliwość"[132]**.**

131. Niektórzy uczeni traktują to jako *fard ajn*, a inni jako *fard kifaja*. Elmałyły Hamdi Jazar *tafs*. t. 2:1155; Ihja I. Gazali t. 2, rozdz. *Amr bilma'ruf ła nahj'anil munkar*.
132. Sura *Rodzina Imrana*, 3:104.

Wysłannik Allaha (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* powiedział:

„Jeśli ktoś z was zobaczy czynienie zła, niech powstrzyma je swoją ręką. Jeśli jest to niemożliwe, niech powstrzyma je słowami, a jeśli i to będzie niewykonalne, niech wyrazi swoją niezgodę sercem, ale jest to najsłabszy przejaw wiary"[133].

Drodzy wierzący,

jak usłyszeliśmy, muzułmanin ze wszystkich sił powinien starać się powstrzymać wszelkie napotkane zło lub, ostateczne, w żadnej mierze się z nim nie zgadzać. Jest to niezbywalny obowiązek każdego wyznawcy islamu. Od tego zależy ocalenie każdego z nas.

Właśnie dlatego, wymieniając w Świętym Koranie cechy wierzących, Allah Najwyższy wysoko ceni nawoływanie do dobra i ostrzeganie przed złem. Ludzi, wyróżniających się takimi przymiotami, nazywa najszlachetniejszymi:

كُنتُمْ خَيْرَ أُمَّةٍ أُخْرِجَتْ لِلنَّاسِ تَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَتَنْهَوْنَ عَنِ الْمُنكَرِ وَتُؤْمِنُونَ بِاللّهِ

Kuntum chajra ummatin uchridżat linnaasi ta'muruuna bil ma'ruufi ła tanhałna anil munkari ła tu'minuuna billaah.

„Wy jesteście najlepszą wspólnotą,
stworzoną dla ludzi.
Wy nakazujecie to, co jest słuszne,
zakazujecie tego, co jest złe, i wierzycie w Boga"[134]**.**

133. Muslim, *Muchtar al-Ahadis*, 144.
134. Sura *Rodzina Imrana*, 3:110.

وَالْمُؤْمِنُونَ وَالْمُؤْمِنَاتُ بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ يَأْمُرُونَ بِالْمَعْرُوفِ وَيَنْهَوْنَ
عَنِ الْمُنكَرِ وَيُقِيمُونَ الصَّلاَةَ وَيُؤْتُونَ الزَّكَاةَ وَيُطِيعُونَ اللّهَ وَرَسُولَهُ أُوْلَـئِكَ
سَيَرْحَمُهُمُ اللّهُ إِنَّ اللّهَ عَزِيزٌ حَكِيمٌ

Łal mu'minuuna łal mu'minaatu ba'duhum ałlijaa'u ba'd;
ja'muruuna bil ma'ruufi ła janhałna anil munkari
ła jukiimuunas salaata ła ju'tuunaz zakaata
ła jutii'uunallaaha ła rasuulah; ulaa'ika sajarha muhumullaah;
innallaaha aziizun hakiim.

„A wierzący mężczyźni i wierzące kobiety są dla siebie wzajemnie powiernikami i opiekunami. Oni nakazują sobie to, co uznane, a zakazują sobie tego, co złe, stają do modlitwy, płacą podatek i są posłuszni Bogu i Jego Wysłannikowi. Bóg okaże im miłosierdzie. Bóg jest Potężny, Mądry!"[135].

Drodzy bracia i siostry,

aby być wierzącym i godnym zadowolenia Allaha, należy zawsze i wszędzie nawoływać do dobra i piętnować zło. Nikt nie może tego obowiązku lekceważyć. Jeśli ktoś zaniedba ten nakaz, narazi na zgubę i siebie, i całą ludzkość. Świat ostatecznie popadnie w konflikty, niewiarę i demoralizację.

Właśnie dlatego Czcigodny Prorok (*saał*) powtarzał zawsze:

„Albo zaczniecie nawoływać do dobra i ostrzegać przed złem, albo Allah postawi nad wami gorszych od was. Wówczas nawet modlitwy najbardziej pobożnych spośród was nie pomogą wam"[136].

135. Sura *Skrucha*, 9:71.
136. Bazzar, *Muchtar al-Ahadis*, 118.

„Przysięgam Temu, w którego rękach jest moja dusza, albo zaczniecie nawoływać do dobra i potępiać zło, albo Allah ześle na was takie nieszczęścia, że żadne modlitwy nie wybawią was od tego”[137].

Drodzy wierzący,

z przykrością należy zauważyć, że dzisiaj większość muzułmanów nie wypełnia wcale swojego obowiązku „nawoływania i ostrzegania”. Należy powiedzieć więcej: oni nie tylko sami zaniedbują tę powinność, ale też nie uczą tego swoich dzieci. Ci zaś, którzy czynią dobro i potępiają zło, spotykają się z krytyką, zniewagą i dezaprobatą. Właśnie dlatego z serc wielu ludzi zniknął strach przed Allahem, miłość do Jego Wysłannika (*saał*), na czołach nie ma śladów po pokłonach, dusze zobojętniały. Nasze muzułmańskie domy zamieniły się w miejsca rozrywek. Ludzie stali się niewolnikami własnych pragnień i zachcianek. Głos prawdy już dawno ucichł, a wokół panuje lizusostwo i pochlebstwo. W społeczeństwie przybyły tysiące niespotykanych dotychczas nieszczęść.

Swoją *chutbę* zakończę następującym nakazem Allaha Najwyższego:

وَالْعَصْرِ إِنَّ الْإِنسَانَ لَفِي خُسْرٍ إِلَّا الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

Łal asr. Innal insaana lafii chusr. Illal laziina aamanuu ła amilus saalihaati ła tałaasał bil hakk, ła tałaasał bis sabr.

137. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:234, nr 191.

„Na czas przedwieczorny! Zaprawdę, człowiek zmierza do zguby, oprócz tych, którzy wierzą i czynią dobre dzieła, zachęcają się wzajemnie do prawdy i zachęcają się wzajemnie do cierpliwości”[138].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

أُبَلِّغُكُمْ رِسَالاتِ رَبِّي وَأَنَا لَكُمْ نَاصِحٌ أَمِينٌ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Uballigukum risaalaati rabbii ła ana lakum naasihun amiin[139].

138. Sura *Czas przedwieczorny*, 103:1–3.
139. Sura *Przegrody*, 7:68.

CHUTBA JEDENASTA

Przysięga w islamie

إِنَّ الَّذِينَ يُبَايِعُونَكَ إِنَّمَا يُبَايِعُونَ اللَّهَ يَدُ اللَّهِ فَوْقَ أَيْدِيهِمْ فَمَن نَّكَثَ فَإِنَّمَا يَنكُثُ عَلَى نَفْسِهِ وَمَنْ أَوْفَى بِمَا عَاهَدَ عَلَيْهُ اللَّهَ فَسَيُؤْتِيهِ أَجْرًا عَظِيمًا

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): بَايِعُونِى عَلَى أَنْ لاَتُشْرِكُوا بِاللّهِ شَيْئًا وَلاَ تُسْرِفُوا وَلاَتَزْنُوا وَلاَ تَقْتُلُوا أَوْلاَدَكُمْ

Innal laziina jubaaji'uunaka innamaa jubaaji'uunallaah; jadullaahi fałka ajdiihim; faman nakasa fa innamaa jankusu alaa nafsihi ła man ałfaa bimaa aahada alajhullaaha fasa ju'tiihi adżran aziimaa[140].

Ła kaala rasuulullaahi: baaji'uunii alaa laa tuszrikuu billaahi szaj'an ła laa tusrifuu ła laa taznuu ła laa taktuluu ał laa dakum[141].

Drodzy muzułmanie,

przysięga, która jest wspominana w Świętym Koranie i *hadisach* Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*), zajmuje w prawie muzułmańskim bardzo ważne miejsce i stanowi jedną z głównych zasad naszej religii.

Przysięga oznacza zawarcie porozumienia i złożenie obietnicy wypełnienia czegoś za pośrednictwem uścisku dłoni. Z religijnego punktu widzenia wyraża przyrzeczenie wierności Allahowi i Jego Wysłannikowi (*saał*), Bożym na-

140. Sura *Zwycięstwo*, 48:10.
141. Buchari, Muslim, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 1:41.

kazom i zakazom, a także przyjęcie islamu jako religii i stylu życia. Innymi słowy, przysięga w islamie – to zawarcie duchowego związku z Allahem i Jego Wysłannikiem (*saał*). Szlachetni współtowarzysze Proroka proroków (*saał*) składali przysięgę przed Wysłannikiem Allaha (*saał*) na wierność Allahowi, Jego Wysłannikowi (*saał*) i islamowi w różnych sytuacjach.

Ubada ibn Samit (*ra*) opowiedział:

„Złożyliśmy Wysłannikowi Allaha (*saał*) przysięgę okazywania posłuszeństwa i podporządkowywania się zarówno w młodości, jak i na starość, dzielenia się swoim majątkiem w dostatku i w biedzie, nawoływania do dobra i potępiania zła, bycia cierpliwym i wytrwałym w imię Allaha i religii Prawdy oraz strzeżenia Wysłannika Allaha (*saał*) po przesiedleniu do Medyny tak, jak chronimy siebie i swoje rodziny”[142].

Dżarir ibn Abdullah (*ra*) zrelacjonował: „Złożyliśmy Wysłannikowi Allaha (*saał*) przysięgę, że będziemy wykonywać modlitwę, wypłacać *zakat* i wspierać każdego muzułmanina”[143].

Baszir ibn Hasasija (*ra*) przekazał: „Pewnego razu przyszedłem do Wysłannika Allaha (*saał*) z zapytaniem:

– O Wysłanniku Allaha, co możemy ci przyrzec?

Słysząc te słowa, Prorok (*saał*) wyciągnął swoją prawą dłoń i powiedział:

– *Zaświadcz, że nie ma innego boga oprócz Allaha i że Muhammad (saał) jest Jego sługą i wysłannikiem. Przyrzeknij,*

142. Kandahlawi, *Hajat as-Sahab*a, t. 1:247.
143. Buchari, Muslim, *At-Tadż*, t. 1:41.

że będziesz wykonywać pięciokrotną modlitwę, wypłacać zakat, trzymać post w ramadanie, odbywać pielgrzymkę i prowadzić dżihad na drodze Allaha.

Wówczas odpowiedziałem:

– O Wysłanniku Allaha, jestem w stanie spełnić wszystkie wymienione wymagania oprócz wypłaty *zakatu* i *dżihadu*. Rodzina moja posiada tylko kilka wielbłądów, które trzymamy, aby mieć mleko i środek transportu. Jestem bardzo tchórzliwy i boję się, że zbiegnę z pola bitwy podczas *dżihadu* i tym samym sprowadzę na siebie gniew Allaha. Przecież i ludzie mówią, że uciekinierzy z pola bitwy ściągają na siebie gniew Allaha.

Po tych słowach Prorok (*saał*) mocno uścisnął moją prawą dłoń i zapytał:

– O Baszirze, jak, według ciebie, można wejść do Raju bez wypłacania zakatu i w ogóle nie uczestnicząc w dżihadzie?

Odrzekłem:

– O Wysłanniku Allaha, daj, proszę, swoją prawą dłoń, a ja ci przysięgnę”[144].

Drodzy bracia i siostry,

jak pokazały przykłady, jeszcze za życia Proroka Muhammada (*saał*) przysięga nabrała ogromnego znaczenia, a przyrzekający dostąpili zaszczytu godności i chwały w Świętym Koranie.

W ajacie, wyrecytowanym na początku niniejszej *chutby*, Allah Najwyższy nakazuje:

144. Kandahlawi, *Hajat as-Sahaba*, t. 1:240.

„Zaprawdę, ci, którzy przysięgają tobie, przysięgają Bogu. Ręka Boga jest ponad ich rękoma. A kto naruszy przysięgę, ten skrzywdzi samego siebie. Kto zaś wypełni umowę, którą zawarł z Bogiem, ten otrzyma od Niego nagrodę ogromną”[145]**.**

Wysłannik Allaha (*saał*) głosił:

„Przysięgnijcie mi, że nigdy nie będziecie dodawać Allahowi towarzyszy, kraść i cudzołożyć, zabijać swoich dzieci, rzucać oszczerstw i sprzeciwiać się mnie w szerzeniu dobra. Ukaranie tych, którzy nie dotrzymają obietnicy, należy do Allaha”[146].

Przysięgę w islamie składa się zarówno indywidualnie, jak i grupowo. W historii znane są trzy zbiorowe przysięgi, przyjęte osobiście przez Proroka Muhammada (*saał):* dwie z nich przy Akabie, a trzecia – przy Hudajbijji. Przysięgi złożone Wysłannikowi Allaha (*saał*) były równoważne przysięgom samemu Allahowi.

Drodzy bracia i siostry,

składanie przysięgi ludziom wyróżniającym się bojaźnią Bożą, pobożnością i znakomitą wiedzą, zawsze uważane było w islamie za czyn chwalebny. Podstawą każdej przysięgi jest przysięga dana Allahowi. A to oznacza, że przyrzeczenie wierności przywódcy wiernych jest równoznaczne z posłuszeństwem samemu Allahowi.

Przysięgę wierności może złożyć każdy – i młoda osoba, i starsza, i mężczyzna, i kobieta. Jednakże podczas przysięgi kobiety, mężczyzna nie powinien ściskać jej dłoni, gdyż

145. Sura *Zwycięstwo*, 48:10.
146. Buchari, Muslim, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 1:41.

ten gest nie jest w islamie aprobowany. W ten sposób postąpił też Prorok Muhammad (*saał*): przyjmując przysięgę kobiet, o czym jest mowa w Świętym Koranie w 12. ajacie sury *Al-Mumtahina*, *Sprawdzana* – nie ściska ich rąk i mówi: „Ja nie ściskam dłoni kobiet”[147].

Drodzy wierzący,

jak zauważamy, przysięga jest w pełni zjawiskiem muzułmańskim. Przysięgę wierności składali Prorokowi Muhammadowi (*saał*) jego szlachetni współtowarzysze, którzy przyrzekali prowadzenie życia według zasad islamu. I ta przysięga była niczym innym jak przysięgą przed Allahem.

Wobec powyższego, czy wy, właśnie wy, przysięgacie nie dodawać Allahowi towarzyszy, nie kraść i nie cudzołożyć, nie zabijać swoich dzieci i wychowywać je w duchu islamu, nie rzucać oszczerstw, nie sprzeciwiać się Wysłannikowi Allaha (*saał*) w szerzeniu dobra, kochać go bardziej niż siebie, swoje bogactwo i dzieci, nie lekceważyć obowiązku modlitwy, *zakatu* i postu? Czy przyrzekacie nie wywyższać ponad najdoskonalszy islam żadnego innego systemu religijnego, nie poszukiwać wyższego stopnia i godności ponad bycie muzułmaninem?

Jeśli przyrzekacie i pozostaniecie wierni swojej przysiędze, to otrzymacie nagrodę Pana światów, Wszystkowidzącego i Wszechwiedzącego Allaha.

147. Kandahlawi, *Hajat as-Sahaba*, t. 1:249.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

مَّنْ يُطِعِ الرَّسُولَ فَقَدْ أَطَاعَ اللّهَ وَمَن تَوَلَّى فَمَا أَرْسَلْنَاكَ عَلَيْهِمْ حَفِيظًا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Man juti'ir rasuula fakad ataa'allaaha ła man tałallaa famaa arsalnaaka alajhim hafiizaa[148].

148. Sura *Kobiety*, 4:80.

CHUTBA DWUNASTA

Nieodzowność islamu

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ حَنِيفًا فِطْرَةَ اللَّهِ الَّتِي فَطَرَ النَّاسَ عَلَيْهَا لا تَبْدِيلَ لِخَلْقِ اللَّهِ ذَلِكَ الدِّينُ الْقَيِّمُ وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لا يَعْلَمُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): لَيْسَ الْمُؤْمِنُ بِالَّذِى يَشْبَعُ وَجَارُه جَائِعٌ إِلَى جَنْبِهِ

Fa akim ładżhaka liddiini haniifaa; fitratallaahil latii fataran naasa alajhaa; laa tabdiila lichalkillaah; zaalikad diinul kajjimu ła laakinna aksaran naasilaa ja'lamuun[149].

Ła kaala rasuulullaahi: lajsal mu'minu billazii jaszba'u ła dżaaruhu dżaa'un dżanbih[150].

Drodzy muzułmanie,

islam, nasza błogosławiona religia, wzywa całą ludzkość do szczęścia w życiu ziemskim i szczęścia w życiu wiecznym. Ze smutkiem należy powiedzieć, że ludzie zmierzają ku swojemu upadkowi i z niezrozumiałych przyczyn nie chcą słuchać zbawiennego nawoływania islamu. Będące w sercach okowy niewiary i zasłona ciemności ignorancji z niewytłumaczalnych powodów nie mogą się przerwać. Ludzkość na oślep podąża drogą niewiary, narażając się na utratę swego szczęścia w obu światach.

Dlatego wszyscy powinni wytężyć swoje umysły i zastanowić się. Przecież jeśli nie zareagujemy na wezwanie isla-

149. Sura *Bizantyjczycy*, 30:30.
150. Buchari, *Muchtar al-Ahadis*, 123.

mu, jeśli islam nie stanie się najważniejszą sprawą w życiu każdego muzułmanina, ludzkość nie uratuje się od największych nieszczęść.

Z tego powodu Allah, zwracając się do całego świata za pośrednictwem swojego Proroka (*saał*), nakazuje podążanie drogą jedynie słusznej i prawdziwej religii, jaką jest islam. I jeśli ludzie pragną znaleźć ratunek, powinni koniecznie wsłuchać się w to nawoływanie.

W Świętym Koranie Allah Najwyższy nakazuje:

„Zwróć swoją twarz ku religii ze szczerą wiarą, zgodnie z naturą, jaką Bóg nadał ludziom przy stworzeniu. Niezmienne jest dzieło Boga! Oto jest religia prawdziwa, ale większość ludzi nie wie!”[151].

Jak widzimy, ludzkość, która nie spieszy się do przyjęcia stylu życia według ostatniej religii – islamu – przeżywa dzisiaj wielkie nieszczęścia. Niebawem te nieszczęścia mogą po prostu ją zniszczyć. Przyczyną tego wszystkiego jest *kufr* i *szirk*, a wszelkie tragedie są ich skutkiem. Ludzkość stoi dziś u drzwi głodu i biedy i puka w nie. Ludzkość zapędziła sama siebie w pułapkę wojny. Cały swój intelektualny potencjał wykorzystuje w celu wynalezienia coraz to nowszych sposobów zniszczenia sobie podobnych. Państwa konkurują w testowaniu rakiet i bomb. Niewiara, wojny, głód, przemoc niebawem spowodują takie kataklizmy, że na ziemi nie będzie ani materialnych dóbr, ani spokoju. Dlatego jeszcze raz otwarcie oznajmiam, że źródłem tych katastrof jest odejście od islamu.

Drodzy bracia i siostry,

151. Sura *Bizantyjczycy*, 30:30.

doskonale wiemy i nie mamy co do tego żadnych wątpliwości, że Allah Najwyższy daje Swoim ukochanym sługom i wszystkim Swoim stworzeniom pożywienie. Ci, którzy nie znają wartości podarowanych im dóbr i nie potrafią okazywać wdzięczności Allahowi, walczący z Nim i Jego religią, niebawem będą surowo ukarani. Taki jest przecież zwyczaj Allaha.

Właśnie dlatego Allah Najwyższy nakazuje nam w Świętym Koranie:

وَإِذْ تَأَذَّنَ رَبُّكُمْ لَئِن شَكَرْتُمْ لَأَزِيدَنَّكُمْ وَلَئِن كَفَرْتُمْ إِنَّ عَذَابِي لَشَدِيدٌ

Ła iz ta azzana rabbukum la'in szakartum la aziidannakum ła la'in kafartum inna azaabii laszadiid.

„I pamiętajcie, jak wasz Pan obwieścił: «Jeśli będziecie wdzięczni, to Ja dam wam więcej, a jeśli będziecie niewdzięczni, wtedy, zaprawdę, Moja kara będzie straszna!»”[152].

Proszę popatrzyć na te realia, stworzone dzisiaj przez społeczeństwa niepotrafiące okazywać wdzięczności Allahowi za Jego niezliczone dobra: z jednej strony miliony ludzi umierają z głodu, z drugiej – miliony innych cierpią z powodu otyłości, przepełniając szpitale.

Nie zważając na to, że w mniejszym stopniu półtora miliarda ludzi, czyli co trzeci mieszkaniec w zacofanych krajach cierpi z głodu, co oznacza, że prawie co trzeci człowiek na ziemi głoduje, znacząca część ludzkości pławi się w dostatku i trwoni środki na swoje ekstrawaganckie zachcianki i kaprysy.

152. Sura *Abraham*, 14:7.

Bank światowy przedstawia gorzkie, skandaliczne dane następująco: w dobrze rozwiniętych, uprzemysłowionych krajach ilość wyrzucanego do śmieci chleba i innych produktów jest na tyle duża, że wystarczyłaby na wykarmienie piętnaście razy większej liczby ludzi od umierających każdego roku z powodu głodu[153].

W tym czasie, gdy setki tysięcy ludzi każdego roku odchodzi z tego świata z powodu głodu, jedna trzecia rocznych zbiorów zbóż w krajach wiodących przeznaczana jest na paszę dla zwierząt hodowlanych. I chociaż zwierzęta są stworzeniami Allaha, to nie mogą być przyczyną masowej śmierci ludzi.

Drodzy wierzący,

wyjście z sytuacji nierówności, niesprawiedliwości i nierozsądku może nastąpić jedynie za pośrednictwem islamu. Kiedy nasza błogosławiona religia stanie się stylem życia ludzi i sędzią we wszystkich ich sprawach, zagoją się wszystkie rany i zniknie ból.

A więc kiedy dojdzie do świadomości wypowiedź Wysłannika Allaha (*saał*): *„Ten, kogo najbliżsi sąsiedzi cierpią głód, podczas gdy on jest syty, nie jest wierzącym"*[154], zakończy się walka pomiędzy bogatymi i biednymi oraz konfrontacja silnych i słabych.

Kiedy ludzie nawrócą się na islam, słabi, ubodzy, nędzarze, wdowy i sieroty będą objęci opieką państwa. Pan i sługa zasiądą przy jednym stole. Wynagrodzenie za pracę robotnik otrzyma zanim pot obeschnie mu na czole. Godność i majątek będą bezwzględnie strzeżone. Muzułmanie i nie-

153. A.O. Giuner, *Spojrzenie islamu na ekonomikę, Zbiór Kubbeałty*, 1980.
154. Buchari, *Muchtar al-Ahadis*, 123.

muzułmanie poczują się jednakowo bezpieczni. Taki był porządek za panowania islamu. Wówczas nawet za zjedzoną przez wilka owcę odpowiedzialność ponosiło państwo.

Drodzy bracia i siostry,

jak wskazałem powyżej, ludzkości grozi nie tylko głód. Wiemy, że pierwsza i druga wojna światowa spowodowały śmierć 50 milionów ludzi, a 40 milionów zaginęło bez wieści. Obecnie jednak świat stoi przed groźbą trzeciej wojny światowej.

Ci, którzy nie dostrzegają wydarzeń w Afganistanie, ci, dla których nie jest ważne, co się dzieje w Jerozolimie, Iranie i Iraku, ci, dla których obojętny jest los muzułmanów w Somalii, Erytrei, Libanie, Bangladeszu, Sudanie i Turkiestanie, zginą w ogniu trzeciej wojny światowej. A po tym nastąpi Dzień Sądu.

Drodzy muzułmanie,

dzisiaj, kiedy znajdujemy się w epicentrum niewiary oraz grzechu i utraciliśmy kierunek na Kaabę, ludzkość wiedzie nędzny żywot. Jedynym teraz obowiązkiem wyznawcy islamu jest ocalenie najpierw siebie, a potem – wszystkich muzułmanów. W tym celu każdy muzułmanin powinien dogłębnie poznać islam i starać się bezwarunkowo wcielać go w życie. A jeśli nie podoła temu, będzie nieszczęśliwy i on, i inni.

Nie wolno zapominać, że ludzie pragną islamu, chociaż nawrócenie na drogę cnoty jest tylko w mocy Allaha Jedynego.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

...أَلا لِلَّهِ الدِّينُ الْخَالِصُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Alaa lillaahid diinul chaalis[155].

155. Sura *Grupy*, 39:3.

CHUTBA TRZYNASTA

Jeśli celem naszego życia jest islam

وَمَن يَبْتَغِ غَيْرَ الإِسْلاَمِ دِينًا فَلَن يُقْبَلَ مِنْهُ وَهُوَ فِي الآخِرَةِ مِنَ الْخَاسِرِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): لَغَدْوَةٌ فِى سَبِيلِ اللّهِ

أَوْ رَوْحَةٌ خَيْرٌ مِنَ الدُّنْيَا وَ مَا فِيهَا

Ła man jabtagi gajral islaami diinan falan jukbala minhu ła huła fil aachirati minal chaasiriin[156].

Ła kaala rasuulullaahi: lagad łatun fii sabiilillaahi ał rałhatun chajrun minad dunjaa ła maa fiih[157].

Drodzy muzułmanie,

największą misją w historii świata był i jest islam. Jest to religia Boga, obejmująca swoim miłosierdziem całą ludzkość. Islam – to Boża łaska, która otacza nie tylko życie ziemskie, ale też byt pozaziemski.

Z całą pewnością najlepszym celem i największą rewolucją w rozwoju ludzkości był i pozostaje islam. Islam – to prawo i porządek. Islam jest siłą podlegającą prawu i prawem napędzającym każdą siłę. Islam – to uwielbienie i podstawa każdego kultu. Islam – to pobożność i piękna moralność. Islam świadczy o wiedzy i doskonałości. Islam oznacza miłość i braterstwo. Islam wyraża sprawiedliwość i wspólnotę. Islam – to edukacja i kultura. Islam zwiastuje fizyczne

156. Sura *Rodzina Imrana*, 3:85.
157. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:531, nr 1293.

i duchowe odrodzenie. Innymi słowy, islam symbolizuje bezwarunkowe podporządkowanie się Allahowi i Jego Wysłannikowi (*saał*).

Jeśli ludzkość, zajęta dzisiaj wewnętrznymi konfliktami i zbrojeniem się przeciwko sobie, chce się uratować i osiągnąć wieczne szczęście, powinna przyjąć islam jako wzór swojego życia. Tak długo, dopóki nie wejdzie w uzdrawiającą atmosferę islamu, nie zaleczy żadnej swojej rany.

Ci, którzy próbują rozdeptać kiełkującą roślinę, przebijającą się przez grubą warstwę ziemi, i zniszczyć ją obrzucając kamieniami, nie dostąpią zaszczytu ujrzenia wiosny islamu. A w Dzień Sądu Ostatecznego, o którym jest mowa w Świętym Koranie, zdesperowani będą wzywać:

يَا لَيْتَنِي كُنتُ تُرَابًا

Jaa lajtanii kuntu turaabaa!

„O, gdybym był prochem!”[158], ale będzie już za późno.

Właśnie dlatego Allah Najwyższy naucza nas w Świętym Koranie:

„A kto szuka innej religii niż pełne poddanie się woli Boga, to nie będzie ona od niego przyjęta i w życiu ostatecznym znajdzie się wśród tych, którzy ponieśli stratę”[159]**.**

Drodzy bracia i siostry,

chwała Allahowi, wszyscy jesteśmy muzułmanami. Wierzymy we wszystkie zasady naszej wielkiej religii. Jednak większość muzułmanów znajduje się w szponach niewiedzy

158. Sura *Wieść*, 78:40.
159. Sura *Rodzina Imrana*, 3:85.

i niedbalstwa, które ich nie opuszczają. Trzeba zrzucić z siebie tę ciemnotę, która zwisa nad nami jak konopie. Allah Najwyższy ostrzega nas w Świętym Koranie:

وَلاَ تَكُن مِّنَ الْغَافِلِينَ

Ła laa takum minal gaafiliin!

„I nie bądź wśród niedbałych!”[160].

Dlatego każdy muzułmanin powinien wiedzieć, że islam został zesłany nie po to, aby tylko tkwić w naszych sercach, ale, przede wszystkim, aby wdrażać go w życie. I do czasu aż nie ułożymy swojego życia zgodnie z islamem, dopóki nie zaplanujemy swojego czasu według *azanów*, nie będziemy funkcjonować pełnią muzułmańskiego życia.

Dlatego jeszcze raz powinniśmy spojrzeć na siebie w lustro islamu i naprawić swoje błędy i wady. Należy na nowo umocnić swoją osłabioną wiarę. Musimy ponownie uporządkować swoje serca. Trzeba przywrócić zerwaną więź podporządkowania się Allahowi. Musimy ponownie odzyskać muzułmańską pobożność i moralność, które utraciliśmy wskutek własnego niedbalstwa i pod naciskiem naszych wrogów.

Jeśli muzułmanin nie podda się Allahowi i nie będzie z całą powagą postępował drogą Jego Wysłannika (*saał*), jeśli nie otworzy swego serca dla Świętego Koranu, to na zawsze pozostanie zakuty w brudne łańcuchy niewiary, obłudy i niegodziwości.

Nagroda, obiecana przez Allaha Najwyższego, zależy właśnie od tych warunków. To samo głosi Boży nakaz:

160. Sura *Przegrody*, 7:205.

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِن تَنصُرُوا اللَّهَ يَنصُرْكُمْ وَيُثَبِّتْ أَقْدَامَكُمْ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu in tansurullaaha jansurkum ła jusabbit akdaamakum.

„O wy, którzy wierzycie! Jeśli pomożecie Bogu, to On pomoże wam i wzmocni wasze stopy”[161]**.**

Drodzy wierzący,

po drugiej wojnie światowej na świecie pojawiły się trzy niezależne państwa muzułmańskie. Współcześnie jest ich ponad czterdzieści dwa. Jednakże nie wszystkie kraje propagują muzułmański styl życia. Przypominają bardziej ruiny starej budowli, gdyż nadzwyczaj mało uwagi przywiązuje się w nich do duchowych zasad muzułmańskiego społeczeństwa, podobnie jak niedopracowane są tam również materialne podstawy życia ludności. W stosunkach między sobą te muzułmańskie państwa są bardzo niestabilne. To, co je łączy, to nie Święty Koran. Droga, którą podążają, nie jest oświetlona światłem Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*).

Jeśli przez moment wyobrazimy sobie, że Wysłannik Allaha (*saał*) zmartwychwstał i zobaczył nasze życie, to co by nam powiedział?

Co będzie, gdy zawoła do nas: „O moja *ummo*!”?

„O moja *ummo*! Co z wami? Gdzie jest Święty Koran – wasze Boże prawo? Gdzie wskazująca wam drogę moja *sunna*? Co zrobiliście z powierzonymi wam dwoma darami? Jakie jest teraz wasze rozumienie islamu?

161. Sura *Muhammad*, 47:7.

Po co wówczas łamaliśmy miecze pod Badrem? W imię czego oddali życie *szahidzi* w bitwie pod Uhud? Dla kogo zajęto Mekkę i wykopano rowy? Jaki duch unosił się wówczas pod Tabukiem i dlaczego urzeczywistniły się porachunki pod Mutą?

Co zmusiło Abu Bakra (*ra*) do poświęcenia w imię islamu całego majątku i za co otrzymał godność »najszczerszego«?

Co dało siłę Omarowi (*ra*), że zasłużył na miano »sprawiedliwego«?

Co uczyniło Osmana (*ra*) wzorem »skromnego«?

Co doprowadziło Alego (*ra*) do miejsca »odważnych«?

Jaka siła przywiodła dostojnego starca Abu Ajjuba al-Ansari do murów Stambułu?

Co uczyniło każdego z *sahabów* podobnym do gwiazdy przewodniej na nieboskłonie historii?

Czyż Święty Koran to nie Księga Allaha? Czyż nie moja *sunna*? Czyż nie jedyna religia Allaha – islam?

Co zrobiliście dziś z Koranem? Co uczyniliście z moją *sunną*?" – jeśli zapyta Wysłannik Allaha (*saał*), co odpowiedzą mu współcześni muzułmanie?

Dlatego, drodzy bracia i siostry,

aby wyznawcy islamu mogli podźwignąć się duchowo, powinni powrócić do religii. Oznacza to:

Jeśli celem naszego życia jest islam, bezwarunkowo podporządkujemy się Allahowi i Jego Wysłannikowi (*saał*).

Jeśli celem naszego życia jest islam, staniemy się zdolni do poświęceń i miłosierdzia jak prawowierni *sahabowie.* Na drodze Allaha będziemy składać w ofierze swoje majątki i swoje życie.

Jeśli celem naszego życia jest islam, to bez względu na napotykane trudności, podobnie jak Bilal Habaszi, będziemy sławić imię Jedynego tylko Allaha.

Jeśli celem naszego życia jest islam, będziemy natchnieni religią, jak Musab ibn Umajr, który odszedł z tego świata nawet bez *kafanu* (całun).

Jeśli celem naszego życia jest islam, będziemy, jak jest to nakazane w Koranie i *sunnie*, pozdrawiać się wzajemnie, jednoczyć i pogłębiać miłość, życzliwość i obopólny szacunek.

Jeśli celem naszego życia jest islam, będziemy pracować, uczyć się, nauczać innych, wyzbywać się niewiedzy i niewiary i wcielać w życie nakazy religii.

Tylko wówczas nastąpi ponowne odrodzenie islamu i nie tylko muzułmanie, ale i pozostali ludzie osiągną swoje zbawienie.

Jedynie wtedy nadejdzie pomoc i ratunek od Allaha, wyłącznie wówczas dostąpimy zaszczytu Jego miłosierdzia i przebaczenia oraz wstawiennictwa Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*). I, być może, Tron zadrży od naszej śmierci i zapłacze niebo, a nasze dzieci zapamiętają nas z wdzięcznością.

Niniejszą *chutbę* zakończę *hadisem* Proroka Muhammada (*saał*):

„Poranne i wieczorne godziny, spędzone na drodze Allaha, są bardziej błogosławione niż życie ziemskie i wszystko, co w nim się zawiera"[162].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

اِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّهِ الإِسْلاَمُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Innad diina indallaahil islaam[163].

162. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:531, nr 1293.
163. Sura *Rodzina Imrana*, 3:19.

CHUTBA CZTERNASTA

Niechaj nie zwiedzie nas życie doczesne

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلاَّ تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَلاَّ يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): الدُّنْيَا دَارُ مَنْ لاَ دَارَ لَهُ وَمَالُ
مَنْ لاَ مَالَ لَهُ وَلَهَا يَجْمَعُ مَنْ لاَ عَقْلَ لَهُ

Jaa ajjuhan naasu inna ła'dallaahi hakkun falaa tagurrannakumul hajaatud dunjaa: ła laa jagurrannakum billaahil garuur[164].

Ła kaala rasuulullaahi: addunjaa daaru man laa daara lahu ła maalu man laa maala lahu ła lahaa jadżma'u man laa akla lah[165].

Drodzy muzułmanie,

Allah stworzył człowieka jako najdoskonalszą istotę we Wszechświecie i wyznaczył go Swoim namiestnikiem na ziemi[166]. Jedynym ludzkim obowiązkiem w tym przemijającym życiu jest służenie Allahowi. Innymi słowy, człowiek przychodzi na świat, aby żyć w nim zgodnie z tym, co objawił Allah, aby rozpowszechniać Jego religię.

Wszystkim prorokom i wysłannikom powierzono misję objawienia ludziom tej prawdy. W tym celu zostały też ze-

164. Sura *Stwórca*, 35:5.
165. Ahmad, *Muchtar al-Ahadis*, 77.
166. Sura *Drzewo figowe*, 95:4; sura *Krowa*, 3:30.

słane wszystkie Boże Księgi. Wszystko, co w niebie i na ziemi, było podporządkowane człowiekowi tylko dlatego, aby to zrozumiał.

Każdy myślący człowiek powinien bez wątpienia wiedzieć, że życie doczesne jest tylko doświadczeniem. Wszyscy jesteśmy poddawani próbie. Właśnie dlatego Allah Najwyższy w Świętym Koranie nakazuje nam:

وَاعْلَمُوا أَنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَأَنَّ اللَّهَ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

Ła'lamuu annamaa amłaalukum ła ałlaadukum fitnatun ła annallaaha indahuu adżrun aziim.

„Wiedzcie, że wasze majątki i wasze dzieci są tylko próbą i że u Boga jest nagroda ogromna"[167].

إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الْأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلًا

Innaa dża'alnaa maa alal ardi ziinatal lahaa linabłułahum ajjuhum ahsanu amalaa.

„Wszystko to, co jest na ziemi, uczyniliśmy jej ozdobą, abyśmy mogli wypróbować, kto z ludzi jest najlepszy w działaniu"[168].

Dlatego każdy człowiek powinien być gotów na próby. Wszyscy mamy wyznaczony dzień śmierci. Dla każdego nadejdzie dzień zmartwychwstania, kiedy będzie zapytany o to, co dokonał w ziemskim życiu. Z tego powodu beztroskie pogrążanie się w zgiełku życia doczesnego, zapominanie o służeniu Allahowi i o życiu wiecznym, jest niczym innym jak lekkomyślnością. Nie ma większego zbłądzenia niż to. Z tego względu człowiek ma przed sobą dwie drogi.

167. Sura *Zdobycz*, 8:28.
168. Sura *Grota*, 18:7.

Może przejść przez próby doczesnego życia i uzyskać zbawienie albo przepaść na wieki. Trzeciej drogi nie ma. Każdy powinien przyjąć rzeczywistość taką, jaką ona jest.

Drodzy bracia i siostry,

życie doczesne jest swoistym mostem dla człowieka. Początkiem mostu jest kołyska, a końcem – grób. Każdy, czy tego chce, czy nie, posuwa się w kierunku wieczności. A droga jego biegnie przez most zwany życiem. Dlatego jednym z warunków gotowości do życia wiecznego jest przysposobienie się do niego jeszcze na ziemi. Sposób przygotowania się do życia wiecznego Allah Najwyższy wyjaśnił nam w Świętym Koranie, zaś Prorok Muhammad (*saał*) w swojej *sunnie*.

Pierwszym warunkiem przygotowania się do życia wiecznego jest zrozumienie tego, że egzystencja na ziemi jest złudna i w przypadku silnego przywiązania do niej człowiek traci dobra wieczne. Należy wierzyć, że wszelki dobytek, który posiadamy w tym istnieniu, jest nam dany na próbę, że życie doczesne otrzymaliśmy na jakiś czas. Taki stosunek do tego świata miał Prorok Muhammad (*saał*). Tak pojmowali to życie prawowierni *sahabowie* i ukochani słudzy Allaha. Wszakże wszyscy oni wzięli z tego życia zaopatrzenie tylko na drogę w jedną stronę.

Nasz Wielki Pan, Stwórca i Dający nam pożywienie, który uśmierci nas i ponownie wskrzesi, w wielu ajatach Świętego Koranu mówi o kruchości i złudności ziemskiej egzystencji, ostrzegając nas, abyśmy byli gotowi do życia wiecznego. Oto słowa Allaha:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ

Jaa ajjuhan naasu inna ła'dallaahi hakkun falaa tagurrannakumul hajaatud dunjaa; ła laa jagurrannakum billaahil garuur.

„O ludzie, przecież obietnica Boga jest prawdą! Niech was nie zwiedzie życie ziemskie i niech was nie zwiedzie w sprawie Boga żaden zwodziciel"[169]**.**

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّ وَعْدَ اللَّهِ حَقٌّ فَلَا تَغُرَّنَّكُمُ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا
وَلَا يَغُرَّنَّكُم بِاللَّهِ الْغَرُورُ

Ła mal hajaatud dunjaa illaa la'ibun ła lahłun ła lad daarul aachiratu chajrul lillaziina jattakuun; afalaa ta'kiluun?

„Życie tego świata jest niczym innym jak grą i zabawą. Życie ostateczne jest lepsze dla tych, którzy są bogobojni. Czy wy tego nie rozumiecie?"[170]**.**

يَا قَوْمِ إِنَّمَا هَذِهِ الْحَيَاةُ الدُّنْيَا مَتَاعٌ وَإِنَّ الْآخِرَةَ هِيَ دَارُ الْقَرَارِ

Jaa kałmi innamaa haazihil hajaatud dunjaa mataa'un ła innal aachirata hija daarul karaar.

„O ludu mój! Przecież życie tego świata jest tylko doczesnym używaniem, gdy życie ostateczne jest domem trwałym"[171]**.**

O egzystencji na ziemi Czcigodny Prorok (*saał*) w swoich *hadisach* mówił następująco:

„*Życie doczesne – przepiękny azyl. Allah Najwyższy posłał was na tę ziemię tylko dlatego, aby sprawdzić was w waszych czynach. Dlatego wystrzegajcie się tego, co przyziemne*"[172].

169. Sura *Stwórca*, 35:5.
170. Sura *Trzody*, 6:32.
171. Sura *Wierzący*, 40:39.
172. Tirmizi, *Muchtar al-Ahadis*, 31.

„Życie doczesne – schronienie dla tych, którzy nie mają schronienia, i majątek dla tych, którzy nie mają majątku, i gromadzi wokół siebie tych, którzy nie mają rozumu"[173].

Drodzy wierzący,

jak widzimy, zapomnienie o życiu wiecznym na korzyść ziemskiego jest jednym z największych zagrożeń, jakie czyhają na człowieka w tym bycie. Każdy, kto uwierzył w dobra doczesne i szczyci się tym, będzie skazany na upokorzenie i poniżenie.

Zatem każdy, kto zapomina o czczeniu Allaha w tym życiu, kto odszedł od *sunny* Proroka Muhammada (*saał*), kto odwrócił się od Świętego Koranu, kto nieobiektywnie patrzy na islam, kto nie pochylił się przed nakazami Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), kto zaniedbuje takie akty czci, jak modlitwa i post, kto pogrążył się w grzesznych czynach, takich jak używanie alkoholu, uprawianie hazardu, lichwiarstwo, cudzołóstwo i oszczerstwo, każdy, kto uczciwie zarobione pieniądze trwoni na rzeczy zakazane, kto nie wychowuje swoich dzieci i wnuków według zasad islamu, pozbawiając ich tym samym możliwości wiary i czczenia Allaha, każdy, kto łamie prawa muzułmanów i nieodpowiedzialnie odnosi się do islamu, kto drwi z brody, chusty, wiary i aktów czci muzułmanów, każdy, kto chce być znawcą niewiary, kto stara się wykorzenić z życia społecznego moralność islamu, ze swoich domów – skromność i pobożność, a ze swoich serc – bogobojność, by zagłuszyć głos Prawdy, każdy, kto żałuje swojego majątku i nie wkłada wysiłku w wyjaśnianie Prawdy, kto stał się niewolnikiem własnego „ja" i szatana, u kogo zniknęły ślady czołobitności, innymi słowy, każdy, kto nie akceptuje islamu jako stylu życia, chociaż korzysta z nieskończonego miłosierdzia Allaha, będzie przeklęty.

173. Ahmad, *Muchtar al-Ahadis*, 77.

Władza należy do Wszystkowiedzącego Allaha, a On nakazuje nam, co następuje:

أُولَئِكَ الَّذِينَ اشْتَرَوُا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا بِالآخِرَةِ فَلاَ يُخَفَّفُ
عَنْهُمُ الْعَذَابُ وَلاَ هُمْ يُنصَرُونَ

Ulaa'ikal laziinasz tarałul hajaatad dunjaa bil aachirati falaa juchaffafu anhumul azaabu ła laa hum junsaruun.

„Oni są tymi, którzy kupili życie tego świata za ostateczne. Nie będzie im zmniejszona kara i nie otrzymają pomocy"[174].

Dlatego, drodzy bracia i siostry,

niech nie zwiedzie nas życie doczesne. Niechaj nie sprawi, że zapomnimy o naszych obowiązkach wobec Allaha. Niech nie oddali naszych dzieci i wnuków od naszej wspaniałej religii. Niech nie usunie z naszych serc miłości do Allaha, Jego Wysłannika (*saał*) i Świętego Koranu. Niech dobra życia doczesnego nie przyćmią dóbr wiecznych w życiu po śmierci. Pamiętajmy, że ziemska wędrówka jest tylko wydzieloną przestrzenią życia wiecznego. Schronienie w życiu po śmierci będą mieli bogobojni!

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...
إِنَّا جَعَلْنَا مَا عَلَى الأَرْضِ زِينَةً لَّهَا لِنَبْلُوَهُمْ أَيُّهُمْ أَحْسَنُ عَمَلا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Innaa dża'alnaa maa alal ardi ziinatal lahaa linablułahum ajjuhum ahsanu amalaa[175].

174. Sura *Krowa*, 2:86.
175. Sura *Grota*, 18:7.

CHUTBA PIĘTNASTA

Nie jesteśmy przecież głupcami

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى

وَقَالَ رَسُولُ اللّه (ص): لاَ تَزُولُ قَدَمَا عَبْدٍ يَوْمَ الْقِيَامَةِ حَتَّى يُسْأَلَ عَنْ عُمُرِهِ فِيمَا أَفْنَاهُ وَعَنْ عِلْمِهِ فِيمَا فَعَلَ فِيهِ وَعَنْ مَالِهِ مِنْ أَيْنَ اِكْتَسَبَهُ وِفِيمَا أَنْفَقَهُ وَعَنْ جِسْمِهِ فِيمَا أَبْلاَهُ

Ajahsabul insaanu an jutraka sudaa[176].

Ła kaala rasuulullaahi: laa tazuulu kadamaa abdin jałmal kijaamati hattaa jus'ala an umrihi fii maa afnaahu ła an ilmihi fii maa fa'ala fiihi ła an maalihi min ujna iktasabahu łi fii maa anfatahu ła an sżismihi fii maa ablaah[177].

Drodzy muzułmanie,

nasz wspaniały islam – to Boża religia, która całkowicie zmieniła bieg historycznych wydarzeń. Islam – to spływające na ludzkość miłosierdzie. Islam – to głos Prawdy, który wstrząsnął Wszechświatem – Boży nakaz: „Wierz, ucz się, żyj i bądź zbawiony".

Zatem każdy, kto pragnie zbawienia, powinien przyjąć islam, zgłębić go i wcielać w życie. Innego wyjścia po prostu nie ma.

176. Sura *Zmartwychwstanie*, 75:36.
177. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:441, nr 410.

Wszyscy musimy wiedzieć, że na tym świecie nie jesteśmy pozostawieni sami sobie. Oczywiście, będziemy ponosić odpowiedzialność za każdą przeżytą chwilę, każdy swój czyn. I, jak głosi Święty Koran, każdy za uczynione dobro otrzyma wynagrodzenie, a za popełnione zło będzie ukarany[178].

Drodzy bracia i siostry,

Miłościwy i Miłosierny Pan w Świętym Koranie nakazuje:

أَيَحْسَبُ الْإِنسَانُ أَن يُتْرَكَ سُدًى

Ajahsabul insaanu an jutraka sudaa?

„Czy człowiek myśli, że będzie pozostawiony bez nadzoru?”[179]**.**

أَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ

Ajahsabu al lan jakdira alajhi ahad?

„Czy on myśli, że nikt go nie osądzi?”[180]**.**

أَيَحْسَبُ أَن لَّمْ يَرَهُ أَحَدٌ

Ajahsabu al lam jarahuu ahad?

„Czy on sądzi, że nikt go nie widzi?”[181]**.**

W innym ajacie Allah zaleca:

أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ فَتَعَالَى
اللَّهُ الْمَلِكُ الْحَقُّ لَا إِلَهَ إِلَّا هُوَ رَبُّ الْعَرْشِ الْكَرِيمِ

178. Sura *Trzęsienie ziemi*, 99:7–8.
179. Sura *Zmartwychwstanie*, 75:36.
180. Sura *Miasto*, 90:5.
181. Sura *Miasto*, 90:7.

Afahasibtum annamaa chalaknaakum abasan ła annakum ilajnaa laa turdża'uun. Fata'aalallaahul malikul hakk; laa ilaaha illaa huła rabbul arszil kariim!

„Czy sądzicie, że stworzyliśmy was nadaremnie i że nie zostaniecie do Nas zwróceni? Niech wywyższony będzie Bóg, Król, Prawda! Nie ma boga oprócz Niego, Pana Szlachetnego!"[182].

Jak widzimy, człowiek nie został stworzony nadaremnie i nie pozostawiono go na tym świecie samego. Znajduje się pod stałym nadzorem.

Zatem pierwszym obowiązkiem człowieka na tym świecie jest muzułmańska wiara. Wiara w Allaha, który jest jedynym i rzeczywistym Władcą Wszechświata. Wiara, że jedynym przywódcą i przewodnikiem ludzkości jest Wysłannik Allaha (*saał*). Wiara w Święty Koran, będący dla ludzi Bożym prawem. Wiara, że człowiek został stworzony, aby czcić Allaha. Innymi słowy, wiara we wszystko, z czym przyszedł do ludzi Prorok Muhammad (*saał*), i we wszystkie ustanowione przez niego zasady. Taka wiara – to niezawodna forteca. Żadne zagrożenia i żadna presja nie mogą zmusić człowieka do odejścia od wiary.

Muzułmanin, cechujący się niezachwianą wiarą i przekonaniami, bez względu na warunki będzie zawsze żył tak, jak wierzy.

Wiara, której się nie wciela w życie, skazana jest na unicestwienie. Wiara nie może się wzmocnić bez uwielbienia Boga, które jest istotą stworzenia człowieka. Akt czci – to nić, która duchowo zespala sługę z jego Panem. Wszelkie zbłądzenie bierze początek od zaniedbania kultu Boga

182. Sura *Wierzący*, 23:115–116.

i kończy się poniżeniem. Akt czci usuwa z serca okrucieństwo i daje prawdziwe zrozumienie bieżących wydarzeń. Kto nie oddaje czci, okazuje brak wdzięczności i narusza prawa Allaha. Tam, gdzie nie przestrzega się praw Allaha, nie może być mowy o prawach człowieka.

Drodzy bracia i siostry,

wierzący, który poważnie traktuje swoją religię i uwielbienie Allaha, będzie pogłębiać swoją wiedzę.

Allah Najwyższy przekazuje w Świętym Koranie:

فَلاَ تَكُونَنَّ مِنَ الْجَاهِلِينَ

Kaala takuunanna minal dżaahiliin.

„Nie bądź zatem wśród nieświadomych”[183] – co oznacza, że muzułmanin nie może być ignorantem. Powinien poszukiwać wiedzy, pogłębiać ją i uczyć innych.

Wiedza prowadzi człowieka do Allaha. Wiedza, która tego nie czyni i w której nie zawiera się imię Allaha – jest także przewinieniem i zbłądzeniem. Jeśli człowiek upodobni mózg do szkoły, a serce do świątyni i ustanowi między nimi związek i zrozumienie, społeczność osiągnie szczęście, zaufanie i postęp. Jeśli między nauką a świątynią istnieją ciągłe walki, to oznacza, że w człowieku i w społeczeństwie panuje chaos i popłoch. Jeśli poszukiwanie gruntownej wiedzy nie zacznie się od imienia Allaha Najwyższego, bezprawie i agresja będą się nasilać.

Z przykrością należy powiedzieć, że w głowach i sercach współczesnych muzułmanów nie ma nic oprócz rozprzęże-

183. Sura *Trzody*, 6:35.

nia i rozdrażnienia. I one na tyle zawładnęły ludźmi, że nie są w stanie ani rozpoznać Prawdy, ani odróżnić dobra od zła.

Czyż to nie współcześni muzułmanie mylą *haram* z *halalem*, czyż to nie oni, uznając niektóre nakazy Koranu, nie liczą się z innymi? Czyż to nie oni myślą, że islam oznacza tylko modlitwę i post? Czyż to nie dzisiejsi muzułmanie, nie dotykając czołem do ziemi, uważają siebie za muzułmanów, próbując usprawiedliwiać się słowami „moje serce jest czyste"? Czyż to nie oni, niechcący niczego słyszeć o muzułmańskim prawie, spoglądają z uprzedzeniem na muzułmańskie formy rządów? Czyż to nie oni nie chcą niczego wiedzieć o muzułmańskim kodeksie rodzinnym i nie przywiązują wagi do muzułmańskiego prawa dziedziczenia? Czyż to nie oni okazują niecierpliwość, nawet wtedy, gdy wyjaśniane są im te prawdy? Dla islamu nie ma większych zagrożeń niż te.

Wszyscy wiemy, że po śmierci Proroka Muhammada (*saał*) pojawiło się mnóstwo odstępców religijnych, obłudników, fałszywych proroków i ludzi, ukrywających swoje prawdziwe poglądy. Ponownie zaczęły rozpowszechniać się cierpienie i niegodziwość. Byli to ci, którzy „akceptowali modlitwę, ale nie chcieli płacić *zakatu*".

Ale nasza religia powinna istnieć, dopóki słońce wschodzi na wschodzie i zachodzi na zachodzie. Allah zakończył swoje Światło, gdy rozprzestrzeniło się po całej ziemi. To oznaczało, że odrzucenie chociażby jednego nakazu islamu lub jego zmiana, było niczym innym jak niewiarą.

Właśnie dlatego Abu Bakr (*ra*), który stanął na czele wspólnoty muzułmańskiej po śmierci Proroka Muhammada (*saał*), zajął w tej kwestii zdecydowane stanowisko:

„Przysięgam na Allaha, że wytoczę wojnę tym, którzy rozdzielają modlitwę i zakat. Będę walczyć z nimi tak długo, dopóki znowu nie zaczną oddawać jako zakat choćby części tego, co niegdyś płacili za życia Proroka"[184].

Te w samą porę podjęte środki stały się przyczyną nie tylko zachowania integralności religii, ale i jej rozpowszechnienia na całym świecie.

Dlatego muzułmanie i dziś powinni dołożyć wszelkich starań, aby wyeliminować chaos i agresję, które z powodu niezrozumienia religii panują w umysłach i sercach ludzi. W przeciwnej sytuacji, chroń nas, Boże, dosięgną nas wielkie nieszczęścia. Jeśli nie w tym, to w następnym życiu.

Nie myślcie, że każdy, kto próbuje na różne sposoby uniknąć przestrzegania praw islamu i interpretować je po swojemu, kto odrzucając Koran, okazuje niezadowolenie z *sunny* Proroka Muhammada (*saał*), kto boi się głosić Prawdę, kto pogrążył się w niewierze i zbłądzeniu, pozostanie bez kary od Allaha Najwyższego.

Drodzy wierzący,

przyczyną miłosierdzia i kary są jedynie czyny człowieka. Jeśli pragniecie dostąpić łaski Allaha w Dniu Sądu, gdy każdy w strachu będzie uciekać od występków popełnionych za życia, czcijcie Go teraz z pełnym oddaniem. Starajcie się wcielać w życie wszystkie nakazy islamu. Niech waszym honorem i przewagą będzie bogobojność. Nie bójcie się władzy islamu nad ludźmi. Wiedzcie, że islamu lękają się tylko zbłądzeni, słudzy szatana, niewierni, niegodziwi i obłudnicy.

184. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:476, nr 1215.

Nie wolno zapominać, że nikt na tej ziemi nie został stworzony na próżno i każdy otrzyma należną zapłatę za popełnione czyny.

Swoją *chutbę* zakończę następującym *hadisem* Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*):

„W Dzień Sądu sługa nie opuści swojego miejsca, dopóki nie odpowie na pięć pytań: o jego życiu – jak je spędził, o jego wiedzy – jak wdrażał ją w życie, o jego majątku – jak go wykorzystał, o jego zdrowiu – z jakiego powodu je stracił"[185].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

اَيَحْسَبُ أَن لَّن يَقْدِرَ عَلَيْهِ أَحَدٌ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ajahsabu al lan jakdira alajhi ahad[186].

185. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:441, nr 415.
186. Sura *Miasto*, 90:5.

CHUTBA SZESNASTA

Nie narażajcie się na niebezpieczeństwo

وَأَنْفِقُوا فِي سَبِيلِ اللّهِ وَلاَ تُلْقُوا بِأَيْدِيكُمْ إِلَى التَّهْلُكَةِ وَأَحْسِنُوا
إِنَّ اللّهَ يُحِبُّ الْمُحْسِنِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): أَفْضَلُ النَّاس مُؤْمِنٌ يُجَاهِدُ
فِى سَبِيلِ اللّهِ بِنَفْسِهِ وَ مَالِهِ

Ła anfikuu fii sabiilillaahi ła laa tulkuu bi ajdiikum ilat tahlukati ła ahsinuu; innallaaha juhibbul muhsiniin[187].

Ła kaala rasuulullahi: afdalun naas mu'minun judżaahidu fii sabiilillaahi bi nafsihi ła maalih[188].

Drodzy muzułmanie,

z przykrością zauważamy, że czarne chmury niekończących się kłopotów i nieszczęść już od wielu lat przesłaniają niebo nad muzułmanami i światem islamu. Muzułmanie, wiodący nędzny żywot, są zarówno materialnie, jak i duchowo przygnębieni... Ale, mimo tego, muzułmanie nadal śpią. Chociaż w ich domach nie ma już śladu muzułmańskiego stylu życia, wszyscy muzułmanie śpią. Chociaż z serc ich dzieci wiara wyrywana jest po kawałku, muzułmanie śpią. Chociaż w meczetach nie ma już *dżamaatów*, muzułmanie wciąż śpią. Chociaż ich pożywienie już dawno utraciło błogosławieństwo, wszyscy muzułmanie śpią. Chociaż na ulicach

187. Sura *Krowa*, 2:195.
188. Buchari, *Muchtar al-Ahadis*, 16.

już od dawna nie ma pobożności i skromności, muzułmanie wciąż śpią. Chociaż we wspólnocie znikła miłość i braterstwo, muzułmanie nadal śpią. Chociaż koguty dawno temu piały i dawno temu był świt, muzułmanie wciąż śpią…

Co może czekać współczesnego, śpiącego kamiennym snem muzułmanina i muzułmański świat, jak nie kłopoty? Czy nie jest to odrzucenie przyczyny i skutku?

Aby uratować mocno śpiącego muzułmanina, pogrążonego w spadających nań nieszczęściach, należy poznać ich przyczyny i skutki i poszukać wyjścia z sytuacji. Co dawało muzułmanom tyle siły, że władali światem na przestrzeni dziewięciuset lat i nie tylko rządzili, ale nieśli ze sobą sprawiedliwość, wiedzę i kulturę? Należy o tym wiedzieć.

Drodzy bracia i siostry,

z tego świętego miejsca pragnę jeszcze raz zaznaczyć, że przyczyną nieszczęść, spadających jak deszcz na głowy muzułmanów, jest ich odejście od jedynej zbawiennej religii Allaha – islamu, odrzucenie Świętego Koranu, zesłanego jako uzdrowienie i prawdziwa droga, oraz oddalenie się od Proroka Muhammada (*saał*), posłanego jako głosiciel religii i miłosierdzie dla światów.

To oznacza, że jedynym wyjściem z tych problemów i nieszczęść jest powrót do Allaha, Świętego Koranu i Proroka Muhammada (*saał*).

W ajacie wyrecytowanym na początku *chutby*, Allah Najwyższy, wskazując nam jedyną drogę zbawienia, mówi:

„**Rozdawajcie na drodze Boga i nie przyczyniajcie się własnymi rękoma do zguby, ale czyńcie dobro, gdyż Bóg miłuje czyniących dobro”**[189].

189. Sura *Krowa*, 2:195.

A więc, drodzy muzułmanie, aby otrzymać zbawienie, składajcie ofiarę. Nie żałujcie ani majątku, ani wiedzy, ani swoich dusz. Poświęcajcie wszystko, czym Allah was obdarzył, ale nie wpędzajcie siebie w trudne położenie. Nieumiejętność dysponowania dobrami Allaha jest największym nieszczęściem i największym zagrożeniem. Nie potrafiliśmy być ofiarni wczoraj, nie umieliśmy czynić dobra i szczęścia, w rezultacie czego wychowaliśmy niemoralną młodzież, w której duszach nie ma ani odrobiny wiary, na czołach której nie widać śladów pokłonów do ziemi. Dzisiaj ich opłakany stan trwoży nasze serca. A przecież należałoby wiedzieć: co posiejesz, to i zbierzesz.

Drodzy wierzący,

należy znać powód zesłania przytoczonego ajatu.

Wiemy, że zaszczytem jest bycie wśród tych, o których Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) mówił: „*Stambuł zdobędzie najlepszy dowódca i najlepsza armia*”[190], najwięksi z pozostających przy życiu towarzyszy Proroka, do których zaliczał się Chalid ibn Zajd abu Ajjub al-Ansari. Właśnie on w pierwszym wieku *hidżry* zorganizował wojsko i ruszył na podbój Stambułu. Będąc u bram miasta, muzułmańska armia zaczęła obmyślać strategię ataku. Niektórzy proponowali bezpośredni szturm, inni sprzeciwiali się temu, przytaczając jako dowód ajat z Koranu, w którym jest mowa: **„Nie narażajcie się na niebezpieczeństwo…”**. Właśnie wtedy ten będący już w sędziwym wieku zasłużony towarzysz, wyraził swoje zdanie:

O *dżamaacie*, jesteście w błędzie. Nie to jest narażaniem się na niebezpieczeństwo. Przecież jeśli będzie potrzeba

190. Hakim, *Dżami'us Sagir*, t. 2:104.

zaatakować wroga w imię Allaha, uczynimy to. Pójdziemy do ataku, nawet wiedząc, że ciała wojowników zostaną porąbane na kawałki. Nie to nazywamy niebezpieczeństwem. Źle rozumiecie ten ajat. On został zesłany wówczas, kiedy będąc muzułmanami i przechodząc z Wysłannikiem Allaha (*saat*) przez wiele wojen i bitw, kiedy rozprzestrzeniając islam na całym półwyspie i tworząc muzułmańskie państwo, zaczęliśmy myśleć o własnym dobrobycie. Wtedy Allah wskazał nam, gdzie tkwi prawdziwe niebezpieczeństwo:

„O prawowierni, nie zostawiajcie *dżihadu* dla majątków i waszych rodzin. Poświęcajcie na drodze Allaha wszystko, czym zostaliście przez Niego obdarowani i nie narażajcie się na niebezpieczeństwo”[191].

Drodzy bracia i siostry,

Abu Ajjub al-Ansari (*ra*), cieszący się wśród *sahabów* największym szacunkiem, w którego domu Wysłannik Allaha (*saat*) znalazł schronienie na kilka miesięcy, uczestnik bitw pod Badrem, Uhudem, Medyną, porozumienia w Hudajbijji, bliski współtowarzysz Proroka (*saat*) podczas zdobycia Mekki, mimo podeszłego wieku doszedł w składzie „najlepszej” armii do bram Stambułu.

Przed rozpoczęciem bitwy Abu Ajjub al-Ansari (*ra*) stał w miejscu, w którym niebawem zginął jako *szahid*, gdzie znajduje się jego błogosławiony grób i gdzie nakazał dowódcy muzułmańskiego wojska:

„*Kiedy umrę, pochowajcie mnie na terenie Stambułu. Pragnę słyszeć gromkie okrzyki »Allah, Allah« zwycięskiej muzułmańskiej armii i dźwięk jej szabel*”[192].

191. Elmałyły, *Tafsir*, t. 2:701–702; M. Sami, *Ashab-i Kiram*, t. 1:72; Ibn Kasir, *Tafsir*, t. 1:404–406.
192. M. Sami, *Ashab-i Kiram*, t. 1:96–97, 102.

Tymi słowami Abu Ajjub al-Ansari (*ra*) jeszcze raz udowodnił swoje całkowite poświęcenie w imię Allaha i Jego zadowolenia.

Drodzy wierzący,

ten oto szacowny *sahaba* w taki sposób pojmował ajat: „Nie narażajcie się na niebezpieczeństwo" i tak interpretował jego sens. A jak wy, drodzy muzułmanie, rozumiecie te słowa? Tak, właśnie wy, którzy usadowiliście się w wygodnych fotelach i śpicie w ciepłych łóżkach, którzy zapomnieliście o konieczności służenia islamowi, którzy bardziej troszczycie się o napełnienie swoich żołądków, którzy żyjecie tylko programami telewizyjnymi i serialami, których nie martwi to, że wasi potomkowie rosną bez „*Bismillaahi*", którzy pogrążyliście się w alkoholu, hazardzie i *haramie,* którzy zamartwiacie się tym, gdzie i nad jakim morzem spędzić urlop, lecz nie myślicie, co czeka was w życiu wiecznym, którzy dzielicie muzułmanów na „swoich" i „obcych", którzy pozostajecie nieświadomi wielkiego pożaru, trawiącego dziś cały muzułmański świat, którzy boicie się poświęcić swój majątek i życie na drodze Allaha... Wy, właśnie wy... Jak pojmujecie ten święty ajat: „Nie narażajcie się na niebezpieczeństwo"?

Jeśli już rozmawiamy na ten temat, to trzeba powiedzieć, że jeśli tak będzie działo się dalej, to te wygodne fotele i łóżka pewnego razu nas uduszą. Te niemoralne filmy, od których nie możemy oderwać oczu, pewnego razu nas oślepią i doprowadzą do utraty zmysłów. Młodzież, wychowana bez wartości religijnych, zwymyśla nas kiedyś i zniszczy. Napoje alkoholowe odbiorą ostatki rozumu. Nieuczciwie zarobione pieniądze, które z takim apetytem przejadamy,

zatruwają nas i niszczą od wewnątrz. Tragiczne westchnienia muzułmanów, kiedyś potrzebujących pomocy, a których nie słyszeliśmy i nie dopuściliśmy do swoich serc, pewnego razu powrócą do nas i doprowadzą do zguby. Bogactwo, którego nie wydaliśmy na drodze Allaha, zadręczy nas wewnętrznie i zniszczy.

Drodzy bracia i siostry,

należy opamiętać się, zanim nadejdą takie dni. Żyjmy tak, jak przystało muzułmanom. Zamknijmy wszystkie drzwi, stojące otworem przed własnym „ja" i szatanem. Ukróćmy zachcianki swojego żołądka. Poświęcajmy to, co dostaliśmy w darze od Allaha i nie stwarzajmy sami sobie problemów. Starajmy się pozyskać zadowolenie Allaha i wstawiennictwo Jego Wysłannika (*saał*). Pamiętajmy, że kiedyś każdy z nas zostanie położony na kamieniu przed wejściem do meczetu.

Chutbę swoją zakończę następującymi, pełnymi nadziei na zbawienie, słowami Proroka Muhammada (*saał*):

„Najwspanialszym z ludzi jest wierzący, który prowadzi walkę na drodze Allaha swoim majątkiem i życiem"[193].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّ الدِّينَ عِنْدَ اللّهِ الإِسْلاَمُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Innad diina indallaahil islaam[194].

193. Buchari, *Muchtar al-Ahadis*, 16.
194. Sura *Rodzina Imrana*, 3:19.

CHUTBA SIEDEMNASTA

Dbajcie o swoje serca!

يَوْمَ لاَ يَنفَعُ مَالٌ وَلاَ بَنُونَ إِلاَّ مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

وَقَالَ رَسُولُ اللّه (ص): أَلاَ وَإِنَّ فِى الْجَسَد مُضْغَةً إِذَا صَلَحَتْ صَلَحَ الْجَسَدُ كُلُّهُ وَإِذَا فَسَدَتْ فَسَدَ الْجَسَدُ كُلُّهُ أَلاَ وَ هِىَ الْقَلْبُ

Jałma laa janfa'u maalun ła laa banuun. Illaa man atallaaha bi kalbin saliim[195].

Ła kaala rasuulullaahi: alaa ła inna fil dżasadi mudgatan izaa salahat salahal dżasadu kulluhu izaa fasadat fasadal dżasadu kulluhu alaa łą hijal kalb[196].

Drodzy muzułmanie,

Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*), o którym Allah Najwyższy mówi w Świętym Koranie: **„O Proroku! My wysłaliśmy cię jako świadka, głosiciela nowiny radosnej i ostrzegającego"**[197], zwracając się do nas jako do swoich następców, w jednym z *hadisów* powiedział:

„*Wiedzcie, że w ciele człowieka znajduje się mięsień: jeśli on jest zdrowy, to i całe ciało jest zdrowe, jeśli on jest chory, to i całe ciało jest chore. Wiedzcie, że tym mięśniem jest serce*"[198].

Jak widzimy, nasza wspaniała religia islam radzi każdemu muzułmaninowi zwrócić szczególną uwagę na serce.

195. Sura *Poeci*, 26:88–89.
196. Buchari, *Hadis al-Arba'in*, 6.
197. Sura *Sprzymierzeni*, 33:45.
198. Nawawi, *Hadis al-Arba'in*, 6.

Oznacza to, że muzułmanin powinien być panem swojego serca. Musi chronić je przed różnego rodzaju *szirkiem,* niewiarą, grzechem, dbać o jego czystość. Nikt nie ma prawa zamienić serca, będącego motorem wiary i dobrych uczynków, w motor niewiary i grzechu. Nie jest możliwe oczekiwanie dobra od człowieka, w którego sercu brakuje wiary. Człowiek, który wyzbył się wiary, nie zachowując jej w sercu, stracił wszystko. Mehmet Akif Ersoj, który wychwalał w swoich wierszach wiarę i ojczyznę, przekazał:

„Wiara, o mój Boże, to drogocenny kamień,

Serce pozostawione w ciemności bez wiary

Stanie się dla właściciela tylko ciężarem”[199].

Drodzy bracia i siostry,

aby ułatwić zrozumienie mojej wypowiedzi i ludzkich serc, podzielę je na trzy kategorie.

Są serca promieniujące światłem wiary. To serca w pełni zjednoczone z Allahem i Jego Wysłannikiem (*saał*), szczęśliwe, przepełnione miłością do Świętego Koranu i podporządkowane prawu islamu.

Bywają serca poczerniałe od *szirku* i *kufru*. Są to serca tych nieszczęśliwców, którzy nie rozumieją istoty swojego istnienia i nie pragną od życia niczego oprócz przyziemnych zachcianek.

Spotyka się serca skalane grzechami. Ich właściciele na pierwszy rzut oka wyglądają na tych, którzy przyjmują prawa islamu. W rzeczywistości jednak nie mają nic wspólnego z takimi aktami czci, jak modlitwa, post i *zakat*. Ci ludzie

199. M. Akif Ersoj, *Safahat*.

całkowicie pogrążyli się w grzechach, takich jak używanie alkoholu, uprawianie hazardu, lichwy, kłamstwa i oszustwa.

Najpiękniejsze serca – to te, które promieniują światłem wiary, bezgrzeszne, wyróżniające się dobrymi czynami, serca wybitnych przedstawicieli naszej religii, uhonorowanych godnym prowadzeniem. Właśnie dlatego muzułmanin powinien zawsze i wszędzie trzymać się z daleka od wszystkiego, co mogłoby skalać i pohańbić jego serca. W przeciwnym razie naraża się na wielkie niebezpieczeństwo.

Przed tym zagrożeniem ostrzegał nas także Prorok Muhammad (*saał*):

„*Kiedy wierzący popełnia grzech, na jego sercu pojawia się niewielka plama. Jeśli on wyraża skruchę i ostatecznie porzuca występny czyn, jego serce oczyszcza się. Jeśli nie wyrazi żalu i dalej grzeszy, to liczba ciemnych plam powiększa się i serce czernieje*”[200].

„*Allah Najwyższy nie patrzy na wasz wygląd zewnętrzny, lecz patrzy jedynie na wasze serca*”[201].

Drodzy wierzący,

bez najmniejszych wątpliwości powinniśmy przyjąć, że największą hańbą i stratą dla człowieka oraz całej ludzkości, zarówno w życiu doczesnym, jak i po śmierci, jest brak wiary w sercu. Od człowieka, w którego sercu nie ma nawet odrobiny wiary, nie można oczekiwać moralności, wielkoduszności lub szlachetności. Ludzie nie osiągną zbawienia, jeśli nie zjednoczą się z Allahem. Serca tych, którzy nie wiedzą nic o islamie, tych, którzy nie zgłębili Koranu, i tych,

200. Ibn Madża, *Sunan*, t. 2:1448.
201. Muslim, t. 8:11.

którzy oddalili się od Wysłannika Allaha (*saał*), wiary i aktów czci, stanowią zagrożenie nie tylko dla nich samych, ale dla całej ludzkości.

Serca pozbawione światła wiary i uwielbienia Allaha, serca pogrążone w niewiedzy i pokusach, serca niewidzące prawdy, w hierarchii wszystkich istot żywych znajdują się na najniższym poziomie i dlatego ich ostatecznym miejscem będzie Piekło.

Allah Najwyższy w Świętym Koranie nakazuje:

وَلَقَدْ ذَرَأْنَا لِجَهَنَّمَ كَثِيرًا مِّنَ الْجِنِّ وَالإِنسِ لَهُمْ قُلُوبٌ لاَّ يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لاَّ يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لاَّ يَسْمَعُونَ بِهَا أُوْلَئِكَ كَالأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

Ła lakad zara'naa li dżahannama kasiiram minla dżinni ał insi lahum kuluubul laa jafkahuuna bihaa ła lahum a'junul laa jubsiruuna bihaa ła lahum aazaanul laa jasma'uuna bihaa; ulaa'ika kal an'aami bal hum adall; ulaa'ika humul gaafiluun.

„My wezwiemy do Piekła wielu dżinnów i ludzi: oni mają serca, którymi nie pojmują, mają oni oczy, którymi nie widzą, mają oni uszy, którymi nie słyszą. Oni są niczym bydlęta, a nawet jeszcze bardziej zabłąkani, są bowiem niedbali"[202]**.**

W innym ajacie Bóg głosi:

أَفَلَمْ يَسِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَتَكُونَ لَهُمْ قُلُوبٌ يَعْقِلُونَ بِهَا أَوْ آذَانٌ يَسْمَعُونَ بِهَا فَإِنَّهَا لَا تَعْمَى الْأَبْصَارُ وَلَكِن تَعْمَى الْقُلُوبُ الَّتِي فِي الصُّدُورِ

202. Sura *Przegrody*, 7:179.

Afalam jasiiruu fil ardi fatakuuna lahum kuluubun ja'kiluuna bihaa ał aazaanun jasma'uuna bihaa fa innahaa laa ta'mal absaaru ła laakin ta'mal kuluubul latii fis suduur.

„Czy oni nie wędrują po ziemi, aby ich serca nauczyły się mądrości, a ich uszy słyszeć? To nie ich oczy są ślepe, ale ślepe są ich serca w piersiach"[203]**.**

Drodzy bracia i siostry,

każdy muzułmanin, godny bycia wyznawcą tak wielkiej religii jak islam, powinien patrzyć na życie oczami wiary i spojrzeniem serca, unikając wszystkiego, co jest sprzeczne z islamem. W przeciwnym razie nieuchronnie stanie się marionetką własnego „ja" i szatana. Taki człowiek nie myśli o niczym innym, jak tylko o zaspokojeniu własnych pragnień.

Właśnie dlatego Wszechmocny Allah nakazuje nam w Świętym Koranie:

أَلَمْ يَأْنِ لِلَّذِينَ آمَنُوا أَن تَخْشَعَ قُلُوبُهُمْ لِذِكْرِ اللَّهِ وَمَا نَزَلَ مِنَ الْحَقِّ وَلَا يَكُونُوا
كَالَّذِينَ أُوتُوا الْكِتَابَ مِن قَبْلُ فَطَالَ عَلَيْهِمُ الْأَمَدُ فَقَسَتْ
قُلُوبُهُمْ وَكَثِيرٌ مِّنْهُمْ فَاسِقُونَ

Alam ja'ni lillaziina aamanuu an tachsza'a kuluubuhum li zikrillaahi ła maa nazala minal hakki ła laa jakuunuu kallaziina uutul kitaaba min kablu fataala alajhimul amadu fakasat kuluubuhum ła kasiirum minhum faasikuun.

„Nadszedł czas dla tych, którzy uwierzyli, aby ich serca ukorzyły się na wspominanie Boga i tego, co On zesłał z prawdy, i aby nie stali się podobni

203. Sura *Pielgrzymka*, 22:46.

do tych, którym dano Księgę wcześniej. Przeszły nad nimi długie wieki i utwardziły się ich serca. I wielu z nich to ludzie występni”[204].

Dlatego, drodzy muzułmanie,

należy zwracać szczególną uwagę na stan naszych serc. Powinniśmy zawierzyć je Allahowi, a nie własnemu „ego” i szatanowi. Musimy nasze serca, będące nośnikami życia i czynów, napełnić wspominaniem Allaha. Należy rozpromieniać je światłem Koranu. Musimy umacniać je dobrymi uczynkami i aktami czci. Powinniśmy brać nauczkę z minionych wydarzeń, aby nasze serca nie popadły w zaniedbanie[205].

Nigdy nie wyprowadzajcie ze swoich serc słów Allaha Najwyższego, który nakazuje:

اَلاَ بِذِكْرِ اللّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

Allaziina aamanuu ła tatma’innu kuluubuhum bi zikrillaah; alaa bi zikrillaahi tatma’innul kuluub.

„A ci, którzy uwierzyli i których serca znajdują ukojenie we wspominaniu Boga. Tak! Wspominanie Boga daje sercom ukojenie!”[206].

يَوْمَ لاَ يَنفَعُ مَالٌ وَلاَ بَنُونَ إِلاَّ مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ

Jałma laa janfa’u maalun ła laa banuun, illaa man atallaaha bi kalbin saliim.

„Tego Dnia nie pomoże ani bogactwo, ani synowie, tylko ten, który przyjdzie do Boga z czystym sercem!”[207].

204. Sura *Żelazo*, 57:16.
205. Sura *Krowa*, 2:74.
206. Sura *Żelazo*, 13:28.
207. Sura *Poeci*, 26:88–89.

Swoją *chutbę* dziś zakończę następującymi słowami Allaha Najwyższego:

رَبَّنَا لاَ تُزِغْ قُلُوبَنَا بَعْدَ إِذْ هَدَيْتَنَا وَهَبْ لَنَا مِن لَّدُنكَ رَحْمَةً إِنَّكَ أَنتَ الْوَهَّابُ

Rabbanaa laa tuzigh kuluubanaa ba'da iz hadajtanaa ła hab. lanaa mil ladunka rahmah; innaka antal łahhaab.

„O Panie, nie oddalaj naszych serc po tym, gdy wskazałeś nam drogę prostą, ale obdarz nas Swoim miłosierdziem. Tyś jest przecież Obdarzający!"[208].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

اَلاَ بِذِكْرِ اللّهِ تَطْمَئِنُّ الْقُلُوبُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Alaa bi zikrillaahi tatma'innul kuluub[209].

208. Sura *Rodzina Imrana*, 3:8.
209. Sura *Żelazo*, 13:28.

CHUTBA OSIEMNASTA

Upadek muzułmanów

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاء وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ وَلاَ يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلاَّ خَسَارًا

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): إِنَّ اللّهَ يَرْفَعُ بِهَذَا الْكِتَابِ أَقْوَامًا وَيَضَعُ بِهِ آخَرِينَ

Ła nunazzilu minal kuraani maa huła szifaa'un ła rahmatul lil mu'miniina ła laa jaziiduz zaalimiina illaa chasaaraa[210].

Ła kaala rasuulullahi: innallaaha jarfa'u bi hazal kitaabi akłaaman ła jada'u bihi aachariin[211].

Drodzy muzułmanie,

wyznawcy islamu, którzy na przestrzeni wieków rządzili światem, upowszechniając sprawiedliwość, wiedzę, kulturę i humanitaryzm, współcześnie cierpią ucisk i upadek. Przyczyną tego jest odejście muzułmanów od ich jedynej świętej wartości, dzięki której byli awangardą humanitaryzmu – wielkiej religii islamu, zesłanej przez Allaha Najwyższego jako zbawienie dla ludzkości. Powodem było także odwrócenie się od Świętego Koranu, który miał wyzwolić ludzi pogrążonych w niewierze. Innym jeszcze czynnikiem stało się odsunięcie od Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*), posłanego jako jedyny przywódca wszystkich ludzi.

Od momentu, gdy muzułmanie, odciąwszy się od wymienionych wartości, poszli swoją drogą, rozpoczął się, na podobieństwo tracącego powietrze balonu, ich upadek.

210. Sura *Podróż nocna*, 17:82.
211. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:341, nr 1000.

Drodzy bracia i siostry,

po tym krótkim wstępie warto bardziej szczegółowo zastanowić się nad przyczynami upadku muzułmanów.

Przede wszystkim należy powiedzieć, że współcześni muzułmanie są duchowo i religijnie bardzo słabi. Ich pokora wobec Allaha jest na tyle płytka, że praktycznie niewyczuwalna. Powierzchowni są także w spełnianiu nakazów Świętego Koranu i w podążaniu za *sunną* Proroka Muhammada (*saał*). Nikłe są ich starania w zakresie czynienia dobra, tępienia zła, nawoływania do Prawdy i podążania właściwą drogą.

Tak, utracili swoją żywotność i zapał synowie i prawnukowie tych wielkich muzułmanów, którzy mogli zwyczajnie pożegnać się z bliskimi, mówiąc: „Wybaczcie, że nie mogłem dać wam więcej, gdyż udaję się z misją rozpowszechniania religii Allaha". Ruszali w drogę, dokąd ich oczy poniosły, bez oglądania się wstecz. Wędrowali długie dni i miesiące, wszędzie budowali i otwierali meczety oraz szkoły. W imię religii byli gotowi poświęcić wszystko, co posiadali.

Od czasu, gdy wśród muzułmanów zaczęły słabnąć religijne uczucia, świętość duchowego przewodnictwa i poczucie wspólnoty, w ich środowisku nastąpił upadek.

Drodzy wierzący,

drugą przyczyną kryzysu moralnego wśród wyznawców islamu jest odejście od Świętego Koranu, będącego ich oparciem na przestrzeni wieków. Muzułmanie przestali wcielać Koran w życie i liczyć się z jego nakazami. Nie starają się skorzystać z mądrości ajatów Świętego Koranu ani sami, ani przekazać jej innym. Nie potrafią zagłębić się w nieograniczoną skarbnicę miłosierdzia i dobrodziejstwa Koranu.

I, być może, zgodnie z mądrością tych właśnie Bożych słów:

وَنُنَزِّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاء وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ
وَلاَ يَزِيدُ الظَّالِمِينَ إِلاَّ خَسَارًا

Ła nunazzilu minal kuraani maa huła szifaa'un ła rahmatul lil mu'miniina ła laa jaziiduz zaalimiina illaa chasaaraa.

„My zsyłamy w Koranie to, co jest uzdrowieniem i miłosierdziem dla wiernych, a niesprawiedliwym wyłącznie powiększa stratę"[212] i słów Proroka Muhammada (*saał*): „*Dzięki Koranowi Allah jedne narody wywyższa, a inne poniża*"[213], muzułmanie, którzy z czasem zaniedbali wcielanie w życie postanowień Świętego Koranu, zaczęli doświadczać ucisku i upadku.

Ten podział spowodował rozdzielenie życia doczesnego i Koranu. Religia i życie codzienne zaczęły się wykluczać. Koran – uchroń Boże – zamienił się w księgę, recytowaną jedynie na pogrzebach.

Kiedy zaś Koran oddalił się od muzułmanów, a muzułmanie zerwali z Koranem, to podobnie jak silnik, w którym zabrakło paliwa, zaczęli tracić siłę i prędkość.

Drodzy bracia i siostry,

inną przyczyną upadku muzułmanów jest ich odejście od błogosławionej karawany Czcigodnego Proroka (*saał*), posłanego jako miłosierdzie dla światów, którą poprowadził do świata wiecznej szczęśliwości, którą podziwiali nie tylko

212. Sura *Podróż nocna*, 17:82.
213. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:341, nr 1000.

ludzie i prorocy, ale też aniołowie i wszystkie istoty w niebie i na ziemi. Odchodząc od tej karawany i gubiąc błogosławiony ślad Wysłannika Allaha (*saał*), muzułmanie utracili miłość w sercach, zostali pozbawieni moralności, będącej drogowskazem na ich drodze, zaczęli słabnąć i podupadać.

Obecnie muzułmanie, utraciwszy swojego przewodnika i dostawszy się pod wpływ wrogów, takich jak własne „ego" i szatan, zaczęli tracić na znaczeniu.

Kolejną przyczyną upadku muzułmanów jest deficyt ich intelektualnej i duchowej osobowości, utrata pozycji w dziedzinie nauki i badań (wcześniej to właśnie oni byli prekursorami wielu nauk i dokonali mnóstwo naukowych odkryć), a także niemożność przekazania tej wiedzy następnym pokoleniom. Potomkowie tych muzułmanów, którzy nie otrzymali od swoich przodków należytego wychowania, nie przejęli od nich intelektualnych i duchowych wartości. Uwiedzeni złudnym blaskiem zachodniej kultury, całkowicie zanegowali religię. Na oścież, bez żadnej kontroli, otwarte zostały drzwi na wszystko, co pochodziło z Zachodu. W rezultacie to, co Zachód nazwał kulturą, nauką i odrodzeniem, jego tradycje i obyczaje, dotarły do najbardziej Świętej Ziemi.

Co więcej, nasze głowy otoczone są obręczami muzyki, wszelkiego rodzaju pokazami oraz programami rozrywkowymi, niedającymi nam odetchnąć, wbijającymi się w nasze żyły niczym nóż i niszczącymi naszą osobowość. W konsekwencji, nie potrafiąc ani uchronić swojej religii, obyczajów i tradycji, ani wychować silnych duchowo i intelektualnie potomków, muzułmanie znaleźli się w materialnym i duchowym chaosie.

Drodzy wierzący,

innym powodem upadku muzułmanów jest niezachowanie jedności i integralności, które tworzone były przez stulecia. Wcześniej, dzięki wzajemnej miłości i braterstwu, muzułmanie potrafili wznieść wspaniałe budowle. Tworzyli swoje relacje na zasadach miłości i wzajemnego szacunku, respektowaniu praw innych, we wszystkim opierając się na nakazach Świętego Koranu i *hadisach* Proroka Muhammada (*saał*).

Kiedy znikły szacunek, miłość i braterstwo, nastąpił podział wśród muzułmanów i od tego czasu ich znaczenie zaczęło słabnąć. Ich siły topniały niczym lód od żaru ognia.

Drodzy bracia i siostry,

oto kilka powodów zapaści, rozpadu i schyłku muzułmanów. Aby nastało ponowne odrodzenie, ludzie muszą powrócić do islamu, Koranu i Proroka Muhammada (*saał*). Powinni odzyskać swoje właściwe oblicze i ustanowić jedność i braterstwo *ummy*. Bez tego nie będzie możliwe żadne zmartwychwstanie i odrodzenie.

Dlatego, dopóki mamy takie możliwości, dopóki anioł śmierci Izrail nie stoi u naszych drzwi, dopóki nasze tchnienia nie są jeszcze policzone, musimy oddać się Allahowi. Należy wprowadzić islam do naszej codzienności. Powinniśmy w pełni doświadczyć przeżyć religijnych. Należy żyć pełnią życia muzułmańskiego, zarówno w wymiarze osobistym, jak i społecznym, gdyż islam został wprowadzony w celu uratowania ludzkości. Musimy zdawać sobie sprawę, że nie ocalimy siebie bez powrotu do religii. Wprowadźmy Święty Koran do naszej codzienności i otwórzmy dla niego swoje serca. On jest dla ludzi światłem i uzdrowieniem. Po-

winniśmy także nasycić się miłością do Wysłannika Allaha (*saał*) i okazywać ją. Musimy nawadniać ogrody naszego życia rosą jego *sunny*. Powinniśmy nauczyć się zbierać kwiaty z jego ogrodów. Należy ozdobić siebie jego nieskazitelną moralnością. Przecież on – Posłaniec Posłańców, Prorok Proroków (*saał*), na przestrzeni dwudziestu trzech lat, bez przerwy i odpoczynku, oddawał wszystkie swoje siły, aby ocalić ludzkość. Nie możemy zatem pozostać głusi na jego zbawienne wezwania. Dopiero wówczas zaczniemy powracać do życia i zmieniać się.

Pamiętajmy, że do Jedynego tylko Allaha powrócimy.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَرَبُّكَ يَعْلَمُ مَا تُكِنُّ صُدُورُهُمْ وَمَا يُعْلِنُونَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła rabbuka ja'lamu maa tukinnu suduuruhum ła maa ju'linuun[214].

214. Sura *Opowieść*, 28:69.

CHUTBA DZIEWIĘTNASTA

Czy jesteś gotów?

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): اَلْكَيِّسُ مَنْ دَانَ نَفْسَهُ وَعَمِلَ لِمَا بَعْدَ الْمَوْتِ وَالْعَجِزُ مَنْ أَتْبَعَ نَفْسَهُ هَوَاهَا

Jałma taszhadu alajhim alsinatuhum ła ajdiihim ła ardżuluhum bimaa kaanuu ja'maluun[215].

Ła kaala rasuulullahi: alkajjsu man daana nafsahu ła amila limaa ba'dal małti ła adżizu man atba'a bafasahu hałaa haa[216].

Drodzy muzułmanie,

w jednym ze swoich *hadisów* Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*), ostatni Wysłannik, porównuje trwanie życia doczesnego do jednego dnia na ziemi, a czas swojego przybycia nazywa przedwieczorną porą tego dnia. To oznacza, że trzy czwarte życia doczesnego mamy za sobą i została nam tylko jedna czwarta.

Należy rozumieć, że do końca świata zostało niewiele czasu. W Świętym Koranie jest powiedziane: **„Zbliżyła się Godzina i rozdzielił się księżyc"**[217]. Świadczy to o ostatnim zachodzie słońca. Księżyc oczekuje ostatniego zaćmienia, gwiazdy – swojego stopienia jak metal, góry – przekształcenia w proch, drzewa – zrzucenia liści, czas pró-

215. Sura *Światło*, 24:24.
216. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:101, nr 66.
217. Sura *Księżyc*, 54:1.

by – swojego nadejścia, anioł Izrail – swojego zadęcia w róg. To oznacza, że zostało niewiele czasu do zmartwychwstania, do zgromadzenia się na placu *Mahszar,* do Dnia Sądu Ostatecznego.

Właśnie dlatego Prorok Muhammad (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* powiedział: *„Jak człowiek może cieszyć się z życia doczesnego! Przecież Izrail (as) podniósł już do ust róg i gdy tylko otrzyma rozkaz, to nie spóźni się ani o minutę”*[218].

Drodzy bracia i siostry,

wobec powyższego każdy muzułmanin powinien być gotów na Dzień Wielkiego Rozliczenia. Musi być przyszykowany do pojawienia się przed Najmądrzejszym z Sędziów – Allahem Najwyższym. Powinien być gotów odpowiedzieć za wszystkie czyny, jakie popełnił za życia.

A teraz pytam was:

drogi bracie, droga siostro, czy jesteście gotowi na udzielenie odpowiedzi? Czy jesteście gotowi stanąć przed Wielkim Sędzią i odpowiedzieć tego Dnia, gdy ani wasze pieniądze, ani znajomości, ani status społeczny w tym życiu, nie będą miały żadnego znaczenia?

Najwyższy i Najpotężniejszy Allah, który doprowadził do nas słowa Prawdy, który uhonorował nas jej przyjęciem i dał uspokojenie, w Świętym Koranie nakazuje:

وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ

Ła maa chalaktul dżinna ał insa illaa lija'buduun.

„Ja przecież stworzyłem dżinny i ludzi jedynie po to, aby Mnie czcili”[219]**.**

218. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:442, nr 412.
219. Sura *Rozproszone*, 51:56.

W związku z tym, o moi bracia i siostry, którzy zostaliście stworzeni, aby służyć Allahowi, czy wypełniliście swój obowiązek wobec Niego?

Czy wykonujecie codziennie pięciokrotną modlitwę? Czy tylko wypełniacie modlitwę od piątku do piątku, od święta do święta?

Czy przestrzegacie nakazany wam post? Czy dopiero z nadejściem *ramadanu* zaczynają się wasze problemy ze zdrowiem?

Czy wypłacacie nałożony na was *zakat*? Czy tylko, udając biednych, przygotowujecie sobie piekielne paliwo?

Czy wykonujecie *hadżdż*? Czy też wypowiadacie się tak, jak nie przystoi muzułmaninowi, np. „Oni jeżdżą tam i tracą pieniądze na wyżywienie Arabów".

Czy jesteście gotowi odpowiedzieć na każde takie pytanie?

Drodzy wierzący,

w ponad pięciuset ajatach Świętego Koranu Allah Najwyższy nawołuje człowieka do refleksji. W jednym z nich jest mowa:

أَوَلَمْ نُعَمِّرْكُم مَّا يَتَذَكَّرُ فِيهِ مَن تَذَكَّرَ وَجَاءكُمُ النَّذِيرُ

Ała lam nu'ammirkum maa jatazakkaru fiihi man tazakkara ła dżaa'akumun naziir.

„Czy nie daliśmy wam wystarczająco długiego życia, aby opamiętał się ten, kto był upomniany? I przychodził do was ostrzegający"[220].

220. Sura *Stwórca*, 35:37.

Czy kiedykolwiek rozmyślaliście o tym, moi drodzy muzułmanie, łapiąc się za głowę? Czy zastanawialiście się kiedykolwiek, w jaki sposób spędzacie swoje życie? Co odpowiecie jutro, zapytani: „Jak spędziłeś życie?".

Czy możecie odpowiedzieć następująco: „O mój Panie, pracowałem, spałem, relaksowałem się, oglądałem telewizję, jadłem, piłem wodę, bawiłem się, a w piątki chodziłem do meczetu"? Czy podoba się wam taka odpowiedź?

Czy jesteście gotowi udzielić informacji, jak spędziliście życie?

Drodzy bracia i siostry,

wiemy, że Prorok proroków, Światło obu światów, Wysłannik Allaha (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* powiedział: „*Mądrym jest ten, kto zastanawia się nad sobą, przygotowuje się do tego, co go czeka po śmierci. Głupcem jest ten, kto podąża za swoimi pragnieniami i zachciankami*"[221].

Czy zastanowiliście się kiedykolwiek, kim jesteście według tych kryteriów – głupcem czy mędrcem? Czy w pogoni za zachciankami i słabościami własnego „ego" pijecie alkohol, który w Koranie jest nazwany **„obrzydliwością poczynioną przez szatana"**[222], i uprawiacie hazard?

W Świętym Koranie Allah Najwyższy mówi do uprawiających lichwę:

فَأْذَنُوا بِحَرْبٍ مِّنَ اللّهِ وَرَسُولِهِ

Fa'zanuu bi harbim minallaahi ła rasuulih.

„[...] przygotujcie się do wojny z Bogiem i Jego Posłańcem"[223]**.**

221. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:101, nr 66.
222. Sura *Stół zastawiony*, 5:90.
223. Sura *Krowa*, 2:279.

W Dniu Zmartwychwstania oni:

الَّذِي يَتَخَبَّطُهُ الشَّيْطَانُ مِنَ الْمَسِّ

Allazii jatachabbatuhusz szajtaanu minal mass.

„[…] powstaną tak, jak powstaną ci, których szatan pokalał swym dotknięciem”[224]**.**

Jak możecie dalej uprawiać lichwę, udzielać pożyczek i żyć za pieniądze w ten sposób zarobione? Czy jesteście gotowi odpowiedzieć na takie pytanie?

Drodzy muzułmanie,

Miłościwy i Miłosierny Allah w Świętym Koranie nakazuje:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu kuu anfusakum ła ahliikum naaran ła kuuduhan naasu ła hidżaaratu.

„O wy, którzy wierzycie! Strzeżcie siebie i swoje rodziny od ognia, którego paliwem są ludzie i kamienie!”[225]**.**

Wysłannik Allaha (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* przekazał: „*Każdy z was jest pasterzem i bierze odpowiedzialność za swoje stado*”[226].

Proszę teraz odpowiedzieć na następujące pytania: Czy uratowałeś siebie od ognia piekielnego, którego paliwem są ludzie i kamienie? Czy to nie twoje własne dzieci są w gru-

224. Sura *Krowa*, 2:275.
225. Sura *Zakazanie*, 66:6.
226. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:73, nr 656.

pie młodzieży, która spędza teraz czas na ulicy? Dlaczego twój syn wie wszystko, ale nie zna swojej religii? Dlaczego, pomimo surowości boskiego przykazania, twoja żona i córka do tej pory chodzą z odkrytymi głowami? Czy nie ty będziesz odpowiadał za nie?

Drodzy bracia i siostry,

trzeba zatem być przygotowanym na odpowiedź i umieć odnieść się do każdego pytania. Przecież anioł śmierci Izrail (*as*) podąża już do każdego z was, bądźcie więc gotowi na spotkanie z nim. Grób wasz, szeroko otwarty, już czeka, bądźcie gotowi położyć się w nim. Niebiosa są gotowe rozdzielić się, ziemia – zadrżeć, góry – przesunąć, morza – wzburzyć, bądź więc i ty gotów dać odpowiedź.

W ten wielki Dzień Zmartwychwstania, Dzień Sądu i nagradzania – tak mówi się o tym w Świętym Koranie: **„świadczyć będą przeciwko nim ich języki, ręce i nogi o tym, co oni czynili”**[227].

Należy wiedzieć, że nikt nie będzie w stanie odwrócić tych dowodów. Bądźcie więc gotowi na oddalenie się od ognia piekielnego, kiedy będzie płonąć, i bądźcie gotowi na wejście do Raju, kiedy zbliży się do was.

Wiecznie Żywy i Wiecznie Istniejący Allah w wielu ajatach Świętego Koranu, zwracając się do nas, mówi:

أَفَلَا تَعْقِلُونَ

Afalaa ta'kiluun?

„Czy wy nie rozumiecie?”[228].

227. Sura *Światło*, 24:24.
228. Sura *Prorocy*, 21:10, 67; *Opowieść*, 28:60.

أَفَلَا تَسْمَعُونَ

Afalaa tasma'uun?

„Czyżbyście nie słuchali?"[229]**.**

أَفَلَا تَذَكَّرُونَ

Afalaa tazakkaruun?

„Czy wy się nie opamiętacie?"[230]**.**

Dlatego, dopóki jeszcze nie jest za późno, należy opamiętać się i **„kiedy zwoje będą rozwinięte"**[231] dać swoją odpowiedź!

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَأَنَّ إِلَى رَبِّكَ الْمُنتَهَى

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła anna ilaa rabbikal muntahaa[232].

229. Sura *Opowieść*, 28:71.
230. Sura *Pszczoły*, 16:17.
231. Sura *Zwijanie*, 81:10.
232. Sura *Gwiazda*, 53:42.

CHUTBA DWUDZIESTA

Dokąd oni odeszli?

كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): كُنْ فِى الدُّنْيَا كَأَنَّكَ غَرِيبٌ أَوْ عَابِرُ سَبِيلٍ

Kullu nafsin zaa'ikatul małti summa ilajnaa turdża'uun[233].

Ła kaala rasuulullahi: kun fid dunjaa ka'annaka gariibun ał aabiru sabiil[234].

Drodzy muzułmanie,

życie na ziemi jest nietrwałe i przemijające. Ulotne jest także wszystko inne w tym życiu. Wiecznie Żywy i Wiecznie Istniejący jest tylko Allah. To oznacza, że nikt na tej ziemi nie pozostanie na wieczność.

Władca prawdziwej mądrości, Allah Najwyższy, zwracając się do nas w Świętym Koranie, mówi:

„Każda dusza zakosztuje śmierci, następnie do Nas będziecie sprowadzeni"[235]**.**

قُلْ إِنَّ الْمَوْتَ الَّذِي تَفِرُّونَ مِنْهُ فَإِنَّهُ مُلَاقِيكُمْ ثُمَّ تُرَدُّونَ إِلَى عَالِمِ الْغَيْبِ وَالشَّهَادَةِ فَيُنَبِّئُكُم بِمَا كُنتُمْ تَعْمَلُونَ

233. Sura *Pająk*, 29:57.
234. Buchari, *Rijad as-Salihin*, t. 2:13, nr 576.
235. Sura *Pająk*, 29:57.

Kul innal małtal lazii tafirruuna minhu fa innahuu mulaakiikum summa turadduuna ilaa aalimil gajbi wasz szahaadati fa junabbi'ukum bimaa kuntum ta'maluun.

„Powiedz: «Śmierć, od której uciekacie, niewątpliwie was spotka. Potem będziecie sprowadzeni do Tego, który zna ukryte i jawne, i On obwieści wam to, coście czynili»"[236].

أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِككُّمُ الْمَوْتُ وَلَوْ كُنتُمْ فِي بُرُوجٍ مُّشَيَّدَةٍ

Ajnama takuunuu judrikkumul małtu ła lał kuntum fii buruudżim muszajjadah.

„Gdziekolwiek będziecie, śmierć was znajdzie, nawet gdybyście byli w wysokich wieżach"[237].

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ

Innaa nahnu nuhjii ła numiitu ła ilajnal masiir.

„Zaprawdę, My dajemy życie i dajemy śmierć i do Nas powrócicie"[238].

Przytoczone ajaty świadczą o tym, że każdy z nas jest skazany na odejście z tego świata, po czym powróci do Allaha. Śmierci nikt nie jest w stanie ani odroczyć, ani się od niej uwolnić. Takie jest prawo Boga.

Jak mówi Allah w Świętym Koranie i Prorok Muhammad (*saał*) w swoich *hadisach*, na ziemię przybywały różne narody i cywilizacje, ale wszyscy powtarzali los poprzednich pokoleń i po pewnym czasie znikali. Żegnali się z życiem i dobrzy, i źli, ale odchodzili w różnych kierunkach.

236. Sura *Zgromadzenie*, 62:8.
237. Sura *Kobiety*, 4:78.
238. Sura *Kaf*, 50:43.

Przecież w Świętym Koranie jest mowa:

إِنَّ الْأَبْرَارَ لَفِي نَعِيمٍ وَإِنَّ الْفُجَّارَ لَفِي جَحِيمٍ

Innal abraara lafii na'iim, ła innal fudżdżaara lafii dżahiim.

„Zaprawdę, sprawiedliwi będą w szczęśliwości, a bezbożni będą w Piekle!"[239].

Należy wiedzieć i pamiętać, że na odejście z tego świata byli skazani nie tylko zwykli śmiertelnicy, którzy zapomnieli o Bogu, ale i najwięksi władcy, a razem z nimi ich imperia. Odeszli monarchowie rządzący całym światem. Przeminęli Nimrodowie, wrzucający do ognia tych, którzy wzywali Boga. Zeszli z tego świata faraonowie, pragnący zagłuszyć głos Prawdy. Nastąpił kres omamionych swoim bogactwem Karunów. Opuścili ten świat Irańczycy, którym grzbiety połamała śmierć. Pożegnali się z życiem Abu Dżahlowie i Abu Lahabowie, którzy zwalczali islam i usiłowali zabić Proroka Muhammada (*saał*). Przeminęli zwolennicy *tagutów*, pragnący usunąć islam i Święty Koran z życia muzułmanów. Znikają na zawsze wymyślone metody leczenia, wynajdujący eliksiry i przywracający ludziom życie, uzdrowiciele i lekarze. I nie ma znaczenia ani położenie, ani status, ani siła i władza człowieka: każdy, kto przyszedł na ten świat, niewątpliwie go opuścił.

Gdzie są teraz te uśmiechające się kiedyś twarze? Gdzie są teraz te płonące radością oczy? Gdzie są ci, którzy byli zaślepieni młodością, bogactwem i zapomnieli o życiu wiecznym? Gdzie ci władcy, którzy nie znali stanu swoich pałaców? Gdzie są ci przywódcy, którzy gonili za sławą i zwycięstwem? Gdzie są ci Niemrudowie, faraonowie, Karunowie, Irańczycy, Abu Dżahlowie, Abu Lahabowie i *taguty*?

239. Sura *Rozdzielenie*, 82:13–14.

Czyżby nie odeszli w niebyt? Czyżby nie przemieścili się ze swoich wspaniałych pałaców do zimnych i ciasnych grobów, z ciepłych i wygodnych łóżek – do twardej ziemi? Czyżby sami nie stali się pokarmem dla robaków, po tym, gdy żywili się wykwintnym jedzeniem? Czy ich bogactwo, dzieci i przyjaciele mogli ich uratować od śmierci?

Drodzy bracia i siostry,

przytoczone fakty świadczą, że każdy, kto przyszedł na ten świat, po jakimś czasie z niego odchodził. Odprowadzamy do innego świata każdego, na kogo przyszła kolej. Przyjdzie i nasza pora, nadejdzie i nasz moment, i ten czas zbliża się nieuchronnie. Wobec tego nie pozostaje nam nic innego, jak być gotowym na śmierć.

Wysłannik Allaha (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* powiedział:

„Żyj w tym życiu tak, jakbyś był wędrowcem albo podróżnikiem"[240]. Ibn Omar (*ra*), który przekazał przytoczony *hadis*, podzielił się również inną wypowiedzią Proroka Muhammada (*saał*): *„Doczekawszy wieczoru, nie licz, że dożyjesz świtu, a doczekawszy świtu, nie licz, że zobaczysz zachód. Zatroszcz się o zdrowie, kiedy je masz, i o swoją śmierć, kiedy jesteś przy życiu. I nigdy nie marnuj czasu na próżno"*[241].

To oznacza, drodzy muzułmanie, że w tym życiu jesteśmy tylko wędrowcami. I każdy z nas odejdzie z tego świata. Możliwe, że twój pogrzebowy całun jest już gotowy. Wiadomo ci, że będziesz pochowany w ziemi. Schronieniem twoim będzie grób, w którym rozkłada się ciało i próchnieją kości. Potem nastąpi Zmartwychwstanie i Sąd Ostateczny.

240. Buchari, *Rijad as-Salihin*, t. 2:13, nr 576.
241. Buchari, *Rijad as-Salihin*, t. 2:13, nr 576.

Ostatnim twoim schronieniem będzie albo Raj, albo Piekło. Staraj się zatem dostąpić Raju.

Od śmierci i ostatecznego rozliczenia zbawienia nie ma. Ile byś nie żył i tak umrzesz. Kogo byś nie kochał, pewnego razu rozstaniesz się z nim. Nieważne, jaki jest twój majątek, nadejdzie dzień i będziesz musiał wszystko to zostawić. Cokolwiek byś nie zrobił, za wszystkie swoje czyny dostaniesz zapłatę.

Allah Najwyższy w Świętym Koranie nakazuje:

اقْتَرَبَ لِلنَّاسِ حِسَابُهُمْ وَهُمْ فِي غَفْلَةٍ مُّعْرِضُونَ

Iktaraba linnaasi hisaa buhum ła hum fii gaflatim mu'riduun.

**„Zbliża się do ludzi rozliczenie,
tymczasem oni obojętnie się odwracają"**[242].

وَجَاءتْ سَكْرَةُ الْمَوْتِ بِالْحَقِّ ذَلِكَ مَا كُنتَ مِنْهُ تَحِيدُ

*Ła dżaa'at sakratul małti bil hakk;
zaalika maa kunta minhu tahiid!*

**„I odrętwienie śmierci jest prawdą:
tym, przed czym uciekasz!"**[243].

Drodzy wierzący,

czas rozliczenia jest bliski. Podobnie jak i wszyscy, odejdziemy i my. Nie mamy ani sił, ani możliwości, żeby tu zostać. Dlatego, zanim nastąpi nasze ostatnie tchnienie, zanim naszą twarz pokryje śmiertelna bladość, zanim zawiną nasze ciało w całun i położą u wrót meczetu, wszyscy musi-

242. Sura *Prorocy*, 21:1.
243. Sura *Kaf*, 50:19.

my przygotować się do ostatniej drogi. Należy pamiętać, że najlepszym zaopatrzeniem w tej podróży jest nasza bojaźń przed Bogiem:

إِنَّ لِلْمُتَّقِينَ مَفَازًا

Inna lil muttakiina mafaazaa.

„Zaprawdę, dla pobożnych będzie osiągnięcie"[244]**.**

Należy przyjąć jako pouczenie fakt, że codziennie wielu ludzi jest chowanych bez całunu lub zupełnie nie po muzułmańsku. Musimy pamiętać o jak najlepszym wypełnieniu swoich powinności wobec Allaha i nieschodzeniu z drogi wskazanej przez Proroka Muhammada (*saat*). Trzeba mieć na uwadze, że na dobra życia wiecznego można zapracować jedynie na tym świecie. I zasłużyć na nie można tylko będąc prawdziwym muzułmaninem, jak tego wymaga islam.

Dzisiejszą *chutbę* zakończę słowami Abu Hurajry (*ra*), który, mijając żałobny kondukt, powiedział:

„*Idź, a my pójdziemy za tobą*"[245].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّا نَحْنُ نُحْيِي وَنُمِيتُ وَإِلَيْنَا الْمَصِيرُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Innaa nahnu nuhjii ła numiitu ła ilajnal masiir[246].

244. Sura *Wieść*, 78:31.
245. Ihja, *Kitab zikr'il maut ła ma ba'dahu*, t. 10.
246. Sura *Kaf*, 50:43.

CHUTBA DWUDZIESTA PIERWSZA

Weźmy sobie za przestrogę!

فَكَذَّبُوهُ فَأَهْلَكْنَاهُمْ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً وَمَا كَانَ أَكْثَرُهُم مُّؤْمِنِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): أَكْثِرُوا مِنْ ذِكْرِ هَادِمِ اللَّذَّاتِ

Fakazzabuuhu fa ahlaknaahum; inna fii zaalika la aajah; ła maa kaana aksaruhum mu'miniin[247].

Ła kaala rasuulullahi: aksiruu min zikri haadimil lazzaat[248].

Drodzy muzułmanie,

Allah Najwyższy, nasz stworzyciel, dał nam życie i zapewni wieczny odpoczynek, gdy nadejdzie ku temu właściwy czas. Pierwszym człowiekiem stworzonym przez Allaha był Adam (*as*). Pierwsza kobieta, uformowana z żebra Adama (*as*), Ewa, stała się pramatką ludzkiego rodu[249]. Tę prawdę objawił Allah w Świętym Koranie i Prorok Muhammad (*saał*) w swoich *hadisach*. Doszukiwanie się w tym innego znaczenia jest niewiarą.

Oznacza to, że historia ludzkości zaczyna się od Adama i jego żony Ewy. Adam (*as*) był również pierwszym prorokiem na naszej planecie.

Walka wiary z niewiarą, która ogarnęła cały glob i potrwa do końca świata, także rozpoczęła się od pierwszego proroka Adama (*as*).

247. Sura *Poeci*, 26:139.
248. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 2:16, nr 581.
249. Sury: *Kobiety*, 4:1; *Bizantyjczycy*, 30:21.

Allah Najwyższy, którego miłosierdzie i przebaczenie jest nieskończone, w celu przywołania ludzi do wiary i poprowadzenia ich prostą drogą, posyłał do nich swoich posłańców, a wraz z nimi – Święte Księgi. Tę prawdę w Świętym Koranie Pan objawił następująco:

وَلِكُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولٌ

Ła likulli ummatir rasuulun.

„Każdy naród ma swego posłańca”[250].

Wszyscy, którzy uwierzyli w tych szlachetnych wysłanników Allaha i podążali za nimi, znaleźli swoje zbawienie, a po tych, którzy zaprzeczyli, ślad zaginął. Abyśmy mogli wyciągnąć dla siebie lekcję i korzyść, Allah Najwyższy przedstawia nam w Koranie dokładne opisy życia niektórych proroków[251].

Drodzy bracia i siostry,

Adam ze swoją żoną Ewą (*as*), stworzeni z gliny[252] i umieszczeni w Raju, z powodu swojego nieposłuszeństwa wobec Boga[253] zostali zrzuceni na Ziemię, gdzie musieli żyć do końca swoich dni.

W ten sposób weszło w życie pierwsze Boże prawo. Od tego czasu ludzie są śmiertelni. Kres życia może nastąpić w dowolnym czasie i miejscu. Wszechmogący i Mądry Al-

250. Sura *Jonasz*, 10:47.

251. Sury: *Skrucha*, 9:70; *Hud*, 11:120; *Józef*, 12:7; *Abraham*, 14:9; *Kamienna*, 15:77–79; *Pielgrzymka*, 22:42–45; *Rozróżnienie*, 25:38; *Poeci*, 26:121, 139, 140, 190; *Pająk*, 29:14, 15, 38; *Sad*, 38:12; *Wierzący*, 40:1; *Księżyc*, 54:15.

252. Sura *Rodzina Imrana*, 3:59.

253. Sury: *Krowa*, 2:35, 36; *Przegrody*, 7:22, 23; *Ta ha*, 20:121, 122.

lah, aby poprowadzić ludzi właściwą drogą, stale wysyłał im Swoich posłańców.

Czytając Święty Koran, widzimy, że wśród żyjących na ziemi zawsze było dużo bałwochwalców, niegodziwców, grzeszników, po prostu złych ludzi[254].

Dowiadujemy się, że w pewnym okresie historycznym Allah wysłał do ludzi proroka Noego (*as*). Jednakże nikczemność i rozpusta ludu Noego (*as*), osiągając niespotykane rozmiary, nie tylko nie pozwoliły wysłuchać Prawdy głoszonej przez Noego (*as*) i napominania o wielkiej karze od Boga, lecz doprowadziły do wystąpienia przeciwko prorokowi Boga[255]. Co więcej, ci niegodziwcy obwiniali Noego (*as*) o kłamstwa, zaognianie konfliktów i niezgody.

Allah zesłał wówczas Swojemu prorokowi Noemu (*as*) objawienie, że zamierza zgubić niegodziwy naród poprzez spowodowanie wielkiego potopu. Bóg nakazał Noemu (as) zbudować arkę i zebrać w niej wszystkich, którzy uwierzyli w proroka Allaha, a także po parze różnych zwierząt[256].

Następnie Potężny w karaniu Allah nakazał wodom nieba i ziemi rozlać się i pochłonąć wszystkich grzeszników i niegodziwców[257].

W taki oto sposób Święty Koran przedstawia zgubę nieprawego narodu, który nie uwierzył w zesłanego mu proroka.

254. Sury: *Noe*, 71:23; *Prorocy*, 21:77; *Rozpraszające*, 51:46; *Gwiazda*, 53:52.
255. Sury: *Noe*, 71:1–3; *Hud*, 11:25.
256. Sura *Hud*, 11:37:40.
257. Sury: *Hud*, 11:42–44; *Noe*, 71:25.

Czy nie przyjmiecie tego zdarzenia jako przestrogę, drodzy muzułmanie? Czy nie wyciągniecie z tego dla siebie lekcji, aby wywiązywać się z obowiązków wobec Boga najlepiej, jak potraficie?

Drodzy muzułmanie,

czas przemija. Niegodziwy lud odszedł w niepamięć. Przychodziły na świat nowe pokolenia, a inne odchodziły. Wszystko powraca do Boga.

I oto na Ziemi pojawił się nowy naród. Ludzie zaczęli budować niesamowite pałace i wielokondygnacyjne domy, byli w posiadaniu dużej liczby dzieci, zwierząt, ogromnych połaci sadów, ziemi i wód. Po prostu pławili się w bogactwie, byli silni i potężni.

Naród ten słynął z wyniosłości i chełpił się przed innymi swoim bogactwem tak bardzo, że całkowicie zapomniał nie tylko o konieczności okazywania wdzięczności Allahowi, ale też o wszelkich środkach ostrożności. To uczyniło tych ludzi tak rozwiązłymi i zbłądzonymi, że zaczęli mówić: „Czy jest ktoś silniejszy od nas!”[258].

Kiedy ich brak umiaru i zbłądzenie osiągnęły apogeum, Allah Najwyższy wysłał proroka Huda (*as*), aby nawrócił tych ludzi na drogę Prawdy… Oni jednak nie przejęli się słowami Huda (*as*), nazywając go głupcem, kłamcą i pogubionym. Nie skłoniła ich do refleksji nawet susza i głód, które niebawem tam zapanowały.

Wówczas Allah Najwyższy pogromił ten naród niesamowitym huraganem[259].

258. Sura *Wyjaśnione*, 41:15.
259. Sury: *Przegrody*, 7:72; *Księżyc*, 54:19–20.

Czy nie przyjmiecie tego zdarzenia jako przestrogę, drodzy muzułmanie? Czy nie wyciągniecie z tego lekcji, żeby zabiegać o miłosierdzie i przebaczenie Allaha?

Drodzy bracia i siostry,

czas upływał. Następowała wymiana pokoleń. Niewierzący odchodzili, pojawiali się wierzący i także ich życie dobiegało kresu. Wszystko powraca do Allaha.

Przeglądając strony Świętego Koranu, poznajemy historię ludu Samud. Zasłynął on z wykuwania w skałach pięknych, kamiennych domów, lecz przeszedł do historii jako niemoralny i rozpustny. Allah Najwyższy wysłał do nich proroka Saliha (*as*). Jednak ten zagubiony lud nie tylko nie posłuchał słów napominającego Saliha (*as*), ale oskarżył go o kłamstwo. Wówczas, jako Swój znak, Allah Najwyższy wyprowadził Salihowi (*as*) z kamiennej skały wielbłądzicę. Ale i to nie upomniało Samudytów, którzy, utwierdziwszy się w niewierze, prosili Saliha (*as*) o zesłanie na nich kary[260].

Allah Najwyższy dał im trzy dni do namysłu, a czwartego dnia rankiem niegodziwi Samudyci zostali zniszczeni przeraźliwym trzęsieniem ziemi[261].

Jest to jeszcze jeden przykład strasznego końca tych, którzy okazują nieposłuszeństwo Allahowi i Jego posłańcowi.

Czy nie uznacie tego zdarzenia za przestrogę, drodzy bracia i siostry? Czy nie wyciągniecie z tego nauczki, aby być świadomym, co nas może spotkać?

260. Sury: *Hud*, 11:61; *Przegrody*, 7:77; *Księżyc*, 54:19–20.
261. Sury: *Przegrody*, 7:78; *Kamienna*, 15:83–84.

Drodzy muzułmanie,

czas mijał i następowała naturalna wymiana pokoleń. Umierali niewierzący, przychodzili na świat wierzący, żyli i oczywiście odchodzili. Wszystko powraca do Allaha.

I oto w miasteczku Sodoma pojawili się kolejni ludzie. Naród, któremu równego w zbłądzeniu, rozpuście i upadku moralnym jeszcze do tej pory nie było…

Allah Najwyższy skierował do nich proroka Luta (*as*). Jednak ci ludzie nie słuchali jego napomnień i przestróg i postanowili wypędzić go ze swojego otoczenia[262]. Wówczas Potężny w wymierzaniu kar Allah zesłał o świcie na niegodziwych mieszkańców Sodomy kamienny deszcz, który zgubił ich wszystkich[263].

Takim sposobem zginął jeszcze jeden lud nieuznający Allaha Najwyższego.

Czy nie przyjmiecie tego zdarzenia za przestrogę, drodzy bracia i siostry? Czy nie będzie to dla was napomnieniem, aby ponownie powrócić do islamu?

Drodzy wierzący,

czas płynął swoim torem. Niewierzący żegnali się z życiem, przychodzili na świat wierzący, wydawali potomstwo i również wymierali. Wszystko powraca do Allaha.

Na terytorium Madianu i Ajki pojawili się nowi mieszkańcy. Lud, który nie wierzył w Allaha i życie wieczne, nie chciał oddawać Najwyższemu czci i wszędzie, gdzie tylko mógł, ustanawiał różnego rodzaju bożki.

262. Sura *Poeci*, 26:167.
263. Sury: *Kamienna*, 15:73–74; *Księżyc*, 54:34–37.

Allah Najwyższy posłał z misją do Madianitów proroka Szuajba (*as*). Oni jednak nie dali wiary jego słowom, gdy namawiał ich, aby czcili Boga i przestrzegali zasad. Zagrozili mu, że jeśli nie odstąpi od swoich słów, to wypędzą go z miasta[264]. Mieszkańcy Ajki posunęli się jeszcze dalej, grożąc prorokowi (*as*) śmiercią[265].

Wówczas lud Szuajba dosięgła kara Allaha[266]. Mieszkańcy Ajki skazani zostali najpierw na siedmiodniowe męczarnie spowodowane palącym słońcem, a potem ponieśli śmierć od pioruna, który poraził ich z niewielkiej chmury, wydawałoby się deszczowej[267].

Czy nie będzie to dla was ostrzeżeniem, drodzy muzułmanie? Czy nie wyciągniecie z tego lekcji, aby przestać zajmować się jedynie przyziemnymi sprawami, a pomyśleć o wieczności?

Drodzy bracia i siostry,

czas szybko mijał. Życie niewierzących dobiegało kresu, zjawiali się wierzący, rodziły się nowe generacje i także kończyły swój żywot. Wszystko powraca do Allaha. Przybywały i odchodziły rzesze proroków i wysłanników, rzeczywista liczba których, według mądrości Boga, nie jest nikomu znana.

I oto, kiedy koniec świata był już całkiem blisko, Allah Najwyższy posłał do ludzi ostatniego z proroków i posłanców, Muhammada Mustafę (*saał*), jako miłosierdzie dla światów.

264. Sury: *Hud*, 11:85; *Przegrody*, 7:85, 88.
265. Sura *Poeci*, 26:188.
266. Sury: *Przegrody*, 7:91-92; *Pająk*, 29:37.
267. Buchari, *Rijad as-Salihin*, t. 9:155.

Zatem ocalony będzie ten, kto biorąc jako przestrogę gorzki koniec minionych ludów, weźmie do serca nawoływanie Proroka Muhammada (*saał*). Uratuje się jedynie ten, kto wcieli w życie zasady islamu objawione w Świętym Koranie. Należy pamiętać, że wszyscy powrócimy do Allaha, a ostatnie schronienie należeć będzie tylko do bogobojnych.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّ فِي ذَلِكَ لآيَةً لِّلْمُؤْمِنِينَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Inna fii zaalika la aajatal lil mu'miniin[268].

268. Sura *Kamienna*, 15:77.

CHUTBA DWUDZIESTA DRUGA

Zamęt i szaleństwo

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لا مَرَدَّ لَهُ
مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): اَلْمُتَمَسِّكُ بِسُنَّتِى عِنْدَ فَسَادِ أُمَّتِى لَهُ أَجْرُ مِائَةِ شَهِيدٍ

Fa akim ładżhaka lid diinil kajjimi min kabli an ja'tija jałmul laa maradda lahuu minallaahi jałma'izin jas sadda'uun[269].

Ła kalla rasuulullahi: almutamassiku bi sunnatii inda fasaadi ummatii lahu adżru mil'ati szahiid[270].

Drodzy muzułmanie,

nasza wspaniała religia jest wezwaniem ostatniego Wysłannika Allaha (*saał*). Islam został zesłany w celu przekazania ludzkości prawd, które nigdy nie tracą na wartości. Zesłany jako zamysł doprowadzenia człowieka do stanu ***„ahsani takłim = najdoskonalszego spośród stworzeń"***. Zesłany jako zamiar wywyższenia ludzi i ich ocalenia.

Historia pokazuje, że tylko wówczas, kiedy muzułmanie byli całkowicie oddani religii i żyli w zgodzie z nakazami Koranu i *sunny*, mogli szybko osiągnąć potęgę i przywództwo w świecie, zarówno pod względem materialnym, jak i duchowym. Kiedy zaś zaczęli odchodzić od islamu, Koranu i *sunny*, tracili na znaczeniu, chylili się ku upadkowi i doświadczali wszelkiego rodzaju niepowodzeń i cierpień.

269. Sura *Bizantyjczycy*, 30:43.
270. Tabarani, *Muchtar al-Ahadis*, 151.

Drodzy bracia i siostry,

żyjemy dzisiaj w czasach niespokojnych i niebezpiecznych, w których chaos i rozprzężenie tłamszą nas i niszczą zarówno od zewnątrz, jak i od środka, i wszędzie zapuszczają korzenie. Ten zamęt i szaleństwo nie opuszczają nas ani w pracy, ani w domu.

Dziś muzułmanie pogrążeni są w chaosie i bezsensownych działaniach.

Oczywistym jest, że lekceważenie nakazów Allaha i ich niewypełnianie staje się największym zamieszaniem i głupotą. Oddalenie się od Koranu i *sunny* Proroka Muhammada (*saał*) również jest największym zamieszaniem i szaleństwem. Bezmyślnością jest niewykonywanie modlitwy, nieprzestrzeganie postu, niewypłacanie *zakatu*, nieodbywanie pielgrzymki. I bez najmniejszej wątpliwości głupotą i zepsuciem jest używanie alkoholu, uprawianie hazardu i kłamstwo.

Tak, zamieszanie i bezmyślność przenikły dzisiaj do naszych serc i do naszych domów, zawładnęły naszymi dziećmi, sąsiadami, ogarnęły całe środowisko muzułmanów. Są dzisiaj w naszych zarobkach i w naszym chlebie.

– **Nasze serca nie są sercami prawdziwych muzułmanów.** Przecież nie dają nam tego światła, które pozwoliłoby nam słyszeć jedynie to, co jest miłe Allahowi, które zmusiłoby do miłości ze względu na Allaha i niechęci tylko ze względu na Allaha. Światła, które by wyniosło zadowolenie Allaha najwyżej. Z przykrością należy powiedzieć, że najwięcej miejsca w naszych sercach zajmuje nie Allah i Jego Wysłannik (*saał*), nie Koran i islam, ale miłość do pieniędzy i dzieci. Z naszych serc unosi się zapach nienawiści i wrogości. Czy jest większa głupota i zamęt niż to?

– **Nasze domy przestały być domami prawdziwych muzułmanów.** Nasze domy już dawno przestały być miejscami, w których czci się i przestrzega postanowień Allaha. W naszych domach już dawno nie czuje się atmosfery islamu. W wielu mieszkaniach nie wykonuje się modlitwy, nie recytuje się Świętego Koranu i nie wspomina się imienia Allaha. Nasze domy przekształciły się w sale kinowe, gdzie oddaje się hołd własnemu „ego" i szatanowi. W ilu muzułmańskich domach o świcie, gdy budzi się świat i nawet ptaki zaczynają świergotać: „Allah, Allah", zapala się światło i rozpoczyna się czczenie Najwyższego? Czy może być większy zamęt i głupota niż to?

– **Nasze dzieci nie są dziećmi prawdziwych muzułmanów.** Z powodu oddalenia się od islamu, zaniechania oddawania czci, nieodczuwania strachu przed Bogiem, porzucenia Koranu, nie tylko wygląd zewnętrzny naszych dzieci, ale i ich postawa moralna stały się wypaczone. One, jak i wszyscy pozostali, stały się niewolnikami mody. Coraz częściej widzimy młodzież odczuwającą wewnętrzny dyskomfort, okazującą niezadowolenie i unikającą tematu religii i Boga. I jeśli nie zrozumiemy tego i nie podejmiemy działań, to niebawem nasze dzieci nie będą w stanie godnie nas pochować. Czy może być większy zamęt i głupota niż to?

– **Nasi sąsiedzi nie są prawdziwymi sąsiadami muzułmanów.** Dzisiaj sąsiedzi nie znają się nawzajem, nie znają praw i obowiązków w relacjach między sobą. A przecież Prorok Muhammad (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* powiedział:

„Ten, którego zło stanowi przyczynę zagrożenia jego sąsiada, nie jest muzułmaninem"[271]. Czy nasi sąsiedzi mogą się dziś czuć bezpiecznie? Czy ktoś z nas martwi się, że jego sąsiad kładzie się do snu głodny? Czyż nie jest to głupotą i zamieszaniem?

Drodzy wierzący,

– **Wzajemne relacje muzułmanów daleko odbiegają od norm muzułmańskich.** Allah Najwyższy uczynił muzułmanów braćmi i ustanowił między nimi duchowe pokrewieństwo[272]. Obecnie jednak te więzy są słabe, praktycznie nie występują. Między muzułmanami hula wiatr wrogości i plotek. Mówiących prawdę nikt nie lubi. Muzułmanie zaczęli konkurować i rywalizować nie w dobru, w miłosierdziu i współczuciu, a w zawiści i zazdrości. Być może, na takie zachowanie muzułmanów z żalem spoglądają nawet gwiazdy na niebie. Czy jest na ziemi większy zamęt i głupota niż to?

– **Zarobki współczesnych muzułmanów oraz ich chleb są dalekie od zasad islamu.** Mamy dzisiaj niewiele osób, które są w stanie odróżnić *haram* od *halalu*. Nie martwimy się już, że do naszych zarobków i chleba przedostał się *haram*. W biznesie króluje zakazane przez Allaha i Jego Wysłannika (*saał*) pożyczanie na procent, łapówkarstwo i czarny rynek. Wszyscy zapomnieli, jaki żałosny koniec spotka tych, którzy większość swojego czasu poświęcają na zdobywanie środków i życie w sposób zakazany. Polubiliśmy piękne i wytworne życie, więc ochoczo wydajemy pieniądze na alkohol i hazard. Wszystko to jest wielką głupotą i strasznym zatraceniem!

271. Buchari, Muslim, *At-Tadż*, t. 5:15.
272. Sury: *Komnaty*, 49:10; *Rodzina Imrana*, 3:103.

Drodzy bracia i siostry,

jak widzimy, dzisiejsi muzułmanie pogubili się i znaleźli w wielkiej rozterce. Gdyby podobna sytuacja przydarzyła się któremuś z towarzyszy Proroka (*saał*), to on, w celu okazania skruchy, przestałby jeść i pić, oddaliłby się od ludzi i w odosobnieniu roniłby całymi dniami łzy, prosząc Allaha o przebaczenie. Współcześni muzułmanie, pogrążając się w podobnych grzechach, śmieją się i radują, jeszcze bardziej powiększając swoją bezwstydność. Dlatego pytam was, drodzy muzułmanie, ilu z was przelewa łzy skruchy?

Wobec powyższego, drodzy wierzący,

jeśli pragniemy pozyskać szczęście w życiu doczesnym i wiecznym, powinniśmy koniecznie ponownie uwierzyć, powrócić do islamu i Koranu, skoncentrować się na wezwaniu Proroka Muhammada (*saał*), z nowymi siłami stać się muzułmanami i wiernymi sługami Allaha.

W obecnym czasie, gdy muzułmanie pogrążyli się w zagubieniu i bezmyślności, ten, kto powróci do islamu i ze wszystkich sił uchwyci się Koranu i *sunny*, otrzyma nagrodę należną stu *szahidom*.

Wysłannik Allaha (*saał*) wypowiedział się w tej sprawie następująco:

„*Kto pozostanie wierny mojej sunnie, kiedy umma wpadnie w kłopoty, otrzyma nagrodę jak stu szahidów*”[273].

Swoją *chutbę* zakończę słowami Allaha Najwyższego:

فَأَقِمْ وَجْهَكَ لِلدِّينِ الْقَيِّمِ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَ يَوْمٌ لا مَرَدَّ لَهُ
مِنَ اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَصَّدَّعُونَ

273. Tabarani, *Muchtar al-Ahadis*, 151.

Fa akim ładżhaka lid diinil kajjimi min kabli an ja'tija jałmul laa maradda lahuu minallaahi jałma'izin jas sadda'uun.

**„Zwróć swoją twarz ku prawej religii,
zanim nadejdzie Dzień od Boga,
którego nie sposób odwrócić.
Tego Dnia ludzie zostaną podzieleni"**[274].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَالَّذِينَ يُمَسَّكُونَ بِالْكِتَابِ وَأَقَامُوا الصَّلاَةَ إِنَّا لاَ نُضِيعُ أَجْرَ الْمُصْلِحِينَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Łallaziina jumas sikuuna bil kitaabi ła akaamus salaata innaa laa nudii'u adżral muslihiin[275].

274. Sura *Bizantyjczycy*, 30:43.
275. Sura *Przegrody*, 7:170.

CHUTBA DWUDZIESTA TRZECIA

Modlitwa i pokora

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلاتِهِمْ خَاشِعُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): مَنْ لاَ تَنْهَهُ صَلاَتُهُ عَنِ الْفَحْشَاءِ

وَالْمُنْكَرِ لَمْ يَزْدَدْ مِنَ اللّهِ إِلاَّ بُعْدًا

Kad aflahal mu'minuun. Allaziina hum fii salaatihim chaaszi'uun[276].

Ła kaala rasuulullaahi: man laa tanhahu salaatuhu anil fahszaa'i ła munkari lam jazdad minallaahi illaa bu'daa[277].

Drodzy bracia i siostry,

każdy muzułmanin, noszący w swoim sercu cząstkę boskiego światła, powinien wiedzieć, że najważniejszym aktem czci w naszej religii, po samej wierze, jest modlitwa. Czcigodny Wysłannik Allaha (*saał*) głosił: „*Modlitwa – to filar religii i pomyślne rozpoczęcie każdej sprawy*"[278]. Dla samego Proroka (*saał*) modlitwa była „*światłem jego oczu*"[279] i „*miradżem mumina*". Modlitwa jest także przejawem bojaźni Bożej i kryterium doskonałości w religii. Niemożliwe jest bycie osobą religijną i osiągnięcie doskonałości w wierze bez wykonywania modlitwy. Modlitwa – to duchowa

276. Sura *Wierzący*, 23:1–2.
277. Tabarani, *Muchtar al-Ahadis*, 148.
278. Tabarani, *Muchtar al-Ahadis*, 91.
279. Nasai, *Musnad-i Ahmad Kitab as-Salat*.

jedność Wiecznie Żywego i Wiecznie Istniejącego Allaha ze śmiertelnym człowiekiem. Nie ma dla muzułmanina nic gorszego od zerwania więzi z Bogiem.

Modlitwa, która jest jednym z pięciu filarów islamu, stała się obowiązkowa w noc *al-miradż* (noc Wniebowstąpienia). Potwierdzają to Koran, *sunna* i opinie muzułmańskich uczonych. Odrzucenie obowiązku modlitwy jest niewiarą. Wyznawca islamu, który nie neguje obowiązku modlitwy, ale jej nie wykonuje, popełnia grzech. Taki muzułmanin, przez prawo islamu uznany za winnego, według szkoły hanafickiej powinien do czasu modlitwy odpokutować w odosobnieniu.

Drodzy bracia i siostry,

w Świętym Koranie zawartych jest wiele ajatów, mówiących o obowiązku modlitwy. W jednym z nich Allah Najwyższy objawia:

إِنَّ الصَّلاَةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا

Innas salaata kaanat alal mu'miniina kitaabam małkuutaa.

„Kiedy zaś jesteście bezpieczni, wtedy odprawiajcie pełną modlitwę, jaka przepisana jest wiernym w oznaczonym czasie"[280].

Przytaczając nam opowieść o proroku Musie (*as*), Allah Najwyższy powiedział:

إِنَّنِي أَنَا اللَّهُ لَا إِلَهَ إِلَّا أَنَا فَاعْبُدْنِي وَأَقِمِ الصَّلَاةَ لِذِكْرِي

Innanii anallaahu laa ilaaha illaa ana fa'budnii ła akimis salaata li zikrii.

280. Sura *Kobiety*, 4:103.

„Zaprawdę, Ja jestem Bogiem i nie ma boga poza Mną. Czcij Mnie i odmawiaj modlitwę, wspominając Mnie!”[281].

A Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* oznajmił:

„Pierwsze, o co będzie zapytany sługa w Dzień Sądu Wielkiego – to o jego modlitwę. Jeśli szczerze wykonywał za życia modlitwę, to będzie uratowany podczas Sądu. Jeśli jego modlitwa była gorsza, poniesie stratę. Jeśli za życia sługa wykonywał modlitwę nieprawidłowo, popełniając błędy, Pan powie: »Rozejrzyjcie się, czy za Moim sługą nie ma innych modlitw!«. I te błędy, które wystąpiły w modlitwie sługi, będą wypełnione innymi jego modlitwami i przyjęte łącznie z pozostałymi aktami czci”[282].

Drodzy wierzący,

każdy więc, kto uważa siebie za muzułmanina, powinien wykonywać modlitwę. Modlitwa – to skoncentrowanie się na Allahu. Modlitwa – to zwrócenie się do Allaha. Modlitwa – to zbliżenie sługi i Allaha, gdyż „Nie ma dla sługi lepszego momentu do zbliżenia z Panem, jak *sadżda* (pokłon do ziemi)”[283]. Modlitwa – to codzienne pięciokrotne wychwalanie Wielkości Allaha.

Dlatego każda modlitwa powinna być wykonywana szczerze i w autentycznej pokorze wobec Boga Najwyższego. Za prawdziwą i prawidłową modlitwę uważa się jedynie taką, która jest wypełniona z pełnym oddaniem, kiedy sługa drży przed Wielkością i Potęgą Boga, gdy nawiązuje się

281. Sura *Ta ha*, 20:14.
282. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 2:398, nr 1085.
283. Muslim, *Ihja Kitab Asrar as-Salat*.

więź całym sercem i duszą, kiedy są przestrzegane wszystkie jej zasady i warunki. Taka modlitwa prowadzi do rozwoju duchowego osoby wierzącej.

Wymieniając cechy prawdziwie wierzących i nazywając je zbawiennymi, Allah Najwyższy głosi:

قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ الَّذِينَ هُمْ فِي صَلاتِهِمْ خَاشِعُونَ

Kad aflahal mu'minuun. Allaziina hum fii salaatihim chaaszi'uun.

„Szczęśliwi są wierzący, ci, którzy są pokorni w swoich modlitwach"[284].

To oznacza, że absolutna pokora jest jednym z warunków modlitwy. Pobożna uległość – to sedno każdej modlitwy, istota każdej wiary, serce *namazu*. Pełna czci pokora podczas rozpoczynania modlitwy to przerwanie wszelkiej więzi ze światem zewnętrznym i całkowite skoncentrowanie się na Bogu. To uświadomienie sobie własnej marności przed Potęgą Allaha.

O modlitwie Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) wypowiedział się następująco:

„Wykonuj swoją modlitwę tak, jakby to była twoja ostatnia modlitwa w tym życiu. Oddawaj pokłon Allahowi tak, jakbyś Go widział. Wiedz, że jeśli nawet Go nie widzisz, On na pewno widzi ciebie"[285].

Drodzy bracia i siostry,

Czcigodny Prorok (*saał*) powiedział także:

284. Sura *Wierzący*, 23:1–2.
285. Ibn, *Muchtar al-Ahadis*, 148.

„Modlitwa, która nie ostrzega sługi przed złem i podłością, nie doda mu niczego, poza gniewem Allaha"[286].

Przytoczony *hadis* wyjaśnia bardzo ważną sprawę. Jak jest powiedziane, modlitwa, która nie napomina sługi przed złem i nikczemnością, nie tylko nie przyniesie żadnego pożytku i dobra, ale sprowadzi na tę osobę gniew Allaha. To oznacza, że do fizycznej i duchowej perfekcji może nas doprowadzić jedynie modlitwa wykonana w pełnej pokorze.

Właśnie dlatego ludzie pobożni i znamienite osobowości islamu wykonywały swoje modlitwy tak, jakby to były ich ostatnie modlitwy w życiu.

Said ibn Muaz (*ra*) oznajmił:

„Jeśli w czasie modlitwy nachodzą mnie niepotrzebne myśli, bezwzględnie powtarzam tę modlitwę"[287].

Inna wybitna osobowość islamu, Muslim ibn Jasar, podczas wykonywania modlitewnego pokłonu w jednym z meczetów w Basrze nie zauważył walących się ścian. Dostrzegł to dopiero po zakończeniu modlitwy, gdy obok niego nie było nie tylko modlących się, ale też ścian świątyni[288].

Dlatego, szanowni muzułmanie,

należy przemyśleć i doprowadzić do porządku swoje modlitwy, które są filarem religii i jednym z nakazów Allaha Najwyższego. Należy w modlitwach z pełną pokorą koncentrować się na Bogu. Warto poprzez modlitwę doskonalić swoje wnętrze. Trzeba uczyć wykonywania modlitw swoje dzieci. Musimy wiedzieć, że bez modlitwy nie możemy być dobrymi muzułmanami.

286. Tabarani, *Muchtar al-Ahadis*, 148.
287. Ahmad, *Kitab as-Salat*, 30.
288. Gazali, *Ihja Kitab Asrar as-Salat*.

Pamiętajmy, że szczęście w życiu doczesnym i wiecznym możemy osiągnąć jedynie szczerze wielbiąc Allaha!

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

اِنَّ الصَّلاَةَ كَانَتْ عَلَى الْمُؤْمِنِينَ كِتَابًا مَّوْقُوتًا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Innas salaata kaanat alal mu'miniina kitaabam małkuutaa[289].

289. Sura *Kobiety*, 4:103.

CHUTBA DWUDZIESTA CZWARTA

Modlitwa chorego i podróżnego

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلاَةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): صَدَقَةٌ تَصَدَّقَ اللّهُ بِهَا عَلَيْكُمْ فَاقْبَلُوا صَدَقَتَهُ

Ła izaa darabtum fil ardi falajsa alajkum dżunaahun an taksuruu minas salaati in chiftum an jaftinakumul laziina kafaruu; innal kaafiriina kaanuu lakum adułłam mubiinaa[290].

Ła kalaa rasuulullaahi: sadakatun tasadda kallaahu bihaa alajkum falahbaluu sadakatah[291].

Drodzy muzułmanie,

podstawowym aktem czci w islamie jest modlitwa. Właśnie o modlitwę będziemy zapytani w Dzień Sądu Ostatecznego. Modlitwa jest początkiem wszelkiego dobra, filarem islamu, światłem oczu wierzącego, jego wniebowstąpieniem (*miradż*). Każdy powinien prowadzić swoje życie w harmonii z modlitwą. Osoba, która bagatelizuje modlitwę, traci zarówno swoje życie ziemskie, jak i wieczne.

Nasza religia zaleca nam obowiązkowe wykonywanie modlitwy, ale również stwarza warunki, które ułatwiają ten akt czci. Dlatego może ją wykonywać nawet chora osoba. Jeśli człowiekowi nie starcza sił, może modlić się w pozycji sie-

290. Sura *Kobiety*, 4:101.

291. Muslim i Szarhi, *Kitab as-Salat Al-Musafirin*, t. 4:1976, nr 686.

dzącej lub leżącej, wykonując gesty w modlitwie nie ciałem, a ruchami głowy i oczu. Jeśli nie jest w stanie uczynić i tego, to po śmierci nie będzie na nim ciążyć grzech zaniechania. Z chwilą powrotu do zdrowia opuszczone modlitwy powinny być uzupełnione.

Jeśli taki jest stosunek naszej religii do modlitwy chorych, to ci, którzy są zdrowi i lekceważą modlitwę, powinni mocno zastanowić się, co stanie się z nimi jutro podczas Dnia Sądu Ostatecznego.

Drodzy bracia i siostry,

islam przewiduje także ułatwienia w wypełnianiu modlitwy osobom będącym w podróży.

Jeśli muzułmanina przebywającego w podróży zastanie *ramadan*, może nie trzymać postu, ale wyrównać go później. Zwolniony jest także z modlitw piątkowych, świątecznych i złożenia ofiary. Skoro jednak pragnie wypełnić akty czci w podróży, jest to dozwolone. Dopuszcza się zamiast *taharatu* wykonanie *mashu*, który ma ważność przez trzy dni (72 godziny).

Kogo zatem uważamy za podróżnego? W jaki sposób powinna wykonywać modlitwę osoba przebywająca w podróży?

Według islamu podróżnym jest osoba, która opuszcza swoje miejsce zamieszkania na dłużej niż trzy dni.

Czas trwania podróży i odległość powinny wynosić tyle, ile potrzebuje do pokonania trasy pieszy lub marynarz przy umiarkowanym wietrze w ciągu trzech dni. Przyjmuje się, że jest to w przybliżeniu 18 godzin i 90 kilometrów. Te wartości są niezmienne dla wszystkich rodzajów transportu.

Osoba pełnoletnia i wolna, udająca się w drogę na taką odległość, uważana jest za podróżnego z chwilą opuszczenia swojego rodzinnego miasta.

Podróżny ma prawo skracać w drodze swoje modlitwy z czterech do dwóch *rakatów*, które są wówczas obowiązkowe. Ten, kto wykonuje w podróży nie dwa, a cztery obowiązkowe *rakaty* popełnia grzech i pozbawia się wstawiennictwa Proroka (*saał*). Bez zmian pozostają modlitwy poranne, wieczorne i *łitr*. *Sunnę* wykonuje się według osobistego uznania wierzącego.

Osoba przestaje być podróżnym tylko wtedy, gdy planuje pobyt w miejscu przeznaczenia powyżej piętnastu dni i są tam odpowiednie ku temu warunki życia. Przestaje także być podróżnym, kiedy ponownie wkroczy na teren rodzinnego miasta.

Jeśli podróżny wypełnia modlitwę, podążając za imamem niebędącym w drodze, wykonuje ją jak imam, nie zmieniając jej. Jeśli za imamem znajdującym się w podróży podążają miejscowi muzułmanie, to po zakończeniu dwóch *rakatów* i przekazaniu przez imama *salam* powinni wstać i kontynuować modlitwę do czterech *rakatów*.

Jeśli ktoś opuszcza swoje rodzinne miasto lub ojczyznę i zostaje obywatelem innego kraju, zakłada tam rodzinę i osiedla się, traci status podróżnego. Jeśli powraca do swojej ojczyzny, to mimo wszystko jest podróżnym. Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*), kiedy powrócił z Medyny do rodzinnej Mekki, to zamiast czterech *rakatów* obowiązkowej modlitwy wykonywał dwa *rakaty*. Do swoich wyznawców, wykonujących modlitwę za nim, powiedział: „*Kończcie swoją modlitwę, gdyż jesteśmy podróżnymi*”[292].

292. *Księga fikhu czterech mazhabów*, t. 1:428.

Drodzy wierzący,

skrócenie modlitwy w podróży jest potwierdzone w Koranie, *sunnie* Proroka Muhammada (*saał*) i jednogłośnie przez radę *alimów*.

W ajacie, który przytoczyłem na początku *chutby*, Allah Najwyższy nakazuje:

وَإِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ فَلَيْسَ عَلَيْكُمْ جُنَاحٌ أَن تَقْصُرُوا مِنَ الصَّلَاةِ إِنْ خِفْتُمْ أَن يَفْتِنَكُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا إِنَّ الْكَافِرِينَ كَانُوا لَكُمْ عَدُوًّا مُّبِينًا

Ła izaa darabtum fil ardi falajsa alajkum dżunnahun an taksuruu minas salaati in chiftum an jaftinakumul laziina kafaruu; innal kaafiriina kaanuu lakum adułam mubiinaa.

„Kiedy podążacie przez ziemię, to nie będzie dla was grzechem skrócenie modlitwy, jeśli obawiacie się, że mogą zagrażać wam niewierni. Niewierni są waszymi jawnymi wrogami”[293]**.**

Jest tu mowa nie tylko o modlitwie podróżnego, ale również o modlitwie w sytuacji zagrożenia[294].

Oto wypowiedź Ja'ły (*ra*): „Pewnego razu zapytałem Omara ibn al-Chattaba: »Allah Najwyższy nakazuje w Koranie: 'Jeśli obawiacie się zagrożenia w czasie modlitwy ze strony niewiernych, nie będzie niczym złym skrócenie modlitwy'. Jednakże obecnie jesteśmy bezpieczni«.

Słysząc te słowa, Omar odpowiedział: »Pewnego razu zapytałem Proroka (*saał*) o to samo. Otrzymałem odpowiedź: *Jest to dla was łaska i jałmużna Allaha. Dlatego nie zaniedbujcie Jego jałmużny*«”[295].

293. Sura *Kobiety*, 4:101.
294. *Religia prawdy, język Koranu*, t. 2:1441.
295. Muslim i Szarhi, *Kitab as-Salat Al-Musafirin*, t. 4:1976, nr 686.

W *hadisie* przekazanym przez matkę prawowiernych, Ajszę (*ra*) jest powiedziane:

„Na początku islamu w czasie zagrożenia i w podróży zamiast czterech wykonywało się dwa rakaty modlitwy, później była skracana tylko modlitwa podróżnego"[296].

Z przekazu Ibn Abbasa (*ra*) dowiadujemy się:

„Allah za pośrednictwem Proroka (saał) nakazuje wam wykonywanie w czasie niebezpieczeństwa czterech, a w podróży – dwóch rakatów modlitwy"[297].

Drodzy bracia i siostry,

jak widzimy, skrócenie czterech *rakatów* obowiązkowej modlitwy do dwóch *rakatów* jest nie tylko wielką łaską naszego Pana, lecz nakazem. Mądry i szczery muzułmanin nigdy nie wyjdzie poza ramy ustanowione przez religię. Nie wolno nam zapominać, że tylko ci, którzy poddadzą się Allahowi i Jego Wysłannikowi (*saał*), znajdą szczęście i pokój.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَأَطِيعُوا اللّهَ وَالرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła atii'ullaaha łar rasuula la'allakum turhamuun[298].

296. Muslim i Szarhi, *Kitab as-Salat Al-Musafirin*, t. 4:1971, nr 685.
297. Muslim i Szarhi, *Kitab as-Salat Al-Musafirin*, t. 4:1977, nr 687.
298. Sura *Rodzina Imrana*, 3:132.

CHUTBA DWUDZIESTA PIĄTA

Znaczenie *zakatu* w islamie

وَأَقِيمُوا الصَّلاَةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّهِ
إِنَّ اللّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): اَلْمُعْتَدِى فِى الصَّدَقَةِ كَمَانِعِهَا

Ła akiimus salaata ła aatuz zakaah: ła maa tukaddimuu li anfusikum min chajrin tadżiduuhu indallaah; innallaaha bimaa ta'maluuna basiir[299].

Ła kaala rasuuluhallahi: almu'tadii fis sadakati kamaa ni'ihaa[300].

Drodzy muzułmanie,

islam, jako ostatnia i najdoskonalsza religia, został objawiony ludziom, aby mogli doznać szczęścia zarówno w życiu doczesnym, jak i wiecznym. Jednym z podstawowych filarów islamu jest *zakat*. Jałmużna, czyli podatek naliczony z posiadanego majątku, nałożona na zamożnych ludzi, a przekazywana dla potrzebujących, stała się obowiązkowa w drugim roku *hidżry*. O powinności płacenia *zakatu* mówi się w Koranie, *sunnie* Proroka i potwierdzają to muzułmańscy uczeni.

O *zakacie* wspomina się w ponad trzydziestu ajatach Świętego Koranu, na równi z modlitwą. Świadczy to, że du-

299. Sura *Krowa*, 2:110.
300. Abu Dawud, *At-Tadż*, t. 2:28.

chowe oczyszczenie jest ściśle powiązane z materialnym. *Zakat*, będący materialnym aktem czci, oznacza przekazanie potrzebującym części z majątku zamożnych muzułmanów. Jeśli osoba zobowiązana do wypłacenia *zakatu* nie uczyni tego sama, przymusza ją do tego islam. *Zakat* – to nie jałmużna zależna od szczodrości człowieka, lecz część należna ubogim i potrzebującym. Żaden muzułmanin nie ma prawa przywłaszczyć jej sobie.

O konieczności wypłaty *zakatu* Allah Najwyższy w Świętym Koranie głosi:

„Odprawiajcie modlitwę i płaćcie podatek. Cokolwiek dobrego czynicie dla siebie, znajdzie się to u Boga. Bóg widzi wszystko, co wy czynicie”[301].

وَأَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَأَطِيعُوا الرَّسُولَ لَعَلَّكُمْ تُرْحَمُونَ

Ła akiimus salaata ła aatuz zaakata ła atii'ur rasuula la'allakum turhamuun.

„Odprawiajcie modlitwę, płaćcie podatek i bądźcie posłuszni Wysłannikowi! Być może, dostąpicie miłosierdzia”[302].

وَالَّذِينَ فِي أَمْوَالِهِمْ حَقٌّ مَّعْلُومٌ

Łallaziina fii amłaalihim hakkum ma'luun.

„[…] i tymi, w których majątku uznane jest prawo dla proszącego i pokrzywdzonego”[303].

301. Sura *Krowa*, 2:110.
302. Sura *Światło*, 24:56.
303. Sura *Stopnie*, 70:24.

Jak widzimy, o *zakacie* – udziale biednych i potrzebujących w majątku zamożnych – mówi sam Allah Najwyższy i nakazuje jego wypłatę. Dlatego muzułmanin powinien nie tylko wykonywać modlitwę, ale także wypłacać jałmużnę. A więc niemożliwe jest bycie prawdziwym muzułmaninem bez wykonywania modlitwy, jak też zaniedbywania *zakatu*. Właśnie dlatego Abu Bakr (*ra*), przywódca muzułmanów, powiedział: „*Przysięgam na Allaha, wypowiadam wojnę tym, którzy rozdzielają modlitwę od zakatu*”[304], wskazując tym samym, jak jest to ważne.

Drodzy bracia i siostry,

znany jest fakt, że Prorok Muhammad (*saał*), wysyłając do Jemenu Muaza ibn Dżabala (*ra*), udzielał mu następujących wskazówek:

„*O Muazie, wezwij Jemeńczyków do czczenia Jednego Jedynego Allaha i uwierzenia we mnie, jako Wysłannika Allaha. Jeśli uznają to, powiedz im, że mają ustanowiony obowiązek pięciokrotnej modlitwy. Jeśli ciebie w tym posłuchają, powiedz im o nałożonym na nich zakacie. Zakat powinien być zebrany od ich zamożnych ludzi i wypłacony ich biednym*”[305].

A więc zamożny muzułmanin ma obowiązek wypłacania *zakatu*, gdyż jest to nakaz Allaha i udział ubogich. W tym kryje się też łaska Boga. Bogaty muzułmanin raduje serca potrzebujących, oczyszcza swój majątek i ułatwia sobie drogę do szczęścia wiecznego i dobrostanu.

Zamożni, którzy unikają wypłaty *zakatu* ze swojego majątku, są *kafirami* i *munafikami* i czeka ich ogień piekielny.

304. Buchari, Muslim, Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 1:686.
305. *Tadżrid*, t. 5, nr 686.

Jest o tym powiedziane w wielu ajatach Świętego Koranu i w *hadisach* Proroka Muhammada (*saał*). Z tego powodu muzułmanin powinien sam zadbać o uratowanie się i uchronienie od tych zagrożeń.

Drodzy wierzący,

społeczność, której jedna część jest syta, zadowolona i radosna, a druga głodna, bez środków do życia i nieszczęśliwa, nie jest muzułmańska. W społeczeństwie, w którym islam nie jest religią panującą, nigdy nie będzie braterstwa, miłości i miłosierdzia. Wśród takiej ludności zawsze będą występowały nierówności pomiędzy bogatymi i biednymi. Islam zaś zapanował po to, aby położyć kres walkom międzyklasowym. W prawdziwie muzułmańskiej wspólnocie nie może być sporu o to, że „ty masz, a ja nie". Wraz ze zobowiązaniem muzułmanów do *zakatu*, islam położył kres biedzie i wzrostowi ubóstwa. Muzułmanin, wypłacając *zakat,* pozbywa się skąpstwa i wyniosłości, wyzwala w sobie cechy miłości i współczucia dla biednych, powstrzymuje zubożenie ludności. Biedni z kolei nie będą odczuwać złości i zawiści wobec bogatych. Wszystko to wskazuje, że dla szczęścia i rozkwitu społeczeństwa nie ma od *zakatu* ważniejszego aktu czci. Jednak także *zakat* powinien być uiszczany z czystego serca. Jeśli będziemy regulować należność nie ze szlachetnych pobudek, a dla własnych korzyści, nie przyniesie to nikomu pożytku.

W jednym ze swoich *hadisów* Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) powiedział:

„*Kto nie wypłaca zakatu z czystego serca, to jakby wcale go nie wypłacał*"[306].

306. Abu Dawud, *At-Tadż*, t. 2:28.

Drodzy muzułmanie,

każdy pełnoletni i będący zdrowy umysłowo muzułmanin, posiadający określony majątek, po potrąceniu wydatków na zaspokojenie własnych istotnych potrzeb i zobowiązań, po upływie roku zobowiązany jest do przekazania *zakatu*. Jałmużnę daje się ze wszelkiego rodzaju majątku mającego wartość lub służącego zaspokojeniu jakichkolwiek potrzeb, a także od inwentarza żywego i produktów rolnych. Wymiar *zakatu:*

każdy, kto jest właścicielem lub ma w obrocie towary o wartości 20 miskali lub 80 gramów złota; 200 dirhemów lub 640 gramów srebra; lub sumę pieniędzy o takiej wartości, po upływie roku powinien przekazać z tego majątku *zakat*.

Jałmużnę z majątku powinna przekazać również osoba, która jest właścicielem 40 owiec lub kóz, 30 krów lub 5 wielbłądów.

Zboża i inne rośliny siewne, zbiory owoców i warzyw podlegają wypłacie *zakatu*, w zależności od kosztów ich podlewania, w wymiarze jednej dziesiątej wszystkich płodów.

Zakat powinien być przekazany również od inwentarza, towarów i pieniędzy, które były w użyciu i obrocie w ciągu roku.

Drodzy bracia i siostry,

powinniśmy dokładnie i dobrze wiedzieć z jakiego majątku i w jakiej ilości należy wypłacić *zakat*. Właściciel dóbr, który nie przekazuje jałmużny, sprowadza na siebie wielkie nieszczęście. Zbawieniem od tego jest oczyszczenie

majątku poprzez *zakat* ku zadowoleniu Jedynego Allaha. Powinniśmy chronić siebie od skąpstwa, a majątek od *haramu*. Dobra, z których nie przekazuje się *zakatu,* przenikają do niedozwolonych i zamieniają się w *haram*. *Zakat* należy przekazywać, przede wszystkim, ubogim i ludziom w potrzebie, a następnie tym wszystkim, o których jest mowa w 60. ajacie sury *At-Tauba*, *Skrucha*. Należy wiedzieć, że *zakatu* nie dajemy bogatym, rodzicom, dzieciom i tym, o których troska jest naszym obowiązkiem. Musimy pamiętać, że wszyscy powrócimy do Allaha Najwyższego – Jedynego Pana, Prawodawcy i Sędziego.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَالَّذِينَ هُمْ لِلزَّكَاةِ فَاعِلُونَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Łallaziina hum liz zakaati faa'iluun[307].

307. Sura *Wierzący*, 23:4.

CHUTBA DWUDZIESTA SZÓSTA

Wartość *hadżdżu* w islamie

وَلِلّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَمَن كَفَرَ
فَإِنَّ اللّه غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): أَيُّهَا النَّاسُ قَدْ فَرَضَ اللّهُ عَلَيْكُمُ الْحَجَّ فَحُجُّوا

Ła lillaahi alan naasi hidżdżul bajti manis tataa'a ilajhi sabiila; ła man kafara fa innallaaha ganijjun anil aalamiin[308].

Ła kaala rasuulullaahi: ajjuhan naasu kad faradallaahu alajkumul hadżdża fa hadżdżuu[309].

Drodzy muzułmanie,

jednym z podstawowych filarów naszej wspaniałej religii jest *hadżdż*. Stał się on obowiązkowy w dziewiątym roku *hidżry*. Pielgrzymka – to „postój w dolinie Arafat i odwiedzenie Kaaby w określonej porze roku przez muzułmanów, ubranych w strój pielgrzymkowy *ihram*, w celu oddania czci Allahowi"[310].

O powinności odbycia *hadżdżu* w islamie jest mowa w ajatach Świętego Koranu, *hadisach* Proroka Muhammada (*saał*) i potwierdzają to muzułmańscy uczeni. Negowanie pielgrzymki lub lekceważenie tego aktu czci jest niewiarą.

308. Sura *Rodzina Imrana*, 3:97.
309. Muslim, Nasai, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 2:108.
310. 9 i 10 dni miesiąca *zul-hidżdża* (dzień *Arafa* i dni świąteczne).

Każdy pełnoletni muzułmanin, kobieta i mężczyzna, zdrowy psychicznie i wolny, posiadający środki na wyjazd i zabezpieczenie rodziny podczas nieobecności, ma obowiązek odbycia *hadżdżu* jeden raz w życiu. Wysłannik Allaha (*saał*) powiedział: „*Kto ma zamiar odbyć hadżdż, nie powinien tego aktu odkładać*"[311]. O ludziach, którzy mają możliwość wyjazdu na *hadżdż*, ale nie korzystają z tego, uważając, że jeszcze są młodzi, zajęci lub usprawiedliwiają się innymi przyczynami i odchodzą z tego świata, nie odbywszy *hadżdżu,* Wysłannik Allaha (*saał*) powiedział:

„*Ten, kto mając możliwość ani razu w ciągu życia nie odwiedził Kaaby, odchodzi z tego świata jako żyd lub chrześcijanin*"[312].

W przytoczonym *hadisie* jest powiedziane, jak ważne znaczenie ma pielgrzymka i dlaczego każdy wierzący powinien uwzględnić to ostrzeżenie.

Drodzy bracia i siostry,

Miłościwy i Miłosierny Pan, mówiąc w Koranie o obowiązku *hadżdżu*, nakazuje nam:

إِنَّ أَوَّلَ بَيْتٍ وُضِعَ لِلنَّاسِ لَلَّذِي بِبَكَّةَ مُبَارَكًا وَهُدًى لِّلْعَالَمِينَ فِيهِ آيَاتٌ بَيِّنَاتٌ مَّقَامُ إِبْرَاهِيمَ وَمَن دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً وَمَن كَفَرَ فَإِنَّ اللّهَ غَنِيٌّ عَنِ الْعَالَمِينَ

Inna ałłala bajtin łudi'a linnaasi lallazii bi bakkata mubaarakan ła hudal lil aalamiin. Fiihi aajaatum bajjinaatum makaamu ibraahiima ła man dachalahuu kaana aaminaa; ła lillaahi alan naasi hidżdżul bajti manis tataa'a ilajhi sabiila, ła man kafara fa innallaaha ganijjun anil aalamiin.

311. Abu Dawud, *At-Tadż*, t. 2:109.
312. Tirmizi, Ahmad, *At-Tadż*, t. 2:109.

„Zaprawdę, pierwszy Dom ustanowiony dla ludzi został w Bakce, błogosławieństwo i przewodnictwo dla światów. Tam są jasne znaki: stanowisko Abrahama. Ktokolwiek tam wchodzi, jest bezpieczny. Pielgrzymka do niego jest obowiązkiem ludzi wobec Boga: tych, którzy mogą sobie na to pozwolić. A kto jest bez wiary: Bóg jest bogaty ponad światy”[313].

Prorok Muhammad (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* powiedział:

„O ludzie, Allah ustanowił hadżdż dla was obowiązkiem. Dlatego starajcie się wypełnić go przy pierwszej nadarzającej się okazji”. Ktoś z obecnych przy tym zapytał:

– Czy powinniśmy odbywać go co roku, o Wysłanniku Allaha?

Na to pytanie Prorok Muhammad (*saał*) odpowiedział następująco: *„Jeślibym odpowiedział »tak«, to hadżdż byłby dla was obowiązkowy każdego roku, a na to nigdy nie mielibyście sił”*[314].

Jak widzimy, odwiedzenie Świętej Ziemi, nad którą wzeszło niegdyś słońce Koranu, Kaaby – jedynego centrum religii monoteistycznej i najważniejszego miejsca kultu na ziemi – w celu pielgrzymki, jest obowiązkowe, chociażby raz w życiu, dla każdego muzułmanina mającego ku temu środki i siły. Stanowi to nakaz Allaha Najwyższego.

Drodzy wierzący,

jak bardzo wzruszający jest widok muzułmanów podążających za zaleceniem Allaha Najwyższego, którzy przybywają ze wszystkich zakątków świata do tej Świętej Zie-

313. Sura *Rodzina Imrana*, 3:96-97.
314. Muslim, Nasai, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 2:108.

mi i w modlitewnym uniesieniu, ramię w ramię, wykonują rytuały *hadżdżu* ze swoimi braćmi w wierze, mówiącymi w różnych językach i mającymi różny kolor skóry.

Jedynie w czasie pielgrzymki człowiek może za życia doświadczyć podobnego uczucia jak w Dzień Sądu Ostatecznego, gdy stanie przed Allahem Najwyższym, nie mając przy sobie niczego oprócz dwóch kawałków białej tkaniny.

Wiara, napełniająca serca tysięcy Azjatów, Afrykańczyków, Europejczyków i Amerykanów, wyrażona w *talbji* – hymnie *hadżdżu*: „*Labbajka allahumma labbajk. Labbajka la szarika laka labbajk…*", zlewając się z błogosławionym powietrzem i pyłem Mekki, pachnąca aromatami róż i innych wonności, pokrywa całą ziemię. Klimat pielgrzymki opisał Wysłannik Allaha (*saał*) następująco:

„*Muzułmaninowi, który wyrecytował talbiję, wtóruje każdy kawałek ziemi, każdy kamień na niej, każde drzewo i nawet wysuszona roślina*"[315].

Drodzy muzułmanie,

powinniśmy z wyjątkową powagą odnosić się do takiego aktu kultu jak pielgrzymka, która sprzyja umocnieniu jedności i spójności muzułmanów na świecie, wzywa do edukacyjnego, społecznego, ekonomicznego i kulturalnego jednoczenia się oraz spełnia rolę swoistego muzułmańskiego kongresu. Powinniśmy być świadomi, jakiego typu pielgrzymkę chcemy odbyć: *al-ifrad, at-tamattu*, czy *al-kiran,* uczynić właściwą intencję i wypełnić ten akt czci najlepiej, jak możemy.

Musimy wiedzieć, czym jest „*ihram*", „postój na Arafacie" i „*tałaf*" wokół Kaaby, które są wymaganymi rytuałami podczas *hadżdżu*, a także kiedy i w jaki sposób wykonujemy

315. Tirmizi, *At-Tadż*, t. 2, 121.

poszczególne obowiązki pielgrzymkowe. Należy również znać *ładżiby hadżdżu*, takie jak *saj* miedzy wzgórzami Safa i Marła, postój w Muzdalifie, kamienowanie szatana, strzyżenie i skracanie włosów, pożegnalny *tałaf*. Powinniśmy orientować się, co jest dozwolone, a co zakazane w stanie *ihram*, jakie czyny wymagają złożenia pokutnej ofiary i pokutnej *sadaki*. Musimy być pewni, że nasza wiedza pozwoli na bezbłędne odbycie pielgrzymki.

W czasie *hadżdżu* pożądanym jest odwiedzenie grobu Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*), znajdującego się w Medynie. Wysłannik Allaha (*saał*) powiedział:

„*Mojego wstawiennictwa dostąpi ten, kto odwiedzi mój grób*"[316].

Chutbę swoją zakończę *hadisem* przekazanym przez Abu Hurajrę (*ra*). Jest w nim mowa, co odpowiedział Prorok Muhammad (*saał*) na pytanie, jaki czyn jest najlepszy:

„*Pokora wobec Allaha i Jego Wysłannika*". Kiedy zapytano, co następuje po tym, Prorok (*saał*) rzekł:

„*Dżihad na drodze Allaha*". Na kolejne pytanie w tej sprawie odpowiedział:

„*Bez wad i błędów odbyty hadżdż*"[317].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَأَتِمُّوا الْحَجَّ وَالْعُمْرَةَ لِلّٰهِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła atimmul hadżdża ła umrata lillaah[318].

316. Kady Ijad, *At-Tadż*, t. 2:190.
317. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:521, nr 1278.
318. Sura *Krowa*, 2:196.

CHUTBA DWUDZIESTA SIÓDMA

Znaczenie rodziny w islamie

يَا أَيُّهَا النَّاسُ اتَّقُوا رَبَّكُمُ الَّذِي خَلَقَكُم مِّن نَّفْسٍ وَاحِدَةٍ وَخَلَقَ
مِنْهَا زَوْجَهَا وَبَثَّ مِنْهُمَا رِجَالاً كَثِيرًا وَنِسَاء

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): تَنَاكَحُوا تَكْثُرُوا فَإِنِّى أُبَاهِى بِكُمُ الأُمَمَ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

Jaa ajjuhan naasuttakuu rabbakumul lazii chalakakum
min nafsin łaahidatin ła chalaka minhaa załdżahaa
ła bassa minhumaa ridżaalan kasiiran ła nisaa'aa[319].

Ła kaala rasuulullahi: tanaakahuu taksuruu fa innii ubaahii
bikumul umama jałmal kijaamati[320].

Drodzy muzułmanie,

rodzina w islamie jest świętością i błogosławieństwem. Rodzina, składająca się z ojca, matki i dzieci, tworzy podstawową komórkę społeczną, mały model społeczeństwa.

Allah Najwyższy stworzył mężczyznę i kobietę, stanowiących fundament każdej rodziny, potrzebujących siebie nawzajem i przeznaczonych do przedłużenia rodu. Jest o tym mowa w Świętym Koranie:

يَا أَيُّهَا النَّاسُ إِنَّا خَلَقْنَاكُم مِّن ذَكَرٍ وَأُنثَى وَجَعَلْنَاكُمْ شُعُوبًا
وَقَبَائِلَ لِتَعَارَفُوا إِنَّ أَكْرَمَكُمْ عِنْدَ اللَّهِ أَتْقَاكُمْ

319. Sura *Kobiety*, 4:1.
320. *Muchtar al-Ahadis*, 61.

Jaa ajjuhan naasu innaa chalaknaakum min zakarin ła unsaa ła dża'alnaakum szu'uuban ła kabaa'ila lita'aarafuu inna akramakum indallaahi atkaakum innallaaha aliimun chabiir.

„O ludzie! My stworzyliśmy was z mężczyzny i kobiety i uczyniliśmy was narodami i plemionami, abyście się wzajemnie znali. Zaprawdę, najbardziej szanowanym z was jest dla Boga ten, kto jest najbardziej bogobojny"[321]**.**

„O ludzie! Bójcie się waszego Pana, który stworzył was z jednej istoty i stworzył podobną jej do pary. Z nich dwojga rozprowadził wielu mężczyzn i kobiet"[322]**.**

To oznacza, że ród ludzki powstał i rozprzestrzenił się od jednej pary. Prokreacja staje się legalna i dozwolona po zawarciu małżeństwa – *nikahu*. Właśnie dlatego związek małżeński jest nakazem Allaha[323] i *sunną* Proroka Muhammada (*saał*).

W jednym ze swoich *hadisów* Wysłannik Allaha (*saał*) powiedział:

„Żeńcie się i rozmnażajcie, będę szczycić się przed innymi prorokami liczebnością swojej ummy"[324].

„Młodzież, mająca warunki do założenia rodziny i utrzymania jej, niech się żeni. Zawarcie małżeństwa chroni oczy od czynów zakazanych, a człowieka od grzechu. A ci, którzy nie mogą żenić się, niech poszczą, gdyż post zmniejsza pożądanie"[325].

321. Sura *Komnaty*, 49:13.
322. Sura *Kobiety*, 4:1.
323. Sury *Bizantyjczycy*, 30:21; *Kobiety*, 4:3; *Światło*, 24:32; *Rozróżnienie*, 25:74.
324. *Muchtar al-Ahadis*, 61.
325. Buchari, Muslim, Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 2:278.

„Zawieranie małżeństw – to moja sunna (tradycja). A ci, którzy lekceważą moją sunnę – nie są ze mną"[326].

Drodzy bracia i siostry,

jak widzimy, muzułmanin powinien się żenić i zakładać rodzinę. W ten sposób uchroni się od grzechu i rozpusty. Właśnie dlatego Prorok Muhammad (*saał*) oznajmił: *„Ten, kto wziął ślub chroni połowę swojej wiary. Kto pragnie uchronić i drugą połowę, niech boi się Allaha"*[327].

Zgodnie z naszą religią rodzina jest fundamentem każdego społeczeństwa. Szczęśliwą rodzinę może stworzyć tylko religijna para małżeńska. Obowiązkiem każdego muzułmanina przed ślubem jest zwrócenie szczególnej uwagi na pobożność przyszłego męża lub żony, co niewątpliwie wpływa na siłę przyszłego związku. Rodziny, które nie mają solidnych podstaw, są skazane na rozpad spowodowany zmiennymi wiatrami życia.

Tak, mówię o wiatrach, gdyż wszyscy widzimy, że przez wiele dziesięcioleci wrogowie islamu próbują zniszczyć nie tylko rodziny muzułmańskie, ale i instytucję rodziny jako taką. W ostatnim czasie te ataki stały się podobne do nieprzyjacielskiego bombardowania.

Mury domów muzułmańskich rodzin są dzisiaj atakowane. Muzułmańskie rodziny atakuje się w domu i na ulicy, na stronicach prasy, w publicznym transporcie, z ekranów telewizorów i wszelkich rozgłośni. Oby Allah nas ocalił, bo jeśli mury tego domu runą, wtedy nastąpi nieszczęście. Ci zaś, którzy uczynili swoją zwykłą lekturą te bezwstydne i brudne czasopisma, trafiające dzisiaj do rąk i młodych

326. Ibn Madża, *Kitab an-Nikah*, 1.
327. *Kiaszful-hafa*, t. 2:239, nr 2432.

i starszych, zwracające się nie do umysłu i sumienia, a bezpośrednio do ich pragnień i żądzy, sami degradują się i staczają do poziomu zwierząt. Wszystko to zostało stworzone tylko dlatego, aby zniknęło takie pojęcie i instytucja jak rodzina. Ci, którzy nie potrafili wyciągnąć wniosków z chaosu dostępnych środków przekazu, dzisiaj popadli w chaos moralności.

Aby uchronić siebie i swoją rodzinę od tego typu nieszczęść, każdy muzułmanin powinien wykazywać wyjątkową czujność. Przede wszystkim, aby stworzyć silną i szczęśliwą rodzinę, związaną miłością i wzajemnym zrozumieniem, każdy członek przyszłej rodziny powinien bardzo dobrze zgłębić wszystkie zasady islamu.

Religia nakłada na przyszłych małżonków wiele zobowiązań. Należy je nie tylko znać, ale i solidnie wypełniać. Obowiązki małżeńskie według islamu są następujące:

– Mężczyzna jest głową rodziny i powinien znajdować szczęście i radość tylko w gronie najbliższych. Musi wykazywać większą dojrzałość i powagę niż pozostali członkowie rodziny, zabezpieczać środki utrzymania i stwarzać jak najlepsze warunki do realizacji muzułmańskiego obrazu życia.

– Kobieta powinna w pierwszej kolejności wypełniać obowiązki wobec męża, darzyć go swoją miłością, serdecznością i uwagą, dbać o cześć i godność rodziny.

– Mężczyzna i kobieta, mąż i żona, powinni szanować się nawzajem, uwzględniać obopólnie opinie, chronić rodzinne tajemnice i nie upierać się przy swoim zdaniu w sytuacjach konfliktowych.

– Rodzice powinni dawać swoim dzieciom dobry przykład postępowania, zabezpieczać ich materialne i duchowe

potrzeby. Należy traktować je sprawiedliwie, chronić od złego towarzystwa rówieśników i niewłaściwych przyzwyczajeń. Rolą rodziców jest danie dobrego wychowania dzieciom, a w dorosłości pomoc w znalezieniu etycznych i religijnych towarzyszy życia.

– Dzieci, które są owocami miłości rodziców, powinny szanować ojca i matkę, nie krzywdzić ich ani słowem, ani czynem, a po śmierci wypełnić ich testament i zawsze dobrze wspominać.

– Rodzeństwo powinno darzyć siebie miłością i szacunkiem, utrzymywać bliskie, rodzinne relacje.

Drodzy wierzący,

rodzina, która żyje zgodnie z przytoczonymi zasadami, jest silna i zdrowa. Będzie odporna na wszelkie ataki i intrygi wrogów. W rodzinie, stworzonej na muzułmańskich fundamentach, zawsze będą panować miłość, wzajemny szacunek, szczęście i radość. Rodzina, której członkowie żyją osobno, nie troszcząc się o dzieci i starszych, rodzina, zbudowana na obcych islamowi zasadach, niszczy nie tylko siebie, ale i całe społeczeństwo. Trzeba wiedzieć, że domy wielu już rodzin mają szczeliny. I jeśli w porę nie zostaną podjęte niezbędne środki zaradcze, wszystko to zwali się na nas.

Chutbę swoją zakończę nakazem Allaha Najwyższego:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ عَلَيْهَا مَلَائِكَةٌ غِلَاظٌ شِدَادٌ لَا يَعْصُونَ اللَّهَ مَا أَمَرَهُمْ وَيَفْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu kuu anfusakum ła ahliikum naaran łakuuduhan naasu łal hidżaaratu alajhaa malaa'ikatun gilaazun szidaadul laa ja'suunallaaha maa amarahum ła jaf'aluuna maa ju'maruun.

„O wy, którzy wierzycie! Strzeżcie siebie i swoje rodziny od ognia, którego paliwem są ludzie i kamienie! Przy nim będą aniołowie surowi i silni, którzy nie sprzeciwiają się rozkazom Boga i czynią to, co im nakazano"[328].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

رَبِّ اجْعَلْنِي مُقِيمَ الصَّلاَةِ وَمِن ذُرِّيَّتِي رَبَّنَا وَتَقَبَّلْ دُعَاء

Alaa inna ahsanal kalaami...

Rabbidż'alnii mukiimas salaati ła min zurrijjatii; rabbanaa ła takabbal du'aa[329].

328. Sura *Zakazanie*, 66:6.
329. Sura *Abraham*, 14:40.

CHUTBA DWUDZIESTA ÓSMA

Chusta muzułmanki

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ قُل لأَزْوَاجِكَ وَبَنَاتِكَ وَنِسَاء الْمُؤْمِنِينَ يُدْنِينَ عَلَيْهِنَّ مِن جَلابِيبِهِنَّ ذَلِكَ أَدْنَى أَن يُعْرَفْنَ فَلا يُؤْذَيْنَ وَكَانَ اللَّهُ غَفُورًا رَّحِيمًا

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): لَعَنَ اللّهُ الْمُتَشَبِّهَاتِ مِنَ النِّسَاءِ بِالرِّجَالِ وَالْمُتَشَبِّهِينَ مِنَ الرِّجَالِ بِالنِّسَاءِ

Jaa ajjuhan nabijju kul li azłaadżika ła banaatika ła nisaa'il mu'miniina judniina alajhinna min dżalaabiihinn, zaalika adnaa an ja'rafna falaa ju'zajn, ła kaanallaahu gafuurar rahiimaa[330].

Ła kaala rasuulullaahi: la'anallaahul mutaszabbihaati minan nisaa'i bir ridżaali ła mutaszabbihiina minar ridżaali bin nissaa'i[331].

Drodzy muzułmanie,

islam jest jedyną Bożą religią, która prowadzi ludzkość do szczęścia w życiu doczesnym i po śmierci. Muzułmanin – to człowiek, którego Allah Najwyższy zaszczycił godnością zdobycia prawdziwej wiary.

Powinniśmy wiedzieć, że islam – to nie kodeks prawa, którego należy nauczyć się na pamięć i przechować w sercu, lecz obraz życia obejmujący wszystkie jego sfery. Dlatego każdy muzułmanin, który dostąpił zaszczytu przyjęcia islamu, powinien z optymizmem odnosić się do wszystkich religijnych nakazów i zakazów i starać się wcielać je w swo-

330. Sura *Sprzymierzeni*, 33:59.
331. Tirmizi, *Muchtar al-Ahadis*, 119.

je życie. Bez względu na to, gdzie się znajdujemy i czym się zajmujemy, powinniśmy wszelkie sprawy rozwiązywać zgodnie z islamem. I to jest jedyna oznaka szczerości wiary.

Wszyscy muzułmanie, którzy są szczerzy w swojej wierze, powinni wiedzieć i wierzyć, że każdy nakaz islamu jest nie tylko zgodny z naturą człowieka, ale prowadzi go do prawdziwego szczęścia i zbawienia. Jednym z takich religijnych nakazów jest nakrywanie przez muzułmankę głowy chustą.

Tak, chusta kobiety jest to rygorystyczny wymóg islamu. Zakryta głowa kobiety oznacza posłuszeństwo Allahowi, pobożność, wyższość, szczęście i niezależność.

Allah Najwyższy, bezgranicznie Mądry w każdym Swoim nakazie, w Świętym Koranie zaleca:

„O Proroku! Powiedz swoim żonom, córkom i kobietom wierzących, aby narzucały na siebie swe wierzchnie okrycia. To będzie dogodniejsze dla nich, aby były rozpoznane i nieobrażane. Bóg jest Przebaczający, Miłościwy!”[332].

W innym ajacie jest powiedziane:

وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ
إِلَّا مَا ظَهَرَ مِنْهَا وَلْيَضْرِبْنَ بِخُمُرِهِنَّ عَلَى جُيُوبِهِنَّ وَلَا يُبْدِينَ زِينَتَهُنَّ إِلَّا
لِبُعُولَتِهِنَّ أَوْ آبَائِهِنَّ أَوْ آبَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ أَبْنَائِهِنَّ أَوْ أَبْنَاءِ بُعُولَتِهِنَّ أَوْ إِخْوَانِهِنَّ أَوْ
بَنِي إِخْوَانِهِنَّ أَوْ بَنِي أَخَوَاتِهِنَّ أَوْ نِسَائِهِنَّ أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُهُنَّ أَوِ التَّابِعِينَ غَيْرِ
أُوْلِي الْإِرْبَةِ مِنَ الرِّجَالِ أَوِ الطِّفْلِ الَّذِينَ لَمْ يَظْهَرُوا عَلَى عَوْرَاتِ النِّسَاءِ وَلَا
يَضْرِبْنَ بِأَرْجُلِهِنَّ لِيُعْلَمَ مَا يُخْفِينَ مِن زِينَتِهِنَّ وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ
جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

332. *Sura Sprzymierzeni*, 33:59.

Ła kul lil mu'minaati jagdudna min absaarihinna ła jahfazna furuudżahunna ła laa jubdiina ziinatahunna illaa maa zahara minhaa łal jadribna bichumurihinna alaa dżujuubihinna ła laa jubdiina ziinatahunna illaa libu'uulatihinna ał aabaa'ihinna ał aabaa'i bu'uulatihinna ał abnaa'ihinna ał abnaa'i bu'uulatihinna ał ichłaanihinna ał banii ichłaanihinna ał banii achałaatihinna ał nisaa'ihinna ał maa malakat ajmaanuhunna ałit taabi'iina gajri ulil irbati minar ridżaali ałit tiflillaziina lam jazharuu alaa ałraatin nisaa'i ła laa jadribna bi ardżulihinna liju'lama maajuchfiina min ziinatihinn; ła tuubuu ilallaahi dżamii'an ajjuhal mu'minuuna la'allakum tuflihuun.

„Powiedz wierzącym kobietom, aby skromnie opuszczały swój wzrok i strzegły swej intymności. Niech nie wystawiają na pokaz swych ozdób, oprócz tego co jest widoczne. Niech narzucają zasłony na piersi i nie ukazują swoich ozdób nikomu oprócz swych mężów lub ojców, lub ojców swych mężów, lub swych synów i synów swych mężów, lub swych braci, synów swych braci i synów swych sióstr lub ich żon albo swych kobiet, albo tych, którymi zawładnęły ich prawice, albo tych spośród sług, którzy są pozbawieni pożądania, albo chłopców niepojmujących jeszcze kobiecej nagości. I niech nie stąpają tak, aby zwracać uwagę na ozdoby, które skrywają. O wy, wierzący! Zwróćcie się wszyscy do Boga ze skruchą. Być może, osiągniecie powodzenie!"[333].

Drodzy bracia i siostry,

w ajatach Świętej Księgi jest wyraźnie przekazane, że wszystkie części ciała kobiety oprócz twarzy i dłoni, według innych przekazów – jeszcze i stopy, powinny być zakryte.

333. Sura *Światło*, 24:31.

Odsłanianie tych części ciała, nazywanych *aurą*, jest *haramem*. Z tego powodu żadna muzułmanka nie powinna mieć odkrytej *aury*, jedynie przed mężem. Muzułmanka, w obecności innej muzułmanki, może odsłonić ciało poza częścią od pępka do kolan[334].

Zgodnie z prawem islamu zakazanych części ciała kobiety nie może ujrzeć nikt oprócz dwudziestu kategorii osób wymienionych w ajacie.

We wszystkich pozostałych sytuacjach muzułmanka nie może pozostawiać odsłoniętych włosów i wystawiać na pokaz niedozwolonych części ciała.

Zwracając się w osobach szacownych żon Proroka (*saał*) do wszystkich muzułmanek, Allah Najwyższy nakazał:

وَقَرْنَ فِي بُيُوتِكُنَّ وَلَا تَبَرَّجْنَ تَبَرُّجَ الْجَاهِلِيَّةِ الْأُولَى وَأَقِمْنَ الصَّلَاةَ وَآتِينَ الزَّكَاةَ وَأَطِعْنَ اللَّهَ وَرَسُولَهُ

Ła karna fii bu juutikunna ła laa tabarradżna tabarrudżal dżaahilijjatil uulaa ła akimnas salaata ła aatiinaz zakaata ła ati'nallaaha ła rasuulah.

„Pozostawajcie w swych domach i nie wystawiajcie na pokaz swych ozdób jak w czasach niewiedzy! Wykonujcie modlitwę, płaćcie podatek i bądźcie posłuszne Bogu oraz Jego Wysłannikowi"[335].

W *hadisie* przekazanym przez Ajszę i Ummu Salamę (*ra*) jest powiedziane, że po objawieniu powyższego ajatu muzułmanki w ciągu jednej nocy przygotowały sobie nakrycia,

334. Muhtasar ibn Kasir, *Tafsir*, t. 3:600–601; Elmałyły, *Tafsir*, t. 5, *tafsir* 31 ajatu sury *Światło*.

335. Sura *Sprzymierzeni*, 33:33.

zasłaniające włosy i ciało, okazując tym samym odpowiedzialność i bezwarunkowe posłuszeństwo Allahowi. Przecież tylko taka mogła być prawdziwa wiara[336].

Drodzy wierzący,

a więc jaki powinien być strój muzułmanki?

Odnośnie ubioru kobiety nie istnieją specjalne wymogi. Ważne jest, aby odzież zakrywała całe ciało oprócz twarzy, dłoni i stóp. Strój nie powinien być przeźroczysty, opinający ciało i podobny do odzieży męskiej. Kobieta, ubierająca się według wymienionych wymogów, uważana jest za spełniającą *fard* w zakresie stroju muzułmanki.

Te, które mówią o swoim przywiązaniu do islamu, a uważają muzułmański strój za anachroniczny i bez zażenowania odsłaniają swoje ciało, aby sprostać modzie, a także te, które naśladują styl ubierania się mężczyzn, nie zasługują na nic innego, jak potępienie przez Allaha i Jego Wysłannika (*saał*).

Na ten temat Prorok Muhammad (*saał*) wypowiedział się następująco:

„Allah Najwyższy potępił kobiety, upodobniające się do mężczyzn, i mężczyzn, upodobniających się do kobiet"[337].

W *hadisie* przekazanym przez Abu Hurajrę (*ra*) jest powiedziane:

„Allah Najwyższy przeklął mężczyzn, noszących damską odzież, i kobiety, ubierające się w męskie ubrania"[338].

336. Muhtasar ibn Kasir, *Tafsir*, t. 3:600-601; Elmałyły, *Tafsir*, t. 6, *tafsir* 59 ajatu sury *Sprzymierzeni*, *At-Tadż*, t. 3:168.
337. Tirmizi, *Muchtar al-Ahadis*, 119.
338. Abu Dawud, *Rijad as-Salihin*, t. 3:198.

W innym *hadisie* przekazano:

„Dwie kategorie ludzi, których widziałem w Piekle, nie widziałem jeszcze w swoim życiu. Jedni –to ludzie z ogonami podobnymi do krowich, popędzający nimi innych. Drudzy – to kobiety, które są ubrane, ale wyglądają jak nagie. One pociągają za sobą innych, a ich sposób chodzenia przypomina chód garbatych wielbłądów. Tacy ludzie nigdy nie wejdą do Raju i nawet nie poczują jego zapachu"[339].

Drodzy wierzący,

jak widzimy, nasza religia surowo nakazuje muzułmańskim kobietom noszenie chust i odzieży zakrywającej ciało. Odsłanianie ciała niesie za sobą zagrożenie zarówno w tym życiu, jak i w przyszłym. Jeśli muzułmanki nie zaakceptują tego oraz innych nakazów Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), to zamienią siebie i swoje ciało w towar, sprzedawany z ekranu, plakatów reklamowych, gazet i czasopism, w restauracjach i na ulicy. Stracą honor i godność, jakimi obdarzył ich Allah, stoczą się na margines życia i nie będą prawdziwymi muzułmańskimi matkami. Tym samym pozbawią siebie szczęścia w życiu doczesnym i nagrody w życiu wiecznym.

Zatem, jeśli pragniemy żyć jak prawdziwi muzułmanie, powinniśmy uczyć nasze kobiety, które są podstawą rodziny i społeczeństwa, pobożności i moralności. Należy tłumaczyć im, że chusta chroni ich dobre imię i godność. Każda muzułmańska kobieta i dziewczyna muszą wiedzieć, że honorem i dostojeństwem, zbawieniem i szczęściem jest życie według zasad islamu. Wszyscy powrócimy do Jedynego Allaha.

339. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:198, nr 1664.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَتُوبُوا إِلَى اللَّهِ جَمِيعًا أَيُّهَا الْمُؤْمِنُونَ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła tuubuu ilallaahi dżamii'an ajjuhal mu'minuuna la'allakum tuflihuun[340].

340. Sura *Światło*, 24:31.

CHUTBA DWUDZIESTA DZIEWIĄTA

Największe choroby naszych czasów

قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): اِصْرِفْ بَصَرَكَ

Kul lil mu'miniina jagudduu min absaarihim ła jahfazuu furuudżahum, zaalika azkaa lahum, innallaaha chabiirum bimaa jasna'uun[341].

Ła kaala rasuulullaahi: isrif basarak[342].

Drodzy muzułmanie,

w obecnych czasach człowiek narażony jest na tysiące różnych chorób. Są one przyczyną duchowej i fizycznej zguby nie tylko poszczególnych ludzi, ale i całych społeczeństw. Takim przypadłościom jak niewiara i politeizm niezmiennie towarzyszą alkoholizm, narkomania, hazard i cudzołóstwo.

Odzież odsłaniająca ciało, obnażanie się i demonstracja ciała, rozpusta – są to oznaki poważnej duchowej słabości, zabijającej poczucie wstydu i przyzwoitości, zagłuszającej sumienie, niszczącej rodzinę. Powodem tego jest utrata świętości i integralności rodziny, moralna i obyczajowa degradacją społeczeństwa. Oglądanie erotycznych i pornograficznych publikacji, a także stron internetowych propa-

341. Sura *Światło*, 24:30.
342. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:194.

gujących niemoralność i rozpustę, które nie powinny mieć miejsca w życiu prawdziwego muzułmanina, również jest cudzołóstwem.

Tylko islam może dać dokładne określenie cudzołóstwa. Nie można oceniać tego zjawiska wyłącznie na podstawie opinii i poglądów ludzi, podobnie jak próbować ustalać jego granice. Gdyby tak było, to powstałoby wiele najróżniejszych, sprzecznych ze sobą opinii na temat tego, czym jest cudzołóstwo, i byłoby niemożliwe ustanowienie w tym jakichkolwiek granic.

Dlatego wszystko, co według islamu jest cudzołóstwem, bez względu, czy jest ono produkcją drukowaną, czy wideo, czynami, słowami, myślami, takim po prostu jest. Wszyscy wierzący powinni przyjąć to właśnie tak.

Drodzy bracia i siostry,

Allah Najwyższy stworzył i dobro, i zło. Nakazuje jednak stronić od złego i czynić dobro. Dlatego wszystko, co Allah określa jako *haram*, jest złe i szkodliwe. Obowiązkiem każdego wierzącego jest wystrzeganie się wszystkich destrukcyjnych i niszczycielskich rzeczy i czynów. Z tego względu muzułmanin nie powinien być zainteresowany tym, co jest niedozwolone i grzeszne.

Pierwszym krokiem, który sprowadza człowieka z drogi prawdy, pierwszym stopniem upadku moralnego jest zwrócenie uwagi na *haram*. Właśnie dlatego nasza religia nie zezwala nie tylko odsłaniać tych części ciała, które są w islamie niedozwolone, ale też patrzeć i rozmawiać o tym lub interesować się w jakikolwiek sposób.

Jest o tym mowa w Świętym Koranie:

قُل لِّلْمُؤْمِنِينَ يَغُضُّوا مِنْ أَبْصَارِهِمْ وَيَحْفَظُوا فُرُوجَهُمْ ذَلِكَ أَزْكَى لَهُمْ إِنَّ اللَّهَ خَبِيرٌ بِمَا يَصْنَعُونَ وَقُل لِّلْمُؤْمِنَاتِ يَغْضُضْنَ مِنْ أَبْصَارِهِنَّ وَيَحْفَظْنَ فُرُوجَهُنَّ

Kul lil mu'miniina jagudduu min absaarihim ła jahfazuu furuudżahum, zaalika azkaa lahum, innallaaha chabiirum bimaa jasna'uun. Ła kul lil mu'minaati jagdudna min absaarihinna ła jahfazna furuudżahunna.

„Powiedz wierzącym mężczyznom, aby skromnie opuszczali swój wzrok i strzegli swej intymności. To będzie dla nich czystsze. Zaprawdę, Bóg jest świadomy tego, co oni czynią. Powiedz wierzącym kobietom, aby skromnie opuszczały swój wzrok i strzegły swej intymności"[343].

Prorok Muhammad (*saał*) zalecał za każdym razem odwracanie wzroku, jeśli przypadkowo padnie na coś niedozwolonego.

Jeden z towarzyszy Proroka (*saał*), Dżabir (*ra*), opisał sytuację:

„Pewnego razu zapytałem Wysłannika (*saał*), co należy zrobić, jeśli przypadkiem oczy spojrzą na zakazane. Usłyszałem odpowiedź: *»Odwróć wzrok w inną stronę«*"[344].

W innym *hadisie* Wysłannik Allaha (*saał*) oznajmił:

„Zdradą oczu jest patrzenie na zakazane"[345].

Drodzy wierzący,

fundamentem każdego społeczeństwa jest rodzina.

343. Sura *Światło*, 24:30–31.
344. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:194.
345. Buchari, *Rijad as-Salihin*, t. 3:192.

Składająca się z trwałych rodzin społeczność również będzie silna. Siłą, utrzymującą instytucję rodziny na właściwym poziomie, jest wiara, wstydliwość i pobożność. Rodziny, które zgubiły wiarę, utraciły sumienie i wstydliwość, nie będą w stanie się uratować.

Wymieniając w Świętym Koranie cechy muzułmanów, którzy będą zbawieni, Allah Najwyższy mówi:

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ

Łallaziina hum lifuruudżihim haafizuun.

„Szczęśliwi są wierzący, ci, którzy [...] strzegą swej intymności”[346]**.**

Dlatego każdy muzułmanin powinien szukać zbawienia w wierze i pobożności, rozwijając się moralnie i duchowo, wzmacniając uczucie wstydliwości i zakrywając *aurę* przed spojrzeniami osób postronnych.

Z przykrością należy powiedzieć, że przeciwnicy wiary i pobożności, mający na celu deprawację i demoralizację młodzieży, kierując ją ku fałszywym wartościom, wpajając nieetyczność i nieobyczajność jako styl życia, stosują ku temu coraz bardziej wyrafinowane metody. Ta duchowa i fizyczna ekspansja dla wielu stała się już branżą i sposobem zarabiania pieniędzy.

Proszę rozejrzeć się wokół. Cudzołóstwo i rozpusta, jak wrzód powodujący zepsucie społeczeństwa pod pozorem różnych sztuk, mody, reklamy itp., wnika w nie coraz dalej i głębiej. Ta obrzydliwa choroba z każdym dniem staje się coraz silniejsza i odrażająca, okupując ulice, plaże, ekrany, gazety i witryny.

346. Sury: *Wierzący*, 23:1, 5; *Stopnie* 70:29.

Drodzy wierzący,

jeśli dzisiaj, tak zwyczajnie, można igrać z pobożnością muzułmanów, to znaczy, że muzułmańska *umma* bardzo dużo przegrała i bezpowrotnie utraciła. Jeśli ogień o nazwie cudzołóstwo przedostał się do naszych domów, to znaczy, że rzeczywiście zasłużyliśmy na karę.

Dlatego jeszcze raz należy dokonać autorefleksji i poddać swoją pobożność poważnej próbie. Powinniśmy dołożyć starań, aby ponownie stać się panami swoich duchowych wartości. Musimy ukrócić wszelkie wspieranie tych, którzy kupczą ludzką godnością i moralnością.

Trzeba wiedzieć, że dopóki jedyna zbawienna religia islam nie zostanie zakorzeniona w umysłach i sercach, dopóki ludzie nie będą żyć zgodnie z zasadami islamu, postępując według jego zaleceń i ustanowionych granic, dopóty szczęście i radość ludzkości pozostanie jedynie niespełnionym snem, a wszelkie duchowe choroby, podobnie jak nowotwory, nadal będą niszczyć ludzkie życie.

I tak, jedynym systemem i religią, która może rozproszyć ciemność niewiary, obalić system bałwochwalstwa, uwolnić nas i nasze umysły od alkoholizmu, narkomanii, hazardu i cudzołóstwa, oddając się pod przewodnictwo Jedynego Allaha, jest islam. Najlepszym sposobem sprzeciwienia się niewierze, wszelkim moralnym i duchowym chorobom, szatanowi i jego pokusom, jest zgłębienie islamu i wcielenie go w swoje życie. Przecież nie można pokonać żadnej trudności i zniszczyć wroga bez poznania islamu i uczynienia go sednem swojego życia.

Niniejszą *chutbę* zakończę ajatem Allaha Najwyższego:

إِنَّ السَّمْعَ وَالْبَصَرَ وَالْفُؤَادَ كُلُّ أُولئِكَ كَانَ عَنْهُ مَسْؤُولاً

Innas sam'a łal basara łal fu'aada kullu ulaa'ika kaana anhu mas'uula.

„Nie idź za tym, o czym nie masz żadnej wiedzy: z pewnością słuch, wzrok i serce, każde z nich będzie o to zapytane"[347]**.**

يَعْلَمُ خَائِنَةَ الْأَعْيُنِ وَمَا تُخْفِي الصُّدُورُ

Ja'lamu chaa'inatal a'juni ła maa tuchfis suduur.

„On zna zdradliwość oczu i to, co ukrywają piersi"[348]**.**

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَالَّذِينَ هُمْ لِفُرُوجِهِمْ حَافِظُونَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Łallaziina hum lifuruudżihim haafizuun[349].

347. Sura *Podróż nocna*, 17:36.
348. Sura *Wierny*, 40:19.
349. Sura *Wierzący*, 23:5.

CHUTBA TRZYDZIESTA

Muzułmanin i *israf*

يَا بَنِي آدَمَ خُذُوا زِينَتَكُمْ عِنْدَ كُلِّ مَسْجِدٍ وكُلُوا وَاشْرَبُوا وَلاَ تُسْرِفُوا
إِنَّهُ لاَ يُحِبُّ الْمُسْرِفِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): كُلْ وَاشْرَبْ وَالْبَسْ وَتَصَدَّقْ
فِى غَيْرِ إِسْرِافٍ وَلاَ مَخِيلَةٍ

Jaa banii aadama chuzuu ziinatakum inda kulli masdżidin ła kuluu łaszrabuu ła laa tusrifuu; innahuu laa juhibbul musrifiin[350].

Ła kaala rasuulullaahi: kul łaaszrab łal bas ła tasaddak fii gajri isrifin ła laa machiilat[351].

Drodzy muzułmanie,

wyznawca islamu jest człowiekiem, który bezwarunkowo przyjmuje każdy nakaz i zakaz Allaha Najwyższego i jest oddany religii naszego Wielkiego Pana. Muzułmanin jest odpowiedzialny przed Allahem za dobra materialne i duchowe, którymi został obdarzony.

Dlatego każdy wierzący powinien jeść i pić, ubierać się i żyć tak, jak nakazuje mu to ostatnia religia Allaha – islam. Kto wydaje pieniądze na alkohol, hazard i inne niedozwolone rzeczy, okazuje niewdzięczność Allahowi i nie może

350. Sura *Przegrody*, 7:31.
351. Ahmad, *Muchtar al-Ahadis*, 111.

być Jego ulubionym sługą. Wykorzystywanie otrzymanych od Boga materialnych i duchowych dóbr niezgodnie z ich przeznaczeniem lub bezzasadne ich marnotrawienie jest *israfem*. Allah nie kocha ludzi rozrzutnych.

Ajat wyrecytowany na początku *chutby* głosi:

„O synowie Adama! Ubierajcie się pięknie do każdej modlitwy. Jedzcie i pijcie, ale nie trwońcie, albowiem Bóg nie kocha tych, którzy marnotrawią!”[352]**.**

وَآتِ ذَا الْقُرْبَى حَقَّهُ وَالْمِسْكِينَ وَابْنَ السَّبِيلِ وَلاَ تُبَذِّرْ تَبْذِيرًا إِنَّ الْمُبَذِّرِينَ كَانُوا إِخْوَانَ الشَّيَاطِينِ وَكَانَ الشَّيْطَانُ لِرَبِّهِ كَفُورًا

Ła aati zal kurbaa hakkahuu łal miskiina łabnas sabiili ła laa tubazzir tabziira. Innal mubazziriina kaanuu ichłaanasz szajaatiini ła kaanasz szajtaanu li rabbihii kafuuraa.

„I dawaj krewnemu, co mu się należny, i ubogiemu, i podróżnemu, ale nie trwoń rozrzutnie. Zaprawdę, rozrzutnicy są braćmi szatanów, a szatan jest niewdzięczny wobec swego Pana”[353]**.**

Drodzy bracia i siostry,

jak widzimy, Allah Najwyższy zabrania marnotrawstwa, nazywając różnego typu rozrzutników braćmi szatana. Jest to niebezpieczna i zgubna droga.

Z przekazu Abdullaha ibn Masuda oraz Ibn Abbasa (*ra*) dowiadujemy się, że trwonienie majątku, o czym jest mowa w ajacie, to „*wykorzystanie majątku niezgodnie z przeznaczeniem*”[354].

352. Sura *Przegrody*, 7:31.
353. Sura *Podróż nocna*, 17:26–27.
354. Bajhaki, Jawuz Fikri, *Hadisy o ahlaku*, t. 1:445.

Dlatego muzułmanin nie powinien trwonić ani swojego, ani cudzego majątku. Tak jak nie wolno mu wydawać środków na rzeczy zakazane, m.in. alkohol i hazard, tak nie może również trwonić ich na zbyt wygodne, przesadne życie, pławić się w dostatku i gonić za modą.

Z przykrością należy odnotować, że marnotrawstwo jest obecnie bardzo rozpowszechnionym zjawiskiem. Postęp spowodowany współczesną nauką i techniką sprawia, że ludzie wydają pieniądze w niewiarygodnych kwotach, to samo dyktuje im konsumencki styl życia i moda. Rozrzutność pochłonęła ludzi jak gigantyczna fala. Wszystko jest bezmyślnie marnotrawione: energia, woda, zasoby naturalne, chleb, produkty, lekarstwa, las, życie i czas.

Życie i zdrowie jest bezlitośnie tracone z powodu alkoholizmu i hazardu, gniewu i wrogości. Czas bezcelowo przemija na plotkach, próżnych rozmowach, zajęciach i wyścigu po zakazane. Środki masowego przekazu, propagujące niemoralność i rozpustę, manipulują młodymi ludźmi, psując i niszcząc ich osobowość. Nasze życie, z którego ani minuty, ani sekundy nie mamy prawa zmarnować, jest bezmyślnie spalane i trwonione jak drobne z portfela.

Rozrzutnością, zbytkiem lub *israfem* jest wiedza, która nie dodaje ludziom pobożności, nie kieruje ich ku wielbieniu Boga, nie doskonali moralności. Marnotrawstwem są przyjemności i inne rozrywki, oddalające człowieka od Boga. Marnotrawstwem jest korzystanie z rzeczy i popełnianie czynów przez Allaha zakazanych.

Znany jest fakt, że w kraju każdego roku wyrzuca się do śmieci kilka milionów ton żywności. Czy ktoś może uwierzyć, że podobna głupota i marnotrawstwo nie odwróci się

jako kara Allaha? Czy nie jest *israfem* odzież, którą przez lata gromadzimy w garderobach i szafach?

Czy wystawne wesela organizowane w celu zabłyśnięcia przed ludźmi, szykowne sukienki i stroje zakupione w ekskluzywnych sklepach na jeden wieczór, najdroższe restauracje, najkosztowniejsze limuzyny, wynajmowane tylko po to, aby ludzie długo pamiętali i mówili o uroczystości – wszystko to już dawno przekroczyło ramy zdrowego rozsądku.

Czy ci ludzie mają sumienie i czego oczekują, żyjąc w przepychu, przebierając w wyszukanych i egzotycznych daniach, kiedy w tym samym czasie setki tysięcy ludzi na świecie głoduje, nie ma dachu nad głową, paliwa i ostatkiem sił walczy o przeżycie? Czy naprawdę zdadzą sobie sprawę z potworności popełnianego *israfu* dopiero z nadejściem końca świata?

Drodzy wierzący,

musimy pamiętać, że muzułmanin powinien we wszystkim wykazywać umiar. Powstrzymując się od rozrzutności, należy uważać, aby nie wpaść w pułapkę skąpstwa. Nie możemy zapominać, że wykorzystywanie majątku niezgodnie z przeznaczeniem też jest *israfem*.

Rozrzutność psuje i deprawuje człowieka oraz społeczeństwo, w którym żyje. Skąpstwo czyni człowieka zakładnikiem jego majątku i niszczy go od wewnątrz. Dlatego wskazany jest złoty środek, umiar. Nie można być ani rozrzutnym, ani skąpym. Wymieniając cechy prawdziwych muzułmanów, Allah Najwyższy w Świętym Koranie objawił:

وَالَّذِينَ إِذَا أَنفَقُوا لَمْ يُسْرِفُوا وَلَمْ يَقْتُرُوا وَكَانَ بَيْنَ ذَٰلِكَ قَوَامًا

Łallaziina izaa anfakuu lam jusrifuu ła lam jakturuu
ła kaana bajna zaalika kałaamaa.

„I ci, którzy rozdając, nie są rozrzutni i nie skąpią, lecz trzymają się pomiędzy jednym i drugim”[355]**.**

W innym ajacie jest powiedziane:

وَلاَ تَجْعَلْ يَدَكَ مَغْلُولَةً إِلَى عُنُقِكَ وَلاَ تَبْسُطْهَا كُلَّ الْبَسْطِ
فَتَقْعُدَ مَلُومًا مَّحْسُورًا

Ła laa tadż'al jadaka magluulatan ilaa unukika ła laa tabsut
haa kullal basti fatak'uda maluumam mahsuuraa.

„I nie miej ręki przywiązanej do swej szyi, i nie otwieraj jej też nazbyt szeroko, abyś nie został potępiony i biedny”[356]**.**

A Prorok Muhammad (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* przekazał:

„*Nie bądź dumny, jedz, pij, ubieraj się i dawaj jałmużnę, nie trwoń*”[357].

Drodzy bracia i siostry,

dlatego też nie kalajmy swojego życia i majątku czynami zakazanymi. Wykorzystujmy dane nam przez Boga dobra – jedzenie, picie, odzież, życie, nie oddając się zbytkom i nie marnotrawiąc. Pamiętajmy, czy tego chcemy, czy nie, będziemy odpowiadać przed Allahem za to, co uczyniliśmy za życia. A szczęście i radość osiągnie ten, kto żyje tak, jak nakazuje religia Allaha.

355. Sura *Rozróżnienie*, 25:67.
356. Sura *Podróż nocna*, 17:29.
357. Ahmad, *Muchtar al-Ahadis*, 111.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

قُلْ إِنَّ رَبِّي يَقْذِفُ بِالْحَقِّ عَلَّامُ الْغُيُوبِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Kul inna rabbii jakzifu bil hakk allaamul gujuub[358].

358. Sura *Saba*, 34:48.

CHUTBA TRZYDZIESTA PIERWSZA

Znaczenie *łakfów* w islamie

لَن تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنفِقُوا مِن شَيْءٍ فَإِنَّ اللَّهَ بِهِ عَلِيمٌ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): كُلُّ مَعْرُوفٍ صَدَقَةٌ

Lan tanaalul birra hatta tunfikuu mimmaa tuhibbuun,
ła maa tunfikuu min szaj'in fa innallaaha bihii aliim[359].

Ła kaala rasuulullaahi: kullu ma'ruufin sadakah[360].

Drodzy muzułmanie,

nasza święta religia islam – to Boży porządek, łaskawość i miłosierdzie obejmujące wszystkie istoty. Ten Boży ład, wielkoduszność i zmiłowanie są obecne w całym Wszechświecie, są religią powszechną, religią dobra i wzajemnej pomocy.

Wiele ajatów Świętego Koranu i *hadisów* Proroka Muhammada (*saał*) zawiera nawoływania do czynienia dobra, dawania jałmużny i składania ofiary. W niektórych z nich jest mowa:

وَلِكُلٍّ وِجْهَةٌ هُوَ مُوَلِّيهَا فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ أَيْنَ مَا تَكُونُوا يَأْتِ

بِكُمُ اللّهُ جَمِيعًا إِنَّ اللّهَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ

359. Sura *Rodzina Imrana*, 3:92.
360. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:167, nr 134.

Ła likullin łidżhatun huła mułalliihaa fastabikul chajraat, ajna maa takuunuu ja'ti bikumullaahu dżamii'aa innallaaha alaa kulli szaj'in kadiir.

„Każdy ma swój kierunek, ku któremu się zwraca. Wyprzedzajcie się więc w rzeczach dobrych. Gdziekolwiek będziecie, Bóg zbierze was wszystkich razem. Bóg każdą rzecz ma w Swojej mocy!"[361].

وَأَقِيمُوا الصَّلاَةَ وَآتُوا الزَّكَاةَ وَمَا تُقَدِّمُوا لأَنفُسِكُم مِّنْ خَيْرٍ
تَجِدُوهُ عِنْدَ اللّهِ إِنَّ اللّهَ بِمَا تَعْمَلُونَ بَصِيرٌ

Ła akiimus salaata ła aatuz zakaah; ła maa tukaddimuu li anfusikum min chajrin tadżiduuhu indallaah, innallaaha bimaa ta'maluuna basiir.

„Odprawiajcie modlitwę i płaćcie podatek. Cokolwiek dobrego czynicie dla siebie, znajdzie się to u Boga. Bóg widzi wszystko, co wy czynicie"[362].

الَّذِينَ يُنفِقُونَ أَمْوَالَهُم بِاللَّيْلِ وَالنَّهَارِ سِرًّا وَعَلاَنِيَةً فَلَهُمْ أَجْرُهُمْ
عِنْدَ رَبِّهِمْ وَلاَ خَوْفٌ عَلَيْهِمْ وَلاَ هُمْ يَحْزَنُونَ

Allaziina junfikuuna amłaalahum billajli łan nahaari sirran ła alaanijatan falahum adżruhum inda rabbihim ła laa chalfun alajhim ła laa hum jahzanuun.

„Ci, którzy rozdają swoje majątki nocą i dniem, skrycie i jawnie, odbiorą swoją nagrodę u swego Pana. Oni nie doznają strachu i nie będą się smucić"[363].

361. Sura *Krowa*, 2:148.
362. Sura *Krowa*, 2:110.
363. Sura *Krowa*, 2:274.

وَتَعَاوَنُوا عَلَى الْبرِّ وَالتَّقْوَى وَلاَ تَعَاوَنُوا عَلَى الإِثْمِ وَالْعُدْوَانِ وَاتَّقُوا اللّهَ إِنَّ اللّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Ła ta'aałanuu alalbirri łattakłaa, ła laa ta'aałanuu alal ismi łal'udłaan; łattakullaah; innallaaha szadiidul ikaab.

„Wspomagajcie się nawzajem w pobożności i bogobojności, ale nie wspomagajcie się nawzajem w grzechu i wrogości. Bójcie się Boga! Zaprawdę, Bóg jest surowy w karaniu"[364].

لَن تَنَالُوا الْبِرَّ حَتَّى تُنفِقُوا مِمَّا تُحِبُّونَ وَمَا تُنفِقُوا مِن شَيْءٍ فَإِنَّ اللّهَ بِهِ عَلِيم

Lan tanaalul birra hatta tunfikuu mimmaa tuhibbuun, ła maa tunfikuu min szaj'in fa innallaaha bihii aliim.

„Nie osiągniecie pobożności, dopóki nie zaczniecie rozdawać z tego, co kochacie. I cokolwiek rozdacie, Bóg dobrze już o tym wie"[365].

Prorok proroków, Wysłannik Allaha (*saał*), w swoich *hadisach* przekazał:

„*Każdy dobry uczynek – to jałmużna*"[366].

„*Po śmierci kończy się zapisywanie uczynków sługi. Oprócz trzech: sadaka dżarija, tzn. wiecznie żywa jałmużna, pozostawiona przez niego pożyteczna wiedza i dobre dziecko, które wykonuje dua w intencji zmarłego*"[367].

Drodzy bracia i siostry,

jak wskazują ajaty Koranu i *hadisy* Proroka (*saał*), na-

364. Sura *Stół zastawiony*, 5:2.
365. Sura *Rodzina Imrana*, 3:92.
366. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:167, nr 134.
367. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 8:221, nr 1171.

sza wielka religia islam zachęca do czynienia dobra i wzywa muzułmanów do wzajemnej pomocy oraz wzajemnego zrozumienia, nadając temu bardzo duże znaczenie. Właśnie to pobudziło muzułmanów z poprzednich pokoleń do zakładania i fundowania *łakfów*, które bardzo szybko rozpowszechniły się we wszystkich krajach muzułmańskich, tworząc system międzynarodowej wzajemnej pomocy muzułmańskiej.

Łakf – to poświęcenie przez muzułmanina swojego osobistego majątku w intencji Allaha Najwyższego. Majątek będący *łakfem*, nie podlega sprzedaży i nie może zmienić właściciela.

Pierwszym *łakfem* w islamie był daktylowy gaj, przekazany w imię Allaha przez Omara ibn al-Chattaba (*ra*)[368].

Po tym *łakfy*, celem których było osiągnięcie zadowolenia Allaha, złożenie daru i wzajemna pomoc, zyskały popularność wśród muzułmanów i szybko zaczęły się rozprzestrzeniać. Znane są fakty, że ogromna liczba *łakfów* powstała za czasów panowania Omajadów, Abbasydów i Seldżukidów. A te arcydzieła architektury, które pozostawili po sobie Osmanowie, które, nawiasem mówiąc, były i wciąż pozostają *łakfami*, również dzisiaj zachwycają swoim pięknem i wspaniałością. Są to meczety, szkoły, medresy, biblioteki, szpitale, stacje postojowe dla karawan, hotele, źródła, studnie, mosty, drogi itd.

Drodzy bracia i siostry,

doskonale wiemy, że nasi przodkowie – myślący, przewidujący, wrażliwi i współczujący – z troską i otwartością odnosili się nie tylko do potrzeb materialnych i fizycznych

368. *Tadżrid as-Sarih*, t. 8:221, nr 1171.

ludzi, ale też ich osobistych uczuć. Fundowali dla społeczności *łakfy,* zaspokajające socjalne potrzeby słabych i biednych. Była to pomoc anonimowa, co sprzyjało zachowaniu moralnego zdrowia społeczeństwa.

Łakfy to formy opieki nad sierotami i wdowami, wychowywanie niemowląt, utrzymywanie żłobków i organizacja dziecięcych imprez, miesięczne zasiłki dla sierot, pomoc ubogim dziewczętom w opłaceniu wydatków związanych z weselem, nauczanie Koranu i *hadisów,* pomoc uczniom w trudnej sytuacji materialnej, wydawnictwo i kolportaż literatury, zaopatrzenie ubogich rodzin w opał, przekazywanie środków na utrzymanie armii, pomoc medyczna i zaopatrzenie chorych w leki, dokarmianie w okresie zimowym zwierząt i okazywanie im innej niezbędnej pomocy. Są to jedynie niektóre z przedsięwzięć ustanowionych przez naszych przodków i funkcjonujących do dnia dzisiejszego.

Drodzy wierzący,

jak widzimy, muzułmanie w minionych czasach dobrze rozumieli propagowane przez islam zasady miłosierdzia, współczucia oraz pomocy socjalnej i potrafili ufundować takie *łakfy,* które były potrzebne ludziom praktycznie we wszystkich sferach życia.

Zastanówmy się, czy w społeczeństwie, w którym tak szybko rozwiązuje się problemy społeczne i leczą się duchowe rany, gdzie muzułmanie tak sobie ufają i polegają na sobie nawzajem, może być miejsce na biedy i nieszczęścia?

Islam ukształtował w ludziach takie cechy, jak wrażliwość, miłosierdzie i odpowiedzialność. I wtedy, gdy religia, jej nakazy i zakazy staną się nadrzędne w naszym życiu, wszelkie biedy i nieszczęścia również nas opuszczą.

Dlatego należy dobrze poznać islam i wziąć go za podstawę swojego życia. Musimy wiedzieć, że islam to całościowy system. Pomagajmy tym *łakfom,* które prowadzą działalność ku zadowoleniu Allaha. Okazujmy im materialne i moralne wsparcie. Trzeba pamiętać, że obojętnie jakie będzie podjęte działanie, choćby nie większe od drobinki kurzu, wykonujący je otrzyma za nie zapłatę.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

فَاسْتَبِقُوا الْخَيْرَاتِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Fastabikul chajraat[369].

369. Sura *Krowa*, 2:148.

CHUTBA TRZYDZIESTA DRUGA

Szacunek do rodziców

وَقَضَى رَبُّكَ أَلاَّ تَعْبُدُوا إِلاَّ إِيَّاهُ وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا إِمَّا يَبْلُغَنَّ عِنْدَكَ الْكِبَرَ
أَحَدُهُمَا أَوْ كِلاَهُمَا فَلاَ تَقُل لَّهُمَآ أُفٍّ وَلاَ تَنْهَرْهُمَا وَقُل لَّهُمَا قَوْلاً كَرِيمًا

وَ قَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): الْكَبَائِرُ الإِشْرَاكُ بِاللّهِ
وَعُقُوقُ الْوَالِدَيْنِ وَقَتْلُ النَّفْسِ وَالْيَمِينُ الْغَمُوسُ

Ła kadaa rabbuka allaa ta'buduu illaa ijjaahu ła bil łaalidajni ihsaanaa; immaa jabluganna indakal kibra ahaduhumaa ał kilaahumaa falaa takul lahumaa uffin ła laa tanharhumaa ła kul lahumaa kałlan kariimaa[370].

Kalaa rasuulullaahi: alkabaa irul iszraaku billaahi ła ukuukul łaalidajni ła katlun nafsi ł al jamiinul gamuus[371].

Drodzy muzułmanie,

według islamu, religii mającej na celu doprowadzenie ludzkości do szczęścia w życiu doczesnym i życiu wiecznym, najważniejszym uczynkiem, w kolejności po wielbieniu Allaha i służeniu Jego Wysłannikowi (*saał*), jest okazywanie szacunku rodzicom.

W ajacie wyrecytowanym na początku *chutby* jest mowa:

„Twój Pan nakazał, abyście nie czcili nikogo innego oprócz Niego! I rodzicom okazuj dobroć, a jeśli

370. Sura *Podróż nocna*, 17:23.
371. Buchari, *Rijad as-Salihin*, t. 1:368, nr 336.

jedno z nich lub oboje dojdą za twego życia do wieku sędziwego, to nie mów im: »Fuj!« i nie odpychaj ich, ale zwracaj się do nich słowami szlachetnymi”[372]**.**

Jak widzimy, szacunek do rodziców, miłosierdzie i łaskawość, uprzejmość i cierpliwość – są obowiązkiem każdego muzułmanina.

Żadne dziecko, które ma sumienie i chociażby odrobinę wiary w sobie, nie powinno lekceważyć i niewłaściwie odnosić się do swoich rodziców. Przecież to rodzice pokonywali wiele trudności, wychowując swoje dziecko, spędzając przy nim bezsenne noce, odmawiając sobie jedzenia i ubrania, znosząc trudy życia i nie dając nawet musze usiąść na dziecku.

Drodzy bracia i siostry,

oznacza to, że każdy, kto uważa siebie za wyznawcę islamu, powinien szanować rodziców, okazywać im miłosierdzie i serdeczność, spełniać ich wszystkie życzenia i prośby niebędące w sprzeczności z religią. Poszanowanie i posłuszeństwo należne jest rodzicom przez ich całe życie, aż do śmierci. Taki jest obowiązek muzułmanina.

Przypominanie sobie o tak bliskich osobach jak rodzice raz w roku jest niedocenianiem ich i niewdzięcznością wobec nich. Jak nakazuje nam religia, powinniśmy pamiętać i doceniać swoich rodziców w każdym momencie i na każdym etapie swojego życia.

Abu Hurajra (*ra*) przekazał następujący *hadis*:

Pewnego razu do Wysłannika Allaha (*saał*) przyszedł mężczyzna z zapytaniem:

372. Sura *Podróż nocna*, 17:23.

– O Wysłanniku Allaha, kto z ludzi najbardziej zasługuje na szacunek, względy i poważanie?

Prorok Muhammad (*saał*) odpowiedział:

– *Twoja matka*.

– A kto po niej?

Wysłannik Allaha ponownie odrzekł:

– *Twoja matka*.

Wtedy mężczyzna znowu zapytał:

– A kto potem?

Prorok (*saał*) kolejny raz powiedział:

– *Twoja matka*.

Kiedy mężczyzna zadał pytanie po raz czwarty:

„A kto po matce?", Wysłannik Allaha (*saał*) odparł:

„*Twój ojciec*"[373].

Z powyższego *hadisu* wyraźnie wynika, że matka jest trzykrotnie bardziej godna poważania niż ojciec.

Matki, które noszą i rodzą swoje dzieci w bólach i cierpieniach, cieszą się w naszej religii szczególnym szacunkiem, autorytetem i względami. Jest o tym mowa w Świętym Koranie:

وَوَصَّيْنَا الْإِنسَانَ بِوَالِدَيْهِ إِحْسَانًا حَمَلَتْهُ أُمُّهُ كُرْهًا وَوَضَعَتْهُ كُرْهًا

Ła łassajnal insaana bi łaalidajhi ihsaanaa;
hamalat hu ummuhuu kurhan ła łada'at hu kurhaa.

„My nakazaliśmy człowiekowi dobroć wobec jego rodziców. Matka nosiła go w trudzie i urodziła w bólu"[374]**.**

373. Muslim, *At-Tadż*, t. 1:4.
374. Sura *Wydmy*, 46:15.

Być może dlatego Czcigodny Prorok (*saał*), który powiedział: „*Raj znajduje się pod nogami waszych matek*”[375], na pytanie mężczyzny dźwigającego matkę na plecach podczas okrążenia Kaaby:

„O Wysłanniku Allaha, czy spłaciłem dług wobec swojej matki?”, odpowiedział:

„*Nie, nie spłaciłeś wobec niej długu nawet za jej jeden oddech, kiedy byłeś w jej łonie*”[376]. Ta wypowiedź również wskazuje na wysoką rangę matki w islamie.

Drodzy wierzący,

największym grzechem według islamu jest brak szacunku wobec rodziców.

Mówi o tym jeden z *hadisów*:

„*Największymi grzechami są: dodawanie Allahowi współtowarzyszy, brak szacunku wobec rodziców, zabójstwo człowieka i fałszywe przysięgi*”[377].

Inny *hadis*, przekazany przez Abu Bakra Nufaja ibn Harisa (*ra*), przekazuje:

„Pewnego razu Wysłannik Allaha (*saał*) rzekł:

– *Czy nie powiadomić was o największych grzechach*? – powtórzył to trzykrotnie.

– Tak, o Wysłanniku Allaha, powiedz nam o tym! – poprosili *sahabowie*.

– *Dodawanie Allahowi współtowarzyszy i nieposłuszeństwo wobec rodziców* – odpowiedział”[378].

375. Kiaszf al-Chawa, t. 1:1078.
376. Al-Bazzar, *Fizyłlali al-Kur’an*, t. 9:307.
377. Muslim, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 5:4.
378. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:368, nr 335.

A oto inna wypowiedź Wysłannika Allaha (*saał*):

„*Niech on upadnie twarzą w błoto. Niech on upadnie twarzą w błoto. Niech on upadnie twarzą w błoto*".

Kiedy *sahabowie* zapytali, o kim jest mowa, Wysłannik Allaha (*saał*) odpowiedział:

„*O tym, kogo rodzice dożyli późnej starości, a on wciąż w żaden sposób nie może zasłużyć na Raj*"[379].

Dlatego, drodzy wierzący,

powinniśmy darzyć szacunkiem swoich rodziców nie raz w roku, a zawsze i wszędzie. Należy sprawiać im radość, okazywać życzliwość, zasłużyć na ich dobre modlitwy. Nie możemy zapominać o nich, kiedy jesteśmy daleko. Powinniśmy być w kontakcie z nimi i przy pierwszej nadarzającej się okazji odwiedzić. Jeśli nie mamy możliwości odwiedzenia rodziców, to utrzymujmy z nimi więź telefoniczną lub listowną. Wypada zatroszczyć się o ich byt materialny i inne potrzeby, a także spełniać pragnienia niebędące w sprzeczności z islamem. Musimy pamiętać, że brak szacunku do matki jest jednym z największych grzechów. Trzeba mieć na uwadze, że dzieci tych, którzy nie poważali swoich rodziców, nie okażą szacunku im samym. Ważne jest, aby pamiętać w modlitwie o rodzicach po ich śmierci. Nie wolno zapominać, że zadowolenie Allaha to, przede wszystkim, życzliwość wobec rodziców.

Swoją *chutbę* zakończę *hadisem* przekazanym przez Abu Usajda Malika ibn Rabi'a (*ra*):

„Pewnego razu do Wysłannika Allaha (*saał*) przyszedł mężczyzna z plemienia Banu Salama i powiedział:

379. Muslim, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 5, 4.

– O Wysłanniku Allaha, czy jest jeszcze jakiś dobry uczynek, który mogę wykonać dla swoich zmarłych rodziców?

Czcigodny Prorok (*saał*) odpowiedział:

– *Tak, módl się o ich dobro, proś o przebaczenie dla nich, wypełnij ich testament, szanuj ich krewnych i bądź uprzejmy wobec ich przyjaciół*"[380].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

رَبَّنَا اغْفِرْ لِي وَلِوَالِدَيَّ وَلِلْمُؤْمِنِينَ يَوْمَ يَقُومُ الْحِسَابُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Rabbanag fir lii ła li łaalidajja ła lil mu'miniina jałma jakuumul hisaab[381].

380. Abu Dawud, *Rijad as-Salihin*, t. 1:374, nr 342.
381. Sura *Abraham*, 14:41.

CHUTBA TRZYDZIESTA TRZECIA

Odkupienie grzechów poprzez dobre uczynki

وَأَقِمِ الصَّلاَةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ
يُذْهِبْنَ السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ

وَ قَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): اِتَّقِ اللّهَ حَيْثُمَا كُنْتَ وَأَتْبِعِ السَّيِّئَةَ الْحَسَنَةَ
تَمْحُهَا وَخَالِقِ النَّاسَ بِخُلُقٍ حَسَنٍ

Ła akimis salaata tarafajin nahaari ła zulafam minal lajl; innal hasanaati juzhibnas sajji aat; zaalika zikraa liz zaakiriin[382].

Ła kaala rasuulullaahi: ittakillaaha hajsumaa kunta ła atbi'is sajji'atal hasanata tamhuhaa ła chaalikin naasa bichulkin hasab[383].

Drodzy muzułmanie,

nie mamy żadnych wątpliwości, że Allah Najwyższy zarządza Swoją Potęgą całym Wszechświatem, rozprzestrzenia Swoje Miłosierdzie dookoła, wielokrotnie nagradza czyniących dobro, przebacza okazującym skruchę i proszącym o przebaczenie i wymierza karę grzesznikom. Nie ma Mu równych i do Niego podobnych. Jest On Jedynym Władcą życia wiecznego. Do Niego Jedynego ostatecznie powrócimy.

382. Sura *Hud*, 11:114.
383. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:94.

Allah Najwyższy, którego Łaska i Przebaczenie są bezgraniczne, nigdy nie spieszy się z karaniem grzeszników. Trzymając otwarte drzwi skruchy, przyjmuje chęć poprawy każdego, kto się do Niego zwróci. Przekazuje przy tym ludziom dobrą wieść, że pokuta i dobre uczynki zmazują grzechy i przewinienia jeszcze za życia człowieka.

Dlatego każdy muzułmanin, zanim dopadnie go śmierć, zanim nastąpi jego ostatni oddech, zanim zamkną się mu oczy, powinien, nie pomijając żadnej ku temu możliwości, wyzbyć się swoich grzechów poprzez okazanie skruchy i zadośćuczynienie.

Właśnie z tego powodu nasz Miłościwy i Miłosierny Pan w Świętym Koranie oznajmia:

قُلْ يَا عِبَادِيَ الَّذِينَ أَسْرَفُوا عَلَى أَنفُسِهِمْ لَا تَقْنَطُوا مِن رَّحْمَةِ اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يَغْفِرُ الذُّنُوبَ جَمِيعًا إِنَّهُ هُوَ الْغَفُورُ الرَّحِيمُ وَأَنِيبُوا إِلَى رَبِّكُمْ وَأَسْلِمُوا لَهُ مِن قَبْلِ أَن يَأْتِيَكُمُ الْعَذَابُ ثُمَّ لَا تُنصَرُونَ

Kul jaa ibaadijal laziina asfaruu alaa anfusihim laa taknatuu mir rahmatillaah; innallaaha jagfiruz zunuuba dżamii'aa; innahuu hułal gafuurur rahiim. Ła aniibuu ilaa rabbikum ła aslimuu lahuu min kabli an ja'tijakumul azaabu summa laa tansaruun.

„Powiedz: »O słudzy Moi, którzy wystąpiliście przeciwko sobie samym, nie obawiajcie się o miłosierdzie Boga! Zaprawdę, Bóg odpuszcza wszystkie grzechy, On jest Przebaczający, Miłościwy! Zwróćcie się z pokorą ku waszemu Panu i poddajcie się Jego woli, zanim dosięgnie was kara, bo wtedy nie będzie dla was pomocy«"[384].

384. Sura *Grupy*, 39:53–54.

وَأَقِمِ الصَّلَاةَ طَرَفَيِ النَّهَارِ وَزُلَفًا مِّنَ اللَّيْلِ إِنَّ الْحَسَنَاتِ يُذْهِبْنَ
السَّيِّئَاتِ ذَلِكَ ذِكْرَى لِلذَّاكِرِينَ

Ła akimis salaata tarafajin nahaari ła zulafam minal lajl; innal hasanaati juzhibnas sajji aat; zaalika zikraa liz zaakiriin.

„Wykonuj modlitwę w obu końcach dnia i przy nadejściu nocy. Zaprawdę, dobre czyny usuwają złe. To jest przypomnienie dla pamiętających”[385]**.**

Drodzy bracia i siostry,

widzimy w tym ajacie, że Allah Najwyższy nawołuje grzeszne sługi do wyrażania skruchy, zadośćuczynienia i proszenia o przebaczenie. Nie spieszy się z karą, lecz daje szansę na odkupienie winy poprzez dobre uczynki. Każdy z czystym sercem może powrócić do Allaha, Jego bezgranicznego Miłosierdzia i się uratować.

Dlatego żaden muzułmanin, bez względu na wielkość swoich grzechów, nie powinien tracić nadziei na łaskawość Allaha, a wręcz przeciwnie, powinien wierzyć w Jego przebaczenie i zawsze uciekać się pod Jego obronę. Skrucha, oznaczająca poczucie winy i żalu za popełnione zło, i chęć jego naprawy stanowi obowiązek każdego wierzącego. Zlekceważenie odkupienia winy stanowi wielki grzech. Sednem wiary jest przeświadczenie, że szczera skrucha jest przez Allaha przyjmowana.

Prorok Muhammad (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* mówił:

„Jeśli ktokolwiek wyrazi żal, zanim słońce wzejdzie na zachodzie, to Allah na pewno przyjmie jego modlitwy”[386].

385. Sura *Hud*, 11:114.
386. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:21, nr 17.

„O ludzie, okazujcie skruchę przed Allahem i proście Go o przebaczenie tak, jak ja kajam się przed Nim i błagam Go o wybaczenie po sto razy dziennie"[387].

„Ten, kto szczerze żałuje za popełnione grzechy, to jakby wcale ich nie popełnił"[388].

W innym *hadisie* jest powiedziane:

„Pewien człowiek, który w swoim życiu nigdy nie zrobił niczego dobrego, przed śmiercią rzekł: »Spalcie moje ciało, a proch rozrzućcie nad ziemią i nad morzem. Gdyż, przysięgam na Allaha, jeśli On rzeczywiście jest w mocy wskrzesić to ciało, to na pewno wskrzesi je i wymierzy najsurowszą karę« (człowiek ten zmarł i jego testament został wypełniony).

Allah nakazał ziemi i morzu zebrać prochy tego człowieka w całość. A kiedy go wskrzesił, zapytał:

– (O sługo mój), dlaczego tak zrobiłeś?

– O mój Panie, Ty wiesz lepiej, ja przecież tak zrobiłem tylko ze strachu przed Tobą – odpowiedział. Wtedy Allah przebaczył temu człowiekowi"[389].

W innym *hadisie* Prorok Muhammad (*saał*) mówi: *„Przysięgam na Tego, w czyich rękach jest moje życie, że gdybyście w ogóle nie grzeszyli, to Allah Najwyższy stworzyłby zamiast was inny naród, który grzeszyłby i prosił Go o wybaczenie"*[390].

Drodzy bracia i siostry,

jak widzimy, Potężny i Przebaczający Allah swoją bezgra-

387. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:19, nr 14.
388. Ibn Madża, G. Nasuhi Bilman, *500 Hadis*, nr 121.
389. Buchari, Muslim, *Al-Łu'-Łu'uu wal Mardżan*, *Kitab At-Tauba*, nr 1752.
390. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:388, nr 1904.

niczną Łaskawością przyjmuje skruchę i nie odtrąca nikogo, kto prosi Go o przebaczenie. Dlatego należy uwalniać się od grzechów, wyrażając żal, prosząc Allaha o przebaczenie za nie i wykonując dobre uczynki. Skrucha bowiem oraz odkupienie winy poprzez dobre uczynki zmazują popełnione grzechy i wyrządzone zło.

Dzisiejszą *chutbę* zakończę następującym *hadisem*:

„Bój się Allaha, bez względu na to, gdzie jesteś. Popełniając zło, w jego miejsce uczyń dobro, aby zmazać swój grzech. I bądź wobec ludzi życzliwy"[391].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَبِالأَسْحَارِ هُمْ يَسْتَغْفِرُونَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła bil ashaari hum jastagfiruun[392].

391. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:94, nr 61.
392. Sura *Rozpraszające*, 51:18.

CHUTBA TRZYDZIESTA CZWARTA

Jak uratować młodzież

إِنَّمَا أَمْوَالُكُمْ وَأَوْلَادُكُمْ فِتْنَةٌ وَاللَّهُ عِنْدَهُ أَجْرٌ عَظِيمٌ

وَ قَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): أَكْرِمُوا أَوْلَادَكُمْ وَ أَحْسِنُوا آدَابَهُمْ

Innamaa amłaalukum ła ałlaadukum fitnah;
łallaahu indahuu adżrun aziim[393].

Ła kaala rasuulullaahi: akrimu ał laadakum
ła ahsinuu aadaabahum[394].

Drodzy muzułmanie,

doskonale zdajemy sobie sprawę, że młodzież jest nadzieją, wiarą i przyszłością każdego narodu. Społeczność, która zostawia swoją młodzież bez wskazania jej właściwej drogi, traci nadzieję, wiarę i nie ma przyszłości.

Dlatego każda wspólnota, która pragnie istnieć i rozwijać się, potrzebuje silnej fizycznie i moralnie młodzieży. Jeśli zaś chodzi o muzułmańską *ummę*, której powierzono bycie namiestnikami na ziemi, jest ona zobowiązana do wychowania takiej młodzieży, która będzie znała i szczerze szanowała wartości nie tylko swojego, ale także innych narodów. Od tego zależy ocalenie muzułmanów.

Dziś widzimy, że młodzież znajduje się w wielkim stanie zagubienia i wewnętrznego rozdarcia. Swoim zewnętrznym

393. Sura *Strata i zysk*, 64:15.
394. Ibn Madża, *Wybór hadisów*, 164.

wyglądem oraz ideałami rojącymi się w ich sercach i umysłach, młodzi ludzie przypominają fragmenty jakiejś budowli. Z każdym dniem powiększają liczbę buntowników, wichrzycieli, pieniaczy i awanturników. Ogłupiająca muzyka, tańce, otępiające i pozbawiające myślenia rozrywki, chuligaństwo, narkomania, alkoholizm, hazard, rozpusta i moda zniewalają tysiące dusz współczesnej młodzieży, zamieniając ich serca w popiół.

Z przykrością należy odnotować, że upadek moralny nie ominął również naszego młodego pokolenia. Zauważamy, że serca naszych młodych ludzi zlodowaciały. Jesteśmy świadkami tego, że młodzi lekko i bezkrytycznie wychwytują jakieś obce ich wierze pomysły, niosą je w swoich sercach i umysłach i niczym wiosenne kwiaty zapylane podmuchami wiatru zbierają potem swoje owoce. Ponieważ tak karygodnie tracimy drogocenny czas, nie zapoznajemy swojej młodzieży z religią, wiarą w Jedynego Allaha, nie zaszczepiamy jej miłości do Proroka Muhammada (*saał*), nie potrafimy ujawnić prawd i mądrości Koranu, nie umiemy wprowadzić jej do meczetów i wspólnoty, nie jesteśmy w stanie nauczyć jej pobożności, moralności i wiedzy, nie możemy pomóc wznieść się duchowo i moralnie. Dusze i serca młodych wypełniają się zamiłowaniem do alkoholu, hazardu, narkotyków, rozpusty i mody. W swoich domach, w pracy, na ulicach, w szkołach i na uczelniach – wszędzie przed swoimi oczami widzimy naszą pozbawioną wstydu i szacunku, wszelkiego wyobrażenia o prawdziwych i świętych wartościach młodzież, której nie możemy nazwać inaczej niż marionetkami własnego „ja" i szatana. Ci młodzi ludzie, których myśli i serca zepsute są tysiącami bezsensownych ideałów – to nasza młodzież.

Co doprowadziło nasze młode pokolenie do takiego stanu? Kto ponosi winę za to, że wszyscy jesteśmy świadkami tak żałosnego widoku? Czy jest cokolwiek, co może przywrócić naszej młodzieży godność? Przecież koncerty muzyki popowej i rockowej, noworoczne i inne masowe imprezy adresowane do młodzieży, w żaden sposób nie są eliksirem przeciwko moralnym i duchowym chorobom. Odpowiedzi na te pilne pytania i wyjście z tych sytuacji powinni szukać ci, którzy tym problemem są rzeczywiście zainteresowani.

Drodzy bracia i siostry,

Allah Najwyższy w Świętym Koranie ostrzega nas i nasze dzieci przed próżnymi i grzesznymi czynami, doprowadzającymi człowieka do Piekła. Upomina przed swoim gniewem i karą, głosząc:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا قُوا أَنفُسَكُمْ وَأَهْلِيكُمْ نَارًا وَقُودُهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu kuu anfusakum ła ahliikum naaran łakuuduhan naasu ł̨al hidżaratu.

„O wy, którzy wierzycie! Strzeżcie siebie i swoje rodziny od ognia, którego paliwem są ludzie i kamienie”[395]**.**

Każdy, kto weźmie sobie do serca ten Boży nakaz i pragnie uchronić siebie i swoje dzieci od ognia piekielnego, powinien poczuwać się do odpowiedzialności za wychowanie młodzieży szczerze przywiązanej do swojej religii, wiary, ojczyzny, świątyń. Młodzieży, której serca będą pełne miłości do rodziców i wszystkich ludzi. Młodzieży wychowanej w duchu islamu. Musimy pamiętać, że nie osiągniemy szczęścia w życiu ziemskim i życiu wiecznym bez wycho-

395. Sura *Zakazanie*, 66:6.

wania moralnie i intelektualnie rozwiniętego, silnego duchem, zdrowego fizycznie młodego pokolenia.

Właśnie dlatego Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) powiedział:

„Bądźcie życzliwi w stosunku do swoich dzieci i dawajcie im dobre wychowanie"[396].

Nie zważając na to, że istnieje tak duży wybór wypowiedzi Wysłannika Allaha (*saał*) na powyższy temat, z których każda jest zbawienna, my – będąc muzułmanami – już od tylu dziesięcioleci nie możemy dać swojej młodzieży prawdziwego i godnego muzułmańskiego wychowania. Zasłaniając się takimi obcymi pojęciami, jak współczesna kultura, sztuka, psychologia, postęp techniczny, na oślep wpoiliśmy naszej młodzieży wiarę i miłość do istniejącego stylu życia. Nie uczyliśmy ich tego, jak powinien żyć prawdziwy muzułmanin, lecz na siłę zaszczepiliśmy w nich obcą – zagraniczną kulturę. Nie nauczyliśmy ich szacunku do rzetelnej pracy i własnych zarobków, jednak wpoiliśmy im zamiłowanie do hazardu, gier losowych, nieuczciwych dochodów, wmawiając, że ich przyszłość i ocalenie od tego zależy. Nie wdrażaliśmy ich do odwiedzania meczetów i nie pokazywaliśmy kierunku modlitwy, lecz utorowaliśmy drogę do rozrywek w nocnych klubach i innych zgubnych miejscach. Pustka wcześniej lub później się zapełni. Miejsce wiary wypełnił nihilizm, miejsce sprawiedliwości – bezprawie, miejsce miłości – nienawiść, miejsce książki – siła mięśni, miejsce wiedzy – niewiara, miejsce szlachetności – podłość, miejsce indywidualności – naśladownictwo, miejsce przyzwoitości – bezwstydność. I jeśli w tym zamęcie zostało jakiekolwiek miejsce dla rodziców, to prawdopodobnie na więcej niż na

396. Ibn Madża, *Wybór hadisów*, 164.

Fatihę od swoich dzieci nie mogą już liczyć. Jeśli w tym zamieszaniu przeznaczono nawet jakieś miejsce na wiarę, to już dawno zamieniła się ona w popiół. Jeśli w tej niegodziwości wydzielono jakieś miejsce na oddawanie czci, to już dawno zniknęło ono z naszego codziennego życia. Jeśli w tej mgle wygospodarowano jakieś miejsce na meczet, to już dawno został on bez *dżaamatu*. Jeśli w tym mroku znalazła się jakakolwiek przestrzeń na wiedzę, to również ona już dawno się skończyła i odeszła w zapomnienie. Jeśli w tej ciemnocie jest nawet jakieś miejsce na serce, to ono już dawno sczerniało. Jeśli tu powinien być także Święty Koran, to jest gdzieś porzucony i pokryty kurzem na półce. Jeśli było tu miejsce na *sunnę*, to i ona została zapomniana. Jeśli było miejsce na sztukę, to i ona umarła. Jeśli była przestrzeń na Prawdę, to i ona się zagubiła. Jeśli tu powinien być wstyd, to i on się rozpłynął. Jeśli była tu przestrzeń na nadzieję i wiarę, to już ich nie ma. Jeśli tutaj było niegdyś miejsce dla muzułmanina, to obecnie jest on tu obcy. Jeśli powinna być tu jakaś przyszłość, to obecnie jest ona zagrożona. Ale na każdym kroku spotkamy jakiegoś lokalnego urzędnika, któremu trzeba dać łapówkę.

Drodzy wierzący,

wiedzcie, że majątek i dzieci, które są ozdobą tego życia, to nic innego jak próba dla nas[397].

W ajacie, który przytoczyłem na początku *chutby,* Allah Najwyższy ogłasza:

„Wasze majątki i dzieci są jedynie pokuszeniem, gdy u Boga jest nagroda ogromna”[398]**.**

397. Sura *Grota*, 18:46.
398. Sura *Strata i zysk*, 64:15.

Dlatego, aby pomyślnie przejść próbę z naszymi dziećmi, nie pozostaje nam nic innego, jak dać im prawdziwe i przyzwoite muzułmańskie wychowanie. To oznacza, że do ocalenia naszych dzieci prowadzi jedna droga, wytyczona przez Proroka Muhammada (*saał*) – ostatniego posłańca Allaha, po której musimy kroczyć sami i prowadzić za sobą naszą młodzież, ucząc ich wiary i wychowując w duchu islamu. A źródłem i przewodnictwem całej świętej wiedzy i duchowych przeżyć jest jedynie islam i Koran. Młodzież zostanie ocalona jedynie z pomocą islamu i Koranu.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّ الَّذِينَ آمَنُوا وَعَمِلُوا الصَّالِحَاتِ لَهُمْ جَنَّاتُ النَّعِيمِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Innal laziina aamanuu ła amilus saalihaati lahum dżannaatun na'iim[399].

399. Sura *Lokman*, 31:8.

CHUTBA TRZYDZIESTA PIĄTA

Alkohol i hazard

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالأَنصَابُ وَالأَزْلاَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ

وَ قَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): مَنْ شَرِبَ الْخَمْرَ فِى الدُّنْيَا ثُمَّ لَمْ يَتُبْ مِنْهَا حُرِمَهَا فِى الآخِرَةِ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu innamal chamru ł al majsiru ł al ansaabu wał azlaamu ridżsum min amalisz szajtaani fadżtanibuuhu la'allakum tuflihuun[400].

Ła kaala rasuulullaahi: man szaribal chamra fid dunjaa summa lam jatub minhaa hurimahaa fil aachirah[401].

Drodzy muzułmanie,

stanowiącym prawo i orzekającym na Sądzie Ostatecznym jest Allah Najwyższy. Muzułmanin powinien wypełniać zalecenia Allaha i unikać tego, czego Pan zabronił. Wszystko, czego Allah zakazał, nazywa się *haram*. Muzułmaninem jest ten, kto wykonuje to, na co zezwolił Allah, i unika tego, czego On zabronił. Wszakże wszystko, co Allah Wszechmogący nakazał, jest dopuszczalne i dobre, a wszystko, czego On zabronił, jest zabronione i zgubne. Największym zaś złem jest niewątpliwie alkohol i hazard.

400. Sura *Stół zastawiony*, 5:90.
401. Buchari, Muslim, *Al-Lu'-Lu'uu wal Mardżan*, *Kitab Al-Aszriba*, nr 1303.

Alkohol i hazard – to ogromne tragedie i zmartwienia nie tylko poszczególnych osób, ale całych rodzin, społeczeństw, a nawet ludzkości. Alkoholizm i uzależnienie niszczą w człowieku ludzkie cechy – miłość i przyjaźń, wstyd i sumienie, powodują w duszach i społeczeństwie wrogość, nienawiść i zawiść, przedstawiają zabójstwo człowieka jako fakt małoznaczący, doprowadzają do przedwczesnych śmierci, rozpadu rodzin i osierocenia dzieci.

Właśnie dlatego Allah Najwyższy uczynił alkohol i gry hazardowe niedozwolonymi i nazwał je w Świętym Koranie **„obrzydliwością z czynów szatana”**. O tym, że właśnie alkohol i hazard szatan wykorzystuje w celu sprowadzenia ludzi z prawdziwej drogi, zasiania między nimi ziarna niezgody, odciągnięcia ich od modlitwy i wspominania Allaha, jest mowa w 90. i 91. ajacie sury *Al-Maida*, *Stół zastawiony*. W nich Pan Najwyższy nakazuje:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِنَّمَا الْخَمْرُ وَالْمَيْسِرُ وَالأَنصَابُ وَالأَزْلاَمُ رِجْسٌ مِّنْ عَمَلِ الشَّيْطَانِ فَاجْتَنِبُوهُ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ إِنَّمَا يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَن يُوقِعَ بَيْنَكُمُ الْعَدَاوَةَ وَالْبَغْضَاء فِي الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ وَيَصُدَّكُمْ عَن ذِكْرِ اللّهِ وَعَنِ الصَّلاَةِ فَهَلْ أَنتُم مُّنتَهُونَ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu innamal chamru łal majsiru łal ansaabu wał azlaamu ridżsum min amalisz szajtaani fadżtanibuuhu la'allakum tuflihuun. Innamaa juriidusz szajtaanu an juuki'a bajnakumul adaałata łal bagdaa'a fil chamri łal majsiri ła jasuddakum an zikrillaahi ła anis salaati fahal antum muntahuun.

„O wy, którzy wierzycie! Wino, hazard, poświęcone kamienie i wróżenie ze strzał, są obrzydliwością

poczynioną przez szatana. Unikajcie tego, a być może, osiągniecie powodzenie. Szatan chce tylko wzbudzić między wami wrogość i nienawiść przez wino i hazard, aby odciągnąć was od wspominania Boga i od modlitwy. Czy wy się nie powstrzymacie"?

Dlatego właśnie muzułmanie powinni wziąć sobie do serca nakaz Boga, zaczynający się od słów: „O wy, którzy wierzycie". W przeciwnym razie, popadając w bagno alkoholizmu i hazardu, zgubią i siebie, i swoich potomków, i swoje społeczeństwo, i całą ludzkość.

Drodzy bracia i siostry,

bez względu na nazwę, wszelkie napoje zmieniające stan umysłu są *haramem*. Prorok Muhammad (*saał*) powiedział w tej sprawie:

„*Każdy napój, zmieniający stan umysłu, jest alkoholem*"[402].

Prorok (*saał*) nazwal alkohol „matką zła"[403] i oznajmił, że spożywany nawet w małych ilościach, jest *haramem*. Oto fragment *hadisu* Wysłannika Allaha (*saał*):

„*To, co powoduje stan upojenia alkoholowego w dużych ilościach i w małych*"[404].

Dlatego muzułmanin nie może ani sam spożywać napoi alkoholowych, ani zezwalać na to innym. Nie będzie siadał do stołu, przy którym podawany jest alkohol, nie będzie używał go jako lekarstwa. Zakazane przez islam jest nie tylko upijanie się, ale też używanie alkoholu do użytku

402. Muslim, Bajhaki, *Muhtasar Szu'ab Al-Iman*, 137.
403. Nasai, *At-Tadż*, t. 3:144.
404. Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, *Ahmad at-Tadż*, t. 3:143.

wewnętrznego, a nawet w ogóle jakikolwiek kontakt z nim, szczególnie w celach zarobkowych. Prorok Muhammad (*saał*) potępił tych, którzy mają do czynienia z alkoholem, mówiąc: „*Wino nie jest lekarstwem, lecz dolegliwością*".

Muzułmanin, który uległ swojemu pożądaniu oraz kuszeniu szatana i wypił alkohol, powinien jak najszybciej wyrazić żal i nigdy więcej nie powracać do tego grzechu. Czcigodny Prorok (*saał*) wypowiedział się na ten temat następująco:

„*Ten, kto wypił lampkę wina za życia i nie okaże skruchy z tego powodu, odejdzie do innego świata i nie skosztuje wina z rajskich ogrodów*"[405].

Jeśli zaś chodzi o kary za spożycie alkoholu dla tych, którzy uczynili to w obecności dwóch świadków zdrowych psychicznie, pełnoletnich i wolnych, to otrzymują 80 uderzeń kijem. Jeśli świadków nie ma, kara jest wymierzana tylko wtedy, gdy istnieją dowody picia alkoholu. Jeśli chodzi o zażywanie narkotyków, to według *szariatu* kara wynosi od 9 do 39 uderzeń kijem.

Drodzy bracia i siostry,

hazard można zdefiniować jako „ryzyko pomnożenia pieniędzy za wszelką cenę, w krótkim czasie i najmniejszym wysiłkiem, mając na myśli przywłaszczenie cudzych dóbr". Jeśli jedni stale wygrywają, to większość innych przegrywa. Przegrywający kontynuuje grę, aby się odegrać, a wygrywający – aby pomnożyć wygraną. Dlatego, bez względu na rodzaj gier hazardowych, tam gdzie są wygrani i przegrani, mamy do czynienia z hazardem. To zaś, do czego prowadzi, jest w islamie niedozwolone (*haram*).

405. Buchari, Muslim, *Al-Lu'-Lu'uu wal Mardżan*, *Kitab al-Aszriba*, nr 1303.

Zakaz uprawiania hazardu jest na tyle surowy w islamie, że nawet zaproszenie do niego uważa się za naganne. W jednym z *hadisów* jest przekazane:

„*Ten, kto powie swojemu przyjacielowi: »Chodźmy pograć w gry hazardowe«, niech pójdzie i da jałmużnę*”[406].

Drodzy wierzący,

jak widzimy, alkohol i hazard, nazywane w Świętym Koranie „obrzydliwością z czynów szatana”, wierzącym muzułmanom są kategorycznie zabronione. Dlatego wszyscy wierzący powinni unikać tego rodzaju uzależnienia. Mądry, dojrzały i świadomy muzułmanin nie skłoni się do *haramu*. Ci, którzy wciąż nie mogą oprzeć się pokusie alkoholu i hazardu, którzy niszczą przez to swoje rodziny, pozbawiają społeczeństwo dobrobytu, doprowadzają siebie do materialnego i moralnego upadku, pozbawiają się szczęścia w życiu doczesnym i wiecznym, powinni też wiedzieć, że są nieposłuszni Allahowi i służą szatanowi. Wszyscy musimy pamiętać, że osiągnięcie szczęścia i radości jest możliwe jedynie poprzez wykazanie pokory wobec Allaha i Jego Wysłannika (*saał*).

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

يَسْأَلُونَكَ عَنِ الْخَمْرِ وَالْمَيْسِرِ قُلْ فِيهِمَا إِثْمٌ كَبِيرٌ وَمَنَافِعُ لِلنَّاسِ وَإِثْمُهُمَآ أَكْبَرُ مِن نَّفْعِهِمَا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Jas'aluunaka anilchamri ła l majsiri kul fiihimaa ismun kabiirun ła manaafi'u lin naasi ła ismuhumaa akbaru min naf'ihimaa[407].

406. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3, nr 1839.
407. Sura *Krowa*, 2:219.

CHUTBA TRZYDZIESTA SZÓSTA

Wychowywanie sieroty

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا

وَقَالَ النَّبِيُّ (ص): أَنَا وَكَافِلُ الْيَتِيمِ فِي الْجَنَّةِ هَكَذَا

Innal laziina ja'kuluuna amłaalal jataamaa zulman innamaa ja'kuluuna fii butuunihim naaran ła sajaslałna sa'iiraa[408].

Ła kaala rasuulullaahi: anaa łakaa filul jatiimi fil dżannati hakazaa[409].

Drodzy muzułmanie,

życie każdego człowieka, mającego jakiekolwiek doświadczenie życiowe, pełne jest zarówno pięknych, jak i gorzkich wspomnień. Niektórzy rodzą się i wzrastają w ciepłych i delikatnych uściskach kochających rodziców, wychowują się pod ich wnikliwym i troskliwym okiem, dorastają, osiągają dojrzałość, prowadzą długie i szczęśliwe życie i odchodzą do innego świata. Inni zaś tracą swoich rodziców we wczesnym dzieciństwie i nie otrzymując z tego powodu ani miłości, ani troski, ani łaski, ani uwagi, stawiają swoje kroki w tym nielekkim życiu. Sierotami określamy tych, którzy w dzieciństwie lub młodzieńczym wieku stracili jednego bądź oboje rodziców.

408. Sura *Kobiety*, 4:10.
409. Buchari, *Rijad as-Salihin*, t. 1:308, nr 260.

Powinniśmy wiedzieć, że sieroty i biedacy są tymi, których Allah powierzył w tym życiu nie obojętnie komu, lecz muzułmanom. Dlatego opieka nad sierotami i biednymi, zapewnianie im wszelkiej możliwej pomocy i wsparcia jest obowiązkiem każdego muzułmanina. Każdy wierzący, pragnący pozyskać zadowolenie Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), powinien starać się jak najlepiej wypełniać swoje obowiązki wobec sierot i ubogich.

W jednym z *hadisów* Wysłannik Allaha (*saał*) powiedział:

„*Najlepszym domem spośród domów muzułmańskich jest ten, w którym wychowuje się sierota. Najgorszym domem jest ten, w którym sierota nie jest traktowany godnie. Ja i ten, kto wychował sierotę, będziemy w Raju blisko siebie, właśnie tak (i złączył wskazujący i środkowy palce)*”[410].

W innym *hadisie* jest przekazane, że Wysłannik Allaha (*saał*) podniósł wskazujący i środkowy palec i powiedział:

„*Ten, kto za życia wychowywał sierotę i pomagał mu w różnych sprawach, będzie w Raju blisko mnie, właśnie tak*”[411].

Kolejne *hadisy* Proroka Muhammada (*saał*) mówią:

„*Ten, kto spieszy z pomocą wdowom, sierotom i ubogim, jest podobny temu, kto prowadzi dżihad na drodze Allaha, pości we wszystkie dni i czci we wszystkie noce*”[412].

„*Bądź sierocie jak kochający ojciec i wiedz: co posiejesz – to zbierzesz*”[413].

Drodzy bracia i siostry,

410. Ibn Madża, *Kitab al-Adab*, *prawa sierot*, nr 3679.
411. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:308, nr 260.
412. Muslim, Kita baz-Zuhd, nr 41.
413. *Adab al-Mufrad*, t. 1:154, nr 138.

Jak widzimy, ci wierzący, którzy spieszą z pomocą sierotom, wdowom i ubogim, mogą liczyć na wielką nagrodę. Allah Najwyższy, wymieniając w Świętym Koranie cechy tych, którzy dostąpią Raju, mówi o ludziach, którym za życia nie był obojętny los sierot i biednych i którzy dzielili się z nimi pożywieniem oraz czynili to wszystko w imię Allaha:

وَيُطْعِمُونَ الطَّعَامَ عَلَى حُبِّهِ مِسْكِينًا وَيَتِيمًا وَأَسِيرًا إِنَّمَا نُطْعِمُكُمْ
لِوَجْهِ اللَّهِ لَا نُرِيدُ مِنكُمْ جَزَاء وَلَا شُكُورًا

Ła jut'imuunat ta'aamaalaa hubbihii miskiinan ła jatiiman ła asiiraa. Innamaa nut'imukum li ładżhillaahi laa nuriidu minkum dżazaa'an ła laa szukuuraa.

„I karmią, z miłości do Boga, biednego, sierotę i jeńca: »My przecież karmimy was tylko dla oblicza Boga. Nie pragniemy od was ani zapłaty, ani podziękowań«"[414].

„Ten spośród muzułmanów, kto karmił i poił sierotę, jeśli nie jest z grona grzeszników, to na pewno wejdzie do Raju"[415].

To oznacza, że nakarmienie i napojenie sieroty i żebraka, okazanie im jakiejkolwiek pomocy, jest dobrym uczynkiem, odnośnie którego Allah i Jego Wysłannik (*saał*) głoszą dobrą nowinę o Raju. Właśnie dlatego wszyscy szlachetni *sahabowie* (*ra*) starali się wyjątkowo traktować sieroty, biednych i wdowy i zabezpieczać ich materialne, fizyczne oraz duchowe potrzeby[416].

414. Sura *Człowiek*, 76:8–9.
415. Tirmizi, *Kitab al-Birr*, 14.
416. Kandahlawi, *Islam w hadisach*, t. 2:770–780.

W jednym z *hadisów*, przekazanych przez Abu Bakra ibn Hafsa (*ra*), jest powiedziane:

„Abdullah ibn Omar nigdy nie usiadł do stołu, zanim razem z nim do stołu nie usiadł sierota”[417].

Drodzy wierzący,

o ile życzliwość, troska i pomoc sierotom i ubogim jest wielka oraz chwalebna, to lekceważenie ich praw i drwienie z nich jest czynem ryzykownym i grzesznym.

Wiele ajatów i *hadisów* ukazuje, jak niebezpieczne jest bezprawne wykorzystywanie majątku sierot. W jednym z wersetów, w szczególności, jest powiedziane:

إِنَّ الَّذِينَ يَأْكُلُونَ أَمْوَالَ الْيَتَامَى ظُلْمًا إِنَّمَا يَأْكُلُونَ

فِي بُطُونِهِمْ نَارًا وَسَيَصْلَوْنَ سَعِيرًا

Innal laziina ja'kuluuna amłaalal jataamaa zulman innamaa ja'kuluuna fii butuunihim naaran ła sajaslałna sa'iiraa.

„A ci, którzy niesprawiedliwie przejadają majątki sierot, napełniają ogniem swoje brzuchy i będą płonąć w jego płomieniach”[418]**.**

W innym ajacie jest mowa o tym, że szydzenie z sierot i żebraków charakteryzuje ludzi, którzy religię traktują jako kłamstwo:

أَرَأَيْتَ الَّذِي يُكَذِّبُ بِالدِّينِ فَذَلِكَ الَّذِي يَدُعُّ الْيَتِيمَ

وَلَا يَحُضُّ عَلَى طَعَامِ الْمِسْكِينِ

417. Buchari, *Adab al-Mufrad*, t. 1:153, nr 136.
418. Sura *Kobiety*, 4:10.

Ara'ajtal lazii jukazzibu bid diin. Fa zaalilal lazii jadu'ul jatiim, ła laa jahuddu alaa ta'aamil miskiin.

„Czy widziałeś tego, który za kłamstwo uważa religię? To jest ten, który przepędza sierotę i nie zachęca do nakarmienia ubogiego"[419]**.**

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ وَأَمَّا السَّائِلَ فَلَا تَنْهَرْ

Fa ammal jatiima falaa takhar, ła ammas saa'ila falaa tanhar.

„Dlatego więc sieroty nie uciskaj i proszącego nie odpychaj"[420]**.**

Znany jest fakt, że Prorok Muhammad (*saał*) często modlił się w intencji słabszych:

„O Allahu, zakazuję lekceważenia praw dwójki słabych: sierot i kobiet"[421].

Drodzy bracia i siostry,

należy pamiętać, że przestrzeganie praw sierot i ubogich, życzliwość i uprzejmość w stosunku do nich, jest naszym religijnym obowiązkiem. Nie możemy zapominać o odpowiedzialności za wszelkie materialne i duchowe problemy i niedostatki, jakie mogą spotkać sieroty i ubogich z powodu naszego zlekceważenia ich praw i niewypełnienia tego obowiązku.

Dzisiejszą *chutbę* zakończę następującym *hadisem* Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*):

„Bądźcie uprzejmi wobec biednych i żebraków. I nie zapominajcie, że dzięki ich dua otrzymujecie jedzenie"[422].

419. Sura *Potrzeba*, 107:1–3.
420. Sura *Jasność poranka*, 93:9–10.
421. Nasai, *Rijad as-Salihin*, t. 1:313, nr 268.
422. Abu Dawud, *Rijad as-Salihin*, t. 1:314, nr 370.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

فَأَمَّا الْيَتِيمَ فَلَا تَقْهَرْ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Fa ammal jatiima falaa takhar[423].

423. Sura *Jasność poranka*, 93:9.

CHUTBA TRZYDZIESTA SIÓDMA

Hidżra i Nowy Rok

وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ وَاجْعَل لِّي مِن لَّدُنكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): إِنْ كُنْتَ صَائِمًا بَعْدَ رَمَضَانَ فَصُمِ الْمُحَرَّمَ فَإِنَّهُ شَهْرُ اللّٰهِ

Ła kur rabbi adchilnii mudchala sidkin ła achridżnii muchradża sidkin ładż'al lii milladunka sultaanan nasiiraa[424].

Ła kaala rasuulullaahi: in kunta saa'iman ba'da ramadaana fasumil muharrama fa'innahu szakrullaah[425].

Drodzy muzułmanie,

bez wątpienia największym wydarzeniem w historii ludzkości jest przesiedlenie Wysłannika Allaha (*saał*) z Mekki do Medyny.

Hidżra Proroka Muhammada (*saał*) była przyczyną, dzięki której nasza wspaniała religia – islam – mogła w krótkim czasie rozprzestrzenić się na całym Półwyspie Arabskim i otworzyć się na cały świat. Dlatego właśnie przesiedlenie było nie ucieczką, a zwycięstwem. *Hidżra* była niczym innym jak początkiem ciernistej drogi ku wolności, uczynionym w imię dojścia do władzy islamu i późniejszego uzyskania państwowości.

424. Sura *Podróż nocna*, 17:80.
425. Tirmizi, *At-Tadż*, t. 2:86.

Drodzy bracia i siostry,

prześladowania i ucisk ze strony politeistów, stojące w jednym szeregu z najbardziej brutalnymi zbrodniami w historii ludzkości, spowodowały, że Prorok Muhammad (*saał*) i jego czcigodni towarzysze, posłani przez Allaha jako Boże światło oświetlające dusze przebywające w mroku niewiary i ignorancji, przykład największej moralności i pobożności, zmuszeni zostali do przesiedlenia się w imię religii.

Nie było przecież żadnego proroka i wysłannika, nikogo, kto po wejściu na drogę wzywania do Prawdy, nie poczułby za swoimi plecami zgniłego oddechu niewiary i zbłądzenia, kto nie doświadczyłby na sobie całej ignorancji niewiary, okrucieństwa i odrzucenia. I tak będzie do końca czasów. Zwycięstwo odniosą ci, którzy będą po stronie prawdy.

Bałwochwalcy Mekki, któych dusze nie znały nawet zapachu prawdy, których serca zamieniły się w ołtarz najróżniejszych bożków i idoli, nie uważali za haniebne obrażanie, ucisk i torturowanie Czcigodnego Wysłannika Allaha (*saał*), światła obu światów, i jego szlachetnych towarzyszy, z których każdy był osobowością tak wyrazistą jak gwiazda.

Nikczemni ludzie tamtych czasów, podobnie jak współcześni nikczemnicy, chcieli wyrywać języki, które nawoływały ich do prawdy, i odrąbywać ręce wyciągnięte ku nim dla ich ocalenia.

Przecież skowronki, zwiastuny dobrej nowiny, już dawno zaśpiewały swoje „*La ilaaha illallaah, Muhammadar Rasuulullaah*" i już niegdyś wzeszło słońce islamu. Zlodowaciała ziemia już dawnymi czasy rozgrzała się w promieniach słońca wiary i już dawno nastąpiła wiosna. Dusze i serca już dawno rozkwitły i nadszedł dla nich czas owocowania, wy-

dawania płodów w taki sposób, aby nie zostały zapomniane ani w umysłach, ani w historii, i żeby dzięki swoim czynom weszły do Raju.

Być może, mając świadomość i przeczuwając, że to właśnie on będzie pierwszym bohaterem, który odda swoje życie w imię religii i misji, którego ciało rozwścieczeni bałwochwalcy potną w bezsilnej furii, aby wyrwać mu wątrobę, Hamza (*ra*) stał się pierwszym, który wykrzyczał w twarz Abu Dżahilowi, największemu bałwochwalcy, całą prawdę o wielobóstwie.

Być może, zdając sobie z tego sprawę i przeczuwając to, Abu Bakr (*ra*) stał się tym, który stanął w obronie Wysłannika Allaha (*saał*) i dlatego został pobity do nieprzytomności u wrót Świętego Meczetu. Bito go dzień i noc, aż do świtu. Pierwszymi zaś słowami, które wypowiedział As-Siddik (Prawdomówny) po odzyskaniu świadomości, były: „Co się stało z Wysłannikiem Allaha? Jak się czuje?". Miały one efekt wybuchającej bomby.

Nawet Omar, którego niewiara i upór pchnęły do próby zabicia Wysłannika Allaha (*saał*), oświetlony światłem islamu, został władcą wiernych Omarem ibn al-Chattabem, który zawładnął wieloma sercami i wieloma krajami.

A także odważny Ali (*ra*), będący jeszcze całkiem młody, nie bał się zostać zamiast Proroka Muhammada (*saał*) w jego domu, kiedy niewierni okrążyli go w celu zabicia Wysłannika (*saał*).

Czy znajdą się dzisiaj tacy jak Suhajba, który nawet podczas przypalania go rozgrzanym do czerwoności żelazem i węglami, nie utracił ani odrobiny chronionej w jego sercu wiary?

Czy znajdą się dzisiaj podobni do Zubajra, którego zatruwano dymem, a on nawet wtedy czuł zapach Raju i dążył do niego?

Czy znajdą się dzisiaj podobni do Zinnura, którego niewierni pozbawili wzroku i drwili z niego, mówiąc: „Przecież bogowie Kurajsza odebrali ci wzrok". A on, znajdując w sobie siłę, odpowiedział swoim wrogom: „Słowa wasze są kłamstwem. Przysięgam na Allaha, jeśli On zechce, to uczyni mnie widzącym w ciągu jednej nocy" i rzeczywiście został uhonorowany taką nagrodą.

Wszyscy czcigodni *sahabowie* doświadczyli wielu tortur i mąk, ale żaden z nich nie odstąpił od swojej wiary.

Teraz niechaj każdy z nas postawi sobie pytanie: „Jeśli chociaż jedno z tych doświadczeń przytrafi się mnie, jeśli ktoś przystawi mi broń do piersi, co wówczas uczynię?".

Drodzy bracia i siostry,

to z powodu takiego gnębienia i ucisku ze strony niewiernych, Wysłannik Allaha (*saał*) pozwolił niektórym swoim współtowarzyszom na przesiedlenie się do Etiopii. Następnie, jako drugie i ostateczne schronienie muzułmanów, wskazana została Medyna[426].

I tak, począwszy od *muharrama* 622 roku, muzułmanie potajemnie zaczęli przesiedlać się do Medyny. Porzucali swoje domy i ziemie, zostawiali majątek, a nawet rodziny, tylko dlatego, aby wreszcie móc swobodnie i otwarcie wyznawać swoją religię. To była autentycznie wielka potrzeba i misja. Celem było ustanowienie islamu i jego rozpowszechnienie. W imię tego celu należało poświęcić zarówno

426. Buchari, *Tadżrid as-Sarih*, 10:82.

swoje majątki, jak i życie. I muzułmanie byli na to gotowi. Z tego powodu, że dzisiejsi muzułmanie nie są zdolni do większości tego, co niegdyś mogli uczynić szlachetni *sahabowie*, pozostają wciąż w tak przygnębionym stanie.

Drodzy wierzący,

wiemy, że wrogowie islamu w żaden sposób nie mogli przeszkodzić w przesiedleniu się muzułmanów do Medyny i zjednoczeniu ich. Wobec tego postanowili za wszelką cenę nie dopuścić do Medyny Proroka Muhammada (*saał*) i uniemożliwić mu stanięcie na czele armii wiernych.

Jedni proponowali wzięcie do niewoli Wysłannika Allaha (*saał*), inni wypędzenie i zsyłkę, a najbardziej niecierpliwy Abu Dżahil podsunął myśl odebrania Prorokowi (*saał*) życia.

30. ajat sury *Al-Anfal*, *Zdobycz* mówi o ujawnieniu przez Najwyższego Allaha Swojemu Wysłannikowi podstępnych planów niewiernych i nakazie przygotowania się do przesiedlenia:

وَقُل رَّبِّ أَدْخِلْنِي مُدْخَلَ صِدْقٍ وَأَخْرِجْنِي مُخْرَجَ صِدْقٍ
وَاجْعَل لِّي مِن لَّدُنكَ سُلْطَانًا نَّصِيرًا

Ła kur rabbi adchilnii mudchala sidkin ła achridżnii muchradża sidkin ładż'al lii milladunka sultaanan nasiiraa.

„Powiedz: »Panie mój! Wprowadź mnie wejściem prawdy i wyprowadź mnie wyjściem prawdy. I daj mi od Siebie władzę wspomagającą«”[427].

427. Sura *Podróż nocna*, 17:80.

Takim to sposobem, w miesiącu *rabiul ałłal* 622 roku Wysłannik Allaha (*saał*) wspólnie z Abu Bakrem (*ra*) opuścili Mekkę. Po długiej, wyczerpującej i pełnej cudów podróży dotarli do Medyny. Tam, ostatni *szariat* Allaha – islam – umacnia się, rozwija i zyskując państwowość, rozprzestrzenia się po całym świecie.

Po *hidżrze* rozpoczyna się opracowanie jednej muzułmańskiej konstytucji, zawierającej pięćdziesiąt dwa artykuły. Dzięki *hidżrze* wśród muzułmanów umacnia się braterstwo i wzajemna pomoc. Zaczęto budować obiekty kultu, takie jak Meczet Kuba i Meczet Proroka. Otwarto pierwszą muzułmańską szkołę – Al-Suffę. Po *hidżrze* powstały pierwsze bazary, funkcjonujące zgodnie z ekonomicznymi, handlowymi i moralnymi zasadami islamu. Wszystko to podnosi islam do poziomu państwa.

Właśnie dlatego *hidżra* to cały system, odpowiedzialność i odwaga. *Hidżra* – to wiedza, edukacja i państwo. *Hidżra* – to kult, społeczeństwo i braterstwo. *Hidżra* – to przyjaźń, wiara i szczerość. *Hidżra* – to zmartwychwstanie z islamem.

Drodzy muzułmanie,

właśnie *hidżra* Wysłannika Allaha (*saał*) była punktem odliczania czasu według muzułmańskiego kalendarza księżycowego, co zostało upamiętnione za czasów panowania kalifa Omara (*ra*). Pierwszym miesiącem muzułmańskiego roku stał się *muharram*.

Oznacza to, że muzułmański rok rozpoczyna się od miesiąca *muharram*. Wtedy muzułmanie wkraczają w nowy rok. W związku z tym, uważam za swój obowiązek przypomnienie wam i wszystkim muzułmanom, którzy zapomnieli o prawdziwych świętościach i wartościach islamu

i entuzjastycznie obchodzą nie muzułmański, a świecki nowy rok, który przynosi im jedynie duchową pustkę, że nasz muzułmański nowy rok rozpoczyna się od miesiąca *muharram*.

Prorok Muhammad (*saał*), który zachęcał pobożnych muzułmanów do postu w świąteczny Dzień Aszura na początku *muharrama*, w jednym ze swoich *hadisów* mówi:

„*Jeśli zamierzasz pościć w innym miesiącu oprócz ramadanu – trzymaj post w muharramie*"[428].

Proszę Allaha o to, abyśmy ponownie poczuli duchowość naszego muzułmańskiego nowego roku, abyśmy wyciszyli swoje sfrustrowane serca i na nowo wprowadzili islam do naszego codziennego życia. Proszę o to, abyśmy stali się pełnowartościowymi wyznawcami islamu. Niech Allah uczyni Muzułmański Nowy Rok jeszcze jednym czynnikiem, który wzmocni nasz związek z Nim i Jego Wysłannikiem (*saał*).

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

لاَ تَحْزَنْ إِنَّ اللّهَ مَعَنَا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Laa tahzan innallaaha ma'anaa[429].

428. Tirmizi, *At-Tadż*, t. 2:86.
429. Sura *Skrucha*, 9:40.

CHUTBA TRZYDZIESTA ÓSMA

Chrześcijański Nowy Rok

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ تَتَّخِذُوا الْيَهُودَ وَالنَّصَارَى أَوْلِيَاء بَعْضُهُمْ أَوْلِيَاء بَعْضٍ وَمَن يَتَوَلَّهُم مِّنكُمْ فَإِنَّهُ مِنْهُمْ إِنَّ اللّهَ لاَ يَهْدِي الْقَوْمَ الظَّالِمِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): مَنْ تَشَبَّهَ بِقَوْمٍ فَهُوَ مِنْهُمْ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu laa tattachizul jahuuda
łan nasaaraa ałlijaa; ba'duhum ałlijaa'u ba'd;
ła man jatałallahum minkum fa innahuu minhum;
innallaaha laa jahdil kalmaz zaalimiin[430].

Ła kaala rasuulullaahi:
man taszabbaha bi kałmin fa huła minhum[431].

Drodzy muzułmanie,

nasza wielka religia islam jest ostatnią, zesłaną ludziom przez Allaha Najwyższego jako przewodnictwo w życiu. Islam, ze wszystkimi religijnymi, praktycznymi, moralnymi, socjalnymi, ekonomicznymi i prawnymi zasadami, istnieje jako jedyna niezmienna, aktualna, aktywna religia prawdy, skierowana do wszystkich ludzi aż do końca czasów. Islam jest jedynym systemem prawa i duchowych wartości, przewyższający każdy inny. Władca prawdziwej Mądrości – nasz Największy Pan – wybrał ten system spośród pozostałych, aby zapanował nad innymi i doprowadził ludzi do ocalenia

430. Sura *Stół zastawiony*, 5:51.
431. Abu Dawud, Ahmad, Tabarani, *Kiaszf al-Hafa*, t. 2:240, nr 2436.

w obu światach. Dlatego dla tych, którzy nie chcą, aby ta błogosławiona religia zawładnęła ludzkością, którzy przyjmują tylko wybrane zasady, którzy nie uznają islamu jako wiecznie żywej religii i, negując go, żyją według jakichś innych praw i zasad, nie mają miejsca w islamie.

Drodzy bracia i siostry,

wszyscy wiemy, że podobnie jak nasza religia jest jedyną wybraną, tak wyznający islam muzułmanin powinien być wyrazistym przedstawicielem swojej religii. W swoim stylu życia i wyglądzie nie może naśladować nikogo i niczego. Muzułmanin przede wszystkim powinien znać czas i miejsce, w którym żyje, i odpowiadać za wszystko, co czyni. Nie może być marionetką w rękach niewiernych, obłudników, szatana i bożków. Prawdziwy muzułmanin cieszy się swoją wiarą, stylem życia, osobowością, honorem i godnością, określonymi przez Samego Allaha. Czy można szukać czegoś lepszego i godniejszego niż to, co dał Sam Allah?

Drodzy wierzący,

przed nami nowy rok i Boże Narodzenie. Te święta zawierają w sobie ślady pogańskiej i chrześcijańskiej kultury oraz stylu życia. Nie mogą więc mieć nic wspólnego ani z muzułmanami, ani z ich życiem, ponieważ muzułmański nowy rok rozpoczyna się od *muharrama*.

Proszę zatem pozwolić, że zapytam:

czy chociażby jeden muzułmanin na ziemi może powiedzieć, że nadchodzące pogańsko-chrześcijańskie noworoczne święta mają cokolwiek wspólnego z islamem i muzułmanami?

Jeśli tak,

to jaki dokładnie nakaz islamu, jakie dogmaty, jakie akty czci, jaki zbiór zasad etyki, jakie ekonomiczne, prawne i inne interesy muzułmanów oddają temu nowemu rokowi miejsce?

Jeśli nie,

to jak można nazwać i rozumieć ten zryw muzułmanów, nie tylko do brania udziału w pogańsko-chrześcijańskim noworocznym świętowaniu, ale i we wcześniejszych przygotowaniach do sylwestrowej nocy, polegających na zakupie alkoholu, organizacji różnorodnych rozrywek, dekoracji domów i miejsc pracy choinkami, mikołajami oraz innymi ozdobami, uczestniczenia w specjalnych noworocznych programach telewizyjnych i festynach?

Czy spotkacie chociażby jednego żyda lub chrześcijanina, który całymi dniami przygotowywałby się do obchodów muzułmańskich świąt lub muzułmańskiego nowego roku?

Co więc takiego dzieje się z muzułmanami, którzy tak chętnie przyjmują obce im zwyczaje i tradycje, pragnąc czasami „prowadzić królewską grę, wyścigi z królami"? Czy nie jest to nieetyczność i moralny upadek? Czy nie jest to zdradzenie własnej religii i wiary? Czy świadkami naszego zachowania nie są wszystkie istoty, które sławią Allaha Najwyższego w niebiosach i na ziemi? Czy nie wystarczy nam bycie marionetkami w rękach szatana i bożków? Czy będziemy czekać na nadejście końca świata, aby się obudzić?

Drodzy bracia i siostry,

należy jasno powiedzieć, że odstąpienie muzułmanów od własnej religii i wartości oraz przyjęcie obcych trady-

cji i obyczajów, jest oznaką ich upadku i degradacji. Dziś rzeczywiście widać wyraźnie, że muzułmanie znajdują się w upadku religijnym, duchowym i moralnym.

Od dnia, w którym zafascynowaliśmy się systemem i kulturą Zachodu, przyjęliśmy jego tradycje oraz zwyczaje i uczyniliśmy je swoimi, całe nasze życie przewróciło się do góry nogami. Wielu muzułmanów zatraciło wszelkie poczucie moralności i stało się ignorantami. Nawet wśród tych, którzy wypełniają pięciokrotną modlitwę, są tacy, co nie mają najmniejszego pojęcia, że islam to cały system i styl życia. A przecież tak przedstawia go zachodnia ideologia.

Jeśli spojrzymy na siebie i swoje życie z boku i spróbujemy ocenić siebie z punktu widzenia islamu, to zauważymy, że nasze domy, nasze życie rodzinne i osobiste pochłonięte są ogniem ignoranckiego naśladownictwa obcych islamowi wzorców.

Dopóki muzułmanie nie zagaszą ognia ślepego i próżnego naśladownictwa, który spopiela ich i dusi swoim jadowitym dymem, dopóki nie przestaną porównywać się z Zachodem i nie powrócą do swoich muzułmańskich źródeł, dopóty nie zdołają powstać i udowodnić swego istnienia.

Drodzy muzułmanie,

Allah Najwyższy kategorycznie zabrania nam w Świętym Koranie wszelkiej zażyłości z żydami i chrześcijanami. W ajacie, który przytoczyłem na wstępie mojej *chutby*, jest mowa:

„O wy, którzy wierzycie! Nie bierzcie sobie żydów ani chrześcijan za opiekunów i powierników. Oni są opiekunami i powiernikami jedni dla drugich. A kto z was weźmie ich za swoich opiekunów i powierni-

ków, ten stanie się jednym z nich. Bóg nie prowadzi drogą prostą ludzi niesprawiedliwych”[432]**.**

Tak, muzułmanin powinien być życzliwy wobec wszystkich i do każdego. Jednakże przyjacielskie i ludzkie odnoszenie nie oznacza i absolutnie nie wymaga zapożyczania i przejmowania obcych zasad, światopoglądów, zwyczajów, tradycji, a tym bardziej stylu życia.

W innym ajacie jest przekazane:

وَلَن تَرْضَى عَنكَ الْيَهُودُ وَلاَ النَّصَارَى حَتَّى تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ

قُلْ إِنَّ هُدَى اللّهِ هُوَ الْهُدَى

Ła lan tardaa ankal jahuudu ła lan nasaaraa hattaa tattabi'a millatahum; kul inna hudallaahi huła hudaa.

„Nie będą zadowoleni z ciebie ani żydzi, ani chrześcijanie, dopóki nie pójdziesz za ich religią. Powiedz: »Przewodnictwem jest tylko przewodnictwo Boga«. A jeśli pójdziesz za ich pragnieniami, gdy przyszła już do ciebie wiedza, to nie będziesz miał przed Bogiem ani obrońcy, ani pomocnika”[433]**.**

Zastanówmy się teraz. Czy znajdzie się wśród żydów i chrześcijan chociażby jedna osoba, będąca przychylna muzułmanom, którzy na przestrzeni wielu już dziesięcioleci nie zajmują się niczym innym, jak ślepym naśladownictwem kultury, zasad, tradycji, moralności i nawet obrazu życia tych właśnie żydów i chrześcijan.

Zwróćmy uwagę, co słyszą pracujący w Europie uchodźcy z krajów muzułmańskich:

432. Sura *Stół zastawiony*, 5:51.
433. Sura *Krowa*, 2:120.

„Powinniście przestrzegać naszego prawa, w przeciwnym razie zostaniecie odesłani do waszej ojczyzny". Żaden Grek, Włoch czy Hiszpan nigdy czegoś takiego nie usłyszy!

Wszystko to wskazuje, że ani żydzi, ani chrześcijanie nie będą przychylni muzułmanom, dopóki ci ostatecznie nie będą ich zwolennikami. To również potwierdza Święty Koran.

Dlatego, szanowni muzułmanie,

opamiętajcie się i zastanówcie. Wsłuchajcie się w to, co mówi nam Allah i Jego Wysłannik (*saał*). Powróćcie do religii. Wybierajmy sobie dobrych i godnych przyjaciół. Powiernikami mogą być dla nas jedynie Najwyższy Allah, Jego Wysłannik (*saał*) i pobożni muzułmanie. Nie włączajcie do swego życia zwyczajów żydów i chrześcijan. Nie wolno tracić swojej tożsamości, nawet jeśli dopadł was wirus naśladownictwa. Wiedzcie i pamiętajcie, że chrześcijański nowy rok nie ma nic wspólnego z muzułmanami. Strzeżcie się popadania w próżność i niedbalstwo, przyłączając się do obchodzenia niemuzułmańskich świąt. Należy pamiętać, że „naśladujący kogoś, sam zalicza się do ich grona"[434].

Swoją *chutbę* pragnę zakończyć opinią, która zajmuje ważne miejsce w księgach muzułmańskich orzeczeń i która powinna przykuć uwagę każdego z nas:

„Jeśli muzułmanin obchodzi żydowskie lub chrześcijańskie święta lub święta czcicieli ognia, robi w tych dniach to, co robią oni, i przygotowuje te same potrawy, co przygotowują oni, to jest odstępcą od wiary, co oznacza, że odchodzi od islamu"[435].

434. Abu Dawud, Ahmad, Tabarani, *Kiaszf al-Hafa*, t. 2:240, nr 2436.
435. H. Gunencz, *Codzienne problemy w chutbach*, t. 1:249.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لاَ تَتَّخِذُوا الْكَافِرِينَ أَوْلِيَاء مِن دُونِ الْمُؤْمِنِينَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Jaa ajjuhal laziina aamanuu laa tattachizul kaafiriina ałlijaa'a min duunil mu'miniin[436].

436. Sura *Kobiety*, 4:144.

CHUTBA TRZYDZIESTA DZIEWIĄTA

Największe narodziny

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا
صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): إِنَّمَا بُعِثْتُ لِأُتَمِّمَ مَكَارِمَ الأَخْلاَقِ

Innallaaha ła malaa'ikatahuu jusalluuna alan nabijj; jaa ajjuhal laziina aamanuu salluu alajhi ła sallimuu tasliimaa[437].

Ła kaala rasuulullaahi: innamaa bu'istul utammima makaarimal achlaak[438].

Drodzy muzułmanie,

od początku stworzenia cały Wszechświat oczekiwał na jedne narodziny. Wszystkie istoty w niebiosach i na ziemi martwiły się o tego, który miał przyjść na świat. I każdy miał swoją rację, bowiem z tymi narodzinami miał się wznieść nad ziemią sztandar jedynobóstwa. Na niebie ponownie powinno zaświecić słońce Prawdy. Ludzkość powinna uwolnić się z bałwochwalstwa i niewiary i przepędzić mrok ignorancji. Serca ponownie powinny napełnić się światłem wiary. Bożki powinny zostać odrzucone, zgaszony ogień wielobóstwa i złamany kręgosłup ucisku. Ludzkość ponownie powinna uwierzyć i znowu odzyskać swoje zbawienie.

437. Sura *Sprzymierzeni*, 33:56.
438. Malik, *Kiaszf al-Hafa*, t. 1:211, nr 638.

Tymi narodzinami, których przez stulecia wypatrywał Wszechświat, było przyjście na świat Światła i Miłosierdzia obu światów, *Nura* proroków, szczytu ludzkiej doskonałości, ostatniego w łańcuchu proroctwa. Narodziny tego, w którego intencji modlił się Ibrahim (*as*), którego przepowiadał Isa (*as*), o którym proroczy sen miała Amina. Narodziny przywódcy, wzoru i proroka całej ludzkości – Muhammada (*saał*).

Tego, kto tak oczekiwany powinien przyjść na świat, Allah Najwyższy w Świętym Koranie opisał następująco:

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا كَافَّةً لِّلنَّاسِ بَشِيرًا وَنَذِيرًا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ

Ła maa arsalnaaka illaa kaaffatal linnaasi basziiran ła naziiran ła laakinna aksaran naasi laa ja'lamuun.

„Wysłaliśmy cię do wszystkich ludzi tylko jako zwiastuna wieści radosnej i ostrzegającego, ale większość ludzi nie wie"[439]**.**

يَا أَيُّهَا النَّبِيُّ إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا وَدَاعِيًا إِلَى اللَّهِ بِإِذْنِهِ وَسِرَاجًا مُّنِيرًا

Jaa ajjuhan nabijju innaa arsalnaaka szaahidan ła mubaszszziran ła naziiraa.

„O Proroku! My wysłaliśmy cię jako świadka, głosiciela nowiny radosnej i ostrzegającego"[440]**.**

Ten, którego wszyscy oczekiwali, powinien przyjść. Świat potrzebował świadka, głosiciela dobrej nowiny, napominającego – i Allah Najwyższy zechciał go wysłać.

439. Sura *Saba*, 34:28.
440. Sura *Sprzymierzeni*, 33:45.

Zbliżał się rok 571, dwunasty dzień miesiąca *rabi ul-ałłal*. Tego dnia o świcie niebo niezwykle się rozjaśniło. I oto w jednym z domów Mekki na świecie pojawił się ten, kogo wszyscy wyczekiwali. Urodził się **„posłany jako miłosierdzie dla światów"**[441] – Muhammad (*saał*).

Drodzy bracia i siostry,

Muhammad, w młodości nazywany „Muhammad al-Amin (Muhammad godny zaufania)", już w dzieciństwie poznał smak sieroctwa. Ojca stracił jeszcze przed narodzinami, w wieku siedmiu lat – matkę, a mając osiemnaście lat – dziadka. Lata chłopięce i młodość spędził u swojego wuja Abu Taliba, a mając lat dwadzieścia pięć ożenił się z Chadidżą.

Wysłannik Allaha, Prorok proroków (*saał*), z nadejściem każdego *ramadanu* oddalał się samotnie do jaskini Hira i spędzał tam czas na rozmyślaniach o sensie wszechświata. W wieku czterdziestu lat miewał prorocze sny i jego pozazmysłowe wizje spełniały się. Pozdrawiały go przydrożne drzewa i kamienie. Odwiedzali go aniołowie, których głos słyszał: „Będziesz wysłannikiem Allaha".

Zbliżał się *ramadan* 610 roku. Prorok jak zawsze przebywał w jaskini Hira, oddając się medytacjom i czczeniu Allaha. I oto pojawił się przed nim anioł Dżibril (*as*) i nakazując: „Głoś!", przekazał mu pierwsze ajaty sury *Al-Alak*, *Skrzepnięta krew*. Tak na firmamencie ludzkości wzeszło słońce Koranu. Muhammad otrzymał misję nawoływania ludzi do Allaha, do islamu i do Koranu. Od tego czasu jego obowiązkiem było głoszenie ludziom dobrej nowiny, przekonywanie i wzywanie do Prawdy.

441. Sura *Prorocy*, 21:107.

Proroczą misję Prorok Muhammad (*saał*) rozpoczął od swoich najbliższych krewnych. Przekonywał, że nie ma żadnego bóstwa prócz Allaha i że on jest Jego Wysłannikiem (*saał*). Ci, którzy mieli szczęście przyjąć jego wezwanie, trafili na czyste źródło wiary. Liczba muzułmanów stale się zwiększała.

Bałwochwalcy, widząc, jak rozpada się królestwo ich idoli i bożków pod wpływem siły wiary zebranych pod osłoną sztandaru jedynobóstwa, zaczęli ciemiężyć i uciskać Wysłannika (*saał*) i jego zwolenników. W odpowiedzi na prześladowania i represje liczba wierzących rosła. Tego wulkanu wiary, który kipiał w ludzkich duszach, nie można było ugasić ani za pomocą gróźb, ani bronią, ani torturami.

Drodzy bracia i siostry,

bez względu na ucisk i męki, jakim Prorok (*saał*) był poddawany w Mekce, z godnością i cierpliwością kontynuował swoją świętą misję do czasu, gdy otrzymał od Allaha nakaz przesiedlenia się do Medyny. Tam również nie ustawał w posłannictwie.

Wkrótce, po licznych trudnościach, ponownie zajęto Mekkę. Ludzie całymi plemionami przyjmowali islam i religia szybko się rozprzestrzeniała. I tak religia Allaha – islam – którą wybrał dla ludzi, i jedyna, z której był zadowolony, z końcem objawienia Świętego Koranu została zakończona. Nadszedł miesiąc *rabi ul-ałlal*. Wysłannik Allaha (*saał*), niezrównany wzór doskonałości, nasz pan i przywódca, umocowawszy sztandar jedynobóstwa nad światem, odszedł z tego życia. Było to w jedenastym roku *hidżry* w promiennej Medynie.

Drodzy wierzący,

Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*), nasz zbawca i największy nauczyciel, będący śmiertelnym człowiekiem, już dawno nas opuścił i odszedł do innego świata. Ale islam, z którym przyszedł do nas, i przykład jego całego życia pozostały z nami jako dziedzictwo aż do Dnia Sądu Ostatecznego. Aby każdy muzułmanin mógł żyć zgodnie z islamem, należy nie tylko zbudować swoje religijne, duchowe, osobiste, rodzinne i społeczne życie tak, jak nakazywał Prorok (*saał*) i był w tym najlepszym przykładem, ale też starać się nadać swojemu życiu zapach i koloryt jego błogosławionego czasu. Każde życie niemające związku z *sunną* jest przepełnione zmartwieniami i kłopotami. Świat nie będzie ocalony od nieszczęść i bied, jeśli nie uzna go za swojego jedynego przywódcę. Pokolenia, których serca nie znają miłości do niego, doświadczą hańby w obu światach.

Pospieszcie się z miłością do Wysłannika (*saał*). Pospieszcie się do jego *sunny*. Podążajcie wytyczoną przez niego drogą i unikajcie tego, przed czym was ostrzegał. Starajcie się rozumieć Proroka islamu (*saał*) i wczuwać w to, czego on doświadczył. Kiedy go dobrze poznacie, przybliżcie go swoim dzieciom, a wówczas będziecie podobni do kwiatów w jego ogrodzie, rozkwitających po wiosennym deszczu.

Korzystając z sytuacji, pragnę pogratulować wam wszystkim, drodzy muzułmanie, z okazji zbliżającego się błogosławionego *Miełludu* i zakończyć swoją *chutbę* ajatem ze Świętego Koranu:

وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ
إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ

Ła maa aataakumur rasuulu fachuzuuhu ła maa nahaakum anhu fantahuu; łattakullaaha innallaaha szadiidul ikaab.

„I co daje wam Wysłannik, to bierzcie, a co wam zakazał, to się powstrzymajcie. I bójcie się Boga, Bóg jest straszny w karaniu!”[442].

إِنَّ اللَّهَ وَمَلَائِكَتَهُ يُصَلُّونَ عَلَى النَّبِيِّ يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا

صَلُّوا عَلَيْهِ وَسَلِّمُوا تَسْلِيمًا

Innallaaha ła malaa’ikatahuu jusalluuna alan nabijj; jaa ajjuhal laziina aamanuu salluu alajhi ła sallimuu tasliimaa.

„Bóg i Jego aniołowie błogosławią Proroka. O wy, którzy wierzycie! Módlcie się za niego i pozdrawiajcie go z szacunkiem”[443].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّا أَرْسَلْنَاكَ شَاهِدًا وَمُبَشِّرًا وَنَذِيرًا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Innaa arsalnaaka szaahidan ła mubaszszziran ła naziira[444].

442. Sura *Zgromadzenie*, 59:7.
443. Sura *Sprzymierzeni*, 33:56.
444. Sura *Zwycięstwo*, 48:8.

CHUTBA CZTERDZIESTA

Trzy święte miesiące i noc *al-raga'ib*

لَقَدْ جَاءكُمْ رَسُولٌ مِّنْ أَنفُسِكُمْ عَزِيزٌ عَلَيْهِ مَا عَنِتُّمْ
حَرِيصٌ عَلَيْكُم بِالْمُؤْمِنِينَ رَؤُوفٌ رَّحِيمٌ

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): خَمْسُ لَيَالٍ لاَ تُرَدُّ فِيهِنَّ الدَّعْوَةُ :أَوَّلُ لَيْلَةٍ مِنْ رَجَبٍ
وَلَيْلَةُ النِّصْفِ مِنَ الشَّعْبَانَ وَلَيْلَةُ الْجُمُعَةِ وَلَيْلَةُ الْفِطْرِ وَلَيْلَةُ النَّحْرِ

Lakad dżaa'akum rasuulum min anfusikum aziizun alajhi maa anittum hariisun alajkum bil mu'miniina ra'uufur rahiim[445].

Ła kaala rasuulullaahi: chamsu lajaalin laa turaddu fii hinnad da'łatu; ałłalu lajlatim min radżabin ła lajlatun nisfi minasz sza'baana ła lajlatul dżumu'ati ła lajlatul fitri ła lajlatun nahr[446].

Drodzy muzułmanie,

Allah Najwyższy ofiarował swoim wierzącym sługom wyjątkowo błogosławione dni i noce. Są to noce *al-raga'ib*, *al-miradż*, *al-bara'at* i *al-kadr*, przypadające w trzech świętych miesiącach – *radżabie*, *szabanie* i *ramadanie*.

Chwała Allahowi, który uhonorował nas szczęściem doczekania do tego czasu duchowych darów, gdzie każdy, kto pragnie, może otrzymać od Allaha błogosławieństwa poprzez swoje szczere akty czci. Jest nam nakazane godne spędzanie tych błogosławionych dni i nocy, których, być może, nie doczekamy w przyszłym roku.

445. Sura *Skrucha*, 9:128.
446. Ibn Asakir, *Muchar al-Hadis*, 73.

Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) z nadejściem trzech świętych miesięcy modlił się do Allaha następująco: „*O Allahu, uczyń nam błogosławionymi miesiące radżab i szaban i pozwól nam dożyć do ramadanu*”[447]. W jednym ze swoich *hadisów* Wysłannik Allaha (*saał*) powiedział:

„*Jest pięć nocy, podczas których modlitwa nie będzie odrzucona:*

1. *Noc pierwszego piątku w miesiącu radżab* (noc *al-raga'ib*),
2. *Piętnasta noc w miesiącu szaban* (noc *al-bara'at*),
3. (Każda) *piątkowa noc,*
4. *Przedświąteczna noc przed Ramadan Bajramem.*
5. *Przedświąteczna noc przed Kurban Bajramem*”[448].

Drodzy bracia i siostry,

jak widzimy, jedną z nocy, podczas której modlitwy nie są odrzucane, jest *lajlatul raga'ib*. *Lajlatul raga'ib* w języku arabskim oznacza „noc pragnień, próśb i modlitw”. Jest to czas, kiedy muzułmanie w swoich szczerych modlitwach i prośbach mogą błagać Allaha o Jego miłosierdzie i przebaczenie.

Jest to noc, podczas której aniołowie miłosierdzia zachęcają wierzących muzułmanów do czynienia dobrych uczynków i spędzania czasu na modlitwach i innych aktach czci. Istnieje zatem nadzieja, że ci wierzący, którzy odpowiedzą tej nocy na wezwanie, znajdą swoje zbawienie.

Dlatego dojrzali muzułmanie powinni przywiązywać wielką wagę do tej nocy, pościć w ciągu dnia, a noc spędzić na modlitwie.

447. Ahmad, Bajhaki, *Kiaszf al-Hadis*, 73.
448. Ibn Asakir, *Muchtar al-Hadis*, 73.

Tej nocy Prorok Muhammad (*saał*), który doświadczył wielu cudów i znaków od swojego Pana, wykonywał, w dowód wdzięczności i uznania dla Allaha, dwanaście *rakatów* modlitwy[449].

Drodzy wierzący,

każdy z nas jest zwykłym śmiertelnikiem i ma grzechy. Umiejętność wyrażenia żalu za grzechy jest swoista tylko dla osób wierzących. Allah kocha ludzi okazujących skruchę. Ci, którzy trwają w grzechu, coraz bardziej oddalają się od miłosierdzia Allaha. Dlatego każdy myślący muzułmanin powinien starać się nie utracić tych pełnych Bożej litości błogosławionych nocy i spieszyć się z wielbieniem i modlitwami do Allaha.

Najwyższy Allah, którego przebaczanie i łaska są bezgraniczne, skierował do nas przewodnika i zbawiciela, Proroka miłosierdzia – Muhammada (*saał*), który nieustannie o nas się troszczy. Nasze grzechy zasmucają i ranią jego serce. Dlatego prawdziwy muzułmanin nie uczyni niczego, co mogłoby zasmucić i nie spodobać się Wysłannikowi Allaha (*saał*).

W ajacie, przytoczonym na początku mojej *chutby*, Najwyższy Allah, przedstawiając Swojego Wysłannika (*saał*), mówi:

„Przyszedł do was Wysłannik spośród was samych. Martwi go to, że grzeszycie i niepokoi się o was. Jest dla wiernych łagodny, miłościwy!”[450]**.**

Drodzy muzułmanie,

trzy święte miesiące i błogosławione noce należy wyko-

449. S. Atesz, *Islamska Encyklopedia*, 216; O. Nasuhi Bilmen, I*slamska Encyklopedia*, 205; A. Fikri Jawuz, *Islamska Encyklopedia*, 529.
450. Sura *Skrucha*, 9:128.

rzystać w celu zbliżenia się do Allaha Najwyższego. Prorok Muhammad (*saał*) podczas tych miesięcy wykonywał więcej modlitw i dawał jałmużnę. Dlatego powinniśmy brać z niego przykład. Częściej zatem wyrażajmy w te miesiące żal za grzechy, wykonujmy *dua,* starajmy się zwrócić swoje materialne i duchowe zobowiązania w imię zadowolenia Allaha. Częściej recytujmy Koran i wznośmy *salałaty* naszemu Prorokowi (*saał*). Ustawmy się rzędami w meczetach i wykonujmy *dua* w imię naszego wspólnego zbawienia. Odwiedzajmy naszych starców i chorych, aby zasłużyć na ich dobre modlitwy. Odmawiajmy *dua* za zmarłych i recytujmy im *Fatihę*. Poświęćmy czas i uwagę samotnym, sierotom i wdowom. Porozmawiajmy ze swoimi dziećmi o zaletach tych błogosławionych dni i nocy.

Swoją *chutbę* zakończę *hadisem* Wysłannika Allaha (*saał*), przekazanym przez Abu Hurajrę (*ra*):

„Allah Najwyższy mówi: »Jestem blisko Mojego sługi na tyle, na ile on może sobie wyobrazić. I kiedy on mnie wspomina, Ja jestem obok niego. Jeśli on wspomina mnie w czyimś towarzystwie, Ja wspominam go w lepszym towarzystwie niż to. Jeśli sługa robi krok w moim kierunku, Ja na jego spotkanie robię dwa kroki. I jeśli sługa uda się do Mnie pieszo, Ja biegnę na jego spotkanie«"[451].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła maa arsalnaaka illaa rahmatal lil'aalamiin[452].

451. Buchari, Muslim, *Al-Łu'-Łu'uu łal Mardżan*, *Kitab at-Tauba*, nr 1746.
452. Sura *Prorocy*, 21:107.

CHUTBA CZTERDZIESTA PIERWSZA

Cud *Isry* i *Miradżu*

اِذْ يَغْشَى السِّدْرَةَ مَا يَغْشَى مَا زَاغَ الْبَصَرُ وَمَا طَغَى لَقَدْ رَاى
مِنْ اَيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى

وَقَالَ النَّبِيُّ (ص) : لَمَّا كَذَّبَتْنِى قُرَيْشٌ فِى الإِسْرَاءِ قُمْتُ فِى الْحِجْرِ فَجَلَّى اللّٰهُ لِى بَيْتَ الْمَقْدِسِ فَطَفِقْتُ أُخْبِرُهُمْ عَنْ آيَاتِهِ وَأَنَا أَنْظُرُ إِلَيْهِ

Iz jagszas sidrata maa jagszaa. Maa zaagal basaru ła maa tagaa. Lakad ra aa min aajaati rabbihil kubraa[453].

Ła kaala rasuulullaahi: lamma kazza batnii kurajszun fil israa'i kumtu fil hidżri fadżallallaahu lii bajtal makdisi fatafiktu uchbiruhum min aajaatihi ła anaa anzuru ilajhi[454].

Drodzy muzułmanie,

wiemy, że półtora roku przed *hidżrą*, a mianowicie 27. *radżaba* 620 roku, Prorok Muhammad (*saał*) pan obu światów, dostąpił zaszczytu wniebowstąpienia i bycia świadkiem wielu cudów i znaków Allaha Najwyższego. Wniebowstąpienie znane jest jako *Isra* i *Miradż*.

Isra to nocna podróż Proroka Muhammada (*saał*) ze Świętego Meczetu w Mekce do Meczetu Al-Aksa (Dalekiego) w Jerozolimie. *Miradż* natomiast to wniebowstąpienie Proroka (*saał*) i objawienie mu Bożych ajatów i znaków.

453. Sura *Gwiazda*, 53:16–18.
454. Muslim, *At-Tadż*, t. 3:261.

W jednym z *hadisów* o nocnej podróży i wniebowstąpieniu jest mowa, że kiedy Prorok Muhammad (*saał*) znajdował się w pobliżu *hatimu* Kaaby, a w innym przekazie – w domu córki wujka, Ummuhan, pojawił się przed nim anioł Dżibril (*as*), który otworzył pierś i obmył serce Proroka (*saał*) wodą *zamzam*, napełniając je wiarą i mądrością. Następnie Dżibril posadził Wysłannika Allaha (*saał*) na wierzchowca o imieniu Burak, którego krok był tak długi, jak sięgał jego wzrok. Prorok (*saał*) błyskawicznie przeniósł się ze Świętego Meczetu w Mekce do Meczetu Al-Aksa (Dalekiego) w Jerozolimie. Tam Wysłannik Allaha (*saał*) przewodniczył modlitwie wykonanej w towarzystwie innych proroków, a następnie razem z Dżibrilem wzniósł się w niebiosa. Kiedy dotarł do siódmego nieba, do miejsca nazwanego *Sidratul Muntaha*, anioł Dżibril ukazał się Prorokowi (*saał*) w swoim prawdziwym obliczu i powiedział:

„O Muhammadzie, oto *Sidratul Muntaha*. Jeśli zrobię chociaż jeden krok do przodu, spłonę".

Następnie Prorok (*saał*) kontynuował swoją cudowną podróż na wierzchowcu o imieniu Rafraf. Dotarł przed oblicze Allaha Najwyższego i tym samym dostąpił zaszczytu zobaczenia Pana, rozmowy z Nim i usłyszenia Go. Jest o tym powiedziane w Świętym Koranie:

لَقَدْ رَأَى مِنْ آيَاتِ رَبِّهِ الْكُبْرَى

Lakad ra aa min aajaati rabbihil kubraa.

„[…] zaprawdę, ujrzał największy ze znaków swego Pana"[455]. Prorok (*saał*) otrzymał od Allaha nakazy i kontynuował dalszą podróż[456].

455. Sura *Gwiazda*, 53:18.

456. Buchari, Muslim, *At-Tadż*, t. 3:257–262; Buchari, *Tadżrid as-Sarih*,

Drodzy bracia i siostry,

w *hadisie* zawartym w zbiorze Muslima i Ahmada ibn Hanbala, przekazanym przez Abdullaha ibn Masuda (*ra*), jest napisane, że w noc wniebowstąpienia Najwyższy Allah obdarzył wierzących trzema dobrami. Są to:

1. Końcowe ajaty sury *Al-Bakara*, *Krowa*,
2. Przebaczenie wszystkich grzechów tym, którzy nie dodają Allahowi nikogo Jemu równego i współtowarzyszy,
3. Pięciokrotna modlitwa[457].

Kiedy Prorok (*saał*) powrócił do swojej *ummy* z darami od Allaha Najwyższego i opowiedział o swojej cudownej podróży i wniebowstąpieniu, mekkańscy wielobożnicy obwiniali go o kłamstwo. Kpiąc, zadawali mu rozmaite złośliwe pytania. Niektórzy szydzili i wyśmiewali się z niego, inni mówili: „Zaprawdę, to coś niesamowitego!".

Byli i tacy, którzy udali się do Abu Bakra (*ra*), mówiąc:

„O Abu Bakrze, twój przyjaciel twierdzi, że dzisiejszej nocy przebywał w Jerozolimie, odbył tam modlitwę, wzniósł się w niebiosa, widział Wielki Tron, Piekło i Raj, a potem powrócił do Mekki. Co możesz nam na ten temat powiedzieć?".

Abu Bakr (*ra*) udzielił tak godnej odpowiedzi, że do końca czasów będzie przykładem dla wszystkich wierzących:

t. 2:261, nr 227; Ibn Kasir, *tafsir*, t. 4:238–280; *Sahih Muslim szarh*, t. 2:600–657 (A. Dautogłu); *Muhammad i islam*, *Okres mekkański*, 307–318 (M.A. Keksał).

457. *Sahih Muslim szarh*, t. 2:638 (A. Dautogłu); *Ibn Kasir tafsir*, t. 4:264.

„Jeśli on tak powiedział, to przysięgam na Allaha, że jest to prawda. Wierzę w to i potwierdzam wszystko, co on mówi”[458].

Bałwochwalcy, nieusatysfakcjonowani odpowiedzią Abu Bakra (*ra*), wzięli ze sobą osobę znającą Jerozolimę, ponownie udali się do Proroka (*saał*) i zaczęli go wypytywać:

„O Muhammadzie, opowiedz nam o Jerozolimie, jaka ona jest?”.

Czcigodnemu Prorokowi (*saał*) w tym momencie pokazał się przed oczami widok Jerozolimy i zaczął szczegółowo odpowiadać na wszystkie pytania.

O tym zdarzeniu opowiada jeden z *hadisów* Proroka Muhammada (*saał*):

„Kiedy Kurajszyci obwiniali mnie o kłamstwo w związku z Isrą i Miradżem, byłem w tym czasie przy hidżrze Kaaby. I nagle widzę: Allah Najwyższy ukazał widok Jerozolimy prosto przed moimi oczami. Wtedy, spoglądając na niego, zacząłem opisywać Jerozolimę Kurajszytom i odpowiadać na ich pytania”[459].

Drodzy wierzący,

każdy muzułmanin powinien ufać, że Prorok Muhammad (*saał*) nie tylko widział wiele Bożych cudów i znaków, ale też odbył podróż w ciągu jednej nocy do Jerozolimy i wzniósł się do nieba. Nieprzyjmowanie tego za prawdę jest niewiarą. Osoba wierząca powinna być rozważna w takich sprawach wiary i islamu.

458. Ibn Kasir, *tafsir*, t. 4:248; *Muhammad i islam*, *Okres mekkański*, 316–318 (M.A. Keksał).

459. Muslim, *At-Tadż*, t. 3, 261.

Każdy, kto próbuje zrozumieć i wyjaśnić Boży cud podróży nocnej i wniebowstąpienia Proroka (*saał*), w swojej duszy myśli również, że jest to niemożliwe. W mniemaniu niektórych, wszystko, czego nie można zobaczyć i wyjaśnić prawami fizyki, jest nierealne. A przecież tym, kto stworzył prawa fizyki jest Allah Najwyższy. Dlatego sceptykom, którzy wierzą tylko w oczywiste, co ma jasny dowód i potwierdzenie, odpowiadamy, że Najwyższy Allah, mówiąc: „Bądź!", sprawia, że wszystko się dzieje.

Drodzy muzułmanie,

bądźcie czujni i ostrożni, przecież śmierć przychodzi nagle i wówczas wasze groby będą schronieniem waszych uczynków. Potem nadejdzie Dzień Sądu Ostatecznego i rozliczenia. Dlatego, dopóki mamy możliwość i nasze życie trwa, żyjmy zgodnie z naszą religią. Otwórzmy nasze serca na Bożą prawdę *Isry* i *Miradżu*. Uznajmy to, o czym jest powiedziane: „Jeśli on tak powiedział, to przysięgam na Allaha, jest to prawda. Wierzę w to i potwierdzam wszystko, co on mówi". Wykonujmy w stanie pokory swoje modlitwy, które są *miradżem* wierzącego. Pamiętajmy, że odrzucenie modlitwy jest zniszczeniem podstaw religii. Postarajmy się w tę błogosławioną noc czcić Allaha z jeszcze większym zapałem niż codziennie, zwracać się do Niego z *dua* i prośbami. Częściej recytujmy Święty Koran, wykonujmy jak najwięcej modlitw, *zikrów* i okazujmy skruchę. Odwiedzajmy w tę błogosławioną noc starsze osoby. Sprawiajmy radość biednym i samotnym, dając jałmużnę i czyniąc dobre uczynki. Wspierajmy jeszcze bardziej nasze dzieci, które Allah powierzył nam jako *amanat*. I nie zapominajmy, że powrócimy do Allaha Jedynego.

Proszę Allaha Najwyższego, aby błogosławiona noc *Isry* i *Miradżu* była powodem naszego przebudzenia z próżniaczego życia. Zakończę swoją *chutbę* nakazem Allaha:

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلاً مِّنَ الْمَسْجِدِ الْحَرَامِ إِلَى الْمَسْجِدِ الأَقْصَى
الَّذِي بَارَكْنَا حَوْلَهُ لِنُرِيَهُ مِنْ آيَاتِنَا إِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ البَصِيرُ

Subhaanal lazii asraa bi'abdihii jam minal masdżidil haraami ilal masdżidil aksal lazii baaraknaa hałlahuu li nurijjahuu min aajaatinna; innahuu hułas samii'ul basiir.

„Chwała Temu, który przeniósł Swego sługę nocą ze Świętego Meczetu do Meczetu Dalekiego, którego otoczenie pobłogosławiliśmy, aby pokazać mu niektóre z Naszych znaków! Zaprawdę, On jest Słyszący, Widzący!"[460].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَلَقَدْ رَاهُ نَزْلَةً الاُخْرَى عِنْدَ سِدْرَةِ الْمُنْتَهَى

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła lakad ra aahu nazlatan uchraa. Inda sidratil muntahaa[461].

460. Sura *Podróż nocna*, 17:1.
461. Sura *Gwiazda*, 53:13–14.

CHUTBA CZTERDZIESTA DRUGA

Noc *al-bara'at* i jej zalety

حم وَالْكِتَابِ الْمُبِين اِنَّا اَنْزَلْنَهُ فِى لَيْلَةٍ مُبَارَكَةٍ اِنَّا كُنَّا مُنْذِرِينَ فِيهَا يُفْرَقُ كُلُّ
اَمْرٍ حَكِيم اَمْرًا مِنْ عِنْدِنَا اِنَّا كُنَّا مُرْسَلِينَ رَحْمَةً مِنْ رَبِّكَ
اِنَّهُ هُوَ السَّمِيعُ الْعَلِيم

وقَالَ النَّبِيُّ (ص) : إِنَّ اللّهَ تَعَالىَ يَنْزِلُ لَيْلَةَ النِّصْفِ مِنَ الشَّعْبَانِ إِلَى السَّمَا ءِ
الدُّنْيَا فَيَغْفِرُ لأَكْثَرَ مِنْ شَعْرِ غَنَمِ كَلْبٍ

Haa miim. Lal kitaabil mubiin. Innaa anzalnaahu fii lajlatim mubaarakah; innaa kunnaa munziriin. Fiihaa jufraku kullu amrin hakiim. Amram min indinaa, innaa kunnaa mursaliin. Rahmatam mir rabbik; innahuu hułas samii'ul aliim[462].

Ła kaala rasuulullaahi: innallaaaha ta'aalaa janzilu lajlatan nifsi minasz sza'baani ilas samaa'id dunjaa fa jagfirul aksara min sza'ri ganami kalb[463].

Drodzy muzułmanie,

jedną z błogosławionych nocy, która w naszej wielkiej religii zajmuje ważne miejsce, jest *lajlatul bara'at*. Przypada w piętnastą noc miesiąca *szaban*. Jest to noc wybawienia i oczyszczenia od win i grzechów, dająca pobożnym muzułmanom możliwość pozyskania miłosierdzia i przebaczenia Allaha poprzez Jego wielbienie i *dua*.

462. Sura *Dym*, 44:1–6.
463. Ibn Madża, Tirmizi, Ahmad, *At-Tadż*, t. 2:93.

Tej nocy wierzący mogą całkowicie oddać się czczeniu Allaha i duchowemu obcowaniu z Nim.

W Świętym Koranie, zesłanym ludzkości jako przewodnictwo i uzdrowienie, a muzułmanom – jako pouczenie i miłosierdzie, ta noc wspominana jest jako „błogosławiona”[464]. Wtedy określane są i ustanawiane wszystkie ziemskie sprawy i spełniają się ludzkie losy.

W ajacie, który podałem na początku *chutby*, Allah Najwyższy ogłosił:

„Ha, mim. Na tę Księgę Jasną! Zesłaliśmy ją w noc błogosławioną. My bowiem jesteśmy ostrzegającymi! Tej nocy rozdzielane jest mądre polecenie, jako rozkaz pochodzący od Nas. My wysłaliśmy posłańców jako miłosierdzie od twego Pana. On jest Słyszący, Wiedzący!”[465]**.**

Drodzy bracia i siostry,

należy zauważyć, że Święty Koran nadaje nocy *al-bara'at* bardzo duże znaczenie. Niektórzy znawcy łączą zesłanie Świętego Koranu w Noc Przeznaczenia, ale większość uczonych wyjaśnia to jako zesłanie Świętego Koranu w noc *al-bara'at* z *Lauhul Mahfuz* na ziemskie niebo, a Noc Przeznaczenia jest początkiem zesłania na serce Muhammada (*saał*)[466].

Właśnie dlatego z nadejściem tej błogosławionej nocy, podczas której Święta Księga zstąpiła całkowicie na niebiosa ziemi, każdy muzułmanin powinien myślami skoncen-

464. Sura *Jonasz*, 10:57.
465. Sura *Dym*, 44:1–6.
466. Dżałałajn, Madarik, Bajdawi, *tafsir* sur *Kadr* i *Duhan*.

trować się na Allahu, oddać się szczerze Jego wielbieniu i przeanalizować swoje życie pod względem religijnym. Nie możemy zapominać, że życie ziemskie bez wątpienia się zakończy, a potem nadejdzie Dzień Wielkiego Sądu i rozrachunek.

Podczas świętej nocy *al-bara'at* w niebiosach rozstrzygane są wszystkie ziemskie sprawy, które powinny się wydarzyć: kogo spotka śmierć, kto przyjdzie na świat, kto zachoruje, kogo czeka sukces. Te zadania powierzane są do wykonania aniołom[467]. Dlatego żaden muzułmanin nie powinien ignorować i lekceważyć tej nocy, ważnej dla jego losu i dziejów ludzkości. Wszyscy powinni pamiętać, że każda minuta życia jest darem od Allaha Najwyższego, do którego powrócimy. Tylko taka czujność i rozumienie doprowadzą muzułmanina do szczęścia w życiu ziemskim i wiecznym.

Drodzy wierzący,

lajlatul bara'at, o której jest mowa w wielu *hadisach* Proroka Muhammada (*saał*), dla wierzących ludzi jest nocą wielkiego miłosierdzia i przebaczenia. Czcigodny Prorok (*saał*) powiedział:

„Kiedy następuje piętnasta noc miesiąca szaban, starajcie się spędzać ją na wielbieniu Allaha i modlitwach, a w dzień starajcie się pościć. O zachodzie słońca Allah Najwyższy zniża się do nieba nad ziemią i zwracając się do wszystkich istot, pyta:

– Czy są proszący o przebaczenie, wybaczę im.

– Czy są proszący o pożywienie, nakarmię ich.

– Czy są proszący o uzdrowienie, uzdrowię ich.

467. Święty Koran *tafsir*, t. 3:905, nr 4 (H.B. Czantaj).

– Czy są proszący o to i o to ... – i tak do samego świtu"[468].

W innym *hadisie* o nocy *al-bara'at* Prorok proroków (*saał*) mówi, co następuje:

„*Kiedy nadchodzi piętnasta noc miesiąca szaban, Allah Najwyższy obrzuca Swoim Spojrzeniem wszystkie istoty i każdemu – poza bałwochwalcami i wrogami – wybacza wszystkie grzechy*"[469].

Kolejny *hadis* informuje:

„*Kiedy nadchodzi piętnasta noc miesiąca szaban, Allah Najwyższy zniża się do nieba nad ziemią i przebacza tyle grzechów, ile sierści mają zwierzęta plemienia Kalb*"[470].

W jeszcze innej relacji przytoczony *hadis* brzmi następująco:

„*Ta noc ma miejsce piętnastego szabana. Wówczas Allah Najwyższy przebacza i wybawia od Piekła tylu grzeszników, ile sierści mają zwierzęta plemienia Kalb. Nie otrzymują przebaczenia politeiści, wrogowie muzułmanów, ci, którzy zrywają więzi braterskie i rodzinne, którzy przechwalają się swoim bogactwem, i ci, którzy są nieposłuszni wobec rodziców. Takim Allah nawet nie spojrzy w twarz*"[471].

Jak widzimy, drodzy bracia i siostry, tej nocy Allah przebacza wszystkim, którzy zwracają się ku Niemu ze szczerymi, z głębi serca płynącymi *dua* i proszą o wybaczenie popełnionych grzechów. I jedyne, czego tej nocy oczekuje się od muzułmanina, to aby stanął przed Allahem ze skruchą oraz czystym sercem.

468. Ibn Madża, *At-Tadż*, t. 2:93.
469. Ibn Madża, *At-Tadż*, t. 2:93.
470. Ibn Madża, Tirmizi, Ahmad, *At-Tadż*, t. 2:93.
471. *At-Targib ła Tahrib*, t. 2:239.

Drodzy muzułmanie,

podczas tej błogosławionej nocy przebaczenia i miłosierdzia każdy z nas powinien oddać się całkowicie Allahowi. Prośmy zatem z całego serca o przyjęcie naszych aktów czci i przebaczenie grzechów. Jeszcze raz zastanówmy się nad wszystkim, co zrobiliśmy w ciągu roku, oceńmy to i postarajmy się naprawić błędy, jeśli takie popełniliśmy. Spędźmy tę noc na szczerych modlitwach, recytacji Świętego Koranu, wspominaniu Allaha. Jeśli mamy taką możliwość, to odwiedźmy naszych rodziców, a tym samym zasłużymy na ich dobre modlitwy. Postarajmy się tej nocy zażegnać spory. Dobrze jest również wspominać zmarłych. Warto naszym dzieciom wyjaśniać znaczenie i rozbudzać miłość oraz szacunek do tej nocy. Starajmy się pracować nad sobą, wyzbywać się takich cech, jak wrogość, zawiść i arogancja, co pozbawia tę noc błogosławieństwa. Umacniajmy uczucie braterstwa i solidarności. Musimy wiedzieć, że znalezienie szczęścia i pokoju jest możliwe, jeśli będziemy stosować prawo Allaha Najwyższego i zalecenia naszego Proroka (*saał*).

Zwracam się z prośbą do Allaha, aby błogosławiona noc *al-bara'at* była dla każdego muzułmanina nocą prawdziwego *bara'atu*, to znaczy nocą wybawienia i ocalenia od grzechów. Swoją *chutbę* zakończę modlitwą, którą recytował tej nocy Prorok Muhammad (*saał*):

„*O Allahu, uciekam się od Twojej kary do Twojego przebaczenia, od Twojego gniewu – do Twojego zadowolenia. I uciekam się od Ciebie, i chronię się u Ciebie, przecież jestem bezsilny, aby okazywać Ci wdzięczność w należyty sposób. I jesteś Wielki na tyle, na ile przystoi Twojej Wielkości*"[472].

472. *At-Targib ła Tahrib*, t. 2:242.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

فَسَبِّحْ بِاسْمِ رَبِّكَ الْعَظِيمِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Fasabbih bismi rabbikal aziim[473].

473. Sura *Wydarzenia*, 56:96.

CHUTBA CZTERDZIESTA TRZECIA

Wstępując w miesiąc *ramadan*

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيَ أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): إِذَا جَاءَ رَمَضَانُ فُتِحَتْ أَبْوَابُ الْجَنَّةِ وَغُلِّقَتْ أَبْوَابُ النَّارِ وَصُفِّدَتِ الشَّيَاطِينُ

Szahru ramadaanal lazii unzila fiihil kur'aanu[474].

Ła kaala rasuulullaahi: izaa dżaa'a ramadaanu futihat abłaabul dżannati ła gullikat abłaabun naari ła suffidatisz szajaatiin[475].

Drodzy muzułmanie,

każdy człowiek i oczywiście każdy muzułmanin jest podróżnikiem na drodze z przemijającego życia do wieczności. W swojej życiowej podróży muzułmanin spotyka mnóstwo błogosławionych *ramadanów*, a do wielu z nich, przemierzywszy kilometry życia, nie dożywa.

Chwała Allahowi za to, że dał nam możliwość spotkania tego świętego miesiąca *ramadanu* i oddania się jego błogosławionej atmosferze.

Z tego powodu, te najcenniejsze i najbardziej błogosławione dni w roku – czas świętego miesiąca *ramadanu* – powinniśmy starać się, aby spędzić je tak, jakby to były nasze

474. Sura *Krowa*, 2:185.
475. Buchari, Muslim, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 2:47.

ostatnie dni życia. Nie możemy tego błogosławionego miesiąca, w którym łaska i przebaczenie spływają z niebios jak potok, miesiąca, który wychwalany jest w Świętym Koranie i *hadisach* Proroka Muhammada (*saał*), spędzić w niefrasobliwej nieświadomości.

Ramadan – to miesiąc, w którym my wszyscy, skupiając się na Allahu z miłością, modlitwami i prośbami, zagłębiając się w atmosferę zwiększonej duchowości, powinniśmy starać się być jeszcze lepszymi sługami naszego Pana.

Ramadan – to dni, w których mamy możliwość przeanalizowania swojego życia w kontekście Bożych nakazów i oczyszczenia swojego serca i myśli z grzechów.

Ramadan – to czas, kiedy muzułmanie mogą zjednoczyć się wokół Bożych prawd i umocnić braterskie więzy.

Drodzy bracia i siostry,

Ramadan, w który mieliśmy zaszczyt wstąpić, powinniśmy spędzić w podniosłej i świętej atmosferze, z najlepszymi uczuciami i przeżyciami, spiesząc się, aby wykonywać dobre uczynki. I musimy pamiętać, że nikt z nas nie ma pewności, czy dożyje *ramadanu* w następnym roku.

To właśnie w świętym *ramadanie* był objawiony Święty Koran – światło serc, zbawienie dusz, miłosierdzie dla bogobojnych i pouczenie dla całej ludzkości.

W ajacie, który wyrecytowałem na początku *chutby*, Allah Najwyższy nakazuje:

„Ramadan to miesiąc, w którym został zesłany Koran jako przewodnictwo dla ludzi, jasne wskazanie drogi prostej i rozróżnienie między prawdą a kłam-

stwem. Kogo zastanie ten miesiąc, niechaj w nim pości. Kto jest chory lub w podróży, niech pości później taką liczbę dni, ile nie pościł. Bóg pragnie dla was ułatwienia, a nie utrudnienia"[476]**.**

Jak widzimy, podczas tego błogosławionego miesiąca Allah Najwyższy zesłał wszystkim ludziom Święty Koran jako przewodnictwo i nakazał pobożnym muzułmanom post.

Zalecając w *ramadanie* post, który wycisza ludzkie pragnienia i namiętności, Allah Najwyższy otwiera muzułmanom wrota Raju, zamyka bramy Piekła i przykuwa łańcuchami szatanów.

W jednym z *hadisów* Prorok Muhammad (*saał*) powiedział:

„Z nadejściem ramadanu otwierają się bramy Raju, zamykają się bramy Piekła i zakuwani są łańcuchami szatani"[477].

Drodzy bracia i siostry,

wszyscy doskonale wiemy, że im bardziej muzułmanin okazuje cześć i zbliża się do Allaha, tym bardziej doskonali się duchowo. A im bardziej neguje Allaha, tym niżej upada. Aktem czci, który jak żaden inny wiąże i jednoczy sługę z Allahem, jest post.

Post – to świadectwo wiary i szczerości wierzących. Post – to światło, które zapalamy w naszym duchowym świecie. Post – to powstrzymanie się w ciągu dnia od jedzenia, picia i wszelkich ziemskich przyjemności tylko ze względu na Allaha.

476. Sura *Krowa*, 2:185.
477. Buchari, Muslim, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 2:47.

Postu, podobnie jak wszelkich innych aktów czci, należy przestrzegać wyłącznie ku zadowoleniu Allaha, gdyż jest Jego nakazem.

W *hadisie kudsi* Allah Najwyższy mówi:

„Postu przestrzega się tylko ze względu na Mnie Jedynego, gdyż tylko Ja mogę dać godną za niego nagrodę"[478].

Powinniśmy wiedzieć, że przestrzeganie postu ku zadowoleniu Allaha różni się od postu, który trzymamy z osobistych pobudek lub innych powodów. Kiedy muzułmanin powstrzymuje się od jedzenia, picia i innych ziemskich przyjemności w imię Allaha Jedynego, w żaden sposób nie może być przyrównywany do osoby, która odmawia jedzenia, picia i innych rzeczy na znak solidarności lub protestu, z powodu diety lub osiągnięcia jakiegoś innego przemijającego celu. Czegoś takiego nie można nawet nazwać postem.

Przecież post w intencji Allaha pozostawia po sobie nie tylko głód i pragnienie. Prawdziwy post w imię Allaha to, przede wszystkim, duchowa, wewnętrzna walka człowieka z własnym „ego" i kuszeniem szatana, skierowana na poprawę postępowania i czynów, myśli i zamiarów.

Właśnie dlatego Czcigodny Prorok (*saał*) głosił:

„Jeśli ktoś nie przestaje kłócić się i grzeszyć, to jego post Allahowi nie jest ważny"[479].

Drodzy wierzący,

powinniśmy dobrze znać wartość i zalety świętego miesiąca *ramadan*, będącego dla nas czasem łask i przebaczenia.

478. Buchari, Muslim, Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 2:46.
479. Buchari, Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 2:61.

Właśnie podczas tego błogosławionego miesiąca został zesłany Koran, który jest i będzie jedynym ratunkiem dla ludzi. W tym miesiącu wypada także noc przeznaczenia (*lajlatul kadr*), uznana jako lepsza od tysiąca miesięcy.

Z całą pewnością ten miesiąc oraz jego *suhury, iftary* i *tarałihy* na zawsze pozostaną najcenniejszymi płodami ogrodów naszego duchowego życia. Dlatego, aby wykorzystać duchowe dobra tego miesiąca, należy spędzić go w najczystszych, najwznioślejszych i nieskazitelnych intencjach, myślach i czynach, unikając wszystkiego grzesznego, złego i potępionego.

W tym miesiącu należy wyzbywać się tego, co nam w życiu przeszkadza, a mianowicie niecierpliwości i przesady, które w każdym czasie, a tym bardziej w *ramadanie*, pozbawiają człowieka wielu korzyści i godności. Jednocześnie *ramadan* nie powinien zmieniać naszej codzienności w ustawiczne święto lub dzień wolny.

W tym błogosławionym miesiącu, który jest królem wśród wszystkich miesięcy roku, muzułmanin, trzymający post ku zadowoleniu Allaha, lepiej rozumie sytuację ludzi biednych i potrzebujących i stara się im okazać pomoc oraz wsparcie.

Nie zapomnijmy, że te czyste i wzniosłe myśli i uczynki, którymi obdarza nas błogosławiony *ramadan*, te wiatry duchowości *tarałihów*, powinny towarzyszyć nam podczas *ramadanu* na przestrzeni całego naszego życia.

Proszę Allaha Najwyższego, aby poprzez ten błogosławiony miesiąc *ramadan* ofiarował nam i wszystkim muzułmanom duchowe odrodzenie. Swoją *chutbę* zakończę następującym nakazem Allaha Najwyższego:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ

عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu kutiba alajkumus sijaamu kamaa kutiba alal laziina min kablikum la'allakumtattakuun.

„O wy, którzy wierzycie! Przepisany jest wam post, tak jak był przepisany tym, którzy byli przed wami. Być może, będziecie wytrwali!"[480]**.**

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

فَمَن شَهِدَ مِنكُمُ الشَّهْرَ فَلْيَصُمْهُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Faman szahida minkumusz szahra faljasumhu[481]*.*

480. Sura *Krowa*, 2:183.
481. Sura *Krowa*, 2:185.

CHUTBA CZTERDZIESTA CZWARTA

Ramadan – miesiąc Koranu i postu

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا كُتِبَ عَلَيْكُمُ الصِّيَامُ كَمَا كُتِبَ
عَلَى الَّذِينَ مِن قَبْلِكُمْ لَعَلَّكُمْ تَتَّقُونَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّٰهِ (ص): رُبَّ صَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ صِيَامِهِ إِلاَّ الْجَوْعُ
وَرُبَّ قَائِمٍ لَيْسَ لَهُ مِنْ قِيَامِهِ إِلاَّ السَّهَرُ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu kutiba alajkumus sijaamu kamaa kutiba alal laziina min kablikum la'allakumtattakuun[482].

Ła kaala rasuulullaahi: rubba saa'imin lajsa lahu min sijaamihi illal dżal'u ła rubba kai'min lajsa lahu min kijaamihi illas sahiru[483].

Szanowni muzułmanie,

wstępujemy wszyscy w *ramadan*, miesiąc, w którym otwierają się bramy Raju, zamykają się wrota Piekła i szatani są zakuwani w łańcuchy[484]. Dokładnie w tym błogosławionym miesiącu, w którym na bogobojnych muzułmanów spływają Boże miłosierdzie i dobra, zesłany został Święty Koran, będący pouczeniem, uzdrowieniem i przewodnictwem. Święty Koran – jest dla całej ludzkości jedynym źródłem życia. Życie, spędzone bez Koranu, zarówno na tym świecie, jak i po śmierci, nie przyniesie człowiekowi niczego oprócz strat i rozczarowań.

482. Sura *Krowa*, 2:183.
483. Ibn Madża, Ahmad, Hakim, *At-Tadż*, t. 2:61.
484. Buchari, Muslim, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 2:47.

Dlatego, jeśli ludzkość, pogrążająca się w tysiącach wszelakich klęsk, chorób i nieszczęść, pragnie osiągnąć szczęście i rozkwit, powinna doprowadzić swoją wiarę, czyny, moralność, charakter, życie społeczne, polityczne, prawne i ekonomiczne do zgodności z Koranem. Życie, niezgodne i zaprzeczające temu, co nakazuje Koran, od początku do końca skazane jest na niepowodzenie. Tam, gdzie nie ma Koranu, gdzie nie rozmawia się językiem Koranu i nie mówi się o nim, pojawia się zło, podłość i niemoralność. Właśnie dlatego, zsyłając Święty Koran jako przewodnictwo dla ludzi[485], Allah powiedział, że ten, kto skupi się na Świętej Księdze i będzie żyć według jej zasad, na pewno osiągnie szczęście.

Drodzy bracia i siostry,

Allah Najwyższy, który wybrał człowieka jako najdoskonalszą istotę i Swojego namiestnika na ziemi, powierzył mu do wykonania Swoje nakazy. Jednym z podstawowych zaleceń jest, oczywiście, post. Post w *ramadanie* stał się obowiązkowy w drugim roku *hidżry*. Jego bezwarunkowy wymóg potwierdza Święta Księga, *sunna* Proroka Muhammada (*saał*) i opinie muzułmańskich uczonych. Negowanie postu i jego lekceważenie jest niewiarą.

W ajacie, przytoczonym na początku *chutby*, Allah Najwyższy nakazuje:

„O wy, którzy wierzycie! Przepisany jest wam post, tak jak był przepisany tym, którzy byli przed wami. Być może, będziecie wytrwali!”[486]**.**

Post, o obowiązkowości którego jest mowa w Koranie, to post w *ramadanie*. Post pomaga naszym sercom wyjść na

485. Sura *Krowa*, 2:185.
486. Sura *Krowa*, 2:183.

spotkanie Pana, zobaczyć świat i życie przez pryzmat nakazów Allaha Najwyższego. W związku z tym muzułmanin będzie się starał trzymać swój post zgodnie z zaleceniami Allaha, wszystkie akty czci wykonywać w imię Allaha, żyć i popełniać dobre uczynki ku zadowoleniu Allaha. Wierzący da z siebie wszystko, aby uniknąć pokus, stronić od grzesznych, zgubnych i bezużytecznych czynów tylko w imię Allaha Jedynego.

Będąc najdoskonalszym stworzeniem i namiestnikiem Allaha na ziemi, człowiek powinien żyć tak, jak mu Allah nakazał. Musi uporządkować swoje życie według zasad ustanowionych przez Pana. W tym właśnie zawarty jest sens postu, modlitwy, jałmużny i innych aktów czci. A ci, którzy przestrzegają postu i modlitw, ale nie wystrzegają się czynów przez religię zakazanych, w rzeczy samej trudzą się na próżno. Niepotrzebnie poszczą i pozbawiają się innych życiowych przyjemności.

W tej sprawie Prorok Muhammad (*saał*) wypowiedział się następująco:

„*Ilu jest poszczących, których post nie przynosi niczego oprócz uczucia głodu. Ilu jest modlących, których modlitwy nie przynoszą niczego oprócz zmęczenia i niedospania*"[487].

„*Jeśli ktoś w poście nie przestaje kłócić się i grzeszyć, to Allahowi jego post nie jest ważny*"[488].

Drodzy bracia i siostry,

Allah Najwyższy mówi o poście: „*Za każdy dobry uczynek człowiek na pewno otrzymuje nagrodę. A więc, za jeden dobry*

487. Ibn Madża, Ahmad, Hakim, *At-Tadż*, t. 2:61.
488. Buchari, Abu Dawud, Tirmizi, Nasai, A*t-Tadż*, t. 2:61.

uczynek można otrzymać nagrodę od jednej do siedmiuset. Z postem sprawa wygląda inaczej, gdyż jest on przestrzegany wyłącznie ze względu na Allaha. W związku z tym, tylko Allah zna godne za niego wynagrodzenie. Każdego sługę trzymającego post na początku czekają dwie radosne nowiny: pierwsza – to posiłek po zakończonym poście, a druga – to ujrzenie oblicza Allaha Najwyższego w Dzień Zmartwychwstania. Co zaś dotyczy zapachu z ust osoby poszczącej – to ten zapach jest milszy Allahowi niż aromat piżma"[489]. Post jest obowiązkowy dla każdego pełnoletniego i zdrowego umysłowo muzułmanina. Nie jest obowiązkiem dla osób podróżujących i chorych, którzy mogą pościć po powrocie do zdrowia. Nie poszczą kobiety w czasie menstruacji i w okresie poporodowym. Może nie trzymać postu kobieta ciężarna lub karmiąca, jeśli obawia się, że post może zaszkodzić zdrowiu jej lub dziecka. Ci, którzy są chorzy nieuleczalnie, zamiast postu powinni wypłacić *fidję* za każdy dzień *ramadanu*.

Post, którego dobra nie mogą do końca osiągnąć ani ludzie, ani aniołowie, jest aktem czci, który wymaga przestrzegania wszystkich niezbędnych warunków. Post respektuje się zarówno w wymiarze fizycznym – powstrzymując się od jedzenia, picia i innych grzechów ciała, jak i duchowym – unikając nieprzyzwoitych myśli i pobudek. W sytuacji przymusowego lub przypadkowego posiłku należy wiedzieć, jak i kiedy oraz w jaki sposób należy to odkupić.

Drodzy wierzący,

na wstępie dzisiejszej *chutby* powiedziałem, że *ramadan* jest miesiącem Świętego Koranu i postu. Dlatego wraz z nadejściem tego błogosławionego miesiąca powinniśmy nasy-

489. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:485, nr 1220.

cić swoje serca balsamem Świętego Koranu i ożywić swoje dusze łaską postu. Podobnie jak pozostałe akty czci, post należy trzymać szczerze i z czystym sercem. Gdziekolwiek byśmy nie byli i w jakimkolwiek czasie nie żyli, zawsze trzeba chronić siebie od pokus i zwodzenia naszego „ego" i szatana. Nigdy i w żadnych okolicznościach nie wolno tracić nadziei na odrodzenie duchowej i aktywnej więzi z Allahem i Jego Wysłannikiem (*saał*).

Swoją *chutbę* zakończę następującym *hadisem* Proroka Muhammada (*saał*):

„W Dzień Wielkiego Sądu post i Koran będą obrońcami swoich właścicieli. Post powie: »O mój Panie, nie dawałem mu jeść i pić ku Twojemu zadowoleniu, dlatego pozwól mi ująć się za nim«. Koran powie: »Nie dawałem mu spać po nocach w imię Twoje, dlatego pozwól mi ująć się za nim«. I każdy z nich obroni swoich posiadaczy"[490].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

شَهْرُ رَمَضَانَ الَّذِيَ أُنزِلَ فِيهِ الْقُرْآنُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Szahru ramadaanal lazii unzila fiihil kur'aanu[491].

490. Ahmad, Tabarani, *Dżami'us-sagir*, t. 2:44.
491. Sura *Krowa*, 2:185.

CHUTBA CZTERDZIESTA PIĄTA

Zalety nocy przeznaczenia

إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ وَمَا أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ
تَنَزَّلُ الْمَلائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ سَلامٌ
هِيَ حَتَّى مَطْلَعِ الْفَجْرِ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): مَنْ قَامَ لَيْلَةَ الْقَدْرِ إِيمَانًا وَاحْتِسَابًا غُفِرَ
لَهُ مَا تَقَدَّمَ مِنْ ذَنْبِهِ

Innaa anzalnaahu fii lajlatil kadr. Ła maa adraaka maa lajlatul kadr. Lajlatul kadri chajrum min alfi szahr. Tanazzalul malaa'ikatu łar ruuhu fiihaa bi izni rabbihim min kulli amr. Salaamun hija hattaa matla'il fadżr[492].

Ła kaala rasuulullaahi: man kaama lajlatal kadri iimaanaa ła ihtisaabaa gufira lahu maa takaddama min zanbihi[493].

Drodzy muzułmanie,

niewątpliwie jedną z najbardziej błogosławionych nocy w naszej religii jest noc przeznaczenia. W Świętym Koranie poświęcona jest jej odrębna sura *Al-Kadr*, *Noc Przeznaczenia*. Allah Najwyższy w wymienionej surze mówi:

„Zaprawdę, zesłaliśmy ten Koran w Noc Przeznaczenia. Skąd miałbyś wiedzieć, co to jest Noc Przeznaczenia? Noc Przeznaczenia jest lepsza od tysiąca

492. Sura *Noc Przeznaczenia*, 97:1–5.
493. Buchari, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 2:80.

miesięcy! Zstępują wówczas Aniołowie i Duch za pozwoleniem swego Pana, aby wypełnić każde polecenie. Ona jest pokojem aż do nastania brzasku”[494].

Jak widzimy, noc przeznaczenia, podczas której na niebie ludzkości wzeszło słońce Świętego Koranu, jest lepsza od tysiąca miesięcy. Koran jest ostatnim testamentem Allaha, przekazanym światu. On oświecił nieboskłon ludzkości zagubionej w mroku niewiary niegasnącym blaskiem wiary. Koran oświetlił wszystko wokół w czasie, gdy cały świat przeżywał duchowy i moralny upadek, kiedy wśród ludzi nie było miłości, miłosierdzia, sprawiedliwości i zaufania, a duszami rządziły zbłądzenie i chaos. I wtedy Święty Koran zjednoczył wierzących pod znakiem jedynobóstwa. Właśnie w tym mrocznym czasie nad światem rozległ się głos Koranu i usłyszano nakaz: „Głoś!”. Rozpraszając ciemność niewiary, zaczął objawiać się Koran. Nastąpiło to w noc przeznaczenia. Zesłanie na Ziemię Świętego Koranu tej właśnie nocy, stawia ją tysiąckrotnie wyżej niż cały miesiąc, o czym jest mowa w Księdze. A to dlatego, że objawienie Koranu oznaczało ocalenie ludzkości i wielką rewolucję. Jeśli ludzkość, bądź to odrębne jednostki lub całe społeczności, a nawet narody, pragnie osiągnąć szczęście w życiu doczesnym i wiecznym, powinna podążyć za tym rewolucyjnym wezwaniem Świętego Koranu. Jeśli ludzie pozostaną głusi na to wezwanie, to wiatry szczęścia i dobrostanu ich nie dosięgną. Ta prawda pozostanie niezmienna, obojętnie gdzie i kiedy by to nie było.

Dlatego nikomu z nas nie wypada spędzić tej błogosławionej nocy w beztroskiej nieświadomości i obojętności. Prawdziwy muzułmanin nie straci nocy przeznaczenia,

494. Sura *Noc Przeznaczenia*, 97:1–5.

podczas której został objawiony Koran oświecający drogę człowiekowi do szczęścia ziemskiego, duchowego i wiecznego, ukazujący prawidłowy kierunek do wiary, ekonomiczny i prawny dobrobyt.

Drodzy bracia i siostry,

obowiązkiem każdego muzułmanina, ze względu na zadowolenie Allaha, jest spotkanie i spędzenie w godny sposób nocy przeznaczenia. Ta błogosławiona noc w surze *Al-Kadr*, *Noc Przeznaczenia*, opisana jest jako ta, podczas której, z nakazu Allaha Najwyższego, anioł Dżibril (*as*) schodzi wraz z innymi aniołami na ziemię i pozdrawia sługi wielbiące Allaha. Jest to noc, gdy na wierzących spływa Boże miłosierdzie i przychylność. *Lajlatul kadr,* dzięki swojej świętości i duchowemu znaczeniu, jest lepsza od tysiąca miesięcy. Mądry i rozważny muzułmanin nie powinien odmówić swojego udziału w dobrodziejstwie nocy przeznaczenia.

Właśnie dlatego Wysłannik Allaha (*saał*), zachęcając muzułmanów do wykonywania tej nocy jak najwięcej dobrych uczynków, w jednym ze swoich *hadisów* mówił:

„*Kto spotka i spędzi Noc Przeznaczenia z głęboką wiarą i prawdziwą nadzieją na łaskawość Allaha, ten otrzyma przebaczenie wszystkich grzechów*”[495].

Z tego też powodu, tej nocy, po wspólnej nocnej modlitwie, należy chociażby na trochę zostać w meczecie, wspominać i wychwalać Allaha, prosić Go o przebaczenie grzechów i łaskawość, recytować Święty Koran, wykonać modlitwy *kada,* pozdrowienia dla Proroka (*saał*), odwiedzić bliskich i krewnych, rozdać jałmużnę, uświetniając tym samym błogosławieństwo tej naprawdę wielkiej nocy.

495. Buchari, Muslim, Tirmizi, Nasai, *At-Tadż*, t. 2:80.

Drodzy wierzący,

chwała Allahowi, który uhonorował nas zaszczytem doczekania tej błogosławionej nocy i spotkania jej, będąc muzułmanami. To, czego się od nas oczekuje – to świadomość jej wartości. Dlatego powinniśmy starać się spędzać wszystkie ostatnie noce świętego miesiąca *ramadan* na duchowym czuwaniu, jakby każda z nich była nocą przeznaczenia. Przecież nikt z nas nie wie, która z nocy *ramadanu* jest *lajlatul kadr*. W jednym z *hadisów* przekazano wypowiedź Proroka (*saał*), że „Nocy Przeznaczenia należy szukać w dwudziestą siódmą noc *ramadanu*"[496].

Drodzy bracia i siostry,

dzisiaj, gdy jesteśmy w duchowym ożywieniu, związanym z nadejściem nocy przeznaczenia, gdy jesteśmy podekscytowani zbliżającym się świętem, trochę smutno uświadomić sobie, że za kilka dni przyjdzie nam pożegnać się do przyszłego roku, a może i na zawsze, ze świętym miesiącem *ramadan,* który przyniósł nam Bożą łaskę i odpuszczenie grzechów oraz szczęście i radość. Miesiąc *ramadan*, z jego zatłoczonymi *tarałihami,* ze zwartymi szeregami modlących się w meczetach, z *iftarami* i *suhurami*, z jego spotkaniami i duchowymi rozmowami, na zawsze zostanie w naszych sercach i do końca czasów każdy *ramadan* będzie radować przyszłe pokolenia muzułmanów. Jednak czy będzie nam dane doczekać *ramadanu* w przyszłym roku? Tego nie wiemy. Dlatego powinniśmy dołożyć wszelkich starań, aby w tym miesiącu pozyskać przebaczenie Allaha. Powinniśmy pomyśleć o tym *ramadanie* jako o ostatnim w naszym życiu.

496. Abu Dawud, Ahmad, *At-Tadż*, t. 2, 84.

Spędźmy więc ostatnie dni i godziny *ramadanu*, pokładając nadzieję w miłosierdziu i przebaczeniu Allaha. Dajmy słowo, że spędzimy dalsze życie pod ochroną Świętego Koranu. Nie pozostawmy naszego wielbienia tylko dlatego, że *ramadan* się zakończył. Obiecajmy swoją pokorę wobec Allaha i wielbienie Go aż do śmierci. Uznajmy za swój obowiązek zaszczepić w naszych dzieciach miłość do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*). Nie zapomnijmy przekazać *sadaki al-fitr*, jeśli mamy ku temu materialne możliwości, i uczyńmy to przed świąteczną modlitwą. Pamiętajmy, że człowiek przyszedł na ten świat, aby wielbić Allaha Najwyższego.

Dzisiejszą *chutbę* zakończę słowami naszego Czcigodnego Proroka (*saał*), wypowiedzianymi do Allaha w noc przeznaczenia:

„*O Allahu, jesteś wybaczający i lubisz wybaczać, a więc wybacz mi moje grzechy*”[497].

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ła'bud rabbaka hattaa ja'tijakal jakiin[498].

497. Tirmizi, Nasai, Ibn Madża, Ibn Kasir, *tafsir*, t. 7, 339.
498. Sura *Kamienna*, 15:99.

CHUTBA CZTERDZIESTA SZÓSTA

Chutba z okazji *Ramadan Bajramu*

اَللهُ أَكْبَرُ اَللهُ أَكْبَرُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّهُ وَاللّهُ أَكْبَرُ اَللهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، اَللهُ أَكْبَرُ كَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللّهِ تَعَالَى بُكْرَةً وَأَصِيلاً وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلاً طَوِيلاً ، اَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى نَزَّلَ الْفُرْقَانَ عَلَى عَبِدِهِ لِيَكُونَ لِلْعَالَمِينَ نَذِيرًا الَّذِى لَهُ مُلْكُ السَّمَوَاتِ وَالأَرْضِ وَلَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَمْ يَكُنْ لَهُ شَرِيكٌ فِى الْمُلْكِ وَخَلَقَ كُلَّ شَيْءٍ فَقَدَّرَهُ تَقْدِيرًا اَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى جَعَلَ فِى السَّمَاءِ بُرُوجًا وَجَعَلَ فِيهَا سِرَاجًا وَقَمَرًا مُنِيرًا فَسُبْحَانَ الْمُتَجَلِّى عَلَى عِبَادِهِ بِالْغُفْرَانِ فِى هَذَا الْيَوْمِ السَّعِيدِ أَحْمَدُهُ حَمْدًا جَمِيلاً وَأَشْكُرُهُ شُكْرًا جَزِيلاً دَرَجَاتٍ مِنْهُ وَمَغْفِرَةً وَرَحْمَةً وَكَانَ اللّهُ غَفُورًا رَحِيمًا، نَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّهُ وَحْدَهُ لاَشَرِيكَ لَهُ وَنَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدَنَا مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ صَلَوَاتُ اللّهِ وَسَلاَمُهُ عَلَيْهِ وَعَلَى آلِهِ وَأَصْحَابِهِ وَأَتْبَاعِهِ رِضْوَانُ اللّهِ تَعَالَى عَلَيْهِمْ أَجْمَعِين.

أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللّهِ اتَّقُوا اللّهَ وَأَطِيعُوهُ إِنَّ اللّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ، قَالَ اللّهُ تَعَالَى فِى كِتَابِهِ الْكَرِيم: أَعُوذُ – بَسْمَلَة: قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): الْمُؤْمِنُ مِرَآةُ الْمُؤْمِنِ وَالْمُؤْمِنُ أَخُو الْمُؤْمِنِ

Allaahu akbaru allaahu akbaru laa ilaaha illallaahu łallaahu akbaru allaahu akbaru ła lillaahil hamd. Allaahu akbaru kabiiraa łal hamdu lillaahi kasiiraa ła subhaanallaahi ta'aalaa bukratan ła asiilaa ła minal lajli faasdżud lahu ła sabbihu lajlan tałiilaa, alhamdu lillaahil lazii nazzalal furkaana alaa abindihi lijakuuna lil'aalamiin naziiral lazii lahu mulkus samałaati ał ardi ła lam jattachiz ła ladan ła lam jakun lahu szariikun fil mulki ła chalaka kulla szaj'in fakaddaratu takdiiran alhamdu lillaahil lazii dża'ala fis samaa'i buruudżan ła dża'ala fiihaa siraadżan ła kamaran muniiran fa subhaanal mutadżallii alaa ibaadihi bil gufraani hazal jałmis sa'iidi ahmaduhu hamdan dżamiilaan ła aszkuruhu szukran dżaziilan daradżaatin minhu ła magfiratan ła rahmatan ła kaanallaahu gafuuran rahiimaa, naszhadu an laa ilaaha illallaahu łahdahu laa szariika lahu ła naszhadu anna sajjidanaa muhammadan abduhu ła rasuuluhu salałaatullaahi ła salaamuhu alajhi ła alaa aalihi ła ashaabihi ridłaanullaahi ta'aalaa alajhim adżma'iin. Amma ba'du fajaa ibaadallaahi ittakullaaha ła atii'uuhu innallaaha ma'al laziina ittakal łal laziina hum muhsinuuna, kaalallaahu ta'aalaa fii kitaabihil kariim: a'uuzu – basmalat – Kad aflaha man tazakkaa. Ła zakaras ma rabbihii fasallaa[499].

Ła kaala rasuulullaahi: almu'minu mira aatul mu'mini ał mu'minu achul mu'min[500].

Drodzy muzułmanie,

dzisiaj muzułmanie na całym świecie obchodzą jedno z dwóch największych świąt islamu – *Ramadan Bajram*.

W tym pięknym dniu, będącym dla muzułmanów Bożym miłosierdziem, na wszystkich krańcach świata brzmią

499. Sura *Najwyższy*, 87:14–15.
500. Abu Dawud, *At-Tadż*, t. 5:54.

świąteczne *takbiry i tałhidy*, poświadczające na całą ziemię, jak wielkim zaszczytem jest dla nas służenie Allahowi i Jego wielkiej religii.

Przynoszę wam, drodzy bracia i siostry, radosną wieść, że godnie wypełniliśmy jedno z najważniejszych zaleceń naszego Pana – *ramadanowy* post. Zjawiliśmy się tutaj, w Domu Allaha, wypełnieni duchowością tego błogosławionego miesiąca, aby oddać Mu cześć i wyrazić wdzięczność, wypłacając *sadakę al-fitr* i wykonując modlitwę.

Drodzy bracia i siostry,

dzisiejsze święto jest okazją, a dokładniej rzecz ujmując, dobrym powodem do pokazania całemu światu muzułmańskiej miłości, braterstwa, jedności i solidarności. Dlatego, wykorzystując tę okoliczność, każdy muzułmanin, którego serce płonie wiarą islamu, powinien na dzień lub dwa przywdziać strój przyjaźni i braterstwa i odnowić uczucia jedności i solidarności w islamie.

Wszyscy powinniśmy pamiętać, że nasza wielka religia nie dopuszcza wrogości, podziałów, wewnętrznych konfliktów i sporów wśród muzułmanów. Zamiast tego islam wymaga od nas jedności, braterstwa i przyjaźni, co jest nadrzędnym założeniem wiary.

W Świętym Koranie Allah Najwyższy nakazuje nam:

وَأَطِيعُوا اللّهَ وَرَسُولَهُ وَلاَ تَنَازَعُوا فَتَفْشَلُوا وَتَذْهَبَ رِيحُكُمْ

وَاصْبِرُوا إِنَّ اللّهَ مَعَ الصَّابِرِينَ

Ła atii'ullaaha ła rasuulahuu ła laa tanaaza'uu fatafszaluu ła tazhaba riihukum wasbiruu; innallaaha ma'as saabiriin.

„I bądźcie posłuszni Bogu i Jego Wysłannikowi, i nie spierajcie się wzajemnie, abyście nie osłabli i nie opuściła was wasza moc. Bądźcie cierpliwi, gdyż Bóg jest z cierpliwymi”[501].

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُواْ

Ła'tasimuu bi hablillaahi dżamii'an ła laa tafarrakuu.

„Trzymajcie się wszyscy mocno liny Boga, nie rozdzielajcie się”[502].

وَلاَ تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِن بَعْدِ مَا جَاءهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُوْلَـئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Ła laa takuunuu kallaziina tafarrakuu łachtalafuu mim ba'di maa dżaa'ahumul bajjinaat, ła ulaa'ika lahum azaabun aziim.

„Nie bądźcie podobni do tych, którzy się podzielili i zaczęli spierać, gdy otrzymali już jasne znaki. Dla nich jest kara straszna!”[503].

Wysłannik Allaha (*saał*) w swoich *hadisach* głosił:

„*Wierzący dla swojego wierzącego brata jest jak lustro. Wierzący dla wierzącego jest bratem*”[504].

„*Wierzący wobec siebie wzajemnie są jak filary jednego budynku*”[505].

501. Sura *Zdobycz*, 8:46.
502. Sura *Rodzina Imrana*, 3:103.
503. Sura *Rodzina Imrana*, 3:105.
504. Abu Dawud, *At-Tadż*, t. 5:54.
505. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:220.

„Przyrzekam na Tego, w którego Rękach jest moja dusza, że nie wejdziecie do Raju, dopóki nie uwierzycie. I nie będziecie prawdziwie wierzącymi, dopóki nie pokochacie się wzajemnie”[506].

Drodzy bracia i siostry,

na podstawie ajatów i *hadisów* staje się oczywiste, że wszyscy, którzy poprzez wypowiedzenie *szahady* dostąpili zaszczytu wejścia pod kopułę islamu, powinni zgromadzić się i zjednoczyć w imię miłości, braterstwa, jedności i solidarności wielkiej religii islamu. Historia nie zna żadnego narodu, który tracąc swoje duchowe i moralne wartości, zrywając więzy braterstwa i miłości, zapominając także o człowieczeństwie, mógł utrzymać się i przetrwać.

Dlatego, jeśli chcemy powstać i dać światu znać o sobie i islamie, to przede wszystkim musimy odbudować duchowe braterstwo. A święta są ku temu znakomitą okazją. Kierowani jedną wiarą, zebrani w błogosławiony poranek w Domu Allaha, powinniśmy wykorzystać tę możliwość. Dlatego każdy muzułmanin, wyzbywszy się uprzedzeń i podżegania własnego „ja”, powinien przede wszystkim upomnieć siebie: „Jestem muzułmaninem, wszyscy muzułmanie są braćmi, a bracia nie mogą być sobie wrogami i nie powinni oddalać się od siebie wzajemnie” i zerwać wszystkie łańcuchy osobistej nieprzyjaźni i niechęci. Musimy to zrobić niezwłocznie, gdyż tego wymaga od nas nasza religia...

Tylko wówczas nasze muzułmańskie święto będzie miało sens.

506. Muslim, Abu Dawud, *At-Tadż*, t. 5:244.

Święta są po to, aby muzułmanie zjednoczyli się wzajemnie nierozerwalną wiarą. Święta są dane w tym celu, żeby ucichły spory, zagoiły się rany, aby ktoś wspomniał o ubogich, potrzebujących i samotnych. Święta istnieją także po to, aby chociaż na jakiś czas przerwana została nienawiść, zawiść i wrogość oraz zaprowadzona zgoda i solidarność.

Drodzy wierzący,

mówiąc w Świętym Koranie

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّى يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ

Ła'bud rabbaka hattaa ja'tijakal jakiin.

„I czcij twego Pana, aż przyjdzie do ciebie pewność!"[507], Allah Najwyższy nakazuje nam nieustanne oddawanie czci. Dlatego po zakończeniu *ramadanu* w żadnym wypadku nie powinniśmy przerywać zapału w wielbieniu Boga. Zaprzestanie aktów czci i odsunięcie się po *ramadanie* od meczetu i wspólnoty, jest błędem i niebezpiecznym zachowaniem. Islam – to nie okazjonalne ubranie na *ramadan*. Rozsądny i dojrzały muzułmanin pozostaje w swojej szacie muzułmanina zawsze, aż do ostatniego tchu. Jest to dla każdego wierzącego jedyna droga, a jej końcowym punktem będzie święto życia wiecznego.

Właśnie dlatego Czcigodny Prorok (*saał*) powiedział:

„*Mądrym jest ten, kto oddając siebie i swoje czyny pod sąd, przygotowuje się do tego, co go czeka po śmierci. Głupcem zaś jest ten, kto podążając za osobistymi pragnieniami i za tym, co podpowiada mu jego wewnętrzne «ja», oczekuje od Allaha czegoś, co nigdy mu nie będzie dane*"[508].

507. Sura *Kamienna*, 15:99.
508. Tirmizi, *Rijad as-Salihin*, t. 1:101.

To oznacza, że rozważny muzułmanin powinien przede wszystkim przygotowywać się do życia wiecznego, które rozpoczyna się po jego śmierci w grobie. Jednocześnie nie możemy lekceważyć życia doczesnego.

Pozostaje nam dążyć do znalezienia się w grupie tych, o których nasz Pan mówi:

قَدْ أَفْلَحَ مَن تَزَكَّى وَذَكَرَ اسْمَ رَبِّهِ فَصَلَّى

Kad aflaha man tazakkaa. Ła zakaras ma rabbihii fasallaa.

„Osiągnie powodzenie ten, kto się oczyści i będzie wspominał imię swego Pana, i modlił się”[509]**.**

W tym błogosławionym świątecznym dniu należy zachować uprzejmość wobec starszych i serdeczność w stosunku do dzieci. Wypada odwiedzić krewnych i bliskich. Jeśli nie mamy takiej możliwości, warto zapytać o ich zdrowie i życie oraz złożyć życzenia świąteczne przez telefon. Jeśli jesteśmy na kogoś obrażeni lub kogoś skrzywdziliśmy, tego dnia wypada się pogodzić. Tego dnia musimy postarać się wzmocnić i zacieśnić nasze braterskie więzy. Uczynić je silnymi na tyle, aby nigdy się nie rozerwały i nie rozrzuciły nas na różne strony jak koraliki naszyjnika.

Jeśli ktoś nie zdążył wypłacić *sadaki al-fitr*, która jest *ładżibem* dla każdego majętnego i wolnego muzułmanina, powinien niezwłocznie to uczynić. Musimy wiedzieć, że ta jałmużna wypłacana jest za każdego członka rodziny.

Zwracam się do Allaha z prośbą, aby to nasze wielkie święto było błogosławione dla wszystkich muzułmanów. Bądźmy zakładnikami Allaha, przecież do Niego Jedynego powrócimy.

509. Sura *Najwyższy*, 87:14–15.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ... كُلُّ نَفْسٍ ذَائِقَةُ الْمَوْتِ ثُمَّ إِلَيْنَا تُرْجَعُونَ

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَم يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلَّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Kullu nafsin zaa'ikatul małti summa ilajna turdża'uun[510].

Ła kulil hamdu lillaahil lazii lam jattahiz ładaladan ła lam jakul lahuu szariikun fil mulki ła lam jakul lahuu łalijjum minaz zulli ła kabbirhu takbiiraa[511].

510. Sura *Pająk*, 29:57.

511. Sura *Podróż nocna*, 17:111 (w czasie świąt zamiast ajatu „*innallaaha ja'muru*" imam recytuje wymieniony ajat i schodzi z *minbaru*).

CHUTBA CZTERDZIESTA SIÓDMA

Chutba z okazji *Kurban Bajramu*

اَللهُ أَكْبَرُ اَللهُ أَكْبَرُ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّهُ وَاللّهُ أَكْبَرُ اَللهُ أَكْبَرُ وَلِلَّهِ الْحَمْدُ، اَللهُ أَكْبَرُكَبِيرًا وَالْحَمْدُ لِلَّهِ كَثِيرًا، أَحْمَدُهُ حَمْدًا جَمِيلاً وَأَشْكُرُهُ شُكْرًا جَزِيلاً كَثِيرًا وَسُبْحَانَ اللّهِ تَعَالَى بُكْرَةً وَأَصِيلاً، اَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى هَدَانَا لِهَذَا وَمَا كُنَّا لِنَهْتَدِيَ لَوْ لاَ أَنْ هَدَانَا اللّهُ، فَسُبْحَانَ مَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ هُو لَهُ الأَسْمَاءُ الْحُسْنَى، يَا اَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اذْكُرُوا اللّهَ ذِكْرًا كَثِيرًا وَسَبِّحُوهُ بُكْرَةً وَأَصِيلاً، اَلْحَمْدُ لِلَّهِ الَّذِى جَعَلَ الْبَيْتَ الْحَرَامَ مَثَابَةً لِلنَّاسِ وَأَمْنًا وَمَنْ دَخَلَهُ كَانَ آمِنًا وَلِلَّهِ عَلَى النَّاسِ حِجُّ الْبَيْتِ مَنِ اسْتَطَاعَ إِلَيْهِ سَبِيلاً، نَحْمَدُهُ أَنْزَلَهُ قُرْآنًا عَرَبِيًّا، وَاذْكُرْ اِسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلاً وَمِنَ اللَّيْلِ فَاسْجُدْ لَهُ وَسَبِّحْهُ لَيْلاً طَوِيلاً، أَشْهَدُ أَنْ لاَ إِلَهَ إِلاَّ اللّهُ وَحْدَهُ لا شَرِيكَ لَهُ وَ أَشْهَدُ أَنَّ سَيِّدِنَا مُحَمَّدً عَبْدُهُ وَحَبِيبُهُ وَرَسُولُهُ. أَمَّا بَعْدُ فَيَا عِبَادَ اللّهِ اِتَّقُوا اللّهَ وَأَطِيعُوهُ إِنَّ اللّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ، قَالَ اللّهُ تَعَالَى فِى كِتَابِهِ الْكَرِيمِ: أَعُوذُ – بَسْمَلَة

فَصَلِّ لِرَبِّكَ وَانْحَرْ[512]

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): إِنِّى بَيْنَ أَيْدِيكُمْ فُرَطٌ وَأَنَا شَهِيدٌ عَلَيْكُمْ[513]

512. Al-Kausar, 108/2.
513. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3: 358, nr 1892.

Allaahu akbaru allaahu akbaru laa ilaaha illallaahu łallaahu akbaru allaahu akbaru ła lillaahil hamd. Allaahu akbaru labiiraa łal hamdu lillaahi kasiiraa, ahmaduhu hamdaa dżamiilaa ła aszkuruhu szukraa dżaziilaa kasiiraa ła subhaanallaahi ta'aalaa bukratan ła asiilaan, alhamdu lillaahil lazii hadaanaa lihazaa ła maa kunnaa linahtadija ław laa an hadaanallaahu, fa sabbihuuhu bukratan ła asiilaan, alhamdu lillaahil lazii dża'alal bajtal haraama masaabatan lin naasi ła amnaa dachaluhu laana aaminaa ła lillaahi alan naasi hidżdżul bajti manis tataa'a ilajhi sabiilaa, nahmaduhu anzalahu kur'aanaa arabijjaa, ła azkur isma rabbika bukratan ła asiilaan ła minal lajli fasdżud lahu ła sabbihuhu lajlaan tałiilaa, aszhadu an laa ilaaha illallaahu łahdahu laa szariika lahu ła aszhadu anna sajjidinaa muhammadan abduhu ła habiibuhu ła rasuuluhu. Ammaa ba'du fa jaa ibaadallaahi ittakullaaha ła atii'uuhu ma'al laziina attakał łal laziina: hum muhsinuuna, laalallaahu ta'aalaa fii kitaabihil kariim: a'uuzu – basmalat fasalli li rabbika łanhar [514].

Ła kaala rasuulullaahi: innii bajna ajdiikum furatun ła anaa szahiidun alajkum[515].

Drodzy muzułmanie,

dzisiaj, w świąteczny poranek, mamy szczęście zobaczyć, jak nie patrząc na swoją fizyczną i duchową słabość oraz łamiący się głos, tłumy muzułmanów podążają do meczetu na modlitwę i świąteczną *chutbę Kurban Bajramu*.

Jednak my, muzułmanie, którym wyznaczono funkcję gospodarzy tej ziemi, nie przywiązujemy należytej uwagi do swojej religii i lekkomyślnie oraz nieobowiązkowo trak-

514. Sura *Obfitość*, 108:2.
515. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:358, nr 1892.

tujemy wiele jej nakazów. Ocalenie znajduje miejsce tylko w sercach muzułmanów i ich meczetach, a nie w życiu, bowiem już dawno odeszliśmy od prawnych, społecznych i ekonomicznych zasad islamu. Straciliśmy chęć służenia Allahowi, dając pierwszeństwo ciepłej pościeli i wygodnemu fotelowi, bogactwu i przyjemnościom. W muzułmańskich domach i w pracy już nie ma nawet zapachu islamu, a w muzułmańskich sercach nie powiewa sztandar braterstwa. Ludzie bezlitośnie okładają się mieczami niezgody i wzajemnych oskarżeń. Z przykrością stwierdzić trzeba, że wszystko to doprowadziło do moralnego, fizycznego i duchowego upadku muzułmanów.

Przelewający krew i łzy w Afganistanie, wypędzeni z Jerozolimy, umierający z głodu w Afryce, cierpiący z ran na Filipinach, sądzeni w Indiach, więzieni w Chinach, szykanowani w Ameryce, migrujący do Europy i poniżani w swoich ojczyznach muzułmanie powinni już odpocząć od zadanych im głębokich ran i krzywd. Jeśli teraz nie odrodzą się w islamie, jeśli nie podniosą się z Koranem, jeśli nie podążą drogą swojego przewodnika Proroka Muhammada (*saał*), jeśli nie zbliżą się do Allaha Najwyższego, Który Sam mówi: **„jestem blisko”**[516] – to stracą nie tylko życie ziemskie, ale i wieczne. I to powinno nas martwić najbardziej.

Drodzy bracia i siostry,

jeśli w tak przepiękny świąteczny poranek, kiedy święta ziemia Mekki drży od *tahlili* i *takbirów* wznoszonych przez miliony udających się do meczetów muzułmanów, my nie możemy i nie umiemy winszować sobie wzajemnie, to dlatego, że ból i cierpienia naszych braci, którzy nie mogą obronić się i uratować, niepokoją nasze serca.

516. Sura *Krowa*, 2:186.

Tak, muzułmanie, którzy są zobowiązani do zgłębienia swojej religii, zrozumienia jej i wdrażania w życie, już dawno usunęli ją ze swojego życia. Święty Koran, będący ostatnim prawem Boga, od dawna widzimy tylko zakurzony na półkach. Droga Proroka Muhammada (*saał*) –

وَمَا أَرْسَلْنَاكَ إِلَّا رَحْمَةً لِّلْعَالَمِينَ

Ła maa arsalnaaka illaa rahmatal lil'aalamiin

– **„posłanego tylko jako miłosierdzie dla światów"**[517], również od dawna jest omijana. I gdyby Prorok proroków (*saał*), który przekazał nam Koran i *sunnę*, wstał w ten świąteczny poranek z grobu i wystąpił przed swoją *ummą*, czy wielu z was byłoby gotowych powiedzieć: „*Labbajka jaa rasuulullaah*, stoimy przed tobą, rozkazuj, o Wysłanniku Allaha, niech nasi rodzice będą ofiarą w imię twoje, uhonoruj nas swoją uwagą, *jaa sajjidil ałłalina łal aachiriin*" i zaprowadzić go do swoich muzułmańskich domów? Musimy wiedzieć, że nasz Czcigodny Prorok (*saał*), który spędził całe życie w ubóstwie i ascezie, zwróci uwagę nie na bogactwo naszych domów, lecz na duchowość naszego życia. Jeśli nie poczuje atmosfery duchowości w naszych mieszkaniach, to nawet nie przestąpi ich progu.

Tak, dzisiaj wiedza znajduje się w okowach ignorancji. Wiedzę i wykształconych ludzi zaczęto zamieniać na to, co mamy w swoich kieszeniach. Muzułmańską moralność, której podstawą są uczucia wyższe, jak miłość, szacunek, miłosierdzie i współczucie, złożono w ofierze tępej nienawiści, czarnej zawiści, bezmyślnej wrogości, bezczelnemu kłamstwu, bezwstydnym prowokacjom i niekończącym się kłótniom. Słowo straciło obecnie wartość i zerwało wszelką więź z sumieniem.

517. Sura *Prorocy*, 21:107.

Drodzy wierzący,

przypominając o tej gorzkiej rzeczywistości, pragnę jeszcze raz oznajmić, że nasza wielka religia została nam dana po to, abyśmy wcielali ją w życie. Wcielali w tym ziemskim życiu. Wcielali dziś. Wcielali teraz i jutro. Wcielali przez całe swoje życie. Przecież nakaz Allaha Najwyższego:

وَاعْتَصِمُوا بِحَبْلِ اللّهِ جَمِيعًا وَلاَ تَفَرَّقُواْ

Ła'tasimuu bi hablillaahi dżamii'an ła laa tafarrakuu.

„Trzymajcie się wszyscy mocno liny Boga, nie rozdzielajcie się"[518] skierowany został nie do martwych, lecz do żywych. Modlitwa, post, jałmużna i pielgrzymka są zalecone ludziom nie martwym, a żywym. Alkohol, hazard, cudzołóstwo, lichwiarstwo są zakazane nie martwym, lecz żywym. I nakaz Allah Najwyższego: „*Nie odwracajcie się od siebie wzajemnie, o słudzy Allaha i bądźcie sobie braćmi*"[519] – zesłany został nie dla martwych, ale dla żywych.

Właśnie o tym mówił nasz Prorok (*saał*) w swojej piątkowej *chutbie*, którą wygłosił w dolinie Ranuna podczas przesiedlenia do Medyny. Wysławiając Allaha Najwyższego, powiedział:

„O ludzie, przygotowujcie się do tego, co was czeka po śmierci, gdyż każdy z was na pewno umrze i zostawi swoje stado bez pasterza. A potem usłyszy od Allaha: »Czy nie przychodził do ciebie Mój wysłannik, czy nie przekazał ci Moich nakazów? Czy nie obdzieliłem cię mnóstwem dóbr i nie dałem ci możliwości czynienia dobra? Cóż zatem przygotowałeś dla siebie?«".

518. Sura *Rodzina Imrana*, 3:103.
519. Buchari, *At-Tadż*, t. 5:29.

Słyszący takie słowa będzie rozglądać się dookoła, ale nie zobaczy niczego oprócz Piekła...

„Przeto oddawajcie cześć Allahowi i nie dodawajcie Mu towarzyszy. Naprawdę bójcie się Go. I niech dowodem prawdziwości waszych słów będą wasze dobre uczynki. Pocieszajcie się wzajemnie Słowem Najwyższego. I wiedzcie, że Allah nie lubi tych, którzy nie dotrzymują obietnic”[520].

Drodzy bracia i siostry,

wszyscy przyrzekaliśmy Allahowi, że jesteśmy muzułmanami. Allahowi, Panu światów, który „Posłał Muhammada (*saał*) z Koranem będącym światłem Prawdy, przewodnikiem i pouczeniem wtedy, gdy do ludzkości nie powinien był przyjść żaden prorok, wtedy, gdy już nie było żadnej wiedzy, wtedy, gdy ludzkość całkowicie zbłądziła, a czas się skurczył, wtedy, gdy zbliżał się koniec świata”[521].

Dlatego bądźcie posłuszni Allahowi. Podążajcie drogą Wysłannika Allaha (*saał*). Bądźcie pod kopułą Świętego Koranu. Pochylcie swoje głowy przed nakazami i zakazami Allaha Najwyższego. Uczyńcie Wysłannika Allaha (*saał*) swoim jedynym przewodnikiem. Kochajcie się wzajemnie w imię Allaha. Niech wrogowie Allaha będą waszymi wrogami. Żyjcie zgodnie z islamem. Doceniajcie swoją wielką religię. Nie dajcie się zwieść atrakcyjności słów tych, którzy mają serca zapieczętowane przez Allaha i obrzucają błotem islam i muzułmanów. Wychowujcie swoje dzieci, które są darem Samego Allaha, w czystej atmosferze islamu. Zdobywajcie swoje doczesne pożywienie, ale nie zapominajcie

520. Zakończenie *chutby*, patrz Ibn Hiszam, *Sira*, t. 2, 494, 501; *Kisas al-Anbija*, t. 1, 125.

521. Tabari, *Historia*, t. 2, 255.

także o dobru życia wiecznego. Przecież nietrwałe są rzeczy ziemskie, a wieczne jest tylko to, co u Allaha.

Przestrzegając Bożego zalecenia:

فَصَلِّ لِرَبِّكَ

Fasalli li rabbika łanhar.

„[...] módl się zatem do twego Pana”[522], wykonaliśmy świąteczną modlitwę, będącą *ładżibem*.

I jeśli ktoś będzie miał możliwość złożenia w ofierze *kurbana*, niech to uczyni tylko w imię Allaha. Pamiętajmy o wznoszeniu *takbirów* po każdej obowiązkowej modlitwie, począwszy od porannej modlitwy *al-fadżr* w dniu Arafa, do popołudniowej modlitwy *al-asr* czwartego dnia *bajramu*.

Zwracam się z prośbą do Allaha, aby święty *Kurban Bajram* przyniósł wam, drodzy bracia i siostry, i wszystkim muzułmanom, szczęście w życiu doczesnym i wiecznym. Zakończę swoją *chutbę* następującym *hadisem* naszego Czcigodnego Proroka (*saał*):

„Odejdę do innego świata przed wami i będę oczekiwać was przy źródle Kausar, przy którym rozmyślam i teraz. Będę świadkiem wszystkiego, co czynicie w imię Allaha. Najbardziej martwię się nie tym, że po mojej śmierci ponownie będziecie niewiernymi, lecz tym, że staniecie się sobie wrogami z powodu dóbr ziemskich”[523].

„Zostawiam wam dwie rzeczy; jeśli będziecie się ich trzymać, to nigdy nie zejdziecie z prawdziwej drogi. Jest to Księga Allaha i moja sunna”[524].

522. Sura *Obfitość*, 108:2.
523. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:359.
524. Imam Malik, *At-Tadż*, t. 1:47.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ... وَالْعَاقِبَةُ لِلْمُتَّقِينَ

وَقُلِ الْحَمْدُ لِلّهِ الَّذِي لَمْ يَتَّخِذْ وَلَدًا وَلَم يَكُن لَّهُ شَرِيكٌ فِي الْمُلْكِ وَلَمْ يَكُن لَّهُ وَلِيٌّ مِّنَ الذُّلِّ وَكَبِّرْهُ تَكْبِيرًا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Łal aakibatu lil muttakiin[525].

Ła kulil hamdu lillaahil lazii lam jattachiz ła ladan ła lam jakul lahu szariikun fil mulki ła lam jakul lahu ła lijjum manaz zulla ła kabbirhu takbiir[526].

525. Sura *Opowieść*, 28:83.

526. Sura *Podróż nocna*, 17:111 (podczas świąt po recytacji tego ajatu imam schodzi z *minbaru*).

CHUTBA CZTERDZIESTA ÓSMA

Najpiękniejsze cechy (I)

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): الْحَيَاءُ مِنَ الإِيمَانِ وَالإِيمَانُ فِى الْجَنَّةِ وَالْبَذَاءُ مِنَ الْجَفَاءِ وَالْجَفَاءُ فِى النَّارِ

Chuzil afła ła'mur bil'urfi ła a'rid anil dżaahiliin[527].

Ła kaala rasuulullaahi: alhajaa'u minaal iimaani ła l imaanu fil dżannati ła l bazaa'u minal dżafaa'i ła l dżafaa'u fin naar[528].

Drodzy muzułmanie,

islam oznacza oddanie się nakazom i zakazom Wiecznie Żywego i Wiecznie Istniejącego Allaha. To oznacza, że muzułmaninem jest ten, kto w swojej wierze i aktach czci, moralności i obyczajności, wiedzy i kulturze, słowem we wszystkich sferach życia, całą duszą i ciałem będzie przestrzegać ustanowionych przez Allaha Najwyższego norm religijnych.

Dlatego całe życie muzułmanina powinno być w pełni podporządkowane islamowi, który pojawił się nie po to, aby zarządzać człowiekiem i jego czynami, lecz przede wszystkim, aby polepszyć jego życie i moralność. Z tego powodu wszystko, co nakazuje islam, jest dla ludzi dobrem,

527. Sura *Przegrody*, 7:199.
528. Tirmizi, *At-Tadż*, t. 5:60.

a wszystko, czego zakazuje i przed czym ostrzega – złym i zgubnym dla nich.

Tematem dzisiejszej *chutby* są najpiękniejsze cechy człowieka. W związku z tym będę mówił o tych cechach moralnych, które islam definiuje jako pozytywne i wyjątkowe.

Drodzy bracia i siostry,

wszyscy doskonale wiemy, że nasze nogi, ręce, oczy, uszy, język i nasz umysł, inaczej mówiąc wszystko, czym zostaliśmy obdarzeni przez Allaha Najwyższego, stanowi dla nas *amanat*, to znaczy dobro, jakie otrzymaliśmy od Stwórcy do korzystania w określonym czasie. Należyte użytkowanie powierzonych dóbr jest obowiązkiem każdego muzułmanina. I nie można doznać szczęścia ani w życiu doczesnym, ani w życiu wiecznym bez wypełnienia w należyty sposób tego obowiązku.

Dlatego, jeśli chcemy być dojrzałymi i doskonałymi w swojej wierze i religii, musimy koniecznie kontrolować swoje słowa i czyny, aby nie były sprzeczne z islamem. Powinniśmy uprzejmie i życzliwie odnosić się do innych. Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) pouczał:

„*Muzułmanin – to ten, kto jest dobry zarówno w stosunku do bliskich, jak i pozostałych ludzi. Nie można oczekiwać dobra od kogoś, kto jest nieuprzejmy wobec innych*"[529].

– Dlatego, jeśli pragniemy być dojrzałymi i pełnowartościowymi muzułmanami, powinniśmy życzliwie i kulturalnie odnosić się do swoich najbliższych, krewnych, znajomych, sąsiadów i wszystkich ludzi.

529. Ahmad, *Musnad*, t. 2:400.

Wzorem Wysłannika Allaha (*saał*), który doświadczył przez wiele lat prześladowań, poniżeń, ucisku i znieważania ze strony mekkańskich bałwochwalców, ale powróciwszy do rodzinnego miasta ze swoją zwycięską armią, pragnął wcielić w życie nakaz Allaha:

خُذِ الْعَفْوَ وَأْمُرْ بِالْعُرْفِ وَأَعْرِضْ عَنِ الْجَاهِلِينَ

Chuzil afła ła'mur bil'urfi ła a'rid anil dżaahiliin.

„Trzymaj się przebaczenia, nakazuj to, co uznane, i odwracaj się od nieświadomych!"[530] i przebaczył wszystkim swoim jeńcom, mówiąc: „*Niech Allah wam przebaczy*". Prorok (*saał*) nie mści się na nich, lecz wybacza. Dlatego i my wszyscy, następcy Wysłannika Allaha (*saał*), powinniśmy brać przykład z jego moralności i postępowania.

– **Jeśli chcemy być dojrzałymi i pełnowartościowymi muzułmanami, powinniśmy starannie dobierać przyjaciół i sąsiadów**. Starajmy się, aby byli nimi ludzie religijni, mądrzy i szlachetni. Pamiętajmy, że nieprzyzwoity przyjaciel i sąsiad bywa przyczyną wszelkich kłopotów. Nasz Czcigodny Prorok (*saał*) zwracał się do Allaha z następującą modlitwą:

„*O Allahu, szukam Twojej pomocy i obrony od złego dnia i złej nocy, od złego czasu, złego przyjaciela i sąsiada*"[531].

– **Jeśli pragniemy być dojrzałymi i pełnowartościowymi muzułmanami, będziemy kochać swoich braci w wierze**. Wystrzegajmy się wszystkiego, co narusza jedność i solidarność, braterstwo i miłość wśród muzułmanów. Pamiętajmy, że wszystkie zasady islamu oparte są na

530. Sura *Przegrody*, 7:199.
531. Tabarani, 250, nr 90 (A.H. Berki).

jedności i braterskiej solidarności wierzących. Jest o tym mowa w Świętym Koranie:

وَلاَ تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِن بَعْدِ مَا جَاءهُمُ الْبَيِّنَاتُ
وَأُوْلَـئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Ła laa takuunuu kallaziina tafarrakuu łachtalafuu mim ba'di maa dżaa'ahumul najjinaat; ła ulaa'ika lahum azaabun aziim.

„Nie bądźcie podobni do tych, którzy się podzielili i zaczęli spierać, gdy otrzymali już jasne znaki. Dla nich jest kara straszna!"[532]**.**

Nie możemy oczekiwać dobra od kogoś, kto jest pozbawiony wstydu i sumienia. Tacy ludzie są zagrożeniem dla siebie samych oraz dla społeczeństwa, w którym żyją. Aby uniknąć tych kłopotów, musimy w pierwszej kolejności zwrócić uwagę na moralne wychowanie młodzieży. Czcigodny Prorok (*saał*) powiedzial o tym:

„*Powściągliwość jest odzwierciedleniem wiary. A wiara – to Raj. Brzydki i obraźliwy język jest męczący zarówno dla mówiącego, jak i słuchającego. A wszystko, co bolesne – w Piekle*"[533].

– Jeśli chcemy być dojrzałymi i pełnowartościowymi muzułmanami, powinniśmy zawsze i wszędzie postępować sprawiedliwie. Prawość jest źródłem szczęścia osobistego oraz społecznego. Próżno szukać szczęścia tam, gdzie brak jest sprawiedliwości. Czy mogą dać szczęście i radość swoim dzieciom rodzice lub swoim podwładnym przełożeni, lub uczniom nauczyciele, nieprzestrzegający w swoim postępowaniu sprawiedliwości? Właśnie dlatego

532. Sura *Rodzina Imrana*, 3:105.
533. Tirmizi, *At-Tadż*, t. 5:60.

nasza religia wzywa do przestrzegania sprawiedliwości we wszystkich sprawach. W jednym ze swoich *hadisów* Prorok Muhammad (*saał*) powiedział:

„Ci, którzy za życia byli sprawiedliwi, stając przed Allahem, będą uhonorowani wyższymi stopniami i usadzeni na promiennych miejscach"[534].

– Jeśli pragniemy być dojrzałymi i pełnowartościowymi muzułmanami, musimy mieć czyste serce i kierować się nim w swoim postępowaniu. Będziemy starać się wykonywać wszystko ku zadowoleniu Allaha. Będziemy wiedzieć i pamiętać, że żaden akt czci, żadne działanie na pokaz, dla sławy lub osobistej korzyści, nie mają przed Allahem żadnej wartości. Allah przyjmuje wielbienie i dobre uczynki tylko od Swoich szczerych sług i chroni ich od wszelkich zgubnych czynów. Jest o tym mowa w Świętym Koranie, w przekazie o Jusufie (*as*), który uratował się dzięki swojej szczerości. Allah Najwyższy objawił:

كَذَلِكَ لِنَصْرِفَ عَنْهُ السُّوءَ وَالْفَحْشَاءِ إِنَّهُ مِنْ عِبَادِنَا الْمُخْلَصِينَ

Kazaalika linasrifa anhus suu'a ał fahszaa;
innahuu min ibaadinal muchlasiin.

„W ten sposób odwróciliśmy od niego zło i nieprzyzwoitość, ponieważ był jednym spośród Naszych wiernych sług"[535]**.**

Drodzy wierzący,

zanim nastąpi nasz ostatni oddech, posłuchajmy głosu islamu i uchrońmy się od pokus oraz podszeptów swojego „ja" i szatana. Postawmy etykę i moralność islamu na cze-

534. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 2:79, nr 663.
535. Sura *Józef*, 12:24.

le naszych słów i czynów. Zacznijmy żyć tak, jak przystoi prawdziwym muzułmanom, upiększając swoje życie dobrymi uczynkami. Obdarzajmy siebie wzajemnie braterską miłością. Bądźmy zawsze i wszędzie sprawiedliwi. Odnośmy się do wszystkich z dobrocią. Pamiętajmy, że przyjdzie czas rozliczeń za wszystkie nasze czyny.

Dzisiejszą *chutbę* zakończę nakazem Allaha Najwyższego:

يَوْمَ تَشْهَدُ عَلَيْهِمْ أَلْسِنَتُهُمْ وَأَيْدِيهِمْ وَأَرْجُلُهُم بِمَا كَانُوا يَعْمَلُونَ

Jałma taszhadu alajhim alsinatuhum ła ajdiihim
ła ardżuluhum bimaa kaanuu ja'maluun.

„W Dniu, gdy świadczyć będą przeciwko nim ich języki, ręce i nogi o tym, co oni czynili"[536]**.**

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

قُلْ إِنِّي أُمِرْتُ أَنْ أَعْبُدَ اللَّهَ مُخْلِصًا لَّهُ الدِّينَ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Kul innii umirtu an a'budallaaha muchlisal lahud diin[537].

536. Sura *Światło*, 24:24.
537. Sura *Grupy*, 39:11.

CHUTBA CZTERDZIESTA DZIEWIĄTA

Najpiękniejsze cechy (II)

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): مَنْ لاَ يَرْحَمْ لاَ يُرْحَمْ

Falanas'alannal laziina ursila ilajhim ła lanas'alannal mursaliin[538].

Ła kaala rasuulullaahi: man laa jarham laa jurham[539].

Drodzy muzułmanie,

w ubiegłotygodniowej *chutbie* mówiłem o tych moralnych cechach, które powinny być przynależne każdemu muzułmaninowi. Mówiłem, że na czele naszych słów i czynów powinny stać etyka i moralność islamu. W niniejszej *chutbie* postanowiłem kontynuować tę kwestię.

Drodzy bracia i siostry,

wszyscy doskonale wiemy, że nasza religia islam ze swoimi nakazami i zakazami jest jedynym spójnym systemem. Nieodłączną zaś część tej całości stanowi muzułmańska moralność. Dlatego każdy muzułmanin – postępujący za swoją religią – powinien starać się pozyskać tę moralność. Piękne obyczaje – to ozdoba muzułmanina, zatem:

538. Sura *Przegrody*, 7:6.
539. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:278, nr 223.

– **Jeśli my, upiększywszy się moralnością islamu, pragniemy być pełnowartościowymi muzułmanami, to we wszystkich swoich słowach, ocenach, sprawach i postępowaniu będziemy wiarygodni i prawdomówni.** Wiarygodność jest podstawą naszej wiary. To właśnie wiarygodność leży u podstaw wszelkiego dobra, a dobro i pomyślność prowadzą do Raju. Zasady islamu głoszą, że ten, kto nie jest wiarygodny, nie przedstawia przed Allahem żadnej wartości.

Jeden z *hadisów* opowiada o pewnym człowieku, który zwrócił się do Wysłannika Allaha (*saał*) z prośbą:

– O Wysłanniku Allaha, naucz mnie słowa, dzięki któremu w pełni i prawdziwie zrozumiem islam. Słowa, którego nie usłyszę od nikogo innego.

Prorok Muhammad (*saał*) odpowiedział:

– „*Powiedz: »Uwierzyłem w Allaha«, a potem bądź w tym wiarygodny*"[540].

– **Jeśli pragniemy być przykładnymi muzułmanami, musimy wyróżniać się takimi cechami, jak miłosierdzie i współczucie.** Miłosierdzie i współczucie – to cechy Boga. Zatem należy pamiętać, że kto nie okazuje miłosierdzia i współczucia wobec innych stworzeń, nie doświadczy miłosierdzia i współczucia Allaha. Właśnie dlatego w swoich *hadisach* Wysłannik Allaha (*saał*) napominał:

„*Kto nie okazuje miłosierdzia i współczucia wobec innych, nie doświadczy miłosierdzia i współczucia w stosunku do siebie*"[541].

540. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:122, nr 85.
541. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 1:271, nr 223.

„Allah okazuje współczucie tym, którzy współczują innym. Dlatego starajcie się współczuć wszystkim istotom na ziemi, a wówczas ci, którzy są w niebiosach, będą współczujący dla was"[542].

– Jeśli chcemy być w pełni muzułmanami, musimy być godni zaufania. Należy wystrzegać się i unikać sytuacji, które nadwyrężyłyby zaufanie wobec nas. Społeczeństwo, w którym brak jest wzajemnego zaufania, skazane jest na niesławę i zgubę. Komu ludzie powinni wierzyć i ufać, jeśli nie muzułmanom? Przecież nasz Czcigodny Prorok (*saał*) miał przydomek *„Al-Amin"* – Godny Zaufania!

Dlatego i my, wyznawcy islamu, podążający za Prorokiem Muhammadem (*saał*), powinniśmy być godni zaufania. Będziemy korzystać z tych materialnych i duchowych dóbr, którymi zostaliśmy przez Boga obdarzeni. W przeciwnym wypadku padnie na nas cień obłudy i hipokryzji. A wiarołomcy są najbardziej niegodziwymi ze wszystkich ludzi.

W jednym z *hadisów* Prorok Muhammad (*saał*) powiedział:

„Obłudnik charakteryzuje się trzema cechami: niedotrzymywaniem obietnic, zakłamaniem i oszustwem"[543].

Szanowni muzułmanie,

– Jeśli pragniemy być prawdziwymi muzułmanami, pozyskać łaski Allaha i dostąpić Raju, musimy panować nad swoim językiem, który kieruje naszym ciałem. Przecież język, który recytuje Święty Koran, kieruje prośby do Allaha i wspomina Jego imię, jest kluczem do

542. Abu Dawud, *Adab*, 58.
543. Muslim, *Iman*, 107.

wszelkiego dobra, a język znieważający religię i nawołujący do zła stanowi źródło wszelkiego zła i nieszczęść. Język dużo mówiący, próżny, nieszczery, przeklinający, plotkujący, oszczerczy, nie może być językiem muzułmanina. Dlatego każdy z nas powinien mówić albo prawdę, albo milczeć. W tej kwestii Czcigodny Prorok (*saał*) wypowiedział się następująco:

„*Kto uwierzył w Allaha i Jego Wysłannika, niech albo mówi prawdę, albo milczy*"[544].

– Jeśli dążymy do bycia dobrymi muzułmanami, musimy wykazać cierpliwość podczas życiowych trudności. Muzułmanin, będący poddanym Allaha, może w życiu zetknąć się z problemami, nawet większymi od tych, które trapią niemuzułmanów. Nie zważając na to, powinien podążać swoją drogą, wskazaną przez Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), i wykazać się cierpliwością oraz wytrwałością. Doskonałość w wierze i religii wymaga wielu poświęceń i sprawia sporo trudności, a to zmusza do cierpliwości, silnej woli i odpowiedzialności. Dlatego każdy z nas powinien być gotów do poświęcenia w imię religii Prawdy swojego majątku, a w razie konieczności – także swojego życia. Trzeba umieć, gdy zajdzie potrzeba, przetrwać głód i pragnienie, znieść zniewagę i upokorzenie. Jednak, mimo wszystko, należy trwać w islamie i wcielać go w życie.

Allah Najwyższy w Świętym Koranie mówi:

إِنَّهُ مَن يَتَّقِ وَيِصْبِرْ فَإِنَّ اللّهَ لاَ يُضِيعُ أَجْرَ الْمُحْسِنِينَ

Innahuu man jattaki ła jasbir fa innallaaha laa judii'u adżral muhsiniin.

544. Buchari, Muslim, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 5, 183.

„Zaprawdę, kto boi się Boga i jest cierpliwy, to Bóg nie zgubi nagrody dla tych, którzy czynią dobro!”[545].

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمْ فِئَةً فَاثْبُتُوا وَاذْكُرُوا اللَّهَ كَثِيرًا لَّعَلَّكُمْ تُفْلَحُونَ

Jaa ajjuhal laziina aamanuu izaa lakiitum fi'atan fasbutuu łaz kurullaaha kasiiral la'allakum tuflihuun.

„O wy, którzy wierzycie! Kiedy spotykacie wrogi oddział, to bądźcie nieugięci i wspominajcie często Boga! Być może, osiągniecie powodzenie”[546].

– Jeśli pragniemy osiągnąć doskonałość w swojej wierze i religii, musimy być odpowiedzialni we wszystkim, co czynimy. Musimy pamiętać, jak wielka to odpowiedzialność nieść powierzony nam przez Samego Allaha Święty Koran. Musimy pamiętać, że nasze ręce, nogi, oczy, uszy i rozum poniosą odpowiedzialność za wszystko, co czyniły. Musimy pamiętać, że nasz majątek i nasze dzieci są dla nas tylko próbą.

Allah Najwyższy w Świętym Koranie nakazuje:

فَلَنَسْأَلَنَّ الَّذِينَ أُرْسِلَ إِلَيْهِمْ وَلَنَسْأَلَنَّ الْمُرْسَلِينَ

Falanas'alannal laziina ursila ilajhim ła lanas'alannal mursaliin.

„*[W Dzień Sądu]* **zapytamy tych, do których wysłaliśmy naszych posłańców, i zapytamy tych, których do nich wysłaliśmy”**[547].

Dlatego, drodzy wierzący,

545. Sura *Józef*, 12:90.
546. Sura *Zdobycz*, 8:45.
547. Sura *Przegrody*, 7:6.

należy pośpieszyć się, aby zdążyć zostać prawdziwymi muzułmanami, zanim:

فَإِذَا جَاءتِ الصَّاخَّةُ يَوْمَ يَفِرُّ الْمَرْءُ مِنْ أَخِيهِ وَأُمِّهِ وَأَبِيهِ وَصَاحِبَتِهِ وَبَنِيهِ لِكُلِّ امْرِئٍ مِّنْهُمْ يَوْمَئِذٍ شَأْنٌ يُغْنِيهِ

Fa izaa dżaa'atis saachchah. Jałma jafirrul mar'u min achiihi ła ummihii ła baniih. Likullim ri'im minhum jałma izin sza'nun jugniih.

„[…] człowiek ucieknie od swego brata, od swojej matki i od swego ojca, od swojej towarzyszki i od swych dzieci. Tego Dnia każdy z nich będzie się troszczył tylko o siebie"[548]**.** Przecież, czy tego chcemy, czy też nie, kilometry naszego życia uciekają, zostają w tyle. A do nas nadciąga Dzień Sądu Ostatecznego i rozliczenie. Musimy więc być do tego przygotowani. Powinniśmy wiedzieć i pamiętać, że źródłem moralności i pobożności jest jedynie islam. Kto nie żyje według jego zasad, nie może wyróżniać się piękną moralnością. Dlatego służenie Allahowi i Jego wielbienie, umiejętność przyswajania moralności Proroka Muhammada (*saał*), ujrzenie i wchłanianie w siebie światła Świętego Koranu – to podstawa wszystkiego i, oczywiście, filar przepięknej moralności. Niech Boże miłosierdzie spłynie na tych, którzy przeszli przez to i osiągnęli doskonałość.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

إِنَّ رَبَّكَ لَبِالْمِرْصَادِ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Inna rabbaka labil mirsaad[549].

548. Sura *Zmarszczył brwi*, 80:33–37.
549. Sura *Jutrzenka*, 89:14.

CHUTBA PIĘĆDZIESIĄTA

Negatywne cechy (I)

وَلا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلا تَمْشِ فِي الأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ
لا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): لاَ يَدْخُلُ الْجَنَّةَ مَنْ كَانَ
فِى قَلْبِهِ مِثْقَالُ ذَرَّةٍ مِنَ الْكِبْرِ

Ła laa tusa ir chaddaka linnaasi ła laa tamshi fil ardi marahan innallaaha laa juhibbu kulla muchtaalin fachuur[550].

Ła kaala rasuulullaahi: laa jadchulul dżannata man kaana fii kalbihi miskaalu zarratin minal kibr[551].

Drodzy muzułmanie,

zgodnie z naszą wiarą i przekonaniami, jedyną religią, zdolną dać szczęście w życiu doczesnym i życiu wiecznym, jest islam. Dlatego wszystko to, co według islamu jest złe i naganne, w rzeczywistości takie jest. Każdy muzułmanin powinien tę prawdę właśnie tak pojmować.

Podczas ostatniej *chutby* mówiłem o pozytywnych przymiotach, którymi powinni wyróżniać się muzułmanie. Dzisiaj poruszę temat cech negatywnych, uznawanych przez islam za zgubne, które muszą być obce każdemu muzułmaninowi.

550. Sura *Lokman*, 31:18.
551. Muslim, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 5:32.

Drodzy bracia i siostry,

– po pierwsze, jedną z rzeczy, które nasza religia uznaje za grzeszne i zakazane, jest obmawianie. To choroba duszy, powodująca wrogość i niezgodę między ludźmi, niszcząca miłość i przyjaźń. Dlatego żaden muzułmanin nie powinien splamić swego honoru i serca rozsiewaniem plotek i obgadywaniem innych ludzi. Plotki, porównane w Świętym Koranie do **„zjadania zwłok bliskich i braci"**, Wysłannik Allaha (*saał*) określił jako „*wspominanie człowieka w sposób, który by się mu nie spodobał*"[552].

Allah w Świętym Koranie nakazuje:

وَلَا تَجَسَّسُوا وَلَا يَغْتَب بَّعْضُكُم بَعْضًا أَيُحِبُّ أَحَدُكُمْ أَن يَأْكُلَ لَحْمَ أَخِيهِ مَيْتًا فَكَرِهْتُمُوهُ وَاتَّقُوا اللَّهَ

Ła laa tadżassasuu ła la jagtab ba'dukum ba'daa; a juhibbu ahadukum an ja'kula lahma achiihi majtan fakarih tumuuh, łattakullaah!

„I nie szpiegujcie się, i nie obmawiajcie się wzajemnie. Czy któryś z was chciałby jeść ciało swego brata, gdy on umrze? Przecież odczuwalibyście obrzydzenie! Bójcież się Boga!"[553].

To oznacza, że muzułmanin powinien bać się Boga i unikać obmawiania.

– Drugą cechą, którą nasza religia uznaje za grzeszną i zakazaną, jest wyszukiwanie cudzych błędów i wad. Muzułmanin nie powinien tropić i komentować cudzych błędów i słabych stron. Przecież nie powinien niszczyć, lecz tworzyć.

552. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:110, nr 1552.
553. Sura *Komnaty*, 49:12.

Kategorycznie zakazując i potępiając wyszukiwania cudzych błędów i niedociągnięć, Czcigodny Prorok (*saał*) w wielu swoich *hadisach* mówił:

„Nie zazdrośćcie sobie wzajemnie, nie oddalajcie się od siebie. I nie doszukujcie się błędów i wad u muzułmanów"[554].

Postępujący za tym pouczeniem Proroka (*saał*) muzułmanin będzie zajmował się tylko swoimi pomyłkami i wadami, nie znajdując czasu ani możliwości dla cudzych.

Drodzy wierzący,

kolejną cechą, którą nasza religia nazywa grzeszną i zgubną, jest przesadne przywiązanie do dóbr tego świata. Muzułmanin to człowiek znający miarę swoich potrzeb i pragnień. Tak samo jak dla życia wiecznego, będzie starać się również dla życia doczesnego. Nigdy jednak, bez względu na okoliczności, nie przekroczy granicy, którą islam ustanowił w odniesieniu do dóbr materialnych. Dlatego przekonanie: „Najważniejszy jest zarobek, a wszystko inne nieważne" doprowadza muzułmanina i jego wiarę do zguby. Przyczyna takiej religijnej nieudolności w rozróżnieniu zakazanego i dozwolonego kryje się w przesadnym przywiązaniu i miłości do ziemskiego dobra. Ludzie, zarażeni chorobą chciwości, dla osiągnięcia swoich celów, którymi mogą być bogactwo, stanowiska lub sława, gotowi są poświęcić wszystko i dopuścić się każdego grzechu i bluźnierstwa. Są w stanie płaszczyć się przed tymi, od których zależy załatwienie ich sprawy i osiągnięcie celu. A jeśli na ich drodze pojawią się słabsze i bezbronne osoby, bez skrupułów łamią ich prawa i naruszają własność.

554. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:153, nr 1601.

Dlatego, ostrzegając przed takim zagrożeniem, Czcigodny Prorok (*saał*) mówił:

„*Uważajcie na rozpustę i chciwość, gdyż właśnie zachłanność zgubiła żyjących przed wami*”[555].

„*Szkoda, jaką uczyni stadu para głodnych wilków, jest znacznie mniejsza niż poczyniona wierze człowieka przesadna miłość i przywiązanie do majątku i bogactwa*”[556].

Z tego powodu muzułmanin nie powinien zbyt mocno przywiązywać się do pieniędzy, majątku, swojego statusu i zaszczytów.

– Kolejną grzeszną i zgubną cechą w islamie jest zawiść. Nieprzyjazne nastawienie do cudzego majątku, powodzenia i umiejętności – jest chorobą, która niszczy od wewnątrz poszczególnych ludzi oraz całe społeczności. Pierwsza krew na ziemi została przelana z powodu zawiści. Inaczej mówiąc, u podstaw wszelkiego zła leży zawiść.

Z tego powodu Prorok Muhammad (*saał*) napominał:

„*Unikajcie zawiści, gdyż ona niszczy wszystkie dobre sprawy, tak jak ogień trawi drewno*”[557].

„*Nie zrywajcie wzajemnych więzi, nie odwracajcie się od siebie, nie czyńcie zła, nie przejawiajcie zawiści, lecz bądźcie, o słudzy Allaha, sobie braćmi*”[558].

Dlatego też muzułmanin, uważający siebie za przynależącego do społeczności Proroka Muhammada (*saał*) posłanego jako miłość dla światów, nie może nosić w sercu nawet odrobiny zawiści.

555. Muslim, *Kiaszf al-Hafa*, t. 1:41, nr 79.
556. Tirmizi, Ahmad, *At-Tadż*, t. 5:29.
557. Abu Dawud, Ibn Madża, *At-Tadż*, t. 5:29.
558. Muslim, *Rijad as-Salihin*, t. 3:153, nr 1601.

– Jeszcze jedną cechą, którą nasza religia nazywa złą i zgubną, jest arogancja i pycha. Oznacza wywyższanie się ponad innych stanowi cechę szatana, nie muzułmanina. „Ego" i szatan, wykorzystując przeciwko człowiekowi jego przesadne mniemanie o sobie i samouwielbienie, zmuszają do patrzenia na innych z góry. Wielkość jest wyłącznie atrybutem Allaha, On zaś nie kocha tych, którzy zapominają o swojej znikomości i uważają siebie za wielkich.

Allah Najwyższy w Świętym Koranie nakazuje:

وَلَا تُصَعِّرْ خَدَّكَ لِلنَّاسِ وَلَا تَمْشِ فِي الْأَرْضِ مَرَحًا إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ كُلَّ مُخْتَالٍ فَخُورٍ

Ła laa tusa ir chaddaka linnaasi ła laa tamszi fil ardi marahan innallaaha laa juhibbu kulla muchtaalin fachuur.

„Niech twoja twarz nie pęcznieje z dumy przy ludziach i nie chodź po ziemi zarozumiały. Zaprawdę, Bóg nie miłuje chełpliwych pyszałków!"[559].

Prorok Muhammad (*saał*) w jednym ze swoich *hadisów* przypominał:

„*Do Raju nie wejdzie ten, w czyim sercu jest pycha wielkości chociażby drobinki*"[560].

Dlatego muzułmanin zawsze i wszędzie powinien unikać arogancji i pychy. Nie wypada wywyższać się, nawet jeśli pozwala na to status materialny. Przecież tylko Allah obdziela dobrami. I nie czyni tego po to, aby się nimi szczycić i przechwalać, ale dlatego, aby okazywać za nie wdzięczność.

559. Sura *Lokman*, 31:18.
560. Muslim, Tirmizi, *At-Tadż*, t. 5:32.

Drodzy wierzący,

w nawiązaniu do powyższego, należy wystrzegać się takich nagannych i zgubnych cech, jak zajmowanie się plotkami, wyszukiwanie cudzych błędów i wad, chciwość, zawiść, zarozumiałość i pycha. Musimy pamiętać, że najlepszym człowiekiem jest ten, kto ma najpiękniejszy charakter. I tylko do Allaha powrócimy.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

كُلُّ نَفْسٍ بِمَا كَسَبَتْ رَهِينَةٌ

Alaa inna ahsanal kalaami...

Kullu nafsim bimaa kasabat rahiinah[561].

561. Sura *Okryty płaszczem*, 74:38.

CHUTBA PIĘĆDZIESIĄTA PIERWSZA

Negatywne cechy (II)

أَمْ حَسِبَ الَّذِينَ فِي قُلُوبِهِم مَّرَضٌ أَن لَّن يُخْرِجَ اللَّهُ أَضْغَانَهُمْ

وَقَالَ رَسُولُ اللّهِ (ص): مَنْ كَفَّ غَضَبَهُ كَفَّ اللّهُ عَنْهُ عَذَابَهُ

Am hasibal laziina fii kuluubihim maradun al lan juchridżallaahu adgaanahum[562].

Ła kaala rasuulullaahi: man kaffa gadabahu kaffallaahu anhu azaabah[563].

Drodzy muzułmanie,

islam jest wielką i silną religią, zesłaną po to, aby ludzie wcielali w życie jej nakazy i zakazy, ustanowione przez Pana światów. Muzułmanin, jako przedstawiciel religii Allaha na ziemi i wybraniec, został zaszczycony honorem uwierzenia i podążania za islamem. W przypadku realizacji wszystkich zasad tej religii ma szansę uzyskać szczęście w życiu ziemskim i wiecznym. Jedyne, czego oczekuje się od wierzącego, to wspominanie Pana światów w każdej sytuacji, przestrzeganie Jego nakazów i unikanie rzeczy niedozwolonych. Jednym z największych uchybień współczesnych muzułmanów jest wybiórcze respektowanie zasad religii, co stanowi przyczynę ich wszelkich życiowych problemów. Z tego też powodu nie są w stanie uwolnić się od rozmaitych kłopotów i nieszczęść. Tych, którzy wiedzą o tym i potraktowaliby to

562. Sura *Muhammad*, 47:29.
563. Tabarani, *Selamet Jołłary*, t. 4:410, nr 1534.

jako nauczkę, jest jednak niewielu. Czy trzeba dodawać, że społeczeństwo, w którym niczym piękny kwiat rozwija się grzech i niegodziwość, nie jest muzułmańską wspólnotą? Czy jest w nas samych, w naszych słowach, sprawach, czynach, na naszych ulicach, w naszych domach, chociażby zapach islamu? Czy rozsądnym jest szukanie w takim społeczeństwie szczęścia?

Dlatego, jeśli pragniemy żyć w społeczeństwie szczęścia i dobrobytu, powinniśmy wsłuchiwać się w głos islamu, dążyć do dobra i nie szczędzić sił w wyzbywaniu się złych cech.

W ubiegłotygodniowej *chutbie* mówiłem o tych cechach moralnych, uznawanych przez islam za złe i zgubne, które nie powinny charakteryzować muzułmanina. Dziś pragnę kontynuować ten temat.

Drodzy bracia i siostry,

– jedną z cech, które nasza religia nazywa złymi i zgubnymi, są wrogość i mściwość. Jest to choroba serca, zło, które rujnuje wnętrze człowieka, rodziny i całe wspólnoty, niszczy miłość i osłabia współczucie. Sercu prawdziwego muzułmanina takie uczucia powinny być obce. Jeśli serca, które powinny płonąć miłością do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*), zapłoną ogniem wrogości i zemsty, w społeczności nie będzie ani pokoju, ani radości. Z tego powodu w islamie nie ma miejsca na nienawiść i mściwość. Muzułmanin powinien wybaczać, a nie skrywać złość.

W przytoczonym na wstępie ajacie Allah Najwyższy nakazuje nam:

„Czyżby ci, w których sercach jest choroba, sądzili, że Bóg nie ujawni ich wrogości?”[564].

564. Sura *Muhammad*, 47:29.

Prorok Muhammad (*saał*) również pouczał:

„Na tego, kto potrafi opanować swój gniew, nie będzie zagniewany i Sam Allah”[565].

To oznacza, że muzułmanin, który lęka się rozliczenia i kary, nie będzie i nie potrafi odczuwać wrogości wobec innych.

– innymi cechami, które islam traktuje jako grzeszne i zgubne, są oszczerstwo i złe słowa o innych. Złe mniemanie o ludziach i zniesławianie ich przynosi krzywdę drugiemu człowiekowi, niszczy jego życie, pozbawia dobrego imienia. Nikt nie ma prawa źle osądzać innych i zbędnie krytykować. Muzułmanin powinien unikać wszystkiego, co burzy jedność, jest źródłem sporów i niezgody. Musimy wyzbywać się uprzedzeń, podejrzeń i oszczerstw, które naruszają spokój nie tylko poszczególnych osób, ale całych społeczności. Jest o tym mowa w wielu ajatach Świętego Koranu i *hadisach* Proroka Muhammada (*saał*). Oto niektóre z nich:

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اجْتَنِبُوا كَثِيرًا مِّنَ الظَّنِّ إِنَّ بَعْضَ الظَّنِّ إِثْمٌ

Jaa ajjuhal laziina aamanudż tanibuu kasiiram minaz zanni inna ba'daz zanni ism.

„O wy, którzy wierzycie! Wystrzegajcie się wielce podejrzeń, ponieważ niektóre podejrzenia są grzechem”[566]**.**

وَالَّذِينَ يُؤْذُونَ الْمُؤْمِنِينَ وَالْمُؤْمِنَاتِ بِغَيْرِ مَا اكْتَسَبُوا فَقَدِ احْتَمَلُوا بُهْتَانًا وَإِثْمًا مُّبِينًا

565. Tabarani, *Selamet Jołłary*, t. 4:410, nr 1534.
566. Sura *Komnaty*, 49:12.

Łallaziina ju'zuunal mu/miniina łal mu/minaati bi gajri mak tasabuu fakadih tamaluu buhtaanan ła ismam mubiinaa.

„Ci zaś, którzy obrażają wierzących i wierzące, jeśli na to nie zasłużyli, obciążają się oszczerstwem i grzechem jawnym"[567]**.**

إِنَّ الَّذِينَ يَرْمُونَ الْمُحْصَنَاتِ الْغَافِلَاتِ الْمُؤْمِنَاتِ لُعِنُوا فِي الدُّنْيَا وَالْآخِرَةِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

Innal laziina jarmuunal muhsanaatil gaafilaatil mu'minaati lu'inuu fid dunjaa łal aachirati ła lahum azaabun aziim.

„Ci, którzy oskarżają cnotliwe kobiety, lekkomyślne, ale wierzące, będą przeklęci w tym życiu i w życiu ostatecznym. Czeka ich kara ogromna"[568]**.**

Wystrzegajcie się podejrzeń z niskich pobudek, gdyż one są najgorszymi myślami"[569].

Dlatego też muzułmanin nie powinien wypowiadać się w kwestii, w której nie ma rzetelnej wiedzy, ani zaprzątać sobie tym głowy i czasu.

Drodzy wierzący,

– inną zgubną i grzeszną cechą w islamie jest nieszczerość i popisywanie się. Demonstracyjne okazywanie swojej pobożności i dobrych uczynków w celu zdobycia pochwały, uznania, szacunku i zaszczytów jest niegodne muzułmanina. Przecież wielbienie i dobre uczynki wykonywane nie dla zadowolenia Allaha, ale w jakimś innym celu, są działaniem pustym i bezużytecznym. Allah Najwyższy

567. Sura *Sprzymierzeni*, 33:58.
568. Sura *Światło*, 24:23.
569. Buchari, Muslim, *Rijad as-Salihin*, t.. 3:155, nr 1604.

przyjmuje jedynie te czyny, które są wykonane z czystego serca i w Jego intencji. Pobożność na pokaz jest obłudą i *szirkiem*.

Czcigodny Prorok (*saał*) głosił:

„Najbardziej martwi mnie to, że ponownie zaczniecie dodawać Allahowi równych"[570].

To oznacza, że czyny na pokaz są niczym innym jak wielobóstwem – dodawaniem Allahowi równych, a wszelkie działania, które zawierają elementy wielobóstwa, nie są nic warte. Musimy wiedzieć, że miejsce wielobóstwa i obłudy jest w ogniu.

Allah Najwyższy w Świętym Koranie nakazuje:

فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ الَّذِينَ هُمْ عَن صَلَاتِهِمْ سَاهُونَ الَّذِينَ هُمْ يُرَاؤُونَ

Fa łajlul lil musalliin, allaziina hum an salaatihim saahuun, allaziina hum juraa'uun.

„Biada modlącym się, którzy są niedbali w swych modlitwach, którzy chcą być widziani"[571]**.**

Dlatego muzułmanin nie zbliży się do niczego, co mogłoby jego wiarę i dobre uczynki poddać w wątpliwość i zagrozić uznaniem ich za nieszczere i fałszywe.

– kolejną cechą, którą islam uznaje za grzeszną i zgubną, jest naganny język. Przyzwoity muzułmanin zawsze i w każdej sytuacji jest panem swoich rąk, języka i ciała. Nie używa wulgarnych i cynicznych słów. Ci, którzy przeklinają i uczą tego innych, mogą być pewni, że prowadzi to do duchowego upadku już w tym życiu. Nasza religia

570. Tirmizi, *Hudud*, 24; Ahmad, *Selamet Jołłary*, t. 4:358, nr 1512.
571. Sura *Potrzeba*, 107:4–6.

zakazuje używania nieprzyzwoitych słów nie tylko w stosunku do ludzi, ale też wobec zwierząt.

W jednym ze swoich *hadisów* Czcigodny Prorok (*saał*) powiedział:

„Wulgarne słowa wobec muzułmanina są niegodziwością, jego zabójstwo – to kufr”[572].

Oznacza to, że muzułmanin powinien wystrzegać się wulgarnych słów, które sprawiają, że będzie żałował zarówno w tym życiu, jak i przyszłym.

– inną jeszcze cechą, którą nasza religia nazywa złą, zgubną i grzeszną, jest niezgoda i niegodziwość. Oznacza to nastawianie ludzi przeciwko sobie, co jest lekceważeniem nakazów i zakazów Allaha. Sianie niezgody, niegodziwość i wrogość nie mogą być zajęciem i cechami muzułmanów, gdyż są to przymioty niewiernych, obłudników i złoczyńców. Allah w Świętym Koranie umieszcza wichrzycieli poniżej morderców[573] i z tego powodu nie może ich kochać.

Dlatego muzułmanin musi unikać wszystkiego, co będzie zagrażało spokojowi zarówno jego, jak i ogółu, a przede wszystkim niezgody i niegodziwości. W Świętym Koranie powiedziane jest o tym następująco:

وَلاَ تُفْسِدُوا فِي الأَرْضِ بَعْدَ إِصْلاَحِهَا

Ła laa tufsiduu fil ardi ba'da islaahihaa.

„Nie szerzcie zgorszenia na ziemi po jej uporządkowaniu”[574]**.**

572. Buchari, Muslim, *Selamet Jołłary*, t. 4:390, nr 1515.
573. Sura *Krowa*, 2:191.
574. Sura *Przegrody*, 7:56.

Drodzy wierzący,

jeśli pragniemy osiągnąć w naszej wierze i religii dojrzałość oraz doskonałość, a tym samym zyskać zadowolenie Allaha Najwyższego i zasłużyć na szczęście w życiu ziemskim i wiecznym, musimy wyzbyć się wszelkich złych i zgubnych cech, o których była powyżej mowa. Musimy chronić siebie i innych od takich ułomności charakteru, jak zarozumiałość, pycha, oszustwo, hipokryzja i kłamstwo. Należy wiedzieć, że te zgubne i grzeszne cechy nie przystoją muzułmaninowi. Wyznawca islamu to człowiek piękny pod każdym względem. Niech miłosierdzie i pokój Allaha spłyną na tych, którzy potrafili ozdobić swoje życie moralnością islamu!

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

أَيَحْسَبُ الْإِنْسَانُ أَنْ يُتْرَكَ سُدًى

Alaa inna ahsanal kalaami...

Ajahsabul insaanu an jutraka sudaa[575].

575. Sura *Zmartwychwstanie*, 75:36.

CHUTBA PIĘĆDZIESIĄTA DRUGA

Rozwój duchowy

وَيَسْأَلُونَكَ عَنِ الرُّوحِ قُلِ الرُّوحُ مِنْ أَمْرِ رَبِّي وَمَا أُوتِيتُم مِّن الْعِلْمِ إِلاَّ قَلِيلاً

وَقَالَ رَسُول اللّه (ص): فَإِنَّ حَقَّ اللّهِ عَلَى الْعِبَادِ أَنْ يَعْبُدُوا اللّهَ

وَلاَ يُشْرِكُوا بِهِ شَيْءً

Ła jas'aluunaka anir ruuh, kulir ruuhu min amri rabbii ła maa uutiitum minal ilmi illa kaliilaa[576].

Ła kaala rasuulullaahi: fa'inna hakkallaahi alal ibaadi an ja'budullaaha ła laa juszrikuu bihi szaj'an[577].

Drodzy muzułmanie,

w przytoczonym przed chwilą ajacie, Pan światów, Allah Najwyższy, mówi:

„I zapytają cię o Ducha. Powiedz: »Duch przychodzi z rozkazu mego Pana, ale wiedzy dano wam tylko niewiele«"[578]**.**

Wymieniony ajat został objawiony wówczas, gdy Czcigodnego Proroka Muhammada (*saał*) zapytano, czym jest dusza i jaka jest jej natura. I jak wynika z ajatu, Allah Najwyższy nie daje ludziom wiedzy o specyfice duszy i chroni ją u siebie. Te informacje i wiedza o właściwościach duszy,

576. Sura *Podróż nocna*, 17:85.
577. *Muslim szarh*, t. 1:223, nr 49.
578. Sura *Podróż nocna*, 17:85.

które przekazuje islam, są na tyle dokładne i zwięzłe, że nie pozostawiają miejsca na spory, dowody i domysły. To oznacza, że prawdziwa istota duszy znana jest tylko Jedynemu Allahowi. Właśnie z tego powodu w niniejszej *chutbie* będę mówić nie o specyfice duszy, lecz o tym, w jaki sposób ludzka dusza może osiągnąć duchową i moralną doskonałość poprzez czczenie i służenie Allahowi.

Drodzy bracia i siostry,

człowiek jest istotą składającą się z ciała i duszy[579]. Dusza – to źródło życia, centrum percepcji, świadomości i myślenia. To właśnie dusza steruje ciałem człowieka. Dlatego każda ideologia i każdy system, dążąc do zarządzania człowiekiem, przede wszystkim stara się zdobyć duszę, lub, jak to się zwykło mówić, serce.

Islam, przeznaczony do obdarowania człowieka szczęściem w życiu doczesnym i wiecznym, nakazuje mu napełnienie duszy, która we wszystkich życiowych przypadkach zarządza ciałem i wiarą w Jedynego Boga. Przecież Prawda i sprawiedliwość, szczęście i radość mogą zagościć w życiu człowieka tylko wówczas, gdy w jego duszy jest wiara w Jedynego Boga. Właśnie z tego powodu wszyscy prorocy, wysłannicy i pobożni ludzie nawoływali do wiary w Jedynego Allaha, Któremu nie ma nikogo równego. Dlatego jedynobóstwo jest życiowym systemem, wiążącym pierwszego i ostatniego człowieka nierozerwalną duchową więzią. I każdy człowiek zobowiązany jest nie tylko do zachowania swojej wiary w Jedynego Pana, ale też osiągnięcia za pośrednictwem tej wiary duchowej doskonałości.

579. Niektórzy uczeni uważają, że człowiek składa się z duszy, umysłu i ciała.

Wielbienie i służenie Allahowi, będące filarem *tałhidu*, czyli jedynobóstwa, to przede wszystkim posłuszeństwo Allahowi Najwyższemu, wypełnienie wszystkich Jego nakazów i zakazów w każdej życiowej sytuacji. Tę prawdę głosili ludziom wszyscy prorocy i wysłannicy.

W Świętym Koranie Allah Najwyższy oznajmia:

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَّسُولاً أَنِ اعْبُدُوا اللّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ

Ła lakad ba'asnaa fii kulli ummatir rasuulan ani'nudullaaha ładżtanibut taaguuta.

„Wysłaliśmy do każdej społeczności posłańca: »Czcijcie Boga i unikajcie bożków!«"[580].

ذَلِكُمُ اللّهُ رَبُّكُمْ لا إِلَهَ إِلاَّ هُوَ خَالِقُ كُلِّ شَيْءٍ فَاعْبُدُوهُ وَهُوَ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ وَكِيلٌ

Zaalikumullaahu rabbukum laa ilaaha illaa huła chaaliku kulli szajaatiinin fa'buduuh, ła huła alaa kulli szaj'in łakiil.

„To jest Bóg, wasz Pan! Nie ma boga oprócz Niego, Stworzyciela każdej rzeczy. Czcijcie Go, On jest bowiem każdej rzeczy poręczycielem"[581].

Czcigodny Prorok Muhammad (*saał*) głosił:

„*Prawem Allaha jest wymaganie od Swoich sług, aby czcili tylko Jego i nie dodawali nikogo równego Jemu*"[582].

580. Sura *Pszczoły*, 16:36.
581. Sura *Trzody*, 6:102.
582. *Sahih-i muslim szarh*, t. 16:223, nr 49.

Dlatego każdy człowiek jest zobowiązany czcić Allaha, Który ma pełne prawo żądać od każdego Swojego sługi rozliczenia z tej powinności. Wielbienie Allaha – to modlitwy i prośby do Niego Jedynego, ufanie tylko Jemu i oczekiwanie pomocy również tylko od Niego. Jest to bezwarunkowe podporządkowanie się wszystkim Jego nakazom. To także odrzucenie innych systemów, będących w sprzeczności z religią Allaha, to uznanie za wrogów tych, których Allah nazywa Swoimi wrogami. Jest to niedodawanie Allahowi równych i współtowarzyszy. Skoro człowiek komuś wierzy i jest mu posłuszny, temu też okazuje cześć. Nikt – oprócz Allaha – nie jest godny czci.

Drodzy bracia i siostry,

oznacza to, że aby nasza dusza rozwijała się i doprowadziła nas do duchowej i materialnej doskonałości, musimy iść drogą wielbienia Allaha. Powinniśmy wziąć sobie do serca *sunnę* Proroka Muhammada (*saał*). Przecież niemożliwe jest osiągnięcie duchowej doskonałości, jeśli będziemy podążać drogą przeciwną do drogi Allaha, Jego Wysłannika (*saał*) i Świętego Koranu. Bez względu na materialną i socjalną pozycję człowieka, każdy, kto odwraca się od Allaha, Jego Proroka (*saał*) i Świętego Koranu, choruje duchowo. Każdy, kto uważa religię za średniowiecze, naśmiewa się i drwi z wierzących, ma chore serce. Każdy, kto próbuje zagasić światło Allaha, odczuwa duchowy dyskomfort na takie słowa, jak islam i muzułmanie, kto odwraca się od nakazów Świętego Koranu i *sunny* Proroka Muhammada (*saał*), kto nie wierzy w zmartwychwstanie po śmierci i Sąd Ostateczny, cierpi na chorobę duszy. W społeczności takich ludzi panuje niegodziwość, niesprawiedliwość, podłość i niemoralność.

Człowiekiem zdolnym do duchowego i moralnego samodoskonalenia się za pośrednictwem swojej wiary w Allaha i aktów czci jest ten, kto potrafił pokonać samego siebie. Ten, kto przezwyciężył swój gniew, krzywdę i osobiste ambicje. Zaś ten, kto nie potrafi zapanować nad sobą, nie potrafi położyć kresu swoim żądzom i pragnieniom, jest duchowo i moralnie słabym człowiekiem. Taki człowiek nie potrafi oprzeć się niszczącym atakom niewiary. Wielkie zagrożenie stanowi wielobóstwo, które prowadzi do podziałów i niezgody, powoduje konflikty, jest źródłem wszelkich rozdźwięków, wzajemnej niechęci, nieporozumień i niesprawiedliwości, i może istnieć jedynie w środowisku słabych ludzi.

Człowiek, kalający swoją duszę wielobóstwem, nieposiadający duchowej wrażliwości i przenikliwości, jest wewnętrznie ubogi. Jest pozbawiony zdolności rozumowania, przyjmowania nauk i rozważania. A przecież w Świętym Koranie jest mowa:

لَهُمْ قُلُوبٌ لاَّ يَفْقَهُونَ بِهَا وَلَهُمْ أَعْيُنٌ لاَّ يُبْصِرُونَ بِهَا وَلَهُمْ آذَانٌ لاَّ يَسْمَعُونَ بِهَا أُوْلَئِكَ كَالأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُوْلَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ

Lahum kuluubul laa jafkahuuna bihaa ła lahum a'junul laa jubsiruuna bihaa ła lahum aazaanul laa jasma'uuna bihaa' ulaa'ika kal an'aami bal hum adall; ulaa'ika humul gaafiluun.

„[…] oni mają serca, którymi nie pojmują, mają oni oczy, którymi nie widzą, mają oni uszy, którymi nie słyszą. Oni są niczym bydlęta, a nawet jeszcze bardziej zabłąkani, są bowiem niedbali”[583].

583. Sura *Przegrody*, 7:179.

صُمٌّ بُكْمٌ عُمْيٌ فَهُمْ لاَ يَرْجِعُونَ

Summum bukmun umjun fahum laa jardżi'uun.

„Głusi, niemi, ślepi: oni już nie powrócą"[584]**.**

Serca splamione niewiarą są niczym kamień – twarde i bez wartości. Jednak nawet kamienie mają dusze, nawet one zwracają się do Allaha i oddają Mu cześć. Jest o tym mowa w Świętym Koranie:

ثُمَّ قَسَتْ قُلُوبُكُم مِّن بَعْدِ ذَلِكَ فَهِيَ كَالْحِجَارَةِ أَوْ أَشَدُّ قَسْوَةً وَإِنَّ مِنَ الْحِجَارَةِ لَمَا يَتَفَجَّرُ مِنْهُ الأَنْهَارُ وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَشَّقَّقُ فَيَخْرُجُ مِنْهُ الْمَاء وَإِنَّ مِنْهَا لَمَا يَهْبِطُ مِنْ خَشْيَةِ اللّهِ وَمَا اللّهُ بِغَافِلٍ عَمَّا تَعْمَلُونَ

Summa kasat kuluubukum mim ba'di zaalika fahija kalhidżaarati ał aszaddu kasłah; ła inna minal hidżaarati lamaa jatafadżdżaru minhul anhaar, ła inna minhaa lamaa jaszszakkaku fajachrudżu minhul maa; ła inna minhaa lamaa jahbitu min chaszjatillaah; ła mallaahu bigaafilin ammaa ta'maluun.

„Potem wasze serca stwardniały. Stały się niczym kamień, a nawet jeszcze twardsze. Zaprawdę, wśród kamieni są takie, z których wytryskują źródła, i są takie, które pękają i wypływa z nich woda. Niektóre z nich grzęzną na dnie ze strachu przed Bogiem. Bóg nie lekceważy tego, co czynicie"[585]**.**

Dlatego, drodzy wierzący,

spieszmy udoskonalić siebie i swoją duszę wiarą w Allaha Jedynego i oddawać Mu cześć. Bądźmy szczerymi mu-

584. Sura *Krowa*, 2:18.
585. Sura *Krowa*, 2:74.

zułmanami, których serca związane są z Allahem i Jego Wysłannikiem (*saał*). Nie oszukujmy się dobrami tego marnego ziemskiego życia, zapominając o Bogu. Troszcząc się o swoje ciała, nie zapominajmy o pokarmie dla duszy. Otwórzmy okna naszych dusz na piękno życia wiecznego. Nie zapominajmy, że człowiek jest śmiertelny, a Allah Wieczny. I do Allaha Jedynego powrócimy.

اَلاَ اِنَّ اَحْسَنَ الْكَلاَمِ ...

وَاذْكُرِ اسْمَ رَبِّكَ بُكْرَةً وَأَصِيلا

Alaa inna ahsanal kalaami...

Łazkuris ma rabbika bukratan ła asiilaa[586].

586. Sura *Człowiek*, 76:25.

BIBLIOGRAFIA

1. Коран
2. Толкование Священного Корана, Х. Басри Чантай, Стамбул 1959, 3 том.
3. Толкование Священного Корана, А. Фикри Явуз, Стамбул 1980, Издательство Сенмез.
4. Толкование Священного Корана, Стамбул 1981, Издательство Чаг.
5. Религия Истины Язык Корана, Эльмалылы Х. Язар, Стамбул 1979, 9 том.
6. Тафсир Аль-Коран Аль-'Азым, Абуль Фида Исмаил Ибн Касир Аль-Кураши, Бейрут 1966, 7 том.
7. Мухтасар Тафсир Ибн Касир, М. Али Сабуни, Бейрут 1981, 3 том.
8. Сафват ат-Тафасир, М. Али Сабуни, Бейрут 1981, 3 том.
9. Физыляль Аль-Коран, Проф. Др. Сейййид Кутуп, Стамбул 16 том, Издательство Хикмет.
10. Сахих Аль-Бухари Мухтасары, пер. Таджрид Ас-Сарих, Анкара 1973, 12 том.
11. Аль-Лу'-Лу'уу валь Марджан, пер., И. Кайа, И. Хакки Уджа, Конья 1979, 3 том, Издательство Сария.
12. Сахих Аль-Муслим пер., А. Давудоглу, Стамбул 1980, 11 том, Издательство Сенмез.

13. Адаб Аль-Муфрад пер. (Хадисы Об Ахляке), А. Фикри Явуз, Стамбул 1979, 2 том, Издательство Сенмез.

14. Ат-Тадж, Аль-Джами' Лиль Усуль фи Ахадис ар-Расул, Ш. Мансур Али Насиф, Бейрут 1962, 5 том.

15. Риядуссалихин мин калям, Сеййид Аль-Мурсеин, Абу Зак.

SPIS TREŚCI

Wstęp **5**

Piątkowe kazanie i modlitwa **8**

Dwie części *chutby* **28**

***Chutba* pierwsza** **33**
Bóg Najwyższy widzi wszystko

***Chutba* druga** **39**
Posłuszeństwo wobec Allaha i Jego Wysłannika (*saał*)

***Chutba* trzecia** **46**
Miłość do Allaha i Jego Wysłannika (*saał*)

***Chutba* czwarta** **52**
Źródłem szczęścia jest tylko Święty Koran

***Chutba* piąta** **59**
Chutby Wysłannika Allaha (*saał*) (I)

***Chutba* szósta** **65**
Chutby Wysłannika Allaha (*saał*) (II)

***Chutba* siódma** **70**
Chutby Wysłannika Allaha (*saał*) (III)

***Chutba* ósma** **76**
Przesłanie w wypowiedziach Wysłannika Allaha (*saał*)

***Chutba* dziewiąta** **81**
Zrozumienie czcigodnych współtowarzyszy

***Chutba* dziesiąta** **88**
Nawoływanie do dobra i potępianie zła

***Chutba* jedenasta 94**
Przysięga w islamie

***Chutba* dwunasta 100**
Nieodzowność islamu

***Chutba* trzynasta 106**
Jeśli celem naszego życia jest islam

***Chutba* czternasta.....113**
Niech życie doczesne nas nie zwiedzie

***Chutba* piętnasta.....119**
Nie jesteśmy przecież głupcami

***Chutba* szesnasta 126**
Nie narażajcie się na niebezpieczeństwo

***Chutba* siedemnasta.....132**
Dbajcie o swoje serca

***Chutba* osiemnasta.....139**
Upadek muzułmanów

***Chutba* dziewiętnasta.....145**
Czy jesteś gotów?

***Chutba* dwudziesta.....152**
Dokąd oni odeszli?

***Chutba* dwudziesta pierwsza 158**
Przyjmijmy jako przestrogę!

***Chutba* dwudziesta druga.....166**
Zamęt i szaleństwo

***Chutba* dwudziesta trzecia 172**
Modlitwa i pokora

***Chutba* dwudziesta czwarta.....178**
Modlitwa chorego i podróżnego

***Chutba* dwudziesta piąta.....183**
Znaczenie *zakatu* w islamie

***Chutba* dwudziesta szósta.....189**
Wartość *hadżdżu* w islamie

***Chutba* dwudziesta siódma.....194**
Znaczenie rodziny w islamie

***Chutba* dwudziesta ósma.....200**
Chusta muzułmanki

***Chutba* dwudziesta dziewiąta.....207**
Największe choroby naszych czasów

***Chutba* trzydziesta.....213**
Muzułmanin i *israf*

***Chutba* trzydziesta pierwsza.....219**
Znaczenie *łakfów* w islamie

***Chutba* trzydziesta druga.....225**
Szacunek do rodziców

***Chutba* trzydziesta trzecia.....231**
Odkupienie grzechów poprzez dobre uczynki

***Chutba* trzydziesta czwarta.....236**
Jak uratować młodzież

***Chutba* trzydziesta piąta.....242**
Alkohol i hazard

***Chutba* trzydziesta szósta.....247**
Wychowywanie sieroty

***Chutba* trzydziesta siódma 253**
Hidżra i Nowy Rok

***Chutba* trzydziesta ósma 260**
Chrześcijański Nowy Rok

***Chutba* trzydziesta dziewiąta 267**
Największe narodziny

***Chutba* czterdziesta 273**
Trzy święte miesiące i noc *al-raga'ib*

***Chutba* czterdziesta pierwsza 277**
Cud *Isry* i *Miradżu*

***Chutba* czterdziesta druga.....283**
Noc *al-bara'at* i jej zalety

***Chutba* czterdziesta trzecia.....289**
Wstępując w miesiąc *ramadan*

***Chutba* czterdziesta czwarta 295**
Ramadan – miesiąc Koranu i postu

***Chutba* czterdziesta piąta.....300**
Zalety nocy przeznaczenia

***Chutba* czterdziesta szósta.....305**
Chutba z okazji *Ramadan Bajramu*

***Chutba* czterdziesta siódma.....313**
Chutba z okazji *Kurban Bajramu*

***Chutba* czterdziesta ósma.....321**
Najpiękniejsze cechy (I)

***Chutba* czterdziesta dziewiąta.....327**
Najpiękniejsze cechy (II)

***Chutba* pięćdziesiąta 333**
Negatywne cechy (I)

***Chutba* pięćdziesiąta pierwsza.....339**
Negatywne cechy (II)

***Chutba* pięćdziesiąta druga 346**
Rozwój duchowy

Bibliografia 353

MOJA
WSPANIAŁA
RELIGIA
1
ERKAM
UCZĘ SIĘ CZCIĆ BOGA – 1

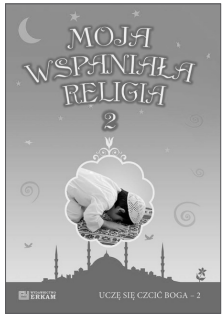
MOJA
WSPANIAŁA
RELIGIA
2
ERKAM
UCZĘ SIĘ CZCIĆ BOGA – 2

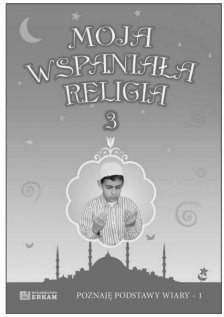
MOJA
WSPANIAŁA
RELIGIA
3
ERKAM
POZNAJĘ PODSTAWY WIARY – 1

MOJA
WSPANIAŁA
RELIGIA
4
ERKAM
POZNAJĘ PODSTAWY WIARY – 2

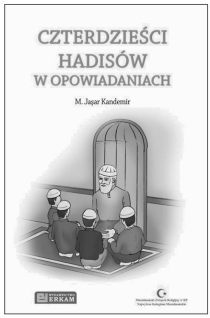
CZTERDZIEŚCI
HADISÓW
W OPOWIADANIACH
M. Jaşar Kandemir
ERKAM

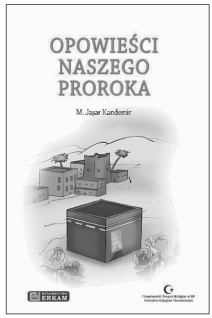
OPOWIEŚCI
NASZEGO
PROROKA
M. Jaşar Kandemir
ERKAM

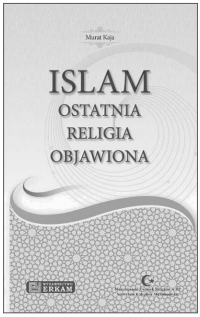
Murat Kaja
ISLAM
OSTATNIA
RELIGIA
OBJAWIONA
ERKAM

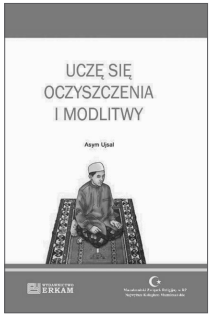
UCZĘ SIĘ
OCZYSZCZENIA
I MODLITWY
Asım Ujsal
ERKAM

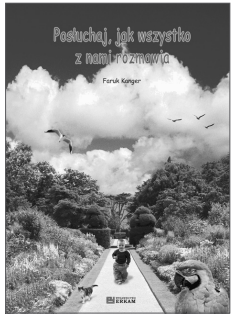
Posłuchaj, jak wszystko
z nami rozmawia
Faruk Kahger
ERKAM